

αγό' άβχα

ΟΙΚΑΤΡΟΝ

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΑΙΒΑΝΙΔΗ

ΣΕΛΙΔΕΣ

144 - Νο 44 - Δ' 5

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Καθαρώτατον ήλιο έπρομηνούσε
της αύγης τὸ δροσάτο ύστερο άστέρι,
σύννεφο, καταχνιά. δὲν άπερνούσε
τ' ούρανοῦ σὲ κανένα άπο τὰ μέρη·
κί' άπό κεί, κινημένο άργοπορούσε
τόσο γλυκό στο πρόσωπο τ' άέρι,
πού λές καί λέει μέσ' της καρδιάς τὰ φύλλα
γλυκειά ή ζωή κί' ό θάνατος μαυρίλα.

★
Δάφνες εἰς κάθε πλάκα έχουν οἱ τάφοι
καί βρέφη ώραία στήν άγκαλιά οἱ μανάδες·
γλυκόφωνα, κυττώντας τις ζωγραφι-
σμένες εἰκόνες, ψάλλουνε οἱ ψαλτάδες
λάμπει τὸ άσήμε, λάμπει τὸ χρυσάφι,
άπό τὸ φῶς πού χύνουν οἱ λαμπάδες·
κάθε πρόσωπο λάμπει άπ' τ' άγιοκέρι,
όπου κρατοῦνε οἱ Χριστιανοί στο χέρι.

★
Χριστός 'Ανέστη! Νέοι, γέροι καί κόρες,
όλοι, μικροί μεγάλοι, έτοιμασθήτε.
Μέσα στις έκκλησιές τις δαφνοφόρες
μέ τὸ φῶς της χαράς συμμαζωχτήτε·
'Ανοίξετε άγκαλιές ειρηνοφόρες
όμπροστά στοὺς 'Αγίους καί φιληθήτε·
φιληθήτε γλυκά χείλη μέ χείλη,
πέστε «Χριστός 'Ανέστη», έχθροί καί φίλοι.
Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Μ. ΓΑΛΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 44, ΑΘΗΝΑΙ 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1939

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΧΑΡΟΥΣ 19, ΟΡΟΦΟΣ Β' ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ Θ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κ. Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ■ ΑΠ. Ν. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ : ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΠΑΣΧΑ

Τι θα παίξουν τα θέατρα το καλοκαίρι

Θιάσοι, έργα, «ζυμώσεις», περιοδείαι

Πώς θα συγκροτηθούν και τι θα παίξουν οι θιάσοι μας το καλοκαίρι;

Αυτή είναι η στερεότυπος θεατρική έρευνα, που γίνεται κάθε χρόνο αυτήν την εποχή. «Ας μη υστερήσωμεν λοιπόν εις την καθιερωμένην επικαιρότητα».

Βέβαια, το Πάσχα μās ήλθεν εφέτος λίγο νωρίτερο προτού τελειώσουν αι περίφημοι «ζυμώσεις» διά των καταρτισμένων των θιάσων. Είναι όμως γνωστή από τώρα η σχετική κουζίνα και τα συγκροτήματα που μαγειρεύονται.

Τρεις μουσικοί θιάσοι θα παίξουν εφέτος στην πρωτεύουσα, όπως και πέρυσι.

Εις το θέατρον Σαμαρτζή, θα στεγασθῇ ὁ ἴδιος σχεδόν θιάσος, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν κ.κ. Μηλιάδου καὶ Κυριακοῦ. Μετὰ τὸν θιάσον θὰ συμπαρῇ καὶ ὁ Μαυρίδης. Ὁλόκληρον δηλαδὴ τὸ σημερινὸν συγκρότημα τοῦ «Ἰντεάλ» θὰ περιληφθῇ εἰς τὸν θιάσον, μετὰ πρῶτον καὶ κυριαιότητος τῶν ἀδελφῶν Καλουτῶν, καὶ μετὰ συμμετοχὴν τῆς Ρένας Ντόρη, καὶ τῆς Μιμῆδας. Ἰσως μάλιστα ὁ θιάσος ἐνισχυθῇ καὶ μετὰ νέας στοιχείας: Ἡ Πόπη Ἀλθα καὶ ἡ Φίτσα Ἰτάκου θὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὸν θιάσον Μακέδου καὶ θὰ προσληφθῶν εἰς τὸν Σαμαρτζή, ἰσως δὲ καὶ ὁ Ἰακώβος, ὁ ὁποῖος ἐπίσης φεύγει ἀπὸ τὸν θιάσον τοῦ «Μοντιάλ». Θὰ ἐμφανισθῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Θεάτρου τῆς ὁδοῦ Καρόλου.

Ὁ χορευτὴς Σταυροπούλου καὶ ἡ παρτεναιρ του, δις Παυλόφουκα, πού πρόκειται νὰ ἀναχωρήσουν τὸ φθινόπωρον εἰς τὸν Βερολίον δι' ἀνωτέρας σπουδᾶς χοροῦ, θὰ μετὰσχουν ἐπίσης εἰς τὸν θιάσον Μηλιάδου - Κυριακοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πιθανῶς θὰ ἐπανέλθουν καὶ ἡ δις Σοφία Βέμπο, μετὰ τὴν ἀπελθὴν τῆς Ἀλίκης.

Ὁ θιάσος Σαμαρτζή θ' ἀρχίσῃ τις παραστάσεις του μετὰ ἐπιθεώρησιν τῶν κ.κ. Σπυροπούλου καὶ Παπαδοῦκα, καὶ κατὰ πάσαν πιθανότητα θὰ τὰς πελειώσῃ μ' αὐτὴν. Διότι, ὅπως καὶ τὰς προηγουμένας καλοκαίρια, ὑπάρχει πιθανότης ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις θὰ «πισίση» γιὰ ὁλόκληρὴν τὴν οἰκίαν καὶ δὲν θὰ χρειασθῇ δευτέρον ἔργον.

Ἡ ἐπιθεώρησις δὲν ἐπαρτίσθη ἀκόμη, ἀλλ' εἶναι πάντως βέβαιον ὅτι ὁ τέλος τῆς θὰ τελειώσῃ εἰς «έκτα», δι-

ὅτι τὸ τοιοῦτον θεωρεῖται ἀπὸ τὸν θιάσον ὡς γουρλιδικόν. Ἀς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι αἱ δύο προηγουμένης θεριναὶ ἐπιτυχίαι τοῦ θιάσου εἶχαν εἰς τὴν ὀνομασίαν τῶν αὐτῶν τὴν κατάληξιν: «Κοκέττα» καὶ «Σιλουέττα». Διὰ τὴν ἐφετινὴν ἐπιθεώρησιν εἶναι ὑποψήφιοι δυοτίτλοι: «Καντονέττα» ἢ «Βιολέττα».

Τὴν μουσικὴν τῆς ἐπιθεώρησεως αὐτῆς θὰ γράψῃ ὁ κ. Γιαννίδης, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται τώρα στὸ Παρίσι, ὅπου τὸ περυσινὸν σοῦξέ τῆς «Σιλουέττας» τὸ περίφημον «Κάποιο μουσικόν», θὰ ἐκδοθῇ σὲ δίσκους...

Εἰς τὸ «Λυρικόν» θὰ στεγασθῇ εφέτος ὁ θιάσος Μακέδου, δεδομένου ὅτι τὸ «Ἀθηναῖον» θὰ λειτουργήσῃ εφέτος ὡς κινηματογράφος.

Διὰ τὸν θιάσον Μακέδου δὲν εἶναι γνωστὰ ἀκόμη καὶ πολλὰ πράγματα, δεδομένου ὅτι πρόκειται, καθὼς μās ἀνεκρινώμεθα νὰ ἀνασυγκροτηθῇ ἐκ βάρων.

Γεγονός εἶναι πάντως ὅτι θιασάρχης παραμένει πάντοτε ὁ κ. Κοκκίνης καὶ πρωταγωνίστρια ἡ δις Λουίζα Παζέλλη. Εἰς τὸ συγκρότημα παραμένουν οἱ κ.κ. Μακρῆς καὶ Σταυρίδης, ἡ Ντιν τάνια καὶ ἰσως καὶ ἡ πρωταγωνίστρια Ρίτα Δημητρίου, ἂν τελικῶς συμβιβασθῶν αἱ μόνιμοι διενέξεις τῆς μετὰ τὴν ἐτέραν πρωταγωνίστριαν Πωζέλλι.

Ὁ θιάσος Μακέδου, πού διατηρεῖ τὸ ἴδιον μπαλέτο μετὰ πρῶτον χορεὺν τὴν τὸν Γιαννάκη Φλερὺ, θὰ ἀναβιδᾷ ἡ μίαν ἐπιθεώρησιν τῶν κ.κ. Εὐάγγελος καὶ Σακελλάριου μετὰ μουσικὴν τοῦ συνθέτου Α. Σακελλάριου.

Εἰς τὸ «Περιοδικόν», εἰς τὸ ὁποῖον πέρυσι εἶχε ἀτυχῇ ὁ θιάσος Μακρῆς - Γκιουζέππε, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐλειοῦργησε τὸ μισὸ καλοκαίρι, θὰ στεγασθῇ εφέτος, ἕνας ἄρτι συγκροτηθεὶς θιάσος ὀπερέττας, μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν κ. Στυλιανίδην καὶ τὴν δις Νίαν Ἀφεντάκη, πού φέρεται ὡς χρηματοδοτοῦσα τὴν ἐπιχείρησιν.

Εἰς τὸν θιάσον μετέχει ἡ Δώρα Βὸς ὡς συμπεριττα καὶ ὁ κ. Νέγρης, τὸ νόρος.

Ἡ Θεσσαλονικὴ θὰ παρουσιάσῃ εφέτος ἐξαιρετικὴν θεατρικὴν κίνησιν Οὐτῶν, πλὴν τοῦ θιάσου τῆς κυρίας Ἀνδρεάδης, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν περιοδείαν του εἰς τὴν Κρήτην, θὰ παίξῃ τὸν Μάϊον εἰς τὸ «Πάλλας» τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας καὶ ἐκτός ἀπὸ τὸν θιάσον τῆς κυρίας Κοτοπούλη, πού θὰ δώσῃ σειράς παραστάσεων, θὰ ἔγκαιρα τασταθῇ ἐκεῖ μονίμως τὸ καλοκαίρι ἕνας μουσικὸς θιάσος, τὸν ὁποῖον κατάρτισε ὁ κ. Παρασκευᾶς Οἰκονόμου. Φέρονται ὡς βέβαια μέλη τοῦ θιάσου ὁ Αὐλωνίτης, πού ἀπεχώρησεν ὀριστικῶς ἀπὸ τοῦ Μακέδου, καθὼς καὶ ἡ Τζένη Ἀρσένη.

Κατὰ πάσαν πιθανότητα εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν θὰ μεταθῇ καὶ ἡ κ. Κρεββατᾶ, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν περιοδείαν τῆς διὰ νὰ κατάρτισῃ νέον θιάσον.

Ἐγνώσθη ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ Θεάτρου «Ἐσπερος» τῆς Θεσσαλονίκης, διαπραγματεύεται μετὰ τὴν κυρία Δέλτα τὸν καταρτισμὸν ἑνὸς θιάσου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ μετὰσχῃ καὶ ὁ κ. Πρινέας.

Ἄλλος ὑποψήφιος θιάσος διὰ τὴν Θεσσαλονικὴν, ἡ ὁποία ἔχει ἐξελεγχθῇ εἰς μεγάλῃ θεατρικὴν «πιάσαν» εἶναι καὶ ὁ καταρτιζόμενος ὑπὸ τῆς κ. Ὁ

λυμπίας Καντιώτου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ μετὰσχῃ καὶ ὁ κ. Μίμης Καντιώτης, ὁ ὁποῖος ἀπεχώρησε ἀπ' τοῦ «Μοντιάλ».

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἰδίως τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον, προορίζονται ἐπίσης ἄρκετοὶ θιάσοι.

Ἐν πρώτοις ὁ κ. Φιλίππιδης, πού κατάρτισε ἤδη ὀπερετικὸν συγκρότημα, θὰ ἀναχωρήσῃ, κατὰ πάσαν πιθανότητα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν ὁποῖαν ἔχει ἐπίσης ὑπ' ὄψιν του καὶ ὁ θιάσος Καντιώτης.

Ὁ κ. Σύλβας κατάρτισε θιάσον διὰ τὴν Κύπρον, ὅπου λέγεται ὅτι θὰ μεταβῇ καὶ ὁ Βασίλης Ἀργυροπούλου μετὰ τὸ συγκρότημά του, κατόπιν προτάσεως Κυπριώτου θεατρῶν.

Ἄν ἡ τούρνη εἰς τὴν Κύπρον ματαιωθῇ τελικῶς, ὁ θιάσος Ἀργυροπούλου θὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ τὸ Πάσχα, διὰ τὴν συνήθη ἀνά τὰς ἐπαρχίας προσδοκῶν περιοδείαν του.

Εἰς τὰς Πάτρας, θὰ παίξῃ ἕνας θιάσος πού κατάρτισε μετὰ τὴν συνεργασίαν τῆς Ζαζᾶς Μυριλλάντη καὶ τοῦ μαέστρου Παπαδοπούλου. Θὰ μετὰσχῃ ἡ ντιζέ τῆς ὀρχήστρας τοῦ συνθέτου, ἡ νέα χορευτρία Ἀλίκη Λέκα καὶ ἄρκετὰ ἄλλα ἐπιθεωρησιακά στοιχεία.

Ἀπὸ τὰς Πάτρας ἐπίσης θὰ περάσῃ καὶ τὸ «Ἐξπρές - Μεσολογγίτη», θεατρικὸν συγκρότημα, πού εἶναι φαίνεται ἐξαιρετικὰ δημοφιλὲς εἰς τὸ λαϊκὸν κοινόν τῆς ἐπαρχίας. Τὸ «Ἐξπρές - Μεσολογγίτη», προτοῦ ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ ταξίδι του, θὰ σταθμεύσῃ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Καὶ οἱ θιάσοι τῆς πρόξας; Τὰ σχέδια τῶν δὲν εἶναι ἐπακριβῶς γνωστὰ. Ἡ κυρία Κοτοπούλη μετὰ τὴν Θεσσαλονικὴν, ἰσως ἀναπαύσῃ ἐπὶ ἑναμῆνα ὀλίγον περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου ὅπου θὰ ἐπαναλάβῃ τὰς παραστάσεις τῆς εἰς τὸ «Ρέξ», ἀρχίζουσα, βέβαια, ὡς συνήθως, μετὰ μίαν νέαν κωμωδίαν τοῦ κ. Συναντιοῦ.

Ὁ θιάσος Ἀλίκης - Μουσουρή, ἡ ἀνασυγκροτήσις τοῦ ὁποῖου ἐμελετᾷ τὸ τελευταῖον καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ μετὰσχῃ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς συμπαθοῦς πρωταγωνίστριας κ. Μιράντα Μυράτ, δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστά, μετὰ τὸ ὀριστικὸν διαζύγιον τοῦ ζεύγους Μουσουρή.

Ἀπομένει λοιπὸν ὁ θιάσος τῆς κ. Κατερίνας Ἀνδρεάδου, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅσον τὰς ἐνδείξεις, θὰ ἔχῃ εφέτος τὸ καλοκαίρι τὸ μονοπώλιον τῆς πρόξας εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Εἰς τὸν θιάσον, ἐκτός τῶν ξένων ἔργων, ὑπεβλήθησαν καὶ δύο ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπὸ μελέτην.

Καὶ μίαν εἰδησίαν πού εἶναι ἐνδιαφέρουσα.

Ἡ κ. Ἀνδρεάδης εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐρχομένης χειμερινῆς οἰκίαν θὰ ἐμφανισθῇ ἰσως ἀπὸ τῆς σκηνῆς θὰ ἐμφανισθῇ ἰσως ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἀθηναϊκοῦ κινηματογράφου «Πάλλας», ὅπου θὰ παίξῃ ἕνα νέο ἔργον τοῦ Μαρσέλ Πανιόλ: «Ἡ γυναῖκα τοῦ Μαρσέλ Πανιόλ: ὁ ὁποῖον ἔχει γυρισθῇ καὶ εἰς ταινίαν καὶ μετὰ τὸν ὁποῖον θὰ κάμῃ ἐπίσης ἐναρτίαν τῶν κινηματογραφικῶν του παραστάσεων τὸ «Πάλλας».

Θὰ δοθῇ λοιπὸν ἔτσι ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ συγκρίνουν τὸν Ραιμόν, τὴν Ζινέτ, Λεκλέρκ πού παίζουν εἰς τὸ φιλμ, μετὰ τοὺς ἑλληνικοὺς πού θὰ ἐνσαρκώσουν τοὺς ἰδίους ρόλους.

ΜΑΝΟΣ ΣΑΦΑΡΙΚΑΣ

Περίεργες προλήψεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.- Ἕνα πανάρχαιο ἔθνικο ἔδιμο

ΕΝΑ λείψανο τῶν παλαιῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθίμων, τὸ ὁποῖον ἡ θρησκεία μās δὲν κατέρωσε νὰ ξεριζώσῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι καὶ ἡ ὠμοπλατὴς, ἡ μαντεία δηλαδὴ τῆς ὠμοπλάτης τοῦ ἀρνιοῦ τοῦ Πάσχα.

Τὸ ἔδιμο αὐτό, πού ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἰδίως στὴν ὀρεινὴν περιόχην τῆς, εἶναι ὑπόλειμμα τῆς ἱεροσκοπίας τῶν ἀρχαίων οἰκονομικῶν οἱ ὁποῖοι προτοῦ ἐπιχειρήσῃν μίαν σπουδαία πράξιν τῆς ζωῆς τῶν ἐξήταζαν τὰ σπλάχνα τῶν ζώων πού θυσιάσαν στοὺς θεοὺς.

Τὸ ἔδιμο τὸ ἐκκλησιαστικόν ἀπ' τοὺς ἀρχαίους οἱ Βυζαντινοὶ καὶ ἀπ' αὐτοὺς οἱ ὑπόδουλοι Ἕλληνες τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἔδωσαν ἐξαιρετικὴν σημασίαν.

Πραγματικῶς, ἡ ἐπίδρασις πού ἐξήσκησε ἡ μυστικὴ μαντεία τῆς ὠμο-

πλάτης τοῦ ἀρνιοῦ τὸσον ἐθνικῶς ὅσο καὶ κοινωνικῶς στὸν ὑπόδουλον ἄλλον καὶ στὸν ἐλεύθερον ἑλληνισμό εἶναι τεραστία.

Οἱ ἀρματοῦλοι καὶ κλέφτες τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου ἐσκυφῶν μετὰ πίστιν καὶ ἐνλάβεια ἐπάνω στὴν ὠμοπλάτη τοῦ ἀρνιοῦ, ἀναζητῶντας σ' αὐτὴν νὰ μαντεύσῃν τὰ καλά ἢ κακά σημάδια μίαν μάχης ἢ μίαν σοδαράς ὑποθέσεως τῶν.

Καὶ ἡ ὠμοπλάτη τοὺς ἐπρόλεγε τίς νίκες ἢ τίς ἤττες, τίς εὐτυχίες ἢ τίς συμφορές.

Ἡ ὠμοπλάτη, κατὰ τὸ ἀρματοῦλικο ἔδιμο, ἀνῆκε δίκαιον ματικᾶ στὸν ἀρχηγό, ὁ ὁποῖος προσπαθοῦσε νὰ προμαντεύσῃ τὴν τύχην τῶν πολεμιστῶν του...

Ἡ παράδοσις αὐτὴ τοῦ ἐθνικοῦ λαοῦ τῆς ἐπαναστάσεως μετεβιβάσθη κατόπιν καὶ στοὺς μετεπαναστατικούς χρόνους καὶ ἀπ' αὐτοὺς ὡς ἑμᾶς σήμερον...

Ἀλλὰ, ὡς δοῦμε πῶς γίνονταν ἡ ὠμοπλατοσκοπία καὶ τί ἐπίστευαν καὶ πιστεύειν γι' αὐτὴν ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΩΜΟΠΛΑΤΟΣΚΟΠΙΑ

Στοὺς χρόνους τοῦ ἀρματολισμοῦ καὶ τῆς κλεφτοσυρσίαν ἡ ὠμοπλατοσκοπία γίνονταν ἀδιακρίτως ἐπάνω στὴν πλάτη ὁποιοῦδήποτε ἀρνιοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν κλεφτῶν, ὁ καπετάνιος ἢ ὁ προεστὸς τοῦ χωριοῦ, στὸν ὁποῖον ἀνῆκε δικαιοκρατικῶς ἡ ὠμοπλάτη, μάζερε ὁλόγουρά του τὰ παλληκάρια του καὶ τοὺς «διάβαζε» τί ἔλεγε τὸ πλατὺ διαφανὲς κόκκαλο.

Τὸ ἀρνὶ πού ἐσφαζαν γιὰ τὴν οἰκονομίαν, τὸ θυσίαζαν ὁποιαδήποτε ἐποχὴν παρουσιαζόνταν ἡ ἀνάγκη νὰ προμαντεύσῃν κάτι.

Ἀργότερα ὅμως, μετὰ τὴν ἑπανάστασιν, ὅταν ἐπῆλθε πιά κάποια τάξις πραγμάτων στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία, ἡ ὠμοπλατοσκοπία περιορίστηκε στὰ ἀρνιά τοῦ Πάσχα καὶ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου μόνον. Καὶ τοῦτο γιὰ τὴν διὰ τὴν ἐκκλησίαν αὐ-

τὴς μέρες λίγο-πολύ ὅλοι οἱ Ἕλληνες κατῳρθώσαν νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ λεφτὰ γιὰ τὴν ἀγορὰ ἑνὸς ἀρνιοῦ.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι στὴν τελευτὴ τῆς ὠμοπλατοσκοπίας ἐλάμβαναν μέρος τότε ἐπισήμως καὶ ἡ ἐκκλησία μās, ἐυλογώντας καὶ ἀγιαζοντας τὰ πρὸς σφαγὴν ἀρνιά!

Ὁ νοικοκύρης ἐπῆγγινε στὴν ἐκκλησίαν τὸ ἀρνὶ πού ἤθελε νὰ σφάξῃ γιὰ νὰ τὸ εὐλογήσῃ ὁ παπάς, νὰ τὸ «αγιασῇ». Πολλὲς φορὲς, γιὰ νὰ μὴ παρατηρηθῇ συνωστισμὸς στὴν ἐκκλησίαν καί... βεβηλώνεται ὁ ἱερός χώρος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀρνιῶν, πού μετέφεραν ἐκεῖ, οἱ χωρικοὶ, περνοῦσαν οἱ ἱερεῖς, αὐτοπροσώπως ἀπὸ τὰ σπῆτια καὶ εὐλογοῦσαν καὶ καθηγίαζαν τ' ἀρνιά!

Ἐπῆγγιναν μάλιστα καὶ οἱ ἐξῆς δύο σχετικῶς μετὰ τὸν καθγιασμὸ τοῦ ἀρνιοῦ εὐχές, οἱ ὁποῖες ὅμως σήμερον, μετὰ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ τυπικοῦ τῆς ἐκκλησίας μās, κατηργήθησαν.

Ἡ πρώτη, μετὰ τὴν ὁποία εὐλογοῦσε ὁ ἱερεὺς τὸ ἀρνὶ, ἔζωντανὸ ἀκόμη, ἦταν ἡ ἐξῆς:

«Ὡς ἀγίασον τὸν ἀμνόν, ὃν προσήνεγκεν αὐτῷ ὁ πιστὸς Ἀβραάμ καὶ τὸν ἀμνὸν ὡσπερ Ἀλ' ὁ προσήνεγκεν αὐτῷ εἰς ὁλοκαύτωσιν».

Ἡ δευτέρη εὐχὴ πού ἀπῆγγελλε ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ σφάξιμον τοῦ πασχαλινοῦ ἀρνιοῦ ἦταν ἡ ἀκόλουθη:

«Εἰς τὸ εὐλόγησαι ἐδέσματα κρεῶν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, εἰς τὸ εὐλογῆσαι κ.λ.π.».

Ἡ ἐπίσημη αὐτὴ συμμετοχὴ τῆς ἐκκλησίας στὴν ἱεροσκοπία ἐκράτησε μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος. Καὶ σήμερον ἀκόμη στὸν Μωρητῶν, στὴν Ροδμὴ καὶ σ' ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἀρνὶ τοῦ Πάσχα καὶ τὰ αὐτὰ τὰ εὐλο-

γούν και τα «αγιάζουν» οι ιερείς.

ΤΟ «ΜΕΛΕΤΗΜΑ» ΤΟΥ ΑΡΝΙΟΥ

«Ας επανέλθωμε όμως στο ζήτημά μας: πώς γινόνταν ή ωμοπλάτωση και τί επέσταν ως σήμερα ο ελληνικός λαός.

Μέχρι πρό εικοσιπενταετίας ακόμη επικρατούσε ή συνήθεια τόσο στην Αθήνα όσο και σ' όλες τις πόλεις και τα χωριά της Ελλάδος να εγ καθίστανται σε μεγάλους άνοιχτούς χώρους, από την Μεγάλη Δευτέρα άνοιξη, μεγάλες κάτορες» ζώνων.

Οι τοσπαναριοί κατέβαιναν απ' τα χειμαδιά τους με χιλιάδες πρόβατα τα οποία πουλούσαν ζωντανά και με το κομμάτι.

Όλοι όσοι ήθελαν να «διαβάσουν» την τύχη τους στην ωμοπλάτη του σφαγτού, αγοράζαν από την Μεγάλη Δευτέρα το άρνι τους, το οποίο και έτρεφαν στην αυλή του σπιτιού των —όλα τα σπία είχαν τότε αυλές ή περιβόλια— δλη την Μ. Εβδομάδα.

Το Μ. Σάββατο το «εμελεπούσαν» και την Κυριακή του Πάσχα, πρωί - πρωί, το έφαζαν, τώπηναν στη σούβλα και κατόπιν το διμελίζαν.

Τότε ο οικοδεσπότης έπαιρνε την ωμοπλάτη και έδιάβαζε τα προγνωστικά μαντεύματα που ήταν χαραγμένα επάνω της.

ΣΚΙΕΣ, ΓΡΑΜΜΕΣ, ΝΕΥΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΛΟΥΝ ΓΕΓΟΝΟΤΑ !

Ποιά ήταν όμως τα προμαντεύματα αυτά και πώς τα «εδιάβαζε» ο οικοδεσπότης;

Το κόκκαλο της ωμοπλάτης δεν είναι συνήθως λείο αλλά παρουσιάζει διάφορα κοιλώματα, σκιές, γραμμές, νεύρα κ.λπ.

Όταν, λοιπόν, το κόκκαλο ήταν σχετικώς λείο σ' όλη την επιφάνειά του, ιδίως δε στο μέσον, αυτό έσήμαινε θ-γεία, εύτυχία για τον οικοδεσπότη και την οικογένειά του.

Εάν ή επιφάνειά του ήταν πολύ ανώμαλη, αυτό ήταν ση-μείον κινδύνου και περιπε-τειών.

Εάν, εντός των ανωμαλιών που παρουσίαζε ήταν και θαμ-πό, με πολλές σκιές, έσήμαινε πένθος.

Εάν έφερε πολλά κοιλώμα-τα ή σχισίματα, έσήμαινε μνή-ματα, θανάτους, δηλαδή προσ-φιλών προσώπων, τα οποία θα ήταν τόσο περισσότερο στε-νότερα και προσφιλέστερα, όσο περισσότερα πλησίαζαν τα κοιλώματα.

Εάν πάλι παρουσίαζε διά-φορες κοινωνικές γραμμές, αυτές στην κορυφή του όστού

αυτό ήταν σημείον προσεχούς αιματοχυσίας. Την περίπτω-σι αυτή την έπίσταναν πολύ οι δπλαρχηγοί της Έπαναστά-σεως, οι όποιοι όταν συναν-τούσαν αυτά τα σημεία, έλάμ-δαναν όλα τα μέτρα τους για ν' αντιμετώπισουν άποφασί-στικώτερα τον έχθρό...

Το νεύρο του όστού, που βρίσκεται στην κορυφή του, εάν ήταν πολύ χονδρό και έμ-φανές, έσήμαινε προσεχή πλο-τον του οικοδεσπότη και ε-όδωσι των επιχειρήσεών του.

Απεναντίας εάν ήταν πολύ λεπτό και μόλις διακρίνεται, έσήμαινε φτώχεια και δυστυ-χία.

Τέλος, εάν ήταν ανώμαλο και μπερδεμένο, έσήμαινε οί-κονομικές περιπλοκές και χρη-ματικές δυσκολίες.

Η θαθεία ριζωμένη στην συ-νείδησι του λαού μαντεία της

Ο ΑΝΑΜΑΡΤΗΤΟΣ Ρουμάνικος θρύλος

Χαϊδεμένος από μικρός, μεγαλωμένος σαν ένα λουλούδι, μέσα στα χά-δια και τις περιποιήσεις ο Αρτουρ Κοντρέσκου έμεινε στην ηλικία που άλλοι μπαί-νουν στον άγωνα της ζωής — ένα παιδάκι που δεν ή-ξερε τίποτα από τον κόσμο και τις κακιές του.

— Νά μην κρυώση το χαϊδεμένο της μαμάς του... νά μην διαβάση πολύ και κουρασθή. Νά μην τρέξη... νά μη φύγη μακριά, γιατί ένα τώχομε.

Και το παιδί ούτε κρύω-σε, ούτε γραμμάτα έμαθε.

Ο γιατρός:— Ο σφυγμός σας είναι πολύ άργος.
Ο άσθενής:— Δεν πειράζει, γιατρέ. Δεν βιάζομαι να πεθάνω.

όμοπλάτης το πασχαλινό άρνιου πολλές φορές έγινε ά-φορη ή νά δλιάψη αλλά και νά ώφελήση τους φανατικούς πι-στούς της.

Έτσι, κατά την διάκριση της Έλληνικής Έπαναστάσε-ως συχνότατα ή καλή ή κακή έκβασις μαχών εξηγήθη από την μαντεία της ωμοπλάτης.

Όπως δέ αναφέρει ο Ίω-άννης Φιλήμων στο γνωστό βιβλίο του περί «Φιλικής Έ-ταιρείας», «πολλάκις στρατός όλίγος ένεψυχώθη αίφνιδίως και απεναντίας πολυάριθμος έδειλινε».

Τέλος, Ιστορική έχει παρα-μείνει ή περίφημη πλάτη του πασχαλινού άρνιου που έσφα-ξε το 1826 στο Ναύπλιο ο έ-πιφανής άγωνιστής της Έλ-ληνικής Έπαναστάσεως Πα-νούτσος Νοταράς και απ' την όποια ο τελευταίος έπρομάν-τευσε την πτώσι του Μεσο-λογίου!

MIX. ΧΑΝΝΟΥΣΗΣ

πήγαν νά το πάρουν δα-ρα απ' την γειτονική πό-λι.

— Ο δρόμος είναι από δώ επικίνδυνος, άρχοντα, τούπε ο άμαξας που έβλεπε τον κύριό του νά θιάζεται.

— Τράβα μπρός, διέταξε εκείνος που συνήθιζε νά μην του αντίλεγουν. Δεξιά ήταν ένας γκρεμός. Γ' άμαξι προ-χωρούσε. Σε μία στιγμή ο-μως π' άλογα βλέποντας το χάος που άπλωνόταν τόσο κοντά τους, άφηνίσαν, και άνθρωποι, άμαξι και άλο-γα, θρέθηκαν στον γκρεμό.

Ο δυστυχισμένος Αρ-τουρ δώ δόκλιπρα χρόνια ήταν σαν τρελλός. Έκλαι-γε, μιλούσε άσυνάρτητα, ή-ταν ζωντανό πτώμα.

Ο έπίτροπος που διήθου-νε την περιουσία που είχε έναν καλό φίλο και ο φίλος τον μιάν άμορφη κόρη, ο-πως όλοι οι φτωχοί. Τα κα-τάφερε λοιπόν και τον πάν-τρεψε μ' αυτήν. Μά ή φω-λιά τους γρήγορα χάλασε. Το ταπεινό κορίτσι που θρέ-θηκε μέσα στα πλούτη έπα-ψε νά ναι ταπεινό. Η άπε-ριόριστη καλωσύνη του άν-δρός της, ή ήσυχία του σπι-τιού και ή άπόλυτη πολυ-τέλεια της πήραν τα μυαλά.

Κι' ένα βράδυ τον παρά-τησε κι' έφυγε με έναν ξά-δελφό της. Η δεύτερη αυτή συμφο-ρά τον λύπησε κατάκαρδα. Η κακία των ανθρώπων ή-ταν μεγάλη και ή τύχη τον κατέτρεχε πολύ. Ήταν ο-μως χαρακτήρας τόσο μα-λακός και καλός που δεν μπορούσε νά αντίσταθι σε κανένα.

Όλοι οι άνθρωποι του φαινότανσαν άμαρτωλά-κακοί. Και μόνο αυτός κα-λός και άγιος. Τί ένοιωθε λοιπόν αυτός από την ζωή και τί ζητούσε;

Δεν πίστευε σε τίποτα, δεν είχε κανένα ιδανικό, καμμιιά φροντίδα, δεν έβλα-πε κανένα, δεν φοβόταν τί-ποτε.

Τί άδεια και άνοστη ζωή ή-ταν αυτή;

Κι' ένα θράδυ κατάλαβε πώς έπρεπε νά γίνη κι' α-υτός σαν όλους τους ανθρώ-πους: Αδίκησε, έκαμε άν-θρώπους νά κλάψουν, γλέν-τισε με τον πόνο των άλ-λων, χάρηκε την ήδονή του άνωτέρου.

Κι' ύστερα, ένα άλλο βράδυ Άναστάσεως, σύρθη-κε ταπεινός μπρός στην εί-κόνα Έκείνου και ζήτησε συγγνώμη.

Και μέσα στην άμαρτία τότε για πρώτη φορά ένοιω-σε τον έαυτό του εύτυχίμε-νο...

ΔΛΕΞ, ΒΛΑΧΟΥΤΣΑ

Πασχαλινό διήγημα υπό ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑ-ΙΤΣ

ΚΑΝΕΙΣ σχεδόν δεν είχε προ-σέξει το πανί του καϊκιού που άσπριζε στο πέλαγος. Και σαν έξυγανε το τρεχαντήρι στην παρα-λία, πάλι κανένας δεν το έπρόσεξε. Ο χορός έκρατούσε επάνω στα ά-λώνια καλά. Τρικούβερτος χορός, τη δεύτερη μέρα του Πάσχα. Και σε κάθε σχδόν άλωνι, θισιόλι και χο-ρός.

Από το καράβι κατέβασαν τη φε-λοδκα και μπήκαν μέσα τέσσερις ώπλισμένοι. Έ-λαμπαν στα μαύρα τους ζωνάρια, τα άσημένα κον-τάκια των κουμπουριών. Και οι σπάθες με άσημο-σκαλισμένες θήκες. Παλ-ληκάρια ώραια και άγρι-ωπά. Και τα κεφάλια δε-μένα με μαύρα μαντήλια.

— Νάναι στ' άλωνια; ρώ-τησε αυτός που φαινόταν για άρχηγός.

— Πού άλλου νάναι, κα-πετάνιε; είπε ο πιο νέος. Κορίτσι πράμα, νά λείπη από το χορό;

— Είσαι βέβαιος, μωρέ Μανώ-λα, πώς δεν έχει άρραβωνιασθή; — Σταυρό κάνω, καπετάνιε. Μέ-χρι πρό δέκα ή μέρες που ήρθα στο νησί, κάνοντας τον ψευτο-πραγματευτή, κατά τις προσταγές σου, το κορίτσι δεν ήταν άρραβωνια-σμένο. Της έδειξα το δαχτυλίδι σου και της είπα νά φέρη νέο έμποδι-ώς καμμιιά δεκαριά ή μέρες άκόμη... Ώς την Δευτέρα της Λαμπρής, αν δεν φανούμε, άς ύποταχθι στο θέ-λημα του πατέρα της.

Ο καπετάνιος δεν έμίλησε. Έ-χάιδεψε μόνο το χέρι το άσημένιο του γιαταγανιού του.

Από το μέρος που άραζε το κα-ράβι, ως τα μέρος των άλωνιών, ή απόστασις ήταν ως δέκα λεπτά δρό-μος άνηφορικώτατος και δυσκόλο-σά-νέβατος. Σ' ένα σημείο έκλάδωνε ο δρόμος σε δύο, και έμοιαζε σαν άγκαλιά.

— Λέω νά χωρίσωμε, είπε ένας ά-πό τους συντρόφους. Ο καπετάνιος με έναν από μας νά πάρη τον άπά-νω δρόμο και έμεις οι άλλοι τον κάτω. Νά μπλοκάρωμε στη μέση τα άλωνια. Θα ρίξωμε ένα σμπάρο και θα φωνάξωμε: «Πάνω τα χέρια!». Έσύ, καπετάνιε, θα τραθήξης και θα πάρης το κορίτσι. Ώς που νά τρέξουνε στα σπίτια για όπλα, έ-μεις πήραμε τη νύφη και σηκώσαμε και πανιά.

— Δεν φεύγω από το δικό μου το σχέδιο, Γιώργη, είπε ο καπετάνιος. Θα τραθήξωμε φανερά όλοι μαζί από τον άπάνω δρόμο. Θα ίδουμε

ση σίγουρα ή 'Αμερσώ ως την θάρκα. 'Ο Μανώλας θα κάνει αμέσως κουπία για τὸ καράδι, ἀν ἴδῃ πὼς ἐμεῖς οἱ ἄλλοι μπλέξαμε ἀσχημα.

—Καὶ ἀν σοὺ συμβῇ τίποτα, καπετάνιε; ρώτησε ὁ Μανώλας.

—Κεῖνο ποὺ εἶπαμε. Θὰ τραβήξετε στὰ Ψαρρά, καὶ θὰ παραδώσετε τὴν 'Αμερσώ στὴν μάνα μου. Θὰ θάλλῃ μαῦρα καὶ θὰ λογαριάζεται γιὰ χήρα. Τὸ τυχερὸ τῆς θὰ πῇ πὼς εἶνε νὰ γίνῃ χήρα χωρὶς νὰ παντρεῖται καὶ χωρὶς νὰ πάρῃ ἀπὸ ἐμένα γιὰ ἀρραβώνα οὔτε ἓνα φιλή. 'Ετσι δὲν σοὺ εἶπε καὶ ἡ ἴδια πὼς προτιμᾷ;

Οἱ ἄνδρες τῆς παρέας κατέβασαν τὸ κεφάλι. Ἡ ἰδέα νὰ ἐπιτεθοῦν ἀμέτομα καὶ νὰ ἀπαγάγουν τὴν 'Αμερσώ δὲν ἄρεσε στὸν καπετάνιο. Αὐτὸς ἤθελε νὰ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις παλληκαρίσῃ. Δὲν τὸν ἐνοιαζε πὼς οἱ γονεῖς τοῦ κοριτσιοῦ, πρόκριτοι νοικοκυραῖοι καὶ ἀλλοιῶτικα μαθημένοι, τοῦ εἶχαν ἀρνήσῃ τὴν 'Αμερσώ. Δὲν ἦταν οὔτε γιὰ συζήτησις ὅτι μποροῦσε ἡφακί λλια τοῦ Παπακοινοῦ καὶ συμπεθεριάσῃ μ' ἕναν ποὺ εἶχε ἀρχίσει τὸ στάδιό του ἀπὸ πειρατῆς. Δὲν ἔρριχνε ὅμως κί' ἄδικο ὁ καπετάνιος τὸ συγγενολόγι τῆς 'Αμερσῶς ποὺ δὲν τὸν ἤθελε καὶ προτιμοῦσαν τὸ γυιὸ τοῦ Μαλασπίνα, τὸν γιαντὸ. 'Ερριχνεν ἄδικο μόνο στὸν νεαρὸ Μαλασπίνα ποὺ ἐπέμενε νὰ θέλῃ νὰ πάρῃ ἓνα κορίτσι ποὺ εἶχε δώσει τὴν καρδιά του σὲ ἄλλον. Αὐτὸ δὲν τὸ ἐξωροῦσε οὔτε ἀνδρικό, οὔτε τιμιο.

'Ηταν δὲ ζυμωμένος μὲ ἡρωϊκὲς παραδόσεις ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ ὁ καπετάν Σταματάρης. 'Ανάμεσα στοὺς Ψαριανοὺς προγόνους του ὑπῆρχαν πολλοὶ πυρπολῆται καὶ παλαιότερα πολλοὶ ἐπιδρομεῖς ποὺ εἶχαν κάμει τοὺς 'Αλγερίνους καὶ τοὺς Τουνεζίνους κουρσάρους νὰ

τρέμουνε. Καὶ ἀν καὶ ὁ ἴδιος εἶχε κάμει μικρὸς στὸ κοῦρσο, περισσότερο ἦτανε γιὰ τὸ ἐφώναζε τὸ αἶμα τὸ ἡρωϊκὸ τῶν προγόνων του, παρὰ γιὰ τὸν ὠθοῦσε τὸ αἰσθημα τῆς ἀρπαγῆς.

Γιὰ νὰ ἔχουν πῶς εὐκολὴ κίνησι οἱ σύντροφοι τοῦ Σταματάρη εἶχαν σηκώσει τὶς σέλλες τῶν θρακίων τους ἀψηλὰ καὶ τὶς εἶχαν σφίξει στὸ ζωνάρι. 'Ετσι ἐμοιάζαν, μὲ τὰ μαῦρα μαντήλια στὸ κεφάλι, μὲ τὰ ἀσημένια κουμπούρια, μὲ τὶς ἀσημένιες σπάθες, σὰν κουρσάροι τῆς πῶς παλῆς ἐποχῆς.

—'Όταν ὁ καπετάνιος μὲ τὰ παλληκάρια του ἐφθασαν στὰ ἀλῶνια, σταμάτησαν ἐξάφνα τὰ βιολιά. Καὶ οἱ χοροὶ ἐκόπηκαν ἀπτότομα. 'Ησαν τρία ἀλῶνια, τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Καὶ σὲ ἄλλα ἀλῶνια, πῶς μακρὰ, ἄλλοι χοροὶ. Γιατὶ ὅλο τὸ νησί εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ χορεύῃ τὴ Δευτέρα καὶ τὴν Τρίτῃ τῆς Λαμπρῆς, καὶ γιὰ τὴν σήμεραν αὐτὲς οἱ δυὸ ἡμέρες στοὺς πῶς πολλοὺς τοποῦς τῆς 'Ελλάδας εἶνε ἀφιερωμένους στὸ χορὸ.

Τὰ παλληκάρια ἐκύτταζαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Στὸ μεσιανὸ ἀλῶνι, σ' ἓνα ὕψωμα, στεκόταν ἡ 'Αμερσώ καὶ δίπλα μιά πῶς μικρὴ ἀδελφὴ τῆς καὶ ὁ πατέρας τῆς. Αὐτὴ δὲν ἐχόρευε. Φαίνεται πὼς δὲν εἶχε οὔτε προτιήτερα χορεύει.

Ὁ καπετάνιος δὲν τόλμησε καλὰ καλὰ νὰ τὴν κυττάξῃ. Τράβηξε κατὰ τὸ μεσιανὸ ἀλῶνι καὶ χαιρετοῦσε δεξιὰ καὶ ἀριστερά καὶ ἔλεγε «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ ὁ κόσμος, ἄλλοι μὲ μισὸ στόμα, ἄλλοι πῶς δυνατὰ, ἀπαντοῦσαν «'Αληθῶς ἀνέστη».

'Υστερα ἐτράβηξε στὴ μέση τοῦ

ἀλῶνιου, ἀνὰ τὰ δυὸ παλληκάρια του εἶχαν πιᾶσει τὶς ἄκρες καὶ ὁ Μανωλάρας ὅλο ἐπλησίαζε πρὸς τὸ μέρος τῆς 'Αμερσῶς.

—Μωρὲς, τόσο γλήγορα τεμπελιάσανε τὰ βιολιά; Ἐκάμε ὁ καπετάνιος.

—Παίζομε ὅλη τὴν ἡμέραν, καπετάνιο μου, εἶπε αὐτὸς ποὺ ἐβάρουσε κλαρίνο καὶ ἔτρεμε ὅλος καθὼς μιλοῦσε.

—'Ελεγα πὼς εἶνε ἐξ αἰτίας μας.

—Χαρά μας, χαρά μας μεγάλη, καπετάνιε, εἶπε κάποιος. Θὰ πῇτε καὶ κανένα κρασί;

Μὲ τὸ λαῖνι στὸ χέρι ἐπλησίασε στὸν καπετάνιο καὶ ἄλλοι τοῦ προσέφεραν κόκκινα αὐγά καὶ ὄλλοι μὲ ἄλλα λαῖνια ἀρχισαν νὰ πηγαίνουν κοντὰ στὰ ἄλλα παλληκάρια καὶ τοὺς κερνοῦσαν. Μὰ ὁ χορὸς δὲν ἀρχίζει. Τὰ βιολιά δὲν ἐννοοῦσαν νὰ παίξουν.

—Γιατὶ, μωρὲς παιδιὰ; Ξαναρώτησε ὁ καπετάνιος. Εἴμαστε ἐμεῖς τὸ ἐμπόδιο;

—Εἶνε ἡ σειρὰ σας νὰ χορεύετε, τοῦ εἶπε ἓνας κύριος, ποὺ ἐξάφνα σχεδὸν ἦρθε μπροστὰ του.

Ὁ καπετάν Σταματάρης ἀναταράχθηκε. 'Ηταν ὁ ἀντίζηλός του.

—Χριστὸς ἀνέστη, τοῦ εἶπε αὐτός. Εἶνε διπλὴ ἀνάστασις σήμεραν, καπετάνιε. Τριπλὴ χωρὶς νὰ πῶ. Γιατὶ ἐκτός ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ ἀπὸ σένα, καπετάνιο μου, ἀνασταίνομαι κί' ἐγώ, ποὺ ὁ ἐρχομός σου ἐπρόλαβε νὰ κάνω μιά ταπεινὴ πράξι.

Ὁ καπετάνιος δὲν μιλοῦσε. Αὐτὸς ὁ γενναϊότατος ἄνδρας, ἔτρεμε σὰν φύλλο.

Τότε ὁ νεαρὸς γιαντὸς ἐτράβηξε πρὸς τὸ μέρος ποὺ στεκόταν ἀμίλητῃ ἡ 'Αμερσώ. Τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔφερε στὸν καπετάνιο.

—Δικὴ σου εἶνε, εἶπε. Ὅχι δική μου.

'Υστερα παράγγειλε στὰ βιολιά: —Βαρὰς ἔναν μπάλλο νὰ χορεύουν οἱ ἀρραβωνιασμένοι τοῦ Χάρου... Ὁ καπετάνιος ἔδινε ἐν τῷ μεταξύ τὸ μαντήλι στὴν κόρη, ποὺ εἶχε γλύνει πῶς κόκκινη καὶ ἀπὸ αὐγὸ τοῦ Πάσχα.

Μὰ ἐξάφνα ὁ καπετάν Σταματάρης σταμάτησε. Σὰν αἰνίγμα ἦταν ἡ τελευταία φράσις ποὺ εἶχε πῇ ὁ νεαρὸς γιαντὸς: «Οἱ ἀρραβωνιασμένοι τοῦ Χάρου!» Τί ἐσημαίνει τάχα αὐτὸς ὁ λόγος;

Τὴν ἀπάντησι δὲν ἐπρόλαβε νὰ τὴν πᾶρῃ ἀπὸ ἀνθρώπινο στόμα. Τοῦ τὴν ἔδωσε μιά ξαφνικὴ ὁμορφοντία ἀπὸ δεκάδες σμπάρα ποὺ ἀντήχησαν. Ἀνθρώποι τοῦ Μαλασπίνα, κρυμμένοι ὀλόγυρα σ' ἄλῶνια, εἶχαν θάλλει γιὰ στόχο τὸν καπετάνιο. Μὰ τὰ ὄδλια, ἀπὸ ἀπρόβλεπτη σύμπτωσι —ὡς καὶ μὲ τὸ θέλημα τοῦ νεαροῦ γιαντοῦ... ποῖος ξέρει;— συνεπῆσαν καὶ τὴν 'Αμερσώ κοντὰ στὸν ἀντίζηλο.

'Αντιβούσε ὁ τόπος ἀπὸ τὸ κακὸ ποὺ ἀκολουθῆσε. Τὸ αἶμα σχημάτισε λίμνη ἐπάνω στὸ μεσιανὸ ἀλῶνι. Καὶ στὴ μέση τῆς λίμνης, ἐσπάραζε, ἀγκαλιασμένο, τὸ ἐτοιμοθάνατο ζευγάρι.

Τὸ τρεχαντήρι δὲν ἐξάργαρε ποτέ ἀπὸ τὸ νησί, ποὺ εἶχε ἀράξει. Ἴσως γιὰ τὸ δὲν εἶχε μείνει κανένα ἀπὸ τὰ παλληκάρια τοῦ Σταματάρη γιὰ νὰ ἐπιβιάσῃ...

Κ. ΦΑΛΤΑ-ΙΤΣ

Δ. ΨΑΘΑ

Βίος καὶ πολιτεία

Τῆς κυρίας Σουσοῦ

Σουλοῦπι σπαρταριστό. 'Υφος ἐπιβλητικό. Μύτη ψηλὴ. Κινήσεις νευρικές. Καπετάνι στὴν κορφή τῆς κεφαλῆς μ' ἓνα κόκκινο φτερό ποὺ ἐτίναζταν στὰ ὕψη σὰν λοφίο.

Ψηλὴ. Ξερακιανή.

'Ηταν στὴ στάσι τοῦ τράμ ποὺ ἐπερίμενε μὲ τὴν δυσφορία ζωγραφισμένη ἐντονώτατα στὸ πρόσωπό της. Ἐκρατοῦσε στὰ χέρια τῆς ἓνα τσαντάκι καὶ τὸ ἐκουνοῦσε δεξιὰ—ἀριστερά—δεῖγμα μεγάλῃς νευρικότητος—κί' ἔρριχνε βλέμματα γεμάτα ὀργὴν στὸ βάθος τοῦ δρόμου. Ἀφῆνε ποὺ καὶ ποῖσεν αὐτὴν ἀγανακτήσεως καὶ σὲ μίαν στιγμὴν γύρισε σὲ κάποιον ἀγαθὸν κύριον ποὺ ἐπερίμενε γαλήνιος στὴν ἴδια στάσι.

—Φρίκη!...

—Πὼς εἶπατε;

—Γι' αὐτὰ τὰ τράμ λέω.

—'Α, ναί!

—Πὼς μπαίνει ὁ κόσμος μέσα εἰς αὐτὰ τὰ τράμ, δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω. Εἶναι ἀπείσια! Νὰ περιμένῃ μίαν κυρία καθὼς πρέπει, καταλαβάνετε, κύριε, εἶναι ντροπὴ! Ντροπὴ! Ὁ σύζυγός μου δὲν μπαίνει ποτέ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ρημάδια!

'Ερριξε ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἓνα πλάγιον βλέμμα στὴν περίεργη κυρία ποὺ τοῦ ἀπηύθυνε τὸν λόγον, τὴν ἐκύτταξε ἀπὸ πάνω ὡς κάτω καὶ συνεφώνησε μ' ἓνα ἀδιόρατο χαμόγελο εὐγενείας καὶ εἰρωνείας:

—'Εχει δική μου.

—Ὁ σύζυγός μου; 'Α, εἶναι ἄνθρωπος πολὺ μίζερος. 'Εχει ζήσει, γλέπετε, πολλὰ χρόνια στὴν Εὐρώπη καὶ ἐμάθε κί' αὐτοκίνητο. Τὸ σφαιρνεῖ μονάχος του καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη κανένα, οὔτε νὰ περιμένῃ, οὔτε καὶ νὰ βλαστημῇ!

Τὸ μειδίαμα τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου ἔγινε ἀκόμα τολμηρότερο:

—'Ετσι εἶ;

—Ὁ Παναγιώτης; 'Αλλο πρᾶγμα! Μοῦ λέει πάντα, Σουσοῦ, ἔλα παιδί μου στὸ αὐτοκίνητο, μάθε νὰ σφαιρνεῖς νὰ ἀπαλακτῇς ἀπὸ τὰ βρωμοτράμια, ποὺ μπαίνῃ μέσα ὅποιος ὅποιος, καὶ πολλὰς φορὲς λαϊκοὶ ἄνθρωποι ξέρετε, βρωμᾶνε καὶ σκόρδο καὶ κρεμμύδια, τί νὰ κάνουν, αὐτὰ ἔχουν αὐτὰ τρῶνε, ἀλλὰ ἐμένα μὲ ζαλίζει τὸ αὐτοκίνητο καὶ προτιμῶ αὐτὰ τὰ βρωμοτράμια! 'Αλλά, νὰ τί τραβῶ γιὰ νὰ ζαλίζουμε μὲ τὴν κούρσα μας. Τώρα θέλω ν' ἀνέβω στὰ μαγαζιά νὰ ψωνίσω μίαν γούνα καὶ θὰ κλείσουν τὰ μαγαζιά. Καταλαβαίνετε;

—Καταλαβάνω κυρία μου...

—Μήπως ξέρετε ἀπὸ γούνες, κύριε;

—Δὲν ἔχω ἰδέαν.

—'Αχ, κρίμα καλέ! 'Εχω πάρει μὰζι μου πέντε χιλιάδες μονάχα καὶ φοβάμαι μήπως καὶ κάνῃ περισσότερο...

Καὶ ἡ κυρία Σουσοῦ, στενοχωρημέ-

νη τρομερὰ διότι δὲν ἐπῆρε περισσότερο ἀπὸ πέντε χιλιάδες μαζί, ἐσήκωσε πάλι τὴ μύτη τῆς ψηλὰ, ἐτίναξε τὸ φτερό τοῦ καπέλλου τῆς κί' ἀρχισεν νὰ βηματίζει νευρικώτερα. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ ἄλλοι τρεῖς-τέσσαρες ἀκόμα ποὺ ἐπερίμεναν στὴ στάσι τὴν ἔκαναν ὅλοι τόπο νὰ περάσῃ. Μὲ ὕφος ἡγεμονικὸν ἡ κυρία Σουσοῦ ἐπλησίασε. Ἐπίασε μὲ ἀηδία τὸ σίδερο τῆς πόρτας, ἔκανε ἓνα μορφοσμοῦ δυσφορίας, ἐμπήκε, μισόκλεισε μὲ ὕφος ἀριστοκρατικὸ τὶς βλεφαρίδες κί' ἔρριξε ἓνα βλέμμα γύρω-γύρω στοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. 'Υστερα γύρισε στὸν ἀγαθὸν ἄνθρωπον ποὺ βρέθηκε πάλι μπροστὰ της καὶ ἐψιθύρισε:

—Τί κόσμος!

—'Εμ! Τί νὰ γίνῃ...

—Φρίκη!...

—Δὲ βαρυνέστε...

—Πὼς μπορεῖτε, κύριε, καὶ μπαίνετε ἐδῶ μέσα στὰ τράμ; 'Αηδία! 'Αηδία! Νὰ σὲ σπρώχνῃ ὁ ἓνας, νὰ σὲ σπρώχνῃ ὁ ἄλλος, γαϊδουρία μετὰ συγχωρήσεως. 'Εχτές μὲ πάτησε ἓνα γουροῦνι μέχρι τὸν ἀστράγαλο, νὰ σὰς χαρῶ, καὶ μοῦ ἔσκισε τὴν κάλτσα, τῶν διακοσίων πενήντα ἀν' ἀγαπάτε...

—'Ενῶ ἔλεγε αὐτὰ ἡ ἀξιότιμος κυρία Σουσοῦ ἐπλησίαζε ὁ εἰσπράκτωρ.

Ἀνοῖξε τὸ τσαντάκι τῆς, ἔχωσε τὸ χέρι τῆς στὸ βάθος του, ἐβγάλε ἓνα δίφραγγο καὶ τὸ κρατοῦσε σφιχτὰ στὰ χέρια τῆς. Τέσσαρες πέντε φορὲς ἀπλώσε νὰ τοῦ τὸ δώσῃ, ἀλλὰ κάθε φορὰν ὁ εἰσπράκτωρ ἔπαιρνε ἀπὸ ἄλλου καὶ στὴν κ. Σουσοῦ, κάποιος τὴν ἔπρωξε ἔχασε τὴν ἰσορροπία τῆς, ἔκανε νὰ πιασθῇ ἀπὸ τὸ κάθισμα καὶ τὸ δίφραγγο ἔφυγε ἀπ' τὸ χέρι τῆς κί' ἐχάθηκε κάτω στὸ πάτωμα. Ὁ εἰσπράκτωρ οὔτε ἐπρόσεξε αὐτὴν τὴν λεπτομέρειαν.

—Τὰ εἰσιτήριά σας!

—Μάζεψέ τὸ παρακαλῶ.

—Τί εἶπες κυρία μου;

—'Η Σουσοῦ ἔγινε κατακόκκινη:

—Κυρία μου, νὰ λές τὴν μάνα σου, ἀναιδέστατε. Καὶ νὰ προσέχῃς πὼς μιλάς! Ὅριστε μας!

—Ὁ εἰσπράκτωρ ἔθλη:

—Μ' ἔβριζατε, δηλαδή;

—Καλὰ, κατέβαινε βέβαια.

—Καλὰ, κατέβαινε τώρα τὸ δίφραγγο.

—Ἐπεσε χάμου!

—Ποῦ, χάμου;

—Ἐδῶ. Τώρα τὸ κρατοῦσα. Καὶ μ' ἔσπρωξε κάποιος κύριος χαϊβάνης ἀπὸ πίσω καὶ μοῦφυγε. Ψάξε νὰ τὸ βρῇς! Ὅριστε μας!

Οἱ ἐπιβάται τοῦ τράμ ἐμυρίστηκαν

γλέντι. Κί' ἀρχισαν νὰ χαμογελοῦν καὶ μερικοὶ μάλιστα, οἱ εὐθυμότεροι, ἔλαβαν τὸν λόγον κί' ἀπευθύνοντο στὸν εἰσπράκτορα:

—Ψάξε νὰ τὸ βρῇς, ντέ!

—Ποῦ νὰ τὸ βρῶ κύριος;

—'Ελα! 'Ελα! Μὴ τὴν ταλαιπωρῇς τὴν κυριάν!...

—Τὸ εἰσιτήριό σας κύριοι!

—Νὰ τὸ βρῇς ἀναιδέστατε!

'Η Σουσοῦ ἦταν κατακόκκινη. Ὁ κόσμος ἀρχισε νὰ γελά. 'Η Σουσοῦ ἔτρεμε ἀπ' τὸ κακὸ τῆς. Ὁ κόσμος ἀρχισε νὰ γελά. Μερικοὶ ἔσκυψαν νὰ ψάξουν. Καὶ ἄλλοι περιωρίζοντο εἰς συμβουλὰς:

—'Απὸ κεῖ!

—Τὸ εἶδα ποῦ κύλησε.

—'Απὸ δῶ εἰσπράκτορα.

—Νὰ, κάτι γυαλίζει νομίζω...

Θηρίο ἀπ' τὸ κακὸ τοῦ ὁ εἰσπράκτορας εἶχε γονατίσει κί' ἔψαχνε. Καὶ μαζί ἔψαχναν καμμιὰ δεκαριά ἐπιβάται. Ἐνῶ ἡ Σουσοῦ ἀξιοπρεπέστατα ἐστεκόταν στὴ θέσι τῆς, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, τὴν μύτη ποὺ ψηλὰ καὶ τὸ φτερό τῆς ἀκόμα ψηλότερα. Σὲ λιγάκι ὅλο τὸ τράμ ἔψαχνε νὰ βρῇ τὸ δίφραγγο τῆς. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ ἀτίμα τὸ εἶχε καταπιῇ ὁ διάβολος. Ὡς ποῦ ἀπέκαθε πῶς ὁ εἰσπράκτωρ κί' ἐσηκώθηκε ἐπάνω κόκκινος σὰν παντζί:

—Δὲν ἔχει τίποτε κυρία μου, ἐδῶ.

—Καὶ ὅμως!

—Τί καὶ ὅμως καὶ ξεῖμας! Θὰ πλερώσῃς τώρα τὸ εἰσιτήριό σου, ἡ θὰ φωνάξω τὸν ἀστυφύλακα; 'Εσὺ ὡχάσε. Δὲν τάχασα ἐγώ! 'Εμπρός κατέβαινε!

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ ἀξιότιμη κυρία Σουσοῦ ἔγινε κατακόκκινη σὰν παροῦνα. Μισόκλεισε πάλι τὶς βλεφαρίδες κί' ἀπήντησε μὲ στόμφο στὸν εἰσπράκτορα:

—Δὲν ἔχω ἄλλα ψιλά...

—Φέρε χοντρά! Σοῦ χαλάω.

—'Εχω χιλιάριο κύριε.

—Χιλιάριο! Μπρό! 'Η κυρία ἔγινε ἐξάλλη:

—Χιλιάριο! Νὰ σοῦ δώσω χιλιά

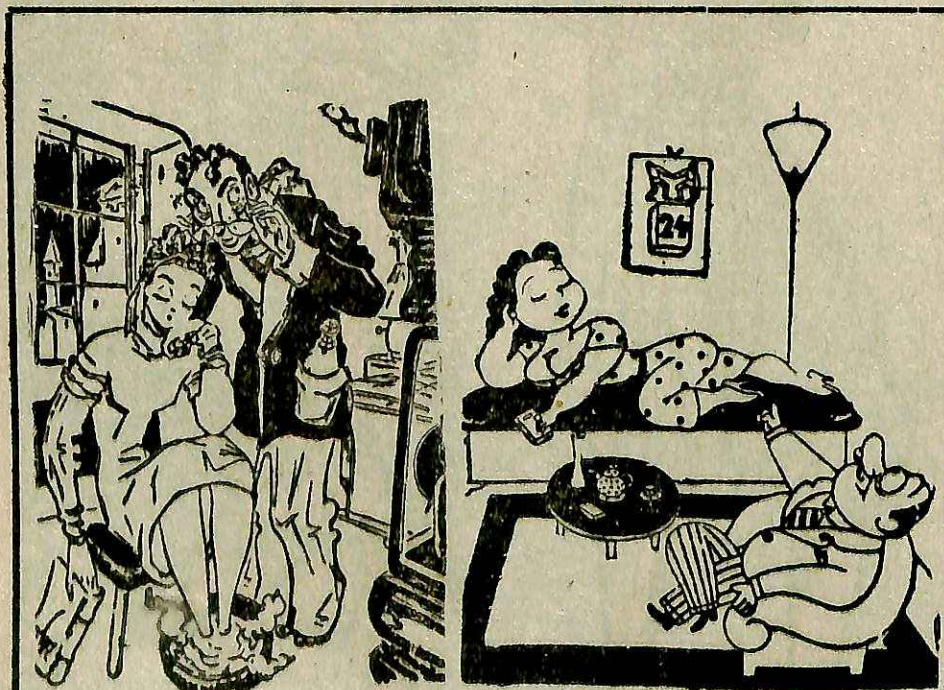
ρικο γιὰ νὰ μοῦ δώσῃς ἐννεακόσιας ἐννεήντα ὀκτὼ δραχμές, δίφραγκα!

Τί λές καλέ,

—Ὁ εἰσπράκτωρ ἐπέμενε.

—Θὰ σοῦ δώσω πεντακοσάρικο κί' ἐκατοσάρικο. Ὅριστε. Εἶσαι εὐχάριστημένη!

'Εδῶ ἔφτασε πλέον σὲ ἀδιέξοδο ἡ

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΤΟΥ ΝΥΚΤΟΦΥΛΑΚΟΣ

—'Υπομονή, ἀγαπούλα μου. 'Ακόμη δυὸ ὥρες ὡς ποὺ νὰ ἐξημερώσῃ καὶ θὰ πάμε νὰ πηγαίσουμε.

ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΛΕΓΑΝ

ΕΚΕΙΝΗ: —Δὲν σκέπτεσαι νὰ μοῦ κάνῃς κανένα δῶρο; Σήμεραν εἶναι ἡ γιορτή μου. Κόττα τὸν ἡμεροδελτικὸ!

ΕΚΕΙΝΟΣ: —Μπα! Καὶ πὼς σὲ λένε; Εἰκοσιτέσσερα;

Κ. ΦΑΛΤΑ-ΙΤΣ

κ. Σουσοῦ. Ἐρριξε στὸν εἰπράκτορα
ενα βλέμμα θηριώδες κι' ἐγύρισε ἀλ-
λοῦ τὸ κεφάλι της. Ἀλλὰ ὁ εἰσπρά-
κτωρ κατόλαβε τί συνέβαινε κι' ἐπέ-
μενε ἐνῶ ὁ κόσμος ἐσυνέχιζε τὸ
γλέντι:

—Καλὰ δὲν πιστεύεις τὴν κυρία;
—Μωρὲ δὲν ἔχει ψιλή!
—Σῶπα καὶ μένε.

—Μωρ' ἄκου ποὺ σοὺ λέω! Ἄς τ'
ἀνοίξῃ τὸ τσαντάκι κι' ἂν ἔχη μέσα
ἕνα πενηταράκι τῆς τὸ πληρώνω ἐγὼ
τὸ εἰσιτήριο!

Ἐδῶ ἡ κ. Σουσοῦ εὐρήκε τὴν διέ-
ξοδον. Ἐπίασε ἐξαλλή τὸ λουρί, ἐ-
χτύπησε τρεῖς-τέσσαρες φορές τὸ κου-
δοῦνι νευρικά ἐνῶ ἔμαινετο:

—Ἀνάγωγε! Γαϊδοῦρι! Ποὺ θὰ
μοῦ τῆς, ἔμένα πῶς δὲν ἔχω ψιλή στὸ
τσαντάκι μου!... Σταμάτα ὁδηγέ.

Ἡ ἀνώτερη ἐορτὴ

—Καταπληκτικό! ἔκαμε ὁ γηραιότερος
ἐπὶ τοὺς τρεῖς ἐκείνους μεγαλόσωμους
ἄνδρες, ποὺ, κλεισμένοι στὸ θολωτὸ δια-
μέρισμα τοῦ κεντρικοῦ πλανητοσκοπεῖου,
παρακολουθοῦσαν σιωπηλοὶ ἀπὸ ὦρα τὰ
πολύπλοκα μηχανήματα ποὺ ἀπλώνονταν
μπροστά τους.

—Κι' ἐλπίζω, πολὺ σύντομα νὰ σᾶς πα-
ρουσιάσω καταπληκτικότερα πράγματα,
σεβαστέ μου Ἀρέμ, ἀπήντησε ὁ νεαρὸς
ἀφειρμένης Ταρέν καθὼς διέκοπτε τὴν λει-
πουρία τοῦ ἀποστασιομετωικοῦ μηχανή-
ματός του.

—Δηλαδή, ἐπενέβη ὁ Σαμάκ, ὁ ἄρχων
γλωσσολόγος, ποὺ κι' αὐτὸς δὲν μπορούσε
νὰ κρύψῃ τὴν κατάπληξί του ἀπ' ὅ,τι εἶδε
κι' ἄκουσε, ἐλπίζεις ὅτι θὰ κατορθώσωμε
νὰ ἔλθωμε σ' ἐπικοινωνία μαζί τους;

—Ὅχι ἐλπίζω ἀπλῶς, ἀλλὰ εἰμαι θέ-
βαιότατος, ἀπήντησε μὲ πεποίθησι ὁ Τα-
ρέν, πῶς περὶν συμπληρωθῶν διὰ στρο-
φές, θὰ ἔχωμε ἐπιτύχει αὐτὸ ποὺ τόσο πο-
θοῦμε νὰ μάθωμε.

Ὁ γέρο Ἀρέμ ἀπλῶς τὸ θαρρὺ του
χέρι πάνω στοὺς τετράγωνους ὅμους τοῦ
νεαροῦ ἀφειρμένης καὶ εἶπε, κουνώντας
τὸ κεφάλι του:

—Πόσοι καὶ πόσοι ἄλλοι, πρὶν ἀπὸ σέ-
να, μίλησαν γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, μὲ τὴν
ἴδια πεποίθησι καὶ ἐνθουσιασμό!...

—Ὅχι ὅμως καὶ μὲ τὰ ἴδια ἐπιχειρήμα-
τα, ἔκαμε μὲ ζωηρότητα ὁ Ταρέν, ποὺ τὰ
λόγια αὐτὰ τοῦ σοφοῦ πλανητολόγου, τὸν
ἐθίζαν. Τὸ δικό μου μηχανήμα, συνέχισε
πρὶν ἰδιο τόνο, ὅπως διαπιστώσατε καὶ
μόνοι σας, δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸ κενὸ
ποὺ μᾶς χωρίζει καὶ περισυλλέγει τοὺς
ἔχους χωρὶς καμμιὰ ἀλλοίωσι ἢ δυσκο-
λία...

—Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετὸ, εἶπε ὁ
Σαμάκ, ποὺ ὡς τώρα ἔκρινε σιωπηλός. Γιὰ
νὰ μπορέσωμε νὰ ἐπικοινωνήσωμε μαζί
τους, πρέπει νάχουν κι' ἐκείνοι ἀνάλογα
μηχανήματα, κι' αὐτὸ δὲν μοῦ φαίνεται
δύσκολο.

—Κι' ὅμως, ὅπως ξέρωμε, ἔχουν φθάσει
κι' αὐτοὶ σὲ τέτοιο σημεῖο πολιτισμοῦ

Φταίω ἐγὼ ποὺ μπαίνω μέσα σ' αὐτὰ
τὰ βρωμοτράμια!

Κι' ἡ Σουσοῦ κατέβηκε ὑπὸ τοὺς
καγχασμούς τῶν ἐπιβατῶν κι' ἀπεμα-
κρύνθη ἀξιοπρεπῶς. Κι' ἐνῶ τὴν πα-
ρακολουθοῦσαν ποὺ ἀπεμακρύνοντο ἀ-
ξιοπρεπῶς καὶ μὲ τὴν μύτην πάντα
πρὸς τὰ ὕψη, κάποιος ἀπ' τοὺς ἐπιβά-
τας ἔσπευσε νὰ ἐξηγήσῃ:

—Βρὲ τὴν καὶ μὲν τὴν Σουσανά!

—Ἔτσι τὴν λένε;

—Ναί, βρὲ ἀδερφέ.

—Τρελλή εἶναι;

—Ὅχι βρὲ ἀδερφέ. Εἶναι μεγαλο-
μανής. Γλέντι δηλαδή. Βίος καὶ πο-
λιτεία.

Αὐτὸν τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν
τῆς κ. Σουσοῦς, θὰ προσπαθήσωμε νὰ
δώσωμε εἰς σειράς εὐσυνειδήτων πε-
ριγραφῶν...

Α. ΨΑΘΑΣ

καὶ προόδου, ὥστε νὰ διαλογίζονται καὶ
νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν...

—Μὲ τίς ἀεροβολίδες τους, ὅπως τίς
λέν! πρόσθεσε χαμογελώντας ὁ ἄρχων
γλωσσολόγος Σαμάκ, ποὺ ἤξερε ὅλες τίς
γλώσσες ποὺ ὠμιλοῦντο σ' ὅλους τοὺς
πλανήτες.

—Ναί, ἀλλὰ δὲν σκέπτονται νὰ ἐπι-
σκεφθοῦν ἐμᾶς, τοὺς Ποσειδωνεῖους, ὅ-
πως μᾶς λέν, ἀλλὰ τοὺς Σελήνητες, ὅπως
ὀνομάζουν τοὺς μακρυνοὺς μας γείτονες
στὸ διάστημα, εἶπε ὁ γέρο Ἀρέμ.

—Καὶ νομίζετε ὅτι θ' ἀργήσουν νὰ τὸ
ἐπιτύχουν; ρώτησε ὁ νεαρὸς Ταρέν.

—Ἄν κατορθώσουν νὰ ἐξουδετερώσουν
τὴν ἑλξη τοῦ πλανήτου τους, τῆς Γῆς, κα-
θὼς τὴν ὀνομάζουν, δὲν μοῦ φαίνεται
καὶ δύσκολο νὰ τὸ ἐπιτύχουν, ἀπήντησε
ὁ σοφώτερος τῶν κατοίκων τοῦ Ποσει-
δῶνος, φθάνει μόνον...

—Εἶναι ὅμως ὦρα, διέκοψε ξαφνικὰ ὁ

Σαμάκ, καθὼς κύτταξε σ' ἕνα διπλάνο τοῦ
μηχανήματος, νὰ παρακολουθήσωμε τὸ θέα-
μα ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει. Καὶ γυρίζοντας
στὸν νεαρὸ ἀφειρμένης, πρόσθεσε:

—Ἐμπρός, λοιπὸν, νεαρέ μου, ἐτοίμασε
τὰ περιφύγια μηχανημάτων σου.

Ὁ Ταρέν μετέτρεψε ἕνα μοχλίσκο καὶ
οἱ τρεῖς γιγαντόσωμοι ἐκείνοι κάτοικοι
τοῦ Ποσειδῶνος ξανάκυψαν σιωπηλοὶ πά-
νω στὰ πολύπλοκα μηχανήματα, ποὺ βρέ-
σκονταν μπροστά τους.

Μία ὑπερκόσμια βοή πλημμύρισε ἀμέσως
τὸ στεγανὸ ἐκεῖνο θολωτὸδιμέρισμα, ἐ-
νῶ τὰ ποικιλόσχημα μηχανήματα φωτί-
ζονταν ἀπὸ ἀπειρους χρωματισμούς.

Ἡ ἡχητικὴ ἀπόδοσις τῶν μηχανημά-
των σου εἶναι ὑπέροχη, εἶπε σιγανὰ ὁ
γέρο Ἀρέμ στὸν νεαρὸ ἀφειρμένης, ποὺ πα-
ρακολουθοῦσε μὲ περισσοτέρη συγκίνησι
ἀπὸ τοὺς συντρόφους του.

—Ναί, βεβαίως κι' ὁ ἄρχων γλωσσολό-
γος στὸν ἴδιο τόνο. Εἶναι ἡ πρώτη φο-
ρὰ, ἀπὸ τίς τόσες καὶ τόσες ποὺ παρενο-
λούθησαν τὴν στερεότυπη αὐτὴ σκηνὴ τῶν
κατοίκων τῆς Γῆς, ποὺ βλέπω κι' ἀκούω
τόσο καθαρὰ αὐτὰ ποὺ γίνονται στὸν πλά-
νήτη τους.

—Καὶ γιατί τὴν ἐπαναλαμβάνουν τόσο
συντὰ, ὅπως λέτε, τὴν σκηνὴ αὐτή; ρώ-
τησε περιέργως ὁ νεαρὸς σύντροφός τους.

—Ἐχουν καὶ οἱ γῆνοι τίς γιορτές
τους, εἶπε ὁ γέρο Ἀρέμ, κι' αὐτὴ ποὺ πα-
ρακολουθοῦμε τώρα, χάρις στὰ μηχανήμα-
τά σου, εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ ἀνώτερη ἀπ'
ὅλες, ὅπως μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ
κι' ὁ ἄρχων γλωσσολόγος μας, ποὺ μαζί
μὲ τίς γλώσσες σπούδασε καὶ τὰ ἴδια καὶ
ἔθιμα τῶν κατοίκων τῶν ἄλλων πλανητῶν
καὶ ἰδιαίτερως τῆς Γῆς, ποὺ παρακολου-
θοῦμε τώρα.

—Ναί, βεβαίως ὁ Σαμάκ, κάθε τέτοια
ἐποχὴ γιορτάζουν τὴν Ἀνάστασι τοῦ ἀρ-
χηγοῦ τῆς θρησκείας ποὺ πιστεύουν οἱ
περισσότεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς
Γῆς... Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀκούω
νὰ τὸν ἀποκαλοῦν...

—Καὶ τί σημαίνουν οἱ χαριόσυνες αὐ-
τὲς φωνές ποὺ φθάνουν σ' αὐτιά μας,
τί σημαίνει ἡ φράσις ποὺ ἐπαναλαμβά-
νουν; ρώτησε ὁ Ταρέν.

—«Χριστὸς Ἀνέστη!» φωνάζουν οἱ μι-
σοί, μουρμουρίζει ὁ γέρο Ἀρέμ...

—Κι' «Ἀληθῶς Ἀνέστη!» ἀπαντοῦ οἱ
ἄλλοι μισοί, πρόσθεσε ὁ ἄρχων γλωσσολό-
γος Σαμάκ.

ΘΑΝ. ΓΙΑΝ.

—Ἐ, συνάδελφε, φύγε ἀπ' ἐκεῖ! Ἐγὼ εἶμαι ἐπὶ τῆς καταισυχίας!

«Ὁ ἔρωτας εἶναι ἰσχυρὸς ὅπως
ὁ θάνατος» κι' ἡ ἡλίαια σκληρὴ
ὅπως ὁ Ἄδης ὁ φλόγος τῆς
φλόγος πυρός, φλόγος θαλάμ-
νης μὲς ἀπὸ τοὺς κερανοὺς ποὺ
ἔχουν. Ὅτε ἀνεμοὶ, ὅτε
πατάμια δὲν μποροῦν νὰ σβύσουν
τὸν ἔρωτα...

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ (Βιβλὸς
κεφ. Η, στιχ. 5—7).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
ΣΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΑ ΒΟΥΝΑ ΤΟΥ
ΣΑΛΕΜ

Α'

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΑΜΩΡ

Βασιλῆας στὴν Ἰουδαία ἦταν τὴν ἐποχὴ
ἐκεῖνη ὁ Σολομών. Κι' ὁ λαὸς εἶχε πιστέ-
ψει πῶς ἡ δικαιοσύνη εἶχεν ἀπλωθῇ μαζί
του πάνω στὴ γῆ.

Μόνον ἡ Σουλαμίτις δὲν μπορούσε νὰ τὸ
καταλάβῃ καὶ νὰ τὸ πιστέψῃ.

Δὲν ἦταν ἀκόμη οὔτε εἰκοσι χρόνων.
Ἀλλὰ μπορούσε νὰ κρίνῃ τί γίνονταν στὸν
κόσμο, ἀπὸ ὅσα ἔδλεπε μέσα στὸ δικό της
τὸ σπίτι.

Εἶχε τέσσαρα ἀδέρφια μεγαλύτερά της,
τὸν Εὐφραίμ, τὸν Ὀζία, τὸν Ροβοὰμ καὶ
τὸν Ἀσφανεὺ καὶ τ' ἀγαποῦσε ὅλα μὲ τὴν
ἴδια ἀγάπη καὶ τὴν ἴδια θέρη. Μὰ κείνα
τὴν μισοῦσαν.

Τὴ δικαιοσύνη ἦταν λοιπὸν αὐτὴ; σκε-
πτόταν ἡ Σουλαμίτις. Νὰ τὴν βρίζουν καὶ
νὰ τῆς κακομιλοῦν καὶ κάποτε μάλιστα νὰ
τὴ χτυποῦν, ἐνῶ αὐτὴ, κάθε βράδυ ποὺ
γύριζε κοιρανμένη τ' ἀδέρφια της ἀπὸ
τὸν κάμπο, ἔτρεχε πάντα νὰ τὰ περιποιη-
θῇ, νὰ τοὺς δάλλῃ νὰ φάνε ἀπὸ τὸ ἀντισμέ-
νο φαγητὸ ποὺ εἶχε ἐτοιμάσει κι' ἐπειτα
νὰ κοιμηθοῦνε πάνω στὰ ὀλοκάθαρα κρεβ-
βάτια τους, ποὺ τοὺς εἶχε στρωμένα;

Ἐκείνοι, ὡστόσο, καὶ πῶς πολὺ ἀπ' ὅ-
λους ὁ Εὐφραίμ, τὴν κύτταζαν μὲ βλέμ-
μα αὐστηρό, χωρὶς νὰ τῆς μιλοῦν, δὲν ἀ-
παντοῦσαν συχνὰ σὲς ἐρωτήσεις της καὶ
κάποτε μάλιστα τὴν ἀπόπειραν χωρὶς λό-
γο. Στὸν τρόπο ποὺ τῆς φέρνονταν διάβα-
ζε πάντα τὴν περιφρόνησι καὶ τὸ μῖσος.

Τὸ συγχωροῦσε ὁ Θεὸς αὐτό; Κι' ἂν ὁ
Θεὸς ἦταν παραπολὺ ψηλὰ καὶ δὲν ἔ-
δλεπε, τὸ συγχωροῦσε ὁ βασιλῆας, ὁ Σο-
λομών, ποὺ ὅλοι ἤνοῦσαν τὴ μεγάλη σο-
φία καὶ τὴ δικαιοσύνη του; Κι' ἔπρεπε
βέβαια νὰ ξέρε ὁ βασιλῆας τὰ παράπονά
της, γιατί, κάποτε, ποὺ περνοῦσαν οἱ
στρατιῶτες, μὲ τὰ μακρὰ κοντάρια, ἀπὸ
τὸν κάμπο, τοὺς τὸ εἶπε γιὰ νὰ τὸ κάμουνε

ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΣ

Ἡ ΓΛΥΚΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΚΩΤΕΡΗ ΜΟΡΦΗ ΑΠΟ ΤΟ

Ἄσμα Ἀσμάτων τὸν ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

γνωστό. Ἦταν δικαίος λοιπὸν ὁ βασιλῆας
ἂν τοῦ τῶπαν οἱ στρατιῶτες του καὶ δὲν
τὴν προστάτευε;

Ὡστόσο, τὸ μῖσος ποὺ τῆς ἔδειχναν τ'
ἀδέρφια της δὲν τῷπαρνε πᾶς κατάκαρ-
δα ἡ Σουλαμίτις ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ τὴν
εἶχε ἀγαπήσει ὁ Ἀμώρ.

Ἡ ἀγάπη του τῆς ἔφθανε.

Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς δὲν τὸν ἔ-
δλεπε συχνὰ τὸν Ἀμώρ.

Ἐκεῖνος ἔδωκε τὰ πρόβατά του στὸ
βουνό, ποὺ ὑψώνεται πάνω ἀπὸ τὴν κοι-
λάδα τῆς Ναβὰδ καὶ τὴν προφυλάει ἀπὸ
τὸν ψυχρὸ βορρᾶ. Ἐδωκε τὰ πρόβατά
του ἀνάμεσα στὰ κρῖνα καὶ τὰ ἄλλα φυτὰ
ποὺ σκορπίζουν λογῆς-λογῆς ἀρώματα
γύρω.

Κι' ἦταν ὁραῖος ὁ Ἀμώρ.

Ὁ ἴδιος ὁ Σολομών, ποὺ τὸν εἶδε ἀρ-
γότερα, μιλάει μὲ θαυμασμό γιὰ τὴν ὁμορ-
φίά του.

«...Τὸ κεφάλι του ἦταν σὰν τὸ χρυσάφι
τοῦ Κεμαῦ κι' οἱ βόστρυχοί του σὰν κλω-
νάκια ἐλατῶν, μαῦροι σὰν τὰ κοράκια. Τὰ
μάτια του σὰν περιστέρια λουσμένα μὲς
στὸ γάλα, ποὺ στέκονται πάνω στὰ νερά
τῆς λίμνης... Μῆρα μοσχοβολοῦνε τὰ σα-
γόνια του καὶ τὰ χεῖλιά του εἶναι σὰν κρῖ-
να ποὺ στάζουν σμήνα ἀλθινῆ. Τὰ χέρια
του μοιάζουν σὰν νῦναι ἀπὸ πελεκητὸ
χρυσάφι καὶ τὸ κορμί του εἶναι σὰν πυξί-
δα ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο, πάντα σὲ πέτρα
σαπφείρου. Οἱ κνήμες του στυλοὶ μαρμάρ-
ινοι πάνω σὲ χρυσὲς βάσεις. Ἡ ὄψις του
εἶναι σὰν τὸ Λίβανο, τὸ περφημένο βουνό.
Εἶναι καὶ κείνος διαλεχτὸς σὰν τοὺς κέ-
δρους του.»

Πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια, σὲς ἀνοιξιάτικες
γιορτές τῶν ἀζύμων, ὁ Ἀμώρ εἶχε κατε-
βῇ στὸ Σαλέμ, τὸ χωριὸ ποὺ μοιάζει ἀπὸ
μακριὰ σὰν ἄσπρο πρόβατο ποὺ ἔχασε τὸ
δρομὸ του καὶ ποῦ, καθὼς περνοῦσε ἀπὸ
τὴν κοιλάδα τῆς Ναβὰδ, ἀνάμεσα στὰ πε-
ριβόλια, λιποθύμησε ἀπὸ τὰ μῦρα τους,
ἐξαπλώθηκε χάμω κι' ἀποκοιμήθηκε, γιὰ
νὰ μαρμαρώσῃ μὲ τὸν καιρὸ.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΤΕ

ΟΛΟΙ

ΑΠΟ ΣΗΜΕΡΑ

τὸ μυθιστόρημά μας :

«ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΣ»

Εἶναι βγαλμένο ἀπὸ τὸ βιβλικὸ
ἄριστούργημα

«ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ»

τοῦ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

Στὸ Σαλέμ, ὁ Ἀμώρ εἶχε γνωρίσει τὴ
Σουλαμίτιδα.

Ὡς τὰ εἰκοσιτρία χρόνια ποὺ εἶχε τό-
τε, οὔτε στὰ χωριὰ εἶδε ἄλλα μάτια μαῦ-
ρα σὰν τὰ δικά της, οὔτε στὰ βουνὰ κρῖνα
ποὺ νάχουν τὴν ἀσπράδα της.

«Εἶσαι ὥραία, ἀδελφή μου, ἔγραφε στὸ
«Ἀσμα» του, ὁ μεγάλος βασιλῆας, ὁ Σο-
λομών, ὅταν ὕστερα ἀπὸ καιρὸ ἐγνώρισε
τὴ Σουλαμίτιδα. Τὰ μάτια σου σὰν μαῦ-
ρες ῥόδες σταφυλίου καὶ τὰ μαλλιά σου
σὰν κοπάδια γιδιών ποὺ ἐξεκίνησαν ἀπὸ
τὸ Γαλαὰδ. Τὰ δόντια σου σὰν κοπάδια
κουρεμένων προβάτων, ποὺ γύηκαν μὲς
ἀπ' τὸ λουτρό. Σὰν χυμὸς δύσινου τὰ
κόκκινα χεῖλιά σου κι' ἡ λαλιά σου ὥραία.
Σὰν λυτὸ ροδιὰς τὰ μῆλα σου, σὰν
πύργος Δαυὶδ πάνω στὸ Θελφιῶρ ὁ τρεῖς
χηλὸς σου, σὰν πύργος ἀπὸ ἐλεφαντόδον-
το. Ὅλη ὁμορφιά εἶσαι, ἀδελφή μου, καὶ
ψεγάδι σὲ σένα κανένα δὲν ὑπάρχει. Κερὶ
στάζουν τὰ χεῖλιά σου καὶ κάτω ἀπὸ τὴ
γλώσσα σου ῥεῖ μέλι καὶ γάλα. Κλειστός
κλειστός εἶσαι, ἀδελφή μου, περιβόλι
κλειστό, πηγὴ σφραγισμένη. Τὰ μάτια
σου εἶναι σὰν λίμνες Ἐσβαὼν, ἡ ὄψις σου
σὰν πύργος τοῦ Λιβάνου, ποὺ κυττάζει
τὸ πρόσωπο τῆς Δαμασκού. Τὸ κεφάλι
σου σὰν Κάριμος κι' ὁ πλόκαμος τῆς
κεφαλῆς σου σὰν πορφύρα... Στὸν πλόκα-
μον αὐτὸν ἐδέθηκε ἕνας βασιλῆας...»

★

Ἀπάνω στὸ βουνό τοῦ ὁ Ἀμώρ ἀν-
τιμετώπιζε τώρα πότε νὰ φθάσουν οἱ γιορ-
τές τῶν ἀζύμων, γιὰ νὰ κατέβῃ καὶ πάλι
στὸ Σαλέμ.

Μ' ὅλο τὸν κόπο τῆς ἡμέρας, τὴ νύχτα
μέσα στὴν καλύβα του ποὺ ἦταν πάντα
στολισμένη μ' ἀργιολούλουδα, ἀργυροῦσα
πολλὴν ὥρα κι' ἀνιερνοῦσαν τὴ Σουλα-
μίτιδα.

Πολλὲς φορές ἄφηνε τὴ στρωμένη ποὺ
εἶχε φτιάξει μὲ χόρτα κι' ἔβγαине στὴν
πόρτα τῆς καλύβας του, προσπαθώντας
μέσα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, νὰ δια-
κρίνῃ πέρα στὴν κοιμισμένη κοιλάδα τὴ
χωριὸ της.

Ὁ Βήλ, ὁ ἀγαπημένος σκύλος του, ἐκ-
πνοῦσε κι' αὐτὸς, τιναζόταν ἐπάνω, κύ-
ταζε τὸν Ἀμώρ στὸ πρόσωπο κι' ἐκάθι-
ζε κοντά του, ζητώντας νὰ μαντέψῃ τὴ
ἡμέρα ἐκεῖνο ποὺ ἀπασχολοῦσε τὴ σκέψι
του.

Ἐφθασαν τέλος κι' οἱ γιορτές τῶν
ἀζύμων.

Ὁ Ἀμώρ ἐμπιστεύθηκε τὰ πρόβατά του
σ' ἕνα ἄλλο βουνὸ κι' ἄφησε μαζί του
καὶ τὸν Βήλ, τὸ σκύλο του, γιὰ νὰ τὰ φυ-
λάξῃ.

Ἐπειτα κατέβηκε στὸ χωριὸ.

Τὰ κορίτσια τοῦ Σαλέμ, ποὺ ἐγέμμιζαν
τὴς στάμνες τους ἀπὸ τὸ κρύο νερὸ τῆς

δρύσης, προσπαθούσαν να πάρουν μια δ-
μορφη λέξι από τα χείλη του βοσκού,
γιατί δεν ήξεραν πώς ήταν έρωτευμένος.
Έκεινος όμως τους μιλούσε αδιάφορα
κι' όχι γι' αγάπη.

Είχε καθήσει σε μια πέτρα, κοντά στη
δρύση και κύτταζε πάντα το δρόμο, περι-
μένοντας.
Όσο, μ' όλο που φλεγόταν από τον
πόθο να ρωτήσει για τη Σουλαμίτιδα, δεν
τολμούσε να το κάμη, για να μην προδώση
το άκρικό του μυστικό.

Πέρασε όμως όλη η ημέρα κι' η Σουλα-
μίτις δεν εφάνηκε πουθενά. Έλειπε, ήρθε
το σούρουπο.

Ο Άμωρ πήρε τότε μια τολμηρή από-
φασι. Σηκώθηκε και ξεκίνησε για το σπίτι
της. Θα πήγαινε να την ζητήσει από
τους δικούς της.

Άλλ' όσο προχωρούσε, το δῆμα του γι-
νόταν πιο άργό κι' ο διαταγμός μεγάλωνε
μέσα στην ψυχή του.

Δεν θάκανε τάχα κακό στη Σουλαμίτι-
δα, αφήνοντας τους άλλους να μαντέψουν
την αγάπη του; Κι' οι δικοί της θα του
την έδιναν, αν τους τη ζητούσε;

Τί έπρεπε να κάμη;

Το βῆμα του είχε γίνει πολύ άργό. Κον-
τοσεκτόταν κάθε τόσο, μη ξέροντας αν έ-
πρεπε να προχωρήσει ή να γυρίσει πίσω.

Σε μια στιγμή, άκουσε μια φωνή να τον
ρωτά :

—Ποιόν ζητάς, παλληκάρι μου;

Ήταν ένας γέρος που έστεκε στο ἄ-
νοιγμα μιας πόρτας. Ο Άμωρ είχε περά-
σει μπροστά του χωρίς να τον προσέξῃ.
Ο βοσκός ξαφνίστηκε.

Η φωνή αυτή τον είχε τραβήξει ξα-
φνικά μέσ' από το πέλαγος των συλλογι-
σμών του. Ήταν σάν νάχε ξυπνήσει από
δνειρο.

Ο άνθρωπος που στεκόταν μπροστά του
είχε ἄσπρα μαλλιά κι' ἄσπρα γένητα. Ή
φυσιογνωμία του φαινόταν τόσο αγαθή,
που έδωσε λίγο θάρρος στον Άμωρ.

Τα μάτια του γέρου, παρ' όλα τα χρο-
νια του, λάμπανε με μια περιεργή λάμψη
και το βλέμμα του φαινόταν σάν να εσ-
χωρούσε θαθεία μέσα στην ψυχή του. Ά-
μωρ, για να του πάρη το μυστικό του.

Ο νεαρός βοσκός σκέφθηκε πώς θα
μπορούσε να μιλήση στον γέρο αυτόν, με
τη σεβάσμια ὄψι, που φαινόταν να ἔῃ
μόνος μέσα στην καλύβα του, μακριά από
τους άλλους.

—Ζητάω κάποιον..., είπε και στάθηκε
μη τολμώντας να πῇ περισσότερα.

Ο γέρος τον κύτταξε με τα μεγάλα έ-
ρευνητικά μάτια του, που φάνερωναν την
καλοσύνη και την αγαθότητά του.

—Φαίνεσαι ξένος, του είπε. Από πού
έρχεσαι;

—Πατρίδα μου είναι το βουνό, απάντη-
σε ο Άμωρ.

Κι' έδειξε με το χέρι του τα βουνά που
ὕψωνονταν πάνω από την κοιλάδα της
Ναδάβ, πρὸς το μέρος που έδυν ο ήλιος.

—Πρώτη φορά έρχεσαι στο Σαλέμ;

—Όχι..., είχα ξανάρθει κι' άλλοτε...

—Θάσαι κουρασμένος, είπε ο γέρος.
Πάρε κείνο το σκαμνί κι' έλα να καθήσης
κοντά μου για να ξεκουρασῇς.

Ο Άμωρ έδίσταζε ακόμα. Δεν θα πῇ-
γαινε λοιπόν στη Σουλαμίτιδα, όπως ἦ-
ταν ἡ απόφασίς του;

—Απόψε είναι βραδυά γιορτής, ξανα-
είπε ο γέρος. Κι' ἐγώ, όπως βλέπεις, εί-
μαι μόνος. Αν θέλῃς να καθήσης, θα δοῇς
στο φτωχικό μου λίγο φαί και μια γωνία
για να περάσῃς τη νύχτα σου. Μείνε, θα
μοῦ κρατήσῃς συντροφιά, ὡς πού νάρῃ
ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου.

—Εὐχαριστώ, είπε ο Άμωρ. Ο Θεός

...

...

...

...

...

...

να σ' ανταμείψῃ για την καλοσύνη σου.
Μα δεν ἤθελα για τίς γιορτές στο Σαλέμ.
Έχω κάτι να κάμω...

—Τώρα έχει βραδυάσει, παλληκάρι μου.
Ο κόσμος στα σπίτια του τρώει και γλεν-
τάει. Δεν είναι πιά ὥρα για δουλειές. Κά-
θισε ἄνθρωπε στο φτωχικό μου κι' αὔριο
πληθαίνει ἐκεῖ πού θέλεις.

—Δίψη έχεις, είπε ο Άμωρ.
Και πήρε το σκαμνί που του έδειχνε ο
γέρος και καθήσε πλάι του.

—Εμείναν κι' οι δυο σιωπηλοί για πολ-
λὴν ὥρα. Ο ήλιος είχε πιά βασιλέψει
τόρα. Μα πάνω στὶς κορυφές τὸν ψηλὸν
βουνὸν έσέρνονταν ακόμα οι στενές ἄ-
κτίνες του κι' ἔδιναν ἕνα χρώμα δυσσινι
στα μικρά σύννεφα, πού ἔκοβαν ἔδω κι'
ἐκεῖ την γαλάζια ἀπεραντοσύνη τοῦ οὐ-
ρανοῦ.

Ήταν μια ὥρα γεμάτη γαλήνη κι' ἡ
ρεμία, από κείνες πού δίνουν τὸν πόθο
τῆς ἐκμυστηρεύσεως στὶς πονεμένες καρ-
διές τὸν ἀνθρώπων.

—Ποῖο είναι τ' ὄνομά σου, γέροντα;
ρώτησε σε μια στιγμή ο βοσκός.

—Ἰακώβ. Ἔτσι με λένε. Καὶ τὸ δικό
σου;

—Άμωρ.

Μια μικρή ἐκπληξίς ζωγραφίστηκε στο
πρόσωπο τοῦ γέρου.

—Άμωρ, ἐπιθύρῃς σάν να προλαθοῦ-
σε κάτι να θυμῇ; Εἶσαι ο Άμωρ ο βο-
σκός;

—Ναί, ἀπάντησε ο νέος.

—Ἐπρεπε να το καταλάβω, ξαναείπε
ο Ἰακώβ. Τόσο ὁμορφος δεν μπορούσε
να είναι κανένας ἄλλος.

—Σου μίλησε κανείς για μένα; ρώτησε
ο Άμωρ, που μια ἄκτινα χαρὰς φωτίσε
το πρόσωπό του, γιατί φαντάσθηκε, για
μια στιγμή, πὸς μπορεί ἡ ἀγαπημένη του
Σουλαμίτις να είχε μιλήσει στο γέρο.

—Δεν θυμάμαι, ἀπάντησε ο Ἰακώβ,
εἶμαι γέρος, βλέπεις, και ξεχνάω εύκο-
λα. Μα μοῦ φαίνεται πὸς κάπου ἔχω ἄ-
κούσει το ὄνομά σου...

—Έχεις παιδιά; ρώτησε και πάλι ο
Άμωρ.

Ο γέρος ταραχθηκε. Τί ἐρώτησις ἦταν
αὕτη;

—Παιδιά ἐγώ; είπε. Όχι... Πὸς νάχω
παιδιά; Εἶμαι ἀνύπαντρος... Ἀλλά γιατί
μοῦ κάνεις τὴν ἐρώτησι αὕτη;

—Σκέπτομαι πὸς μπορεί να σου μίλη-
σε για μένα. Καὶ μοῦ πέρασε από τὸ μυα-
λό ἡ ἰδέα μήπως είχες καμμιὰ κόρη και
με ἔξερε, γιατί ἔρχομαι κάπου - κάπου στο
Σαλέμ...

—Ναί, ναί, ξέρω, είπε ο γέρος, κου-
νώντας ἄργα το κεφάλι του.

Ήταν ἡ σειρά τοῦ Άμωρ τώρα να τον
κυττάξῃ με ἀπορία.

—Τί ξέρεις; Ξέρεις τίποτα για μένα;
Μίλησέ μου...

—Τί ἄλλο θέλεις να ξέρω, ἀπάντησε ο
γέρος, ἀπ' αὐτό που είπες. Έρχεσαι κά-
ποτε στο Σαλέμ και τα κορίτσια μιλάνε
για σένα, γιατί είσαι πολύ ὁμορφος. Τί
ἄλλο θέλεις να ξέρω; Εἶναι παράξενο λοι-
πόν ἂν ἄκουσα κι' ἐγώ τ' ὄνομά σου;

Ο Άμωρ ἐγύρισε πίσω του, για να ἰδῇ
μήπως τοῦς ἄκουγαν. Ἀλλά δεν ἦταν κα-
νείς. Μόνο, πὸς πέρα, μερικὲς νέες ἔθγα-
ναν κάθε τόσο στὶς πόρτες κι' ἔρριχναν
φλογερὲς ματιές στον ὁμορφο βοσκό. Μ'
αὐτὲς ἦσαν ἀρκετά μακριά. Μπορούσε να
μιλήσῃ ἄφοβα.

—Έχεις καλή ψυχή, γέροντα, είπε ο
Άμωρ, και με κάνεις να σ' ἀνοίξω τὴν
καρδιά μου. Θα σοῦ πῶ λοιπόν τὸ μυστι-
κό μου και θα σοῦ ζητήσω τὴ συμβουλή
σου, σάν γέρος τοῦ εἶσαι. Ἀκουσε, λοι-
πόν... πὸς να σὲ πῶ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

—Πές με πατέρα σου, διέκρινε ο Ἰα-
κώβ.

—Όχι πατέρα...

—Καταλαβαίνω... ὑπάρχουν μερικά πρᾶ-
γματα που τα λέει κανείς εύκολότερα στο
φίλο παρὰ στον πατέρα του... Πές με λοι-
πόν φίλο, κι' ἂς εἶμαι στα χρόνια πατέρας
σου...

—Ἔτσι είναι καλύτερα, είπε ο Άμωρ.
Ἐδῶ, λοιπόν, στο Σαλέμ, είναι μια ὁ-
μορφὴ κόρη, πού...

—Σ' ἀγαπᾷ, συμπλήρωσε ο Ἰακώβ.

—Πὸς το ξέρεις;

—Δεν είναι ἀνάγκη να το ξέρω, το κα-
ταλαβαίνω. Ἀρκεί να σὲ ἰδῇ κανείς, για
να καταλάβῃ πὸς μια νέα στην ὁποία ἔρ-
ριξες τὴ ματιά σου, δεν μπορεί παρὰ να
σ' ἀγαπήσῃ...

—Κι' ἐγὼ νομίζω πὸς ἔτσι είναι. Μα
ἐγὼ τὴν ἀγαπᾶω πολύ, πὸς πολύ κι' από
τόν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου...

—Μιλήσατε ποτὲ μαζί; ρώτησε ο γέ-
ρος.

—Λίγες φορές. Μα είπαμε ὅσα ἔφταναν
για να πιστέψω στὴν ἀγάπη της και κείνη
στὴ δική μου.

—Λοιπόν, δεν είσαι εὐχαριστημένος;

—Ἀκουσε και θα με καταλάβῃς σε λί-
γο. Εἶναι λίγος καιρός που τὴν γνώρισα
κι' από τότε ἄλλαξε ὁλότελα τὴ ζωὴ μου.

Ἀπάνω στο βουνό που ἔω, φυλάγοντας
τὰ πρόβατά μου, δὲ βρίσκω πιά τὴ χαρά,
που ἐνοιωθα ἄλλοτε, ὅσο θυμολοῖ τὴν
ἀγαπημένη μου. Ἡ ψυχὴ μου τὴν ἀνα-
ζητάει ὁλοένα κι' ὅλα τὰ πράγματα μοῦ
φαίνονται θλιμμένα, ἀφοῦ ἐκείνη δεν εἶ-
ναι κοντά μου. Καὶ θέλω τόσο να τὴν ἔχω
μαζί μου στο βουνό. Μοῦ φαίνεται πὸς ἡ
παρουσία της θα τῶκανε ὁμορφότερο, ἂν
ἔρχοταν στὴν καλύβα μου ἡ Σουλαμίτις...

—Σουλαμίτις; είπε ο γέρος, σάν νάκου-
γε για πρώτη φορά αὐτό το ὄνομα. Αὕτη
λοιπόν είναι ἡ νέα που ἀγαπᾷ;

—Δεν θα το πῇς σε κανένα..., ἰκέτευσε
ο Άμωρ.

—Και ἰδέομαι δεν θα το πῶ, ἀπάντησε
ο γέρος. Μοῦ ἀνοίξες τὴν καρδιά σου για
να σοῦ δώσω τὴ συμβουλή μου κι' ὅχι
για να προδώσω το μυστικό σου. Δεν ἔ-
χεις να φοβηθῇς τίποτε από μένα.

—Σ' εὐχαριστῶ, είπε ο Άμωρ.

Ἐπειτα ρώτησε:

—Μήπως τὴν ξέρεις, γέροντα;

—Πὸς μπορῶ να μὴν τὴν ξέρω, ἀφοῦ
ζοῦμε στο ἴδιο χωριό; Εἶναι ἡ μοναχο-
κόρη τῆς χήρας Ἀγάρ. Πολύ ὁμορφη και
γνωστικὴ κοπέλλα. Ο Θεός να σὲ βοηθή-
σῃ να γίνῃ κείνο που ἐπιθυμείς. Καὶ τί
σκέπτεσαι τώρα να κάνῃς;

Ο Άμωρ δίστασε λίγο.

—Αφοῦ σοῦ τὰ εἶπα ὅλα, είπε ἔπειτα,
θα σοῦ πῶ και τούτα. Λογαριάζω να πάω
στὴ μητέρα της και να τὴς ζητήσω να μοῦ
τὴν δώσῃ. Ἐσὺ τί λές;

Ο γέρος δεν ἀπάντησε ἀμέσως. Σκέφθη-
κε για πολλὴ ὥρα.

Ἐπειτα εἶπε:

—Νά πᾶς, παιδί μου. Μπορεῖ να πε-
τύχῃς στο σκοπό σου. Ἡ μητέρα της τὴν
ἀγαπᾷ πολύ κι' ἂν μάθῃ πὸς κι' ἡ Σου-
λαμίτις τὸν θέλει τὸν γάμο αὐτὸν θα δε-
χθῇ να σοῦ τὴν δώσῃ. Τ' ἀδέρφια της ὁ-
μως δεν τὴν ἀγαποῦν. Κι' αὐτὸς ὡστόσο
είναι ἕνας λόγος για να δεχτοῦν αὐτό το
γάμο. Ἔτσι θα μπορέσουν να τὴν δώ-
ξουν από τὸ σπίτι, γιατί δεν τὴν βλέπουν
με καλὴ μάτι. Ἔτσι φαντάζομαι πὸς πρέ-
πει να γίνῃ. Γι' αὐτό, παιδί μου, κι' ἐγὼ
σὲ συμβουλεύω να πᾶς και να τὴ ζητή-
σῃς.

—Ὅστε το ξέρεις κι' ἐσὺ γέροντα, πὸς
τ' ἀδέρφια της δεν τὴν ἀγαπᾶνε; Μοῦ τὸ
είχε πῇ κι' ἐκείνη. Δεν σοῦ φαίνεται αὖ-
τό παράξενο, τ' ἀδέρφια της να μὴν ἀγα-
ποῦν...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

πάνε τὴν ἀδελφὴ τους;

Ο γέρος ἄργησε λίγο ν' ἀπαντήσῃ.

—Δεν είναι ἡ πρώτη φορά που γίνεται
αὐτό, είπε. Μήπως κι' ο Κάιν δεν ἐκώ-
τωσε τὸν ἀδελφό του;

Κοντοστάθηκε και πάλι.

—Ἀλλά, στὴν περίστασι αὕτη, είπε, τ'
πάρχει κι' ἕνας λόγος.

Ο Άμωρ περιμένε κυττάζοντας τὸν
στο μάτι.

—Λόγος, είπες; Καὶ πὸς λόγο ἔχουν
τ' ἀδέρφια της να μισοῦν τὴν Σουλαμί-
τιδα. Μήπως δεν είναι καλή, μήπως δεν
τ' ἀγαπᾷ ἐκείνη;

Μα ο γέρος ἦταν τώρα θυσιζόμενος στὶς
σκέψεις του. Φαινόταν, σάν να μὴν ἀκούῃ
τὸν Άμωρ. Τὸ μάτι του, που ἦταν πρὶν
τόσο καθαρό, είχε θολώσει τώρα. Κι' ἡ
ἀνάστασι του ἔδινε βαρειά μέσ' από τὸ
στήθος του.

—Ἀκουσε, Άμωρ, είπε σε λίγο. Θέ-
λω να σοῦ μιλήσω με εὐκρίνεια. Θα σοῦ
πῇς ὅλη τὴν ἀλήθεια σ' ὅ,τι σε ρωτήσω;

Ο Άμωρ είχε μείνει σάν σαστισμένος
ἐμπρὸς στὴν αἰφνιδια αὕτη ἀλλαγὴ τοῦ
γέρου.

—Διστάζεις; ρώτησε ἐκείνος.

—Όχι, ἀλλά προσπαθῶ να καταλάβω
τί θέλεις να μοῦ πῇς.

—Θὰ σοῦ πῶ ἕνα μυστικό που σ' ἐνδια-
φέρει, συνέχισε ο γέρος. Μα θα μοῦ ἔπρ-
σχεθῇς πὸς θα μοῦ πῇς ἔπειτα τὴν ἀλή-
θεια σ' ὅ,τι σε ρωτήσω.

—Σοῦ το ὑπόσχομαι, ἀπάντησε πρόθυμα
ο Άμωρ. Δεν εἶπα ποτὲ ψέματα ὡς τώ-
ρα...

—Τὴν ἀγαπᾷς λοιπόν πολύ τὴ Σουλα-
μίτιδα; ρώτησε ο γέρος, καρφώνοντας τὰ
μάτια του πάνω στον Άμωρ.

—Πὸς πολύ κι' από τὸν ἑαυτό μου, ἀ-
πάντησε ο βοσκός. Ἄν εἴν' ἀνάγκη, εἶ-
μαι ἔτοιμος να θυσιάσω γι' αὐτήν...

—Τὴν ἀγαπᾷς τόσο πολύ, ὡστε ὅ,τι κι'
ἂν ἀκούσης γι' αὐτήν να μὴ σοῦ ἀλλάξῃ
τὴν καρδιά; Ἀπάντησέ μου...

—Ό,τι και ν' ἀκούσω..., ἔκαμε ο Ά-
μωρ.

Εἶχε χάσει τώρα πιά τὴν ψυχραιμία
του. Κακὲς σκέψεις περνούσαν από τὸ
μυαλό του. Μήπως λοιπόν ἡ Σουλαμίτις
δεν ἦταν τόσο ἀγνή ὅσο ὁμορφη φαίνό-
ταν;

—Ἀπάντησέ μου, είπε ο γέρος.

—Μὰ πρέπει ν' ἀκούσω πρώτα, ἐπιθύ-
ρῃσε ο Άμωρ, θυσιζόμενος στὶς θλιβερὲς
σκέψεις του. Τα λόγια σου με βάζουν σε
ὑποψίες... δεν ἔχω πιά το θάρρος που εἶ-
χα πρὶν... θέλεις μήπως να βάλῃς σε δο-
κιμασία τὴν ἀγάπη μου;

—Ἴσως δεν μίλησα καλά, είπε ο γέρος.
Μὰ, ἀφοῦ ἐφθασες στὴν ἀπόφασί τοῦ γά-
μου, πρέπει να τὰ ξέρῃς ὅλα. Θα σοῦ πῶ
λοιπόν ἐκείνο που ξέρω και κατόπιν κάμε
ὅπως καταλαβαίνεις.

Ο γέρος κοντοστάθηκε ἀκόμη λίγο κι'
ἔπειτα εἶπε με σοβαρὴ φωνή, κυττάζον-
τας στο πρόσωπο τὸν Άμωρ, για να ἰδῇ
ποῖα ἐντύπωσι θα τοῦ ἔκαναν τὰ λόγια
του.

—Ο λόγος για τὸν ὁποῖο τ' ἀδέρφια
της μισοῦν τὴν Σουλαμίτιδα είναι ὅτι ἡ
νέα αὕτη δεν είναι γνήσια ἀδελφὴ τους...

—Πὸς; ἔκαμε ο Άμωρ. Δεν είναι γνή-
σια ἀδελφὴ τους;

—Ἡ Σουλαμίτις, συνέχισε ο γέρος,
γεννήθηκε ἕνα χρόνο ὕστερα από τὸ θά-
νατο τοῦ πατέρα της.

—Παράνομη; ρώτησε με πικρία ο Ά-
μωρ.

—Ναί, ἔκαμε ο γέρος, σκύβοντας τὸ
κεφάλι. Ἡ μητέρα της δεν είχε πιά τὸν
ἄνδρα της...

Ἐσταμάτησαν κι' οι δυο να μιλοῦν.
Ἐνοιοῦσαν σάν κάτι να τοῦς ἔσφιγγε τὸ

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

λαϊκὸ και τὰ λόγια που ἀνέβαιναν στο
πῶμα τους δεν μπορούσαν να ὀνοῦν.

Ο γέρος ἐσθίωσε θλιβερά τὸ κεφάλι
και κυττάζοντας τὸν Άμωρ, που φαινό-
ταν θυσιζόμενος σε μια θαθεία λύπη, είπε
σε λίγο:

—Βλέπω πὸς σ' ἐπείραξε πολύ αὐτό
που ἔκουσες, παλληκάρι μου... Τὸ φαν-
τάζομαι...

—Ναί, αὐτό είναι ἀλήθεια, ἀπάντησε ο
νέος. Μὰ... πὸς μου... τὸ ξέρει και ἡ ἰ-
δία;

—Όχι.

—Και δεν πρέπει να το μάθῃ ποτὲ, εἶ-
πε ο νέος, γιατί αὐτό θα τὴν λυπήσῃ πολ-
λύ. Ὅσο για μένα, μοῦ είναι ἀδιάφορο.

Ἐγὼ τὴν ἀγαπᾶω και δεν σκέπτομαι τί-
ποτ' ἄλλο παρὰ πὸς να τὴν κάρω δική
μου.

Ἐνῶ καταλαβαίνω, είπε σε λίγο, για-
τί τ' ἀδέρφια της τὴν μισοῦν τόσο πολύ.
Τὴν θεωροῦν, δέδομαι, σάν ξένη, μέσα
στο σπίτι τους. Μα αὐτό είναι ἕνας λό-
γος να κάμω πὸς γρήγορα ἐκείνο που σκέ-
πτομαι...

—Ἔτσι λέω κι' ἐγὼ, ἔκαμε ο γέρος.

—Κι' ο πατέρας της ποῖος είναι; ρώ-
τησε και πάλι ο Άμωρ.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰακώβ πήρε ἕνα συλ-
λογισμένο ὄψος:

—Αὐτό δεν τῶμαθε κανείς, είπε.

Μὰ τώρα μια καινούργια δύναμις ἔ-
σπερχνε τὸν Άμωρ. Ἐνοιοῦσε πὸς ὁ
σκολη ἔπρεπε να εἶνε ἡ ζωὴ τῆς Σουλα-
μίτιδος κι' ἡ σκέψις του ἐπαναστατοῦσε
στὴν ἰδέα δι' τ' ἀδέρφια της τὴν περι-
φρονούσαν και τὴν κακομεταχειρίζονταν.
Ἐπρεπε να διασθῇ, να τρέξῃ για να τὴν
γλυτώσῃ από τὴ βασανισμένη αὕτη ζωὴ.

...

...

Κι' ο γέρο 'Ιακώβ άρχισε να διηγείται στον 'Αμώρ...

μᾶσαι καμμιὰ φορά τὸ γέρο 'Ιακώβ, ποὺ ζῇ μόνος κι' ἔρρημος μέσα στὴν καλύβα του... Τώρα μιὰ χάρι θέλω νὰ μοῦ κά- νης... Ὅταν γυρίσης ἀπὸ τὸ σπίτι της, νὰ ξαναπεράσης πάλι ἀπὸ δῶ, νὰ μοῦ πῆς τί ἔκαμες... Ὅα σὲ περιμένω...

—Θάρσθ', ἀπήντησε ὁ 'Αμώρ.
Κι' ἐκίνησε γιὰ τὸ σπίτι τῆς χήρας 'Αγάς.

Ὁ γέρος τὸν παρακολούθησε μὲ τὸ βλέ- μα ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπειτα, καθὼς ἔστριβε τὴ γωνία τοῦ στενοῦ δρόμου, ἐσῆκωσε τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανό, ψιθυρίζον- τας:

—'Ας γίνῃ τὸ θέλημά σου, Θεέ μου!

Β'

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΔΟΣ

Οἱ γείτονες παρακολουθοῦσαν μὲ τὸ βλέμμα τὸν ὁμορφὸ βοσκό, καθὼς ἐφευγε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ 'Ιακώβ, κι' οἱ κοπέλλες ἐβγαίνουν στίς μισάνοιχτες πόρτες, ρίχνον- τας τοὺς βλέμματα γεμάτα ἀπὸ ἀγάπη καὶ πόθο.

Μὰ ὁ 'Αμώρ προχωροῦσε διαστειλός, χωρὶς νὰ γυρίσῃ τὰ μάτια του πονεμένα. Ἐτσι, γρήγορα ἔφθασε μπρὸς στὸ σπί- τι τῆς χήρας 'Αγάς.

Ἡ ἐξόλινη ἐξώπορτα ἦταν κλειστή.

Ὁ 'Ασφανεὺς ἦρθε κοντὰ στὴν πόρτα καὶ κτύπησε μὲ ἀπορία τὸν 'Αμώρ.

Τὸν ἐγνώριζε, δέβαινα, γιατί πολλές φορές τὸν εἶχε ἰδῆ ὡς τότε, ὅταν ἐπὶ- γαίνε πάνω στὸ βουνό, ἀλλὰ, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, δὲν θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ γνωρι- μίαν.

—Τί θέλεις; τὸν ρώτησε, σὰν νὰ τὸν ἐβλεπε γιὰ πρώτη φορά.

—Συχώρεσέ με ἂν χτυπῶ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ σου, μιὰ μέρα σὰν τὴ σημε- ρινὴ, εἶπε ὁ 'Αμώρ. Ἐρχομαι ἀπὸ μα- κρυνά, εἰμαι ξένος καὶ θέλω νὰ πῶ δυὸ λόγια μόνο στὴ χήρα 'Αγάς καὶ τὰ τέσ- σερα παιδιά της.

Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς εὐχαρίστησε τὸν 'Α- σφανεὺς, γιατί ἐβλεπε πὼς ἡ Σουλαμίτις δὲν λογαριάζοταν.

—Ζητᾷς φιλοξενίαν μήπως; ρώτησε καὶ πάλι.

—Ὁχι. Δὲν εἰν' αὐτὸς ὁ σκοπὸς μου. Διὸ λόγια μόνο θέλω νὰ πῶ στὴ σεβα- στὴ μητέρα σου.

Ὁ 'Ασφανεὺς ἐτραβήξε τὸν ἐξόλινο σύρ- τι καὶ εἶπε στὸν 'Αμώρ νὰ περάσῃ.

Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ, μὰ δὲν εἶχαν καθήσει ἀκό- μα γιὰ τὸ δεῖπνο.

Τὰ τέσσερα ἀδέρφια ἦταν ὅλα ἐκεῖ. Ὁ Εὐφραῖμ, ὁ μεγαλύτερος, καθόταν σ' ἕνα ψηλὸ σκαμνί. Οἱ ἄλλοι ἔστεκαν πρὸς τὴν πόρτα.

Ἄλλ' οὔτε ἡ Σουλαμίτις, οὔτε ἡ μη- τέρα της ἦσαν μέσα στὸ δωμάτιο. Ὁ 'Αμώρ κοινοστάθηκε κι' ἐχαιρέ- τησε.

Ἐπειτα, ἀφοῦ τοῦ ἀνταπέδωσαν τὸν χαιρετισμό του, ἐπρόσθεσε:

—Ζητῶ τὴν ἄδεια νὰ ἰδῶ τὴ μητέρα σας καὶ νὰ τῆς μιλήσω. Καὶ νᾶστε καὶ ὁ- λοι σεις μπροστά.

Ὁ Εὐφραῖμ τὸν ἐκτύπησε μὲ ἐρευνη- τικὸ βλέμμα. Τί νὰ ἤθελε νὰ τοὺς πῇ τάχα, ὁ βοσκὸς αὐτὸς ποὺ κατέβαινε ἀπὸ τὰ βουνά;

Ἡ μορφὴ του ἦταν ἄγρια κι' ἔδειχνε ὅλη τὴ μοχθηρία τῆς ψυχῆς του. Ἦταν αὐτὸς ὁ μεγαλύτερος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰ- κογενείας, κι' ὅλοι τοῦδειχναν σεβασμὸ καὶ ὑποταγή.

Χωρὶς νὰ σηκωθῇ καθόλου ἀπὸ τὴ θέ- σι του, μισάνοιξε μιὰ ἐξόλινη πόρτα, πρὸς βορρην καὶ τὸν καὶ φώναξε τὴ μη- τέρα του.

Ἡ 'Αγάς παρουσιάστηκε σὲ λίγο, ντυ- μένη στὰ γιορτινά της.

Ὁ 'Αμώρ ἐσκύψε γιὰ νὰ τὴν χαιρετή- σῃ κι' ἔπειτα ἄρχισε νὰ μιλᾷ μὲ λόγια ἀργὰ καὶ σοβαρά.

Εἶχε ἔρθει, εἶπε, γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν κόρη της. Γιατὶ ἀπὸ καιρὸ τώρα ἀγαποῦ- σε πολὺ τὴ Σουλαμίτιδα καὶ ἤθελε νὰ τὴν κἀνῃ γυναῖκα του. Αὐτὸς εἶχε κάμποσα πρόβατα, δυὸ μικρὰ χωράφια ποὺ τὰ καλ- λιεργοῦσε μόνος του καὶ, κοινοτολῶν, θὰ μπορούσε νὰ ζήσῃ μιὰ χαρὰ τὴ γυναῖκα ποὺ θάπαιρνε.

—Ὅα κάμω ὅ,τι μπορῶ, συνεπλήρωσε, γιὰ νὰ τὴν κάμω εὐτυχισμένη.

Ἡ 'Αγάς ἐκτύπησε μὲ περιέργεια τὸν ξένο. Ἡ μορφὴ του κι' οἱ τρόποι του τῆς ἄρεσαν. Καὶ τὰ λόγια του γιὰ τὴ μονοχο- κόρη της τὴν εἶχαν συγκινηθεῖ καὶ τῆς εἶχαν φέρει δάκρυα στὰ μάτια.

—Μ' ἀρέσουν τὰ λόγια σου, τοῦ εἶπε, καὶ μοῦ φαίνεται πὼς θγαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά σου... Ἀν θέλῃ καὶ ἡ ἴδια...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ὁ Εὐφραῖμ πετάχτη- κε ἀπὸ τὸ καθισμά του. Τὰ μάτια του εἶ- χαν ἀγγιγθεῖ κι' ἕνα κακὸ χαμόγελο μι- σάνοιχε τὰ χεῖλη του.

—Πολὺ διάβησαι, μητέρα, εἶπε, δίνον- τας ἕνα αὐστηρὸ τόνο στὴ φωνή του. Δὲν

ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ ρωτήσωμε τὴ Σου- λαμίτιδα. Πρέπει νὰ πούμε καὶ μεῖς τὴ γνώμη μας πρώτα.

—Καὶ δέβαινα θὰ τὴν πῆτε, παιδιά μου, εἶπε ἡ 'Αγάς.

Ἦταν σχεδὸν δέβαινα πὼς τ' ἀδέρφια της δὲν θάφερναν καμμιὰν ἀντίρρηση. Δὲν τῆς τὸ εἶχαν πῇ τάχα τόσες φορές ὡς τώ- ρα πὼς τοὺς στενοχωροῦσε ἡ παρουσία τῆς Σουλαμίτιδος μέσα στὸ σπίτι; Αὐτοὶ δὲν ἐβλεπαν τὴν ὥρα γιὰ νὰ τὴν διώξουν ἀπὸ μπροστά τους. Γιατὶ λοιπὸν ἐθύμωνε ὁ Εὐφραῖμ;

Ἐκείνος ἔκαμε μερικά βήματα καὶ στά- θηκε στὴ μέση τοῦ δωματίου.

Ἐπειτα, μὲ τὴ βαρεὶά καὶ ἀργὴ φωνή του, εἶπε:

—Σὰν μεγαλύτερος ποὺ εἰμαι, θὰ πῶ πρώτος τὴ γνώμη μου. Ἡ Σουλαμίτις εἶ- ναι μόλις δεκαεφτά χρόνων. Μοῦ φαίνεται πολὺ μικρὴ ἀκόμη γιὰ γάμο.

Καί, γυρίζοντας στὰ ἄλλα ἀδέρφια του, ρώτησε:

—Ἐσεῖς τί λέτε;

Ὁχι λιγότερο ἀπὸ τὴν 'Αγάς, ἐξεπλά- γησαν καὶ τὰ ἄλλα ἀδέρφια. Τί ἤθελε λοι- πὸν νὰ πῇ ὁ Εὐφραῖμ; Γιατὶ ἔδειχνε αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ Σουλαμίτιδα; Ὁ- τόσο, μπορεῖ νὰ εἶχε καὶ δική...

—Βέβαια, εἶναι μικρὴ ἀκόμη, εἶπαν καὶ οἱ ἄλλοι.

—Ἐχε δική ὁ Εὐφραῖμ, εἶπε καὶ ἡ 'Αγάς, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ δυσαρεστήσῃ τὸ μεγαλύτερο γυιὸ της.

Τὰ λόγια του ποὺ τὴν εἶχαν ἐκπλήξει στὴν ἀρχή, τῆς ἐφερναν συγκίνησι τώρα. Ἰσως, σκεπτόταν, δὲν τὴ μισοῦσε τὴ Σου- λαμίτιδα. Λάθος εἶχε κάμει. Καὶ νά, ποὺ τώρα ποὺ ἐπρόκειτο γιὰ τὸ μέλλον της, μιλοῦσε μὲ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον.

Ἐγύρισε λοιπὸν στὸν 'Αμώρ, ποὺ ἔστε- κε βουδὸς ἀπὸ τὴ λύπη του καὶ τοῦ εἶπε:

—Καὶ σύ, παιδί μου, μικρὸς εἶσαι ἀκό- μη. Ἀν τὴν ἀγαπᾷς, καθὼς λές, μπο- ρεῖς νὰ περιμένῃς... Ὅα τὰ ξαναποῦμε πάλι...

Ὁ 'Αμώρ ἐσῆκωσε τὰ μάτια του καὶ τὴν κτύπησε:

—Πόσο νὰ περιμένῃς; εἶπε. Ἐνα χρόνο, δυὸ χρόνια...; Πέστε μου...

Ὁ Εὐφραῖμ ἐγύρισε καὶ τὸν ἐκτύπησε μ' ἕνα βλέμμα γεμάτο μῖσος καὶ κακία.

—Αὐτὸ δὲ θὰ σοῦ τὸ ὀρίσουμε, εἶπε. Οὔτε σοῦ δίνωμε καμμιὰ ὑπόσχεσι, οὔτε καμμιὰ συμφωνίαν κάνωμε. Σοῦ λέμε μόνο πὼς δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμα γιὰ νὰ συζη- τήσωμε αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἀν πάλι διά- βησαι, ὑπάρχουν κι' ἄλλες νύφες...

Ὁ τόνος του ἦταν σχεδὸν ἐχθρικός.

Ὁ 'Αμώρ ἔκαμε ὅμως πὼς δὲν κατάλα- θε. Ἐπλησίασε καὶ πάλι τὴ χήρα 'Αγάς καὶ τὴν παρεκάλεσε μὲ θερμὰ καὶ συγκι- νητικὰ λόγια νὰ συντομεύσῃ αὐτὴ τὴν προθεσμίαν.

Ἡ Σουλαμίτις, εἶπε, θὰ ζήσῃ κοντὰ μου εὐτυχισμένη.

Τοὺς ἐχαιρέτησε ἔπειτα ὅλους καὶ ἔ- φυγε.

Μόλις ἀπομακρύνθηκε, ὁ Εὐφραῖμ εἶπε νὰ καθήσουν στὸ τραπέζι γιὰ νὰ φάνε, θέ- λοντας ἔτσι νὰ θέσῃ τέρμα σ' αὐτὴ τὴ συζήτησι.

Φώναξαν τότε καὶ τὴ Σουλαμίτιδα, ποὺ ἦρθε μέσα μὲ ξαναμμένο τὸ πρόσωπο καὶ κλαμένα τὰ μάτια.

Ἡ δυστυχισμένη εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ διπλανὸν δωμάτιο ὅλη τὴν ὁμιλίαν κι' ἡ στάσις τοῦ Εὐφραῖμ τὴν εἶχε θυβίσει στὴν πρὸ μάθη ἀπελπισία.

Ἐκείνος, μόλις τὴν εἶδε σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, τῆς εἶπε λόγια πικρὰ καὶ σκλη- ρὰ καὶ τὴν ἔκαμε νὰ κλάιῃ περισσότερο.

Ἐτσι, ἡ μιστὴ τῶν ἀδελφῶν πέρασε θλι- βερῇ ἐκείνη τὴν ὥραν ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς χή- ρας 'Αγάς. Καὶ οὔτε κείνη τὴν ἡμέραν, οὔ-

τε καὶ τίς ἄλλες μίλησαν πιά γιὰ τὴν πρότασι τοῦ 'Αμώρ.

Γ'

Ἡ ΑΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΔΟΣ

Τὸ καλοκαίρι ἔφθασε. Κι' ἔπειτα ἦρθε κι' ὁ χειμώνας.

Ἡ Σουλαμίτις μάταια ἐπερίμενε ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ. Μὰ ὁ Εὐφραῖμ δὲν εἶπε λέξι πιά γιὰ τὸ ζήτημά της.

Τὸ μόνο ἀποτέλεσμα πούφερε ἡ πρότα- σις τοῦ 'Αμώρ ἦταν νὰ περιορισθῇ περισ- σότερον ἡ νέα ἀπὸ τ' ἀδέρφια της.

Τώρα πιά δὲν τὴν ἄφηναν νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Ἐφρόντιζαν μό- νοι τους γιὰ ὅλα.

Εἶχαν μᾶθει πὼς ὁ 'Αμώρ κατέβαινε καμ- μιὰ φορά στὸ χωριό, στὸ σπίτι τοῦ γέρω 'Ιακώβ, καὶ φοβόντανε μήπως πάρῃ τὴ νέα καὶ φύγῃ μαζί του στὸ βουνό.

Καμμιὰ φορά, ἡ Σουλαμίτις ἔκανε λόγον στὴ μητέρα της. Μὰ ἐκείνη τὴν παρηγο- ροῦσε λέγοντας πὼς θάρχοταν γρήγορα ὁ καιρὸς, ποὺ θ' ἀποφάσιζαν τ' ἀδέρφια της.

Ἐτσι, ἦρθε πάλι ἡ ἀνοιξίς.

Ἡ χήρα 'Αγάς ρώτησε τότε τὸν Εὐ- φραῖμ, τὸ μεγάλο της γυιό:

—Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθοῦμε πιά γιὰ τὴν Σουλαμίτιδα; Πέρασε χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθε ὁ 'Αμώρ.

—Ὁχι ἀκόμα, ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ Εὐ- φραῖμ.

Ἡ 'Αγάς εἶχε κατολάβει τώρα πὼς δὲν ἦταν τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔκανε τὸν Εὐ- φραῖμ ν' ἀναβάλλῃ αὐτὸ τὸ γάμο.

Καὶ τοῦ μίλησε κι' αὐτὴ σκληρὰ.

Τί ἐπερίμενε ἀκόμη; τοῦ εἶπε. Τὰ πε- ρισσότερα κορίτσια τοῦ Σαλέμ εἶχαν παν- τρευθῇ σὲ πολὺ μικρότερη ἡλικίαν. Κι' ἡ Σουλαμίτις εἶχε κλείσει τώρα τὰ δεκαο-

κτώ. Πόσον καιρὸ θὰ τὴν κρατοῦσε ἡ κόμη;

Μὰ ὁ Εὐφραῖμ δὲν τῆς ἔδωσε καμμιὰν ἀπάντησι. Ἐκλείσε τὴν πόρτα πίσω του κι' ἔφυγε βλαστημώντας.

Ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἄρχισε νὰ κλαίῃ, γιατί ἐνοιώθε πιά μέσα στὴν ψυχὴ της πὼς μόνο τὸ μῖσος ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὰ παιδιά της νὰ φέρωνται ἔτσι στὴ Σουλαμίτιδα.

Κι' οἱ μέρες περνοῦσαν, κι' οἱ βδομά- δες κι' οἱ μῆνες.

Πέρασε τὸ καλοκαίρι, ἔπειτα ὁ χειμώ- νας καὶ ξαναγύρισε ἡ ἀνοιξίς.

Δυὸ ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ 'Αμώρ εἶχε ζητήσῃ τὴ Σουλαμί- τιδα.

Στὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια, οἱ δυὸ ἐρωτευ- μένοι δὲν εἶχαν κατορθώσῃ ν' ἀνταμω- θοῦν οὔτε μιὰ φορά.

Μὰ ἡ ἀγάπη τους δὲν λιγότεψε ὡς τόσο. Γιατὶ εἶχαν ἕνα μέσον γιὰ νὰ συν- εννοοῦνται. Καὶ τὸ μέσον αὐτὸ ἦταν ὁ γέρω 'Ιακώβ.

Ὁ γέροντας πῆγαινε κάποτε στὸ σπίτι τῆς χήρας 'Αγάς. Καὶ τώρα διάλεγε τίς ὥρες ποὺ τὰ παιδιά της ἔλειπαν σ' ἄμ- πέλια.

Ἐτσι κατῶρθωνε νὰ διλέψῃ τὴ Σουλα-μίτιδα. Τῆς ἐφερνε νέα ἀπὸ τὸν 'Αμώρ κι' ἐπαίρνε τὰ δικά της μηνύματα γιὰ τὸ βοσκό.

Ἄμα ἔβλεπε τὸν 'Ιακώβ, ἡ Σουλαμί-τις γινόταν ὅλο χαρὰ, ἔτρεχε κοντὰ του, τὸν ἀγκάλιαζε, τοῦ χάιδευε τὰ ἄσπρα τοῦ γένειά καί, μὲ τὴ λαχτάρα ποὺ ἔχει τὸ πούλι ποὺ εἶναι κλεισμένο μέσα στὸ κλου-δί, τὸν παρακαλοῦσε νὰ τῆς πῇ νέα ἀπὸ τὸν 'Αμώρ.

Ὁ 'Ιακώβ τῆς μιλοῦσε μὲ τὴν ἡρεμὴ φωνή του καὶ προσπαθοῦσε νὰ χύσῃ βάλ- σαμο στὴν πονεμένη ψυχὴ τῆς νέας.

Με μάτια δακρυσμένα ἡ Σουλαμίτις ἔβλεπε ἀπὸ τὸ παράθυρό της τὸν 'Αμώρ, ν' ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ σπίτι της...

Κατόπιν η Σουλαμίτις τὸν ρωτοῦσε:

—Πότε θάρθῃ ὁ ἀγαπημένος μου γιὰ νὰ μὲ πάρῃ μαζί του στὸ δουνό;

—Θάρθῃ ὁ καιρὸς, ἀπαντοῦσε ὁ γέρος. Ὡς τότε πρέπει νὰ κάνῃς ὑπομονή, γιὰ νὰ μὴ μαρᾶθουν τὰ νειάτα σου.

Ἦταν πάλι φορὲς ποὺ ὁ γέρος δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἰδῇ τὸν Ἀμώρ κι' ἡ νέα ἔγερνε τότε στὴν ἀγκαλιά του κι' ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

Ἐνα ἀνοξιότατο ἀπόγευμα, τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε ὁ Ἰακώβ, ἔσκυψε καὶ εἶπε στὴν Ἀγάρ, ποὺ τὸν εἶχε συνοδεύει ὡς τὴν ἐξώπορτα:

—Κάμε καὶ πάλι λόγο στὸν Εὐφραίμ. Ἵσως ἄλλαξε γνώμη. Πέρασαν τώρα δυὸ χρόνια ἀπὸ τότε. Κι' ἡ Σουλαμίτις ἔκλεισε τὰ δεκαεννιά.

Τὸ θάρδι, ὅταν τ' ἀδέρφια τῆς γύρισαν ἀπὸ τὴν ἔργασιά, ἡ Σουλαμίτις ἔτρεξε νὰ τὰ βοηθήσῃ νὰ πλυθῶν καὶ ν' ἄλλαξουν, ὅπως συνήθιζε νὰ κάνῃ πάντα.

Ἐπειτα ἐτοίμασε τὸ δείπνο καὶ κάρησαν ὅλοι στὸ τραπέζι νὰ φάνε.

Ὁ Εὐφραίμ εἶχε τὴ συννηθισμένη κατῆφεια στὸ πρόσωπό του. Μιλοῦσε ὅταν ἤθελε νὰ κάνῃ κάποια παρατήρησι στὴν ἀδελφή του.

Κι' οἱ ἀδελφοὶ του, ἀπὸ σεβασμὸ, ἀκούουσαν τὸ παράδειγμά του.

Σὲ μιὰ στιγμὴ, ὁ Ὀζίας διέκοψε τὴ σιωπὴ καὶ εἶπε:

—Ξέρεις, μητέρα, τί ἐπάθαμε ἔξω;

Ὁ Εὐφραίμ τούρριξε ἕνα ἄγριο βλέμμα ποὺ τὸν ἔκανε νὰ σοπάσῃ.

Ἀλλ' ἡ Ἀγάρ εἶχε ἀνησυχήσει ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά. Καὶ γύρισε μὲ ἀγωνία τὰ μάτια τῆς πρὸς τὸν Εὐφραίμ.

—Γιατί δὲν τὸν ἀφήνεις νὰ μιλήσῃ, Εὐφραίμ; Δὲν πρέπει νὰ φέρεσαι ἔτσι σκληρὰ στ' ἀδέρφια σου.

—Δὲν εἶναι ὥρα, εἶπε ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ σηκώσῃ καθόλου τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ τραπέζι. Θὰ σοῦ πῶ ἐγὼ ἀργότερα.

Κι' ἡ σιωπὴ ἀπλώθηκε καὶ πάλι στὸ δωμάτιο.

Ἀλλ' αὐτὴ ἡ μικρὴ σκηνὴ εἶχε ἐρεθίσει τὴν Ἀγάρ. Δὲν μπορούσε πιά νὰ κρατήσῃ αὐτὴ ἡ κατάσταση. Εἶχε δίκιο ὁ γέρος Ἰακώβ. Ἐπρεπε νὰ πάρῃ ἕνα τέλος. Ἀπόψε κιόλας θὰ μιλοῦσε στὰ παιδιὰ τῆς.

Συγκέντρωσε λοιπὸν ὅλο τὸ θάρρος τῆς καί, ὅταν ἐτελείωσε τὸ δείπνο, εἶπε μὲ τόνο κάπως ἀπαρηγορητικὸς:

—Παιδιὰ μου, πρέπει νὰ σᾶς μιλήσω.

Ὅλοι ἐγύρισαν τὰ μάτια τους πρὸς τὸ μέρος τῆς, ἐκτός τοῦ Εὐφραίμ, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ τρώῃ σιγά, μὲ τὸ ἴδιο ἄγριο καὶ φημισμένο ὕψος.

—Μ' ἀκούε, Εὐφραίμ; ἀναγκάστηκε νὰ τὸν ρωτήσῃ ἡ Ἀγάρ.

—Σ' ἀκούω, εἶπε ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ σηκώσῃ καὶ πάλι τὰ μάτια του.

—Πρέπει, συνέχισε ἡ Ἀγάρ, νὰ μιλήσωμε γιὰ τὴ Σουλαμίτιδα.

Δὲν τόλμησε νὰ πῇ τὴ λέξι «ἀδελφή» ρας, γιατί ἤξερε πὼς αὐτὸ θὰ τοῦς δυσαρεστοῦσε.

Ἐκεῖνοι περιμέναν σιωπηλοί.

—Πέρασαν δυὸ χρόνια, ξαναεἶπε ἡ Ἀγάρ, ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἀμώρ, ὁ βοσκός, τῇ ἔτρεξε σὲ γάμο. Τώρα ἡ Σουλαμίτις εἶναι δεκαεννιά χρονῶν. Ὅλα τὰ κορίτσια τὰ συνοικιστικά τῆς παντρεύτηκαν. Δὲν νομίζετε λοιπὸν πὼς εἶναι καιρὸς νὰ τ' ἀποφασίσωμε κι' ἐμεῖς;

Ὅλοι περιμέναν νὰ μιλήσῃ ὁ Εὐφραίμ ποὺ σὰν μεγαλύτερος, ἔπρεπε νὰ πῇ πρῶτος τὴ γνώμη του.

Καὶ ὁ Εὐφραίμ ἄρχισε νὰ μιλάει σὲ λίγο. Ἡ φωνὴ του ἦταν βαρεὴ καὶ σοβαρή:

—Πρέπει βέβαια νὰ πάρωμε κάποια ἀπόφασι, εἶπε, μὰ δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ γάμο ἀκόμα. Τὴν ἀναθεώσαμε τὴ Σουλαμίτιδα, τὴν μεγαλώσαμε καὶ τὴν ἔχσαμε ὡς τώρα μὲ τὸν κόπο τὸν δικό μας, ἐνῷ αὐτὴ καθέται χωρὶς νὰ κάνῃ τίποτα μέσα στὸ σπίτι καὶ μᾶς ἔχει σὰν σκλάβους τῆς. Ἐξω, στ' ἀμπέλια, μᾶς χρειάζεται ἕνας ἄνθρωπος νὰ τὰ φυλάξῃ. Τί πρέπει νὰ κάνωμε; Νὰ πάρωμε ξένο; Ποιὸς θὰ τὸν τρέφῃ καὶ ποιὸς θὰ τὸν πληρώνῃ; Αὐτὸ ποὺ ἤθελε νὰ σοῦ πῇ ὁ Ὀζίας εἶναι πὼς μᾶς ξεσάρωσαν οἱ κλέφτες τὴν καλύβα μας, γιατί δὲν εἴχαμε κανένα μέσα γιὰ νὰ τὴν φυλάξῃ... Λοιπὸν τί πρέπει νὰ γίνῃ; Ἡ δυστυχισμένη ἡ Ἀγάρ περιμένε μὲ κάποιο φόβο τὴν συνέχεια.

—Σκεφθήκαμε γι' αὐτὸ, συνέχισε σὲ λίγο ὁ Εὐφραίμ, νὰ τὴν πάρωμε μαζί μας ἔξω, νὰ μᾶς βοηθήσῃ κι' αὐτὴ στὴ δουλειά. Ποῦ καιρὸς τώρα γιὰ νὰ σκεφθοῦμε γιὰ γάμους; Οἱ δουλειὲς δὲν πάνε καλὰ καὶ τὰ πράγματα εἶναι πολὺ στενόχωρα. Ἡ Σουλαμίτις ἀρκετὰ ἔτρεξε ὡς τώρα. Πρέπει κι' αὐτὴ νὰ δώσῃ κατὶ, νὰ μᾶς ἐξοφλήσῃ ἕνα μέρος τοῦλάχιστον ἀπὸ ὅσα κι' ἐμεῖς ἐξοδέσαμε γι' αὐτήν. Ὑστερα βλέπομε...

Οἱ ἄλλοι δὲν εἶπαν τίποτα, μὰ ἦταν φανερό πὼς ἦταν κι' αὐτοὶ συμφωνοὶ μὲ τὴ γνώμη τοῦ Εὐφραίμ.

Ἡ Ἀγάρ δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Νὰ μιλήσῃ φοβόταν, γιατί κι' ἄλλοτε, ὅταν τόλμησε κατὶ νὰ πῇ, τὰ παιδιὰ τῆς τῆς ὑπενθύμουναν μὲ σκληρότητα τὸ παλὸ τῆς ἀμάρτημα. Μὰ καὶ πάλι, πὼς ν' ἀφήσῃ τὸ κορίτσι τῆς νὰ πάῃ στ' ἀμπέλια, τὴ στιγμή ποὺ ἡ τύχη ἀνοίγονταν μπροστὰ του; Ἡ Σουλαμίτις ὅμως τὴν ἐπρόφρασε καὶ ἔσπευσε νὰ πῇ:

—Ὁ Εὐφραίμ ἔχει δίκιο, μητέρα. Θὰ πάω νὰ βοηθήσω τ' ἀδέρφια μου στὴ δουλειά, ἀφοῦ ἔχουν τὴν ἀνάγκη μου.

—Νὰ ἐργασθῇ ἐσύ; εἶπεν ἡ Ἀγάρ. Καὶ τί δουλειὰ μπορείς νὰ κάνῃς; Ὅτε τ' ἀδελφία σου θὰ ὠφεληθῇ, παιδί μου, ἀλλὰ καὶ σὺ θὰ ζημιωθῇς, γιατί ὁ ἥλιος θὰ σοῦ πάρῃ τὴν ἀσπράδα τοῦ προσώπου σου. Τί τὸ ὠφελες λοιπὸν;

Ὁ Εὐφραίμ ἀστράφη ἀπὸ τὸ θυμὸ του.

—Μόνο γιὰ τὴν κόρη σου σκέπτεσαι, εἶπε, μὴ χάσῃ τὴν ἀσπράδα τῆς. Γιὰ μᾶς ποὺ ἰδρωκοπούμε καὶ ἀγωνιζόμαστε ὅλη τὴν ἡμέρα δὲ νοιάζεσαι καθόλου!

—Μὰ εἶναι κορίτσι, παιδί μου.

—Ἀρκετὰ! ἔκαμε ὁ Εὐφραίμ, κτυπώντας μὲ ὀμὴ τὸ χεῖρ του πάνω στὸ τραπέζι. Θάρθῃ κι' αὐτὴ νὰ δουλέψῃ, ὅπως δουλεύουν κι' ἐμεῖς.

Ἐγύρισε πρὸς τὴ Σουλαμίτιδα:

—Νάσαι ἐτοιμὴ, πρῶτ' -πρῶτ', αὔριο, εἶπε. Θὰ σὲ πάρωμε μαζί μας.

★

Τὴ νύκτα ἡ Ἀγάρ ἔκλαιγε κρυφὰ καὶ μόνο ἡ Σουλαμίτις ἦταν γεμάτη χαρά. Ἡ ἀπόφασίς νὰ τὴν πάρουν στ' ἀμπέλια δὲν τὴν δυσαρεστοῦσε καθόλου. Θὰ ἔβγαине ἐστὶ ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς, ὅπου τόσα χρόνια τώρα ἦταν κλεισμένη, καὶ θὰ ξαναζοῦσε στὸν καθαρὸ ἀέρα ποὺ τόσο τὸν εἶχε ποθήσει.

Ἀλλ' ὅτρηξε καὶ ἕνας ἄλλος λόγος ποὺ ἔκανε εὐχαριστήμενη τὴν Σουλαμίτιδα.

ἤξερε πὼς ὁ Ἀμώρ περνοῦσε συχνὰ ἀπὸ τὴν πλαγιά τοῦ δουνού, ποὺ ἦταν πῶς ἀπὸ τ' ἀμπέλια καὶ σκεπτόταν πὼς ἴσως τὸν ἔβλεπε καμμιὰ μέρα, ποὺ θάλειπαν τ' ἀδέρφια τῆς.

Ἡ σκέψις αὐτὴ τῇ ἔδινε φτερά.

Καὶ πρῶτ' -πρῶτ', πρῶτου χαράξῃ ἀνόμῃ, ἦταν κιόλας ἐτοιμὴ καὶ περιμένε.

Σὲ λίγο τὰ τέσσερα ἀδέρφια κι' ἡ Σουλαμίτις ξεκίνησαν.

Ὁ γέρος Ἰακώβ, ποὺ ἄρχισε ἐκεῖνη

τὴν ὥρα τῆς ἀγγελάδας του, εἶδε νὰ περνᾷ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ ἡ μικρὴ συνοδεία κι' ἀπόρησε.

Ποῦ τὴν ἐπήγαιναν; Θὰ τὴν ἔρριχναν λοιπὸν στὰ χωράφια καὶ τὴ Σουλαμίτιδα; Καὶ ὁ γάμος τῆς μὲ τὸν Ἀμώρ;

Ὅταν τελείωσε τὸ ἄρμεγμα, ἔτρεξε διασπαστὰ στὸ σπίτι τῆς Ἀγάρ.

Ἐκεῖνη ἔκλαιγε ἀκόμα. Ἐνόμιζε πὼς εἶχε χάσει γιὰ πάντα τὴν κόρη τῆς κι' ὅταν εἶδε τὸν γέροντα ξεσπασε σὲ θρήνο καὶ κάθησε καὶ τοῦ τὰ εἶπε ὅλα.

Ὁ Ἰακώβ τὴν παρηγόρησε ὅσο μπορούσε. Ἐπειτα σηκώθηκε κι' ἔκαμε διασπαστὰ κατὰ τὴν πόρτα.

—Θάρρος! εἶπε στὴν Ἀγάρ. Δὲν θὰ καθήσωμε καὶ μεῖς μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Κάτι πρέπει νὰ γίνῃ.

—Ναί, ἀλλὰ τί;

—Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε, ἔκαμε σκεπτικὸς ὁ Ἰακώβ κι' ἔφυγε.

★

Ὁ Ἰακώβ ἄφηνε σὲ λίγο τὰ τελευταῖα σπιτία τοῦ Σαλέμ κι' ἀνέβαινε τώρα, μὲ τὸ ἀργὸ βήμα του, τὰ δουνὰ ποὺ ὑψώνονταν πάνω ἀπὸ τὴν κοιλάδα τῆς Νοδάβ.

Ἐπρεπε νὰ βρῇ τὸν Ἀμώρ, νὰ τοῦ πῇ τὰ ὅσα εἶχαν συμβῇ καὶ νὰ σκεφθοῦν μαζί τί ἔπρεπε νὰ κάνουν.

Μὰ ὁ δρόμος ἦταν πολὺ ἀνηφορικὸς κι' ὁ γέρος ἀνέβαινε σιγά, μὲ μεγάλο κόπο. Κάθε τόσο σήκωνε τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανὸ, σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τοῦ δώσῃ λίγη δίμαμι ἀκόμη.

Ξαφνικά, ἀκούσε νὰ φωνάζουν τ' ὄνομά του:

—Ἰακώβ!

Ἐφανε τὸ χεῖρ στὰ μάτια καὶ κύτταξε. Πάνω ἀπὸ τὸ δουνὸ κατέβαινε τρέχοντας ἕνας νέος κι' ἐρχότανε πρὸς τὸ μέρος του. Ποιὸς ἄλλος θὰ μπορούσε νάσαι ἐκτός ἀπ' τὸν Ἀμώρ;

Σὲ λίγο ὁ νεαρὸς βοσκὸς ἦταν κοντὰ του.

—Ὁ Θεὸς σὲ στέλνει, εἶπε ὁ γέροντας ἀνοίγοντας τὴν ἀγκαλιά του.

Μὰ ὁ Ἀμώρ τὸν χαιρέτησε ἀφηρημένως.

—Ἐρχόσουνά γιὰ μένα; ρώτησε. —Ναί, γιὰ νὰ σοῦ φέρω νέα... —Τὸ ξέρεις, λοιπὸν, κι' ἐσύ; —Ἡ Σουλαμίτις... ἔκανε νὰ πῇ ὁ γέρος, μὲ τὴν λαχανιασμένη φωνή του.

—Τὴν εἶδα τώρα πρὸ ὀλίγου, εἶπε ὁ Ἀμώρ. Ἦτανε μὲ τ' ἀδέρφια τῆς. Θεέ μου! Πόσο ἦταν ὁμορφά!

Κι' ἔφερε τὸ χεῖρ του στὰ μάτια.

—Πές μου λοιπὸν τί ξέρεις; εἶπε σὲ λίγο στὸν Ἰακώβ.

—Μὰ ἀφοῦ τὴν εἶδες; Τί ἄλλο θέλεις νὰ σοῦ πῶ;

—Καὶ δὲν ἔμαθες γιατί τὴν πήρα; ρώτησε πάλι ὁ Ἀμώρ.

—Γιὰ νὰ φυλάξῃ τ' ἀμπέλια καὶ νὰ δουλέψῃ μαζί τους... Γιατί ἄλλο;

—Αὐτὸ μόνον ξέρεις;

—Αὐτὸ μοῦ εἶπε ἡ Ἀγάρ σήμερα τὸ πρῶτ'.

Ὁ Ἀμώρ τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸν ὄμο:

—Ἡ Σουλαμίτις κινδυνεύει! τοῦ φώναξε μὲ φωνὴ ἀλλοιωμένη ἀπὸ τὸν πόνο. Μὲ καταλαβαίνει, καλέ μου Ἰακώβ; κινδυνεύει στὰ χέρια τὸν ἔχθρο τῆς;

—Καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ ἔχθροί τῆς;

—Τ' ἀδέρφια τῆς.

Μ' ἕνα κίνημα, τὸν παρέσυρε μαζί του πρὸς τὰ κάτω.

—Πάμε, εἶπε. Δὲν ἔχομε καιρὸ νὰ χάνομε. Θὰ σοῦ ἐξηγήσω στὸ δρόμο.

Τὸ μονοπάτι ἦταν τώρα κατηφορικὸ κι' ἐβάδιζαν πρὸς γρήγορα.

Ὁ Ἀμώρ μιλοῦσε μὲ θέρη.

—Ξεκίνησα, ἔλεγε, σήμερα τὸ πρῶτ' γιὰ νὰρθω στὸ Σαλέμ. Εἶχα καιρὸ νὰ κατέβω κι' ἡ ψυχὴ μου διψοῦσε νὰ πᾶν νὰ

γιά τὴν Σουλαμίτιδα.

ἔλεγα ξεκίνησε νύκτα καὶ κατὰ τὴν αὐγὴ περνοῦσα ἔξω ἀπὸ τὰ κτήματα τὸν παιδιὸν τῆς Ἀγάρ. Εἶδα τότε, πλάι στὴν καλύβα, ποὺ εἶναι δίπλα στὸ μικρὸ ποτάμι, νὰ στέκονται τρεῖς ξένοι μὲ ἄσπρα ρούχα. Ἐμοιάζαν σὰν Αἰγύπτιοι καὶ ἦταν πραγματικά, ὅπως ἔμαθα σὲ λίγο.

Ἐπὶ πέρα συνήντησα ἕναν ἀγροφύλακα, ποὺ τὸν γνωρίζω ἀπὸ καιρὸ.

—Τάμαθες τὰ νέα; μοῦ φωνάζει ρόλις μὲ εἶδε.

Καί, δείχνοντάς μου τοὺς Αἰγύπτιους, μοῦ εἶπε πὼς ἦταν ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸ νέο βασιλεῖα τῆς Αἰγύπτου, ποὺ εἶχαν ἐρθεῖ ν' ἀγοράσουν ὁμορφα κορίτσια γιὰ τὸ γυναικωνίτι τοῦ.

—Καὶ τί γυρεύουν ἐδῶ; ρώτησα τὸν ἀγροφύλακα.

—Μὰ δὲν ξέρεις, λοιπὸν; μοῦ ἀπήντησε. Ὁ Εὐφραίμ καὶ τὰ τρία ἀδέρφια του ἦρθαν σὲ συνεννόησι μαζί τους καὶ τοὺς πούλησαν τῇ... Σουλαμίτιδα.

Ὁ Ἰακώβ ἐνοίωσε σὰν ἕνα μαῦρο σύννεφο νὰ περνᾷ ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του. Ζαλίστηκε καὶ θὰ σωριαζόταν κάτω, ἂν δὲν τὸν συγκρατοῦσαν τὰ στιβαρὰ χέρια τοῦ Ἀμώρ.

Ἐπέρασαν ἀρκετὰ λεπτὰ ὡς ποὺ νὰ συνέλθῃ.

—Εἶσαι καλύτερα; τὸν ρώτησε ὁ Ἀμώρ.

—Δὲν ἔχω τίποτε, ἀπήντησε ὁ γέρος. Μὰ πῶς μου, τί σκέπτεσαι νὰ κάνῃς, τώρα;

—Θὰ σοῦ πῶ... ἔκαμε ὁ Ἀμώρ. Μὰ ἂν δὲν μπορῇς νὰ περπατήσῃς, ἀφῆσέ με νὰ τρέξω μόνος μου γιατί εἶναι μεγάλη βία...

Ἡ σκέψις πὼς ἐπρόκειτο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς Σουλαμίτιδος ξανάδωσε δύναμι στὸν Ἰακώβ.

Σηκώθηκε καὶ ξανάρχισαν ἀμέσως τὴν πορεία τους.

—Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, συνέχισε ὁ Ἀμώρ. Τὴν πούλησαν στοὺς Αἰγύπτιους καὶ σήμερα τὴν παίρνουν μαζί τους γιὰ νὰ τὴν παραδώσουν σ' αὐτούς. Καὶ ξέρεις γιὰ πόσο τὴν πούλησαν; Γιὰ τριακόσια ἀργυρὰ... Ὁμορφαρὸς δολοφόνος...

Ξαναεἶπε σὲ λίγο:

—Ποῦ νὰ τὰ βρῶ; Ἀλλὰ καὶ πάλι πὼς ν' ἀφήσω νὰ μοῦ πάρουν τὴ Σουλαμίτιδα μὲς ἀπὸ τὰ χέρια μου;

Ὁ Ἰακώβ δὲν μιλοῦσε. Φαινόταν νὰ σκέπτεται.

Ξαφνικὰ σταμάτησε:

—Θὰ ἰδοῦμε, εἶπε, τί μπορεί νὰ γίνῃ. Ἀλλὰ τώρα πές μου ποῦ πηγαίνουμε; Γιατί ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος καὶ δὲν πρέπει νὰ χάνωμε τὸν καιρὸ μας.

—Μιὰ τρελλὴ ιδέα μοῦρθε, εἶπε ὁ Ἀμώρ, ποὺ τὴν ἐγέννησε ἡ ἀπελπισία μου... Σκέπτομαι ἂν μπορῶ νὰ βρῶ μόνος μου τὸ ποσὸν αὐτὸ καὶ νὰ γυρίσω γρήγορα στ' ἀδέρφια τῆς γιὰ νὰ τὴν ἀγοράσω ἐγὼ στὴ θέσι τὸν Αἰγύπτιον.

—Δὲν εἶναι τόσο τρελλὴ ἡ ιδέα σου, εἶπε ὁ Ἰακώβ. Μὰ ποῦ νὰ βροῦμε αὐτὸ τὸ ποσόν, εἶναι πολὺ μεγάλο...

—Σκεφθῆκα νὰ καταφύγω σὲ κανέναν πλοῦσιο, εἶπε ὁ Ἀμώρ, ἀπὸ ἐκεῖνους ποὺ δίνουν δάνεια μὲ μεγάλο τόκο...

—Καὶ βέβαια, εἶπε ὁ Ἰακώβ, μόνον ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος μπορεί νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὁ μεγάλος τόκος ἴσως τὸν συγκινήσει...

Ἐσήκωσε σὲ λίγο τὸ κεφάλι:

—Ξέρω ἕναν τέτοιο, εἶπε, τὸν Νάθαν τὸν Χαναναῖο. Μὰ αὐτὸς δὲν μένει στὸ Σαλέμ, ἀλλὰ στὴν πολιτεία τοῦ Σεφάχ.

—Τὸ Σεφάχ εἶναι πῶς κοντὰ ἀπὸ δῶ ποὺ βρισκόμαστε, ἔκαμε ὁ Ἀμώρ. Βλέπεις ἐκεῖ κάτω ποὺ ἀρχίζουν νὰ φαίνονται τὰ σπῆτια του...

Ἐπῆραν ἀμέσως τὸ δρόμο ποὺ ἔφερνε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Ἀλλὰ ὁ δρόμος ἦταν μακρυνὸς καὶ μόλις κατὰ τὸ μεσημέρι ἔφθασαν στὴν πολιτεία.

Ὁ Ἰακώβ ἤξερε τὸ σπίτι, μὲ τὸ ταπεινὸ ἐξωτερικὸ, τοῦ Νάθαν τοῦ Χαναναίου.

Ἦταν χωρὶς σὲ μιὰ φτωχικὴ συνοικία, ὅπου κατοικοῦσαν μερικοὶ ἐργάτες καὶ φτωχοὶ τῆς λίμνης.

Ἡ πόρτα τοῦ πλυστοῦ Χαναναίου ἦταν πάντοτε κλειστή. Καὶ ἀνοίγε μὲ πολὺ μεγάλη δυσκολία.

Τὸ ἴδιο ἔγινε κι' ὅταν ἐκτύπησαν ὁ Ἰακώβ καὶ ὁ Ἀμώρ. Ἐπέρασε ἀρκετὴ ὥρα ὡς ποὺ νὰρθῇ νὰ τοὺς ἀνοίξῃ ἕνας μαῦρος ὑπηρέτης.

Ὁ Νάθαν βρισκόταν στὸν κῆπο του. Περιεργάζοντο ἀρκετὴ ὥρα τοὺς δυὸ ἀγωνιστοὺς, πρῶτον νὰ τοὺς μιλήσῃ.

—Τί θέλετε; τοὺς ρώτησε ἔπειτα. Ἄν ἤλθετε γιὰ ἐλεημοσύνη, διαλέξατε πολὺ κακὴ στιγμὴ.

Πρῶτος μίλησε ὁ Ἰακώβ:

—Δὲν ἦρθαμε γιὰ ἐλεημοσύνη, εἶπε.

ΚΑΝΕΙΣ

ΑΣ ΜΗΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ

ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΝ

«ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΔΑ»

ΕἶΝΕ ΕΝΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΕ-

ΜΑΤΟ ΑΠΟ ΦΛΟΓΕΡΟΝ ΕΡΩ-

ΤΑ, ΘΑΝΑΣΙΜΑ ΜΙΣΗ ΚΑΙ

ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗ

ποὺ ξετυλίγεται μέσα σ' ἕνα περιβάλλον μυστηρίου, ραδιουργιῶν καὶ ἀφθάρτου ἀσιατικῆς πολυτελείας. Σὺγκρουσις ἐνδὸς ἀγνοῦ ἀσθημάτων μὲ τὴν χυδαῖότερη βία καὶ τὰ ταπεινότερα ἀνθρώπινα πάθη.

ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ 100 *

—Τί θέλετε, λοιπὸν;

—Ἦρθαμε γιὰ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΑ ΤΟ ΑΡΝΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

—Αχ, αυτό το άρνι...
Όταν τώφερε ο θεός Περικλής, στην αρχή της Σαρακοστής, τὰ παιδιά πήγαν νὰ τρελλαθούν ἀπὸ τὴ χαρά τους. Ὁ μικρότερος, ὁ Πίπης, ἔτρεξε νὰ τ' ἀγκαλιάσει...

Ἦταν τόσο συμπαθητικό, ἀληθινά, ἔτσι ἀδυνατούτσικο ὅπως ἦταν καὶ καθὼς βέλαζε παραμονεμένα. Ἡ μητέρα ἔβγαλε τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς κουζίνας, νὰ δῇ τί ἔτρεχε στὴν αὐλή, γιατί ὅλος αὐτὸς ὁ σματᾶς.

—Τ' εἶν' αὐτό; ρώτησε μὲ ἀπορία.
Τὸ άρνι τοῦ Πάσχα! φώναζε χαρούμενος, ὁ θεός Περικλής.

Καὶ βλέποντας πὼς ὁ μικρὸς ὁ Πίπης εἶχε κατορθώσει ἤδη νὰ φυλακίσῃ μέσα στὴ μικρὴ του ἀγκαλιά τὸ λαϊμὸ τοῦ άρνιου:

—Πρόσεξε, βρέ... Ὅα λερωθῇς!... τοῦ φώναξε.

Ἡ μητέρα κατέβηκε ἀναστενάζοντας. Ἀχ, αὐτὸς ὁ Περικλής... Ὅλο μπελᾶδες τοὺς ἔβαζε στὸ κεφάλι.

Όταν βρέθηκε στὴν αὐλή, εἶδε τὴ Μαρίκα νὰ προσπαθῇ νὰ δέσῃ μιὰ ροζ κορδέλλα στὸν λαϊμὸ τοῦ άρνιου. Ποῦ εἶχε βρεθῇ ἡ κορδέλλα; Μυστήριο...

Γρήγορα ὅμως τὸ μυστήριο διαλύθηκε. Ἡ Μαρίκα εἶχε ἐξπλεκες τὶς κοτσίδες της.

—Ἀχ, καυμένη Μαρίκα... Δὲν ντρέπεσαι! Κι' εἶσαι καὶ δέκα χρόνων κορίτσι!

Ἡ Μαρίκα ὅμως δὲν πρόσεξε.
—Ὅα τὸν φωνάζουμε Ριρίκο! εἶπε.

—Ναί! Ριρίκο! φώναζε χαρούμενα κι' ὁ Πίπης.

Ἡ μητέρα ἐπλησίασε τὸν θεὸ Περικλή:

—Τ' εἶν' αὐτό, λοιπόν, πάλι;

—Τὸ άρνι τοῦ Πάσχα, δὲν σοῦδο; Ὅα τὸ θρέψετε τώρα τὴ Σαρακοστή,

ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

καὶ τὴ λαμπρὴ πιά θὰ τὸ βάλουμε στὴ σούβλα.

Ἡ μητέρα ἀναστενάξε γιὰ δευτέρη φορά, μὲ κάποια ἱκανοποίησι ὁμῶς αὐτὴ τὴ φορά.

—Ε, ἀφοῦ εἶναι γιὰ λίγες μέρες...

—Ὅα περνᾶω νὰ βλέπω ἂν παχαίνει! εἶπεν ὁ θεός Περικλής, στρίβοντας τὸ μουστάκι του.

★

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα, ὁ Ριρίκος εἶχε κιόλας ταχτοποιηθῇ. Τοῦ στῶσαν μιὰ λινάτσα στὸ πλυσταριό, τοῦ ετοίμασαν τὴ γαβάθα του. Τὴν δευτέρη μέρα ἄρχισε ν' ἀκούῃ ὅταν τὸν φώναζαν μὲ τ' ὄνομά του. Τὴν πέμπτη... δὲν ξεκολλοῦσε ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὰ παιδιά.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ θεός Περικλής ἐρχόταν κάθε τόσο.

Κύτταζε τὸ άρνι προσεχτικά, ἔστριβε τὸ μουστάκι του...

—Μπράβο! Μπράβο! Γίνεται θρεφτάρι πρώτης!... Ψιθύριζε. Μπράβο... Παχαίνει!...

Κι' ἐφευγε.

Πὼς νὰ μὴ παχαίνει ὅμως τὸ άρνι, ἀφοῦ ὁ Πίπης καὶ ἡ Μαρίκα τὸ ταῖζαν μὲ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα, ποὺ λέει ὁ λόγος...

Ὁ πατέρας τους ὡστόσο, ὁ κ. Ἀλέκος, εἶχε ἀρχίσει ν' ἀνησυχῇ.

—Εὐρυδίκη, κοντεύει ἡ στιγμή ποὺ θὰ τὸ σφάξουμε... ἔλεγε στὴ γυναίκα του. Ὅα κοστῖση στὰ παιδιά, ἐ;...

—Καὶ βέβαια ποὺ θὰ τοὺς κοστῖση... Στὸν Πίπη προπάντων... Ἐέρεις τί λέω ἐγώ; Νὰ τὸ πάρης, τὸ Μεγάλο Σάββατο, ἀπ' τὰ χαράματα καὶ νὰ τὸ δώσης νὰ τὸ σφάξουν πουθενὰ μακριά... Ὅα τοὺς ποῦμε πὼς ἐφυγε...

—Καλά, κι' ὅταν τὸ δοῦν στὴ σούβλα;

—Τρελλάθηκες; Δὲ θὰ τὸ δοῦν στὴ σούβλα. Ὅα γίνῃ ψητὸ μὲ πατάκια.

Ὁ θεός Περικλής δὲν εἶχε ἀντίρ-

ρησι νὰ γίνῃ ψητὸ τὸ άρνι.

Ἐφτασε καὶ τὸ Μεγάλο Σάββατο. Στὰ χαράματα, ὅπως τὸ εἶχε ἀποφασίσει, ὁ Ἀλέκος, κατέβηκε στὴν αὐλή. Πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν προχώρησε ὡς τὸ πλυσταριό. Ἀνοιξε τὴν πόρτα, καὶ... τάχασε!

Ὁ Πίπης καὶ ἡ Μαρίκα, μὲ τὰ νυχτικά τους, κρατοῦσαν ἀγκαλιασμένοι τὸ άρνι καὶ κύτταζαν μὲ τρόμο τὸν πατέρα τους.

—Πὼς βαρεθήκατε ἐδῶ;

Τὰ παιδιά ὅμως δὲν ἀπαντοῦσαν. Ἐέσπασαν σὲ κλάματα.

—Ὅχι... Δὲν θὰ πάρετε... τὸν Ριρίκο... κατῶρθωσε ν' ἀρθρώσῃ μέσα στ' ἀναφυλλητὰ της ἡ Μαρίκα.

Κατέβηκε καὶ ἡ κυρία Ἑλένη. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ ἔρριξε τὰ κατὰλαβε ὅλα...

—Βλέπεις; εἶπε στὸν ἄντρα της. Θάχης, λοιπόν, τὴν καρδιά τῶρα, νὰ δηλητηριάσῃς τὴν ψυχούλα τους;

—Α, ὅχι! Κι' ὁ κ. Ἀλέκος δὲν ἐνοιωθε τὴ δύναμι νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιο του...

—Μὰ ὁ Περικλής; Τί θὰ πῇ; Θάρ-θη αὔριο τὸ μεσημέρι, καὶ...

—Καὶ θὰ τὰ κανονίσω ἐγὼ ὅλα! Τί σὲ νοιάζει! εἶπε ἡ Κα Ἑλένη.

★

—Ὡστε λοιπόν;

—Ὡστε, λοιπόν, Περικλή μου, μεγάλη ἀτυχία!... Ἀ! Μὰ θὰ μοι τὸ πληρώσῃ ὁ φούρναρης! Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ κάψῃ τὸ άρνι...

Ὁ κ. Περικλής ἔστριψε τὸ μουστάκι του ἀναστενάζοντας.

Ἐπᾶνω στὸ λαμπριότικο τραπέζι, βρίσκονταν κόκκινα αὐγά, φρέσκο τυρί, μιὰ πιατέλα μὲ πατατάκια. Λίγο ψητὸ ἀγορασμένο ἔτοιμο «μόλις ἦρθε ἡ εἶδησι ὅτι ὁ φούρναρης ἔκαψε τὸ άρνι»... Παραπλεύρως, μιὰ ἄλλη πιατέλα μὲ μαρούλια...

—Κρίμα... Κρίμα... Κι' ἦταν τόσο παχύ... Τί νὰ γίνῃ ὅμως...

—Τί νὰ γίνῃ, Περικλή μου... Ὅα περάσουμε ὅπως... Νὰ δοκιμάσῃς κι' αὐτὰ τὰ μαρούλια... Τώφερα πὼς τρελλαίνεσαι γιὰ τὰ μαρούλια καὶ τὰ πῆρα ἀπὸ ἓνα φίλο μου ποῦχει λαχανόκηπο...

—Κρίμα, ἀλήθεια... Κοτζάμ άρνι...

Ἐξαφνα ὅμως... ὁ κ. Ἀλέκος, ἡ κ. Εὐρυδίκη κιτρινίζουν. Ἡ Μαρίκα κοκκινίζει. Κι' ὁ Πίπης ἔχει γίνῃ ὄφρατος...

Καὶ νά... στὴν εἴσοδο τῆς τραπεζαρίας φαίνεται μιὰ λευκὴ ὀπτασία τετράπαχη! Εἶναι τὸ άρνι... ἡ τὸ φάντασμα τοῦ άρνιου;...

Ὁ κ. Περικλής πετάγεται ὄρθιος.

—Α! Μ' αὐτὸ πάλι!... Μὲ κοροϊδεύετε, λοιπόν... Εὐρυδίκη!...

—Ἀκουσε, Περικλή μου... Ναί, εἶναι τὸ άρνι... Δὲν βάσταξε ἡ καρδιά μας νὰ τὸ σφάξουμε... Τ' ἀγαποῦσαν τόσο τὰ παιδιά...

Ὁ κ. Περικλής ὅμως δὲν εἶναι κακός. Χαμονελάει.

—Ἀς εἶναι... Ἀς φάμε τότε τὴ σαλάτα...

Γυρίζουν ὅλοι πρὸς τὸ μικρὸ τραπέζι. Ἀλλά...

—Θέ μου!... Τ' εἶν' αὐτὸ πάλι!...

—Ποῦ νὰ παρ' ἡ ὀργή!...

Καταστροφή! Τὸ άρνι τοῦ Πάσχα εἶχε χάσει τὴ μουσούδα του στὴν πιατέλα καὶ κατεβρόχθιζε τὸ τελευταῖο μαρούλι τῆς σαλάτας.

Ν. ΧΑΓΕΡ ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ

PHOTO-OFFSET
PEXALBANIAN

ΣΠΟΥΔΗ (pastel)

Τοῦ Γκιουράνη ντὲ Σεβίλλας

«Στο εκκλησάκι του Λυκαθητού μετά την 'Ανάστασι. 'Ο κόσμος σκορπίζεται σιγά - σιγά κρατώντας ανάμμένα λευκά κεριά. 'Ο φιδίσιος δρόμος έχει γεμίσει από κινούμενες μικρές φλογίτσες που του χαρίζουν μιάν άπειρη γραφικότητα. 'Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ κι' η ΦΛΩΡΑ βαδίζουν ό ένας πλάι στον άλλον, κρατώντας ανάμμένα δυο άσπρα κεριά. 'Εσμιζαν τυχαία στην έξοδο της εκκλησίας. Δέν βλέπονταν για πρώτη φορά. 'Εχουν να ιδωθούν κάμποσον καιρό - δυο τρία χρόνια).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : Σέ είδα την ώρα που βγαίναμε. Στε κόσουν στην πόρτα, ένφ έγώ ήμουν λίγο πιο πίσω. Βγαίνοντας σέ έχασα...

ΦΛΩΡΑ (χαμόγελο σάν ειρωνικό): Καί ζήτησες να με βρεις.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: 'Ακριβώς. Σέ γύρεψα παντού. Κι' είχα άπελπιστή πως θα σ' έβλεπα ξανά. 'Ελεγα πως είχες προχωρήσει. Σέ είχε παρασύρει ό κόσμος. Την τελευταία στιγμή σέ είδα που στεκόσουν άκουμπισμένη στο πεζούλι...

ΦΛΩΡΑ: Σέ είδα που με γύρενες...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Καί δέ γύρεψες να με άποφύγης; (Μικρή σιωπή).

ΦΛΩΡΑ: 'Όχι, Στέφανε. Για ποιά λόγο; Σέ είδα πές στην εκκλησία πριν ακόμα με άντιληφθής εσύ. Την ώρα που πήγαιναν να σβύσουν τά φώτα, για να ξαναανάψουν σέ λίγο με τό Χριστός 'Ανέστη. 'Εμείνη τη στιγμή ζήτησα να γωθώ άνάμεσα στόν κόσμο, να ξεφύγω, πριν με δής...Μά, ήταν δύσκολο να προχωρήσω από τόν κόσμο...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Σέ λίγο σέ είδα κι' εγώ... Μά εγώ δέν ζήτησα να κρυφτώ και να φύγω...

(Μικρή σιωπή).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : Πρέπει, λοιπόν, να χρωστώ χάρη στόν κόσμο που είχε ή εκκλησία και δέν μπορούσες να φύγης (γαμογελάει).

ΦΛΩΡΑ: Μά, είδες που περίμενα στήν έξοδο (παύσις). Δέν ήξερα άν θα ήθελες να με δής κι' εσύ. 'Όμως, σάν είδα που με γύρενες, σέ περίμενα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : 'Ερχεσαι κάθε χρόνο εδώ;

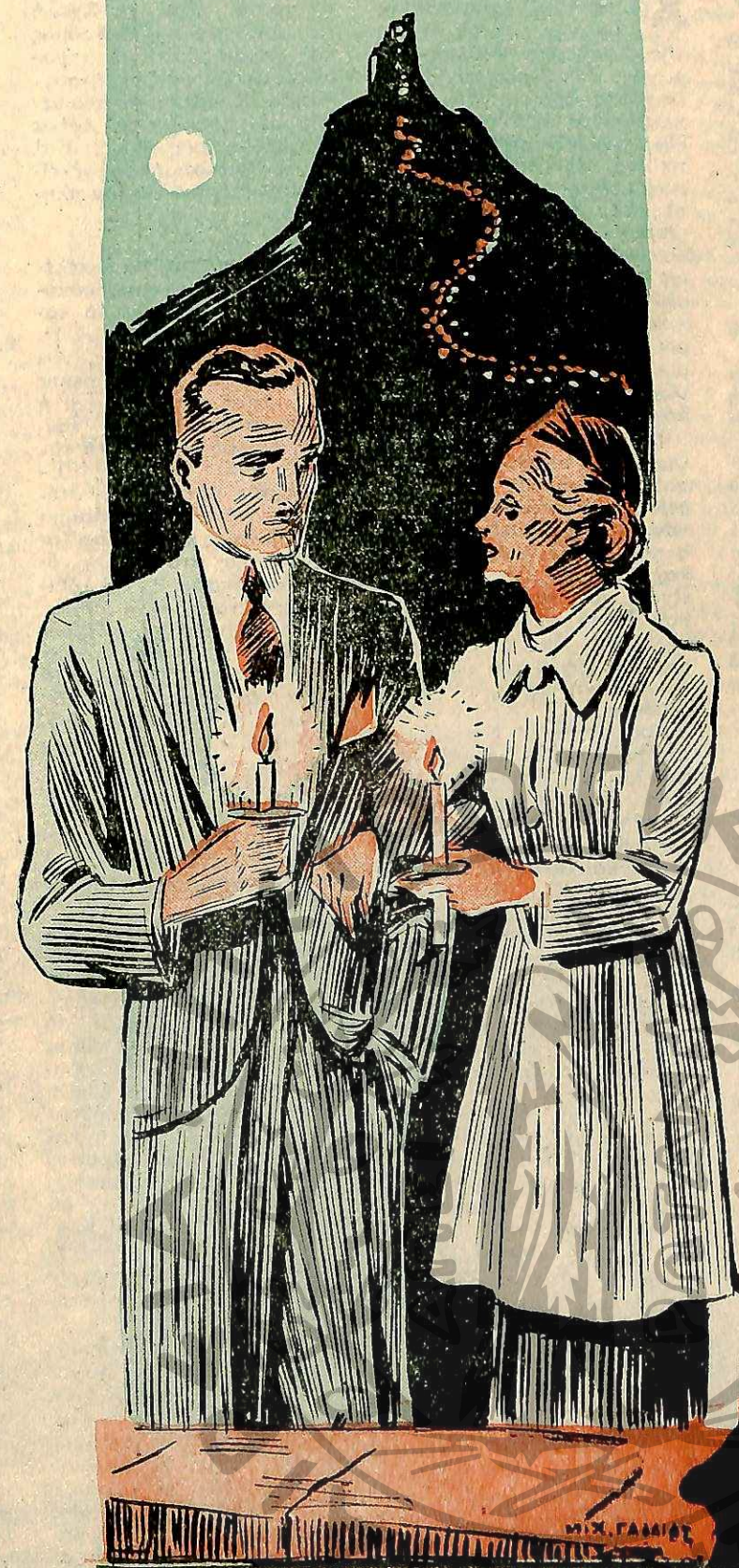
ΦΛΩΡΑ : Γιατί ρωτάς; 'Εγώ κάθεται κοντά. Μά εσύ δέν μένεις σ' αυτή την περιωφέρεια.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Είπε κάνα -δυο μήνες που ξαναγίναμε γείτονες.

ΦΛΩΡΑ: Γείτονες; Μά πως δέν έτυχε να σέ δω στή τράμ; Κάπου τελοσπάντων;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : Πέρασα

2 ΑΣΠΡΑ ΚΕΡΙΑ

δυο - τρεις φορές από τό σπίτι σου. Δέν έτυχε να σέ δω ούτε μία.

ΦΛΩΡΑ: Θα πέρασες σή άδρες που έλειπα (παύσις). 'Ακου με, Στέφανε. Γίναμε γείτονες, πέρασες κάμποσες φορές από τό σπίτι μου, με γύρενες έδώ μόλις μ' άντίκρυσες. Γιατί δλ' σιγά; Δέν μπορώ να καταλάβω...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Δέν ξέρω. Είπα κάτι πράγματα που έρχονται και σέ βρίσκουν στή ζωή χωρίς να ξέρης την αιτία. Σκέπτεσαι, ενεργείς, αισθάνεσαι σάν κάποιος όργανο άνεύθυνο. Χωρίς συνείδησι. 'Ερχονται και σέ βρίσκουν τά γεγονότα τό ένα κατόπι άπό τ' άλλο και δέν γυρεύεις να εξετάσης πως ήρθαν και γιατί ήρθαν. ('Εξαικολουθούν να προσπορύν. Μένουν κάμποσες στιγμές σιωπηλοί. Κρατούν πάντα στά χέρια τά κεριά τους και σπηλώνουν τό βλέμμα τους σάν ξεχασμένο μπροστά, στόν κόσμο που προχωρεί με τά άναστάσιμα κεριά στά χέρια. 'Εχουν φτάσει στο καφενεδάκι, στή στροφή του δρόμου).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: 'Εδώ έχω καστε συχνά, πριν παντρευτούμε. Θυμάσαι, Φλώρα;

ΦΛΩΡΑ: 'Ερχόσουν και μ' έπαιρνες από τό γραφείο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: 'Ανεβαίναμε σιγά - σιγά τις σκάλες...

ΦΛΩΡΑ: Εταιματούσαμε καμιά φορά να ξεκουραστούμε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : Κουραζόσουν πάντα εύκολα.

ΦΛΩΡΑ: Τότε άκουμπούσα, έρριχνα όλο τό κορμί μου άπάνω σου. Σέ ρωτούσα κάθε φορά μήπως σέ κούραζε με τό βάρος μου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ : Κι' έγώ σ' έλεγα πάντοτε κουτούταικο και σέ φιλούσα... (Μικρή σιωπή. Σταμάτησαν για μιá στιγμή μπροστά στο καφενεδάκι. Σέ λίγο άρχισαν ξανά να προχωρούν. 'Εχουν μείνει σχεδόν από τους τελευταίους που κατεβαίνουν).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Δέν ξέρω πως μου ήρθε άπάνω κι' άνέδρα έδώ έπάνω.

ΦΛΩΡΑ: Μήπως εγώ; Είχα ν' άνέβω πολλά χρόνια. 'Από τότε, θυμάσαι...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Λίγον καιρό πριν παντρευθοίμε. Είχα πάρει δυο κεριά. 'Ασπρα, κάτασπρα, σάν αυτά που κρατούμε άπόψε. Τ' άνάψαμε βγαίνοντας από την εκκλησία.

ΦΛΩΡΑ: Προσέχαμε μη μάς σβύσουν.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Είχα περάσει τό χέρι μου στο δικό σου. Τά δυο κεριά έρχονταν τό ένα κοντά στο άλλο.

ΦΛΩΡΑ: 'Εσμιζον σχε-

δόν οι φλόγες τους.
ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Καθώς κι' οι
δυές μας...

(Σιωπή. Τώρα έχουνε μεί-
νει πιά ολότελα τελευταίοι.
Δεν μιλάνε. Φαίνονται σά να
κυτάνε τα κερά τους που
δεν έχουνε σβύσει ούτε μιά
φορά).

ΦΛΩΡΑ: Έχουμε τρία χρό-
νια πού χωρίσαμε, Στέφανε.
Νά σέ ρωτούσα κάτι;
ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Ξέρω. 'Αν
είμαι ευτυχισμένος. Κι' εσύ;
Είχα ακούσει κάποια φορά
πως επρόκειτο να ξαναπαν-
τρευτή.

ΦΛΩΡΑ: Μά πιάζανε από
τό σπίτι μου. Μά, βλέπεις,
δεν έγινε τίποτα. Γιατί να
ξαναπαντρευτώ, Στέφανε; 'Α-
φού δεν έγινες ευτυχισμένος
εσύ, πού μ' είχες πάποια φο-
ρά αγαπήσει, πώς θα μπορού-
σε ένας άλλος, ένας ξένος...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Έχω ρωτή-
σει πολλές φορές από τότε τον
εαυτό μου, Φλώρα, γιατί έ-
γιναν όσα έγιναν. Γιατί χω-
ρίσαμε...

ΦΛΩΡΑ: Κι' όμως, να πού
χωρίσαμε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Γύρεψαν την
ετυχία αλλού. 'Ισως να τη
βρούν (την κυττάζει περιε-
ρα, σάν με είρωνε).

ΦΛΩΡΑ: Θαρρείς πώς μπο-
ρείς να βρεις περισσότερο από
μιά φορά την ετυχία στη ζωή;
(Σιωπώνουν ξανά κι' οι
δύο. Έχουν ξεκούσει πιά ο-
λότελα από τον κόσμο. 'Ε-
χουν φτάσει στη Δεξαμενή.
Πού και πού περνούν άνθρω-
ποι με άναμμένα άσπρα κερά
στά χέρια. 'Η Φλώρα κι' ο
Στέφανος σταμάτησαν κάπου.
Είναι ή ώρα πού θα χωρίσουν,
μά δεν έχει κανένας τη δύνα-
μι να κάνει την άρχή).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ (μέ κόπο):
Είναι ώρα να χωρίσωμε...

ΦΛΩΡΑ: Κοντέψαμε να ξε-
χαστούμε (προσπαθεί να χα-
μογελάσει). Θα πιάς σπίτι σου;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Σπίτι μου;
Μά δεν έχω σπίτι. Ένα δω-
μάτι κρατώ κάπου εδώ κον-
τά. Θα κατέβω πριν στο έστια
τόριο πού τραγώ...

ΦΛΩΡΑ: Τέτοια μέρα στο
έστιατόριο; Μόνος σου...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Κοντεύω πιά
να συνηθίσω. 'Εσύ, είσαι κα-
λεσμένη πουθενά;

ΦΛΩΡΑ (χαμογελάει): Ναι
στην καμαρούλα μου. Τη θυ-
μάσαι; (Μικρή παύση). Στέ-
φανε...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Φλώρα...

ΦΛΩΡΑ: Έλα να σου κά-
νω το τραπέζι απόψε. Έχω
στρώσει το τραπέζι μου πριν
φύγω. Θα βάλω ακόμα ένα
πιάτο στο τραπέζι. Κι' ύστε-
ρα θα βάλωμε και τα δύο κε-
ρά μαζί σ' ένα ποτήρι. 'Ο-
πως άλλοτε, θέε;

(Ο Στέφανος δεν άπαντά.
Πέρασε μονάχα το χέρι του
στο μπράτσο της και ποσχό-
νησε μαζί της. Σάν άλλοτε.
Κρατώντας πάντοτε άναμμένο
το κερί του πιά στο δικό της).

ΑΛΚΗΣ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

Γ. ΛΥΔΙΑ

Έφιαλτικές άναμνήσεις...

...Από τα συγκλονιστικά δράματα
του παγκοσμίου πολέμου

Χωρίς πολλές διατυ-
πώσεις, γνωριστήκα-
με την νύκτα εκείνη
της φοβερής θαλασσοτα-
ραχής. Δεν υπήρχαν άλλοι
επιβάτες θρῖοι, στο ταλαί-
πωρόμενο θαπύρν πού τό
έδερναν αλύπητα τα κύμα-
τα του Αιγαίου και τό σφυ-
ροκοπούσε ο άνεμος. Και
οι δύο, θρίσσανε την ά-
νάγκη να μιλήσωμε, να
διακόψωμε την έκνευριστη-
κή μονοτονία, πού μάς έ-
σφιγγε τις ψυχές μέσα στο
συνεχές εκείνο καταχτύπη-
μα του καραβιού, στις ρυθ-
μικές δονήσεις των μηχανώ-
νων και στο τρελλό σφυρο-
λόγημα του άνέμου.

Πρώτος εκείνος άφησε τη
γωνιά του σελονιού, στην ο-
ποία εκούρνιαζε από ώρα
πολλά και με πλησίασε. 'Η-
ταν ένας υπόδεσμος πενην-
τάρης, μάλλον ψηλός και
καλοδεμένος. Τα μάτια του
είχαν μιά περίεργη λάμψη,
πού έκανε να φαίνεται έν-
τονώτερη ακόμη ή δυσφο-
ρία της ψυχής του γιά την
κουραστική νύχτα, πού περ-
νούσαμε.

Συστήθηκε μ' ένα μίγμα
έλληνογαλλο - γερμανικής
διαλέκτου 'Ερρίκος Στάι-
γκερ. Γερμανός, γέννημα
και θρέμμα! Κοσμογυρισμέ-
νος άνθρωπος, με πολλά βό-
σσανα και περισσότερες ά-
ναμνήσεις...

— Είπε, από τα τρία τέσ-
σερα θαλασσινά ταξίδια,
πού κάνω από τό διάστημα
του μεγάλου πολέμου...
προσέθεσε, αφού εξήγητλησε
κάθε σημείο της κουβέντας
πού έπεται άμέσως των
πρώτων στιγμών της γνωρι-
μίας.

— Βλέπω, όμως, ότι ή
τρικυμία δεν σάς ένοχλεί...
του άποκρίθηκα, άνόητος
των άποκαλύψεων, πού έ-
μελλε να προκαλέσει ή ά-
πάντησίς μου εκείνη.

— Φυσικά, είπε με κάποιο
πικρό χαμόγελο, αφού οι
ώρανιότερες νεανικές μου ά-
ναμνήσεις και τα τραγικά-
τερα γεγονότα της ζωής μου,
είνε έξ' ακλήρου συνδε-
μένα με τη θάλασσα...

Και έπειδή δεν τον διέκει-
ψα, εκείνος εξακολούθησε:

— 'Όταν τό 1914 έξερρά-
γη ο πόλεμος, υπηρέτησα
ως κυβερνήτης ενός μικρο-
σκοπικού καταδιωκτικού. Εί-

χα άποφοιτήσει πριν από έ-
να χρόνο από τη Σχολή
των Δοκίμων και ο θαυμός
του σημασιόφορου με κρα-
τούσε ακόμη σε ζωηρή συγ-
κίνησι. 'Η πολυμική περιπέ-
τεια με τραβούσε κι' έμένα
σάν βλους τους νέους. Και
τόν ένθουσιασμό μου εκεί-
νον δεν άργησα να τον πλη-
ρώσω...

Είσα άναλάθει να έκτελέ-
σω μιά μακρινή και δύσκο-
λη, έν συγκρίσει με τό κα-
ραβάκι μου, άποστολή. 'Η-
μαστε δώδεκα άνδρες, νέα
παιδιά όλοι, τό πλήρωμα
του καταδιωκτικού και ή
πρώτη άποστολή μας έπέ-
τυχε, λίγους μήνες μετά την
έκρηξι του πολέμου. 'Ε-
τοιμάσαμε μάχιστα τα στή-
θι μας γιά τό παράσημο
του Αυτοκράτορος. Γυρίζα-
με εύτυχώς στο Κίελον, ο-
ταν δεχτήκαμε θροχή όβι-
δων από ένα μεγάλο αγγλι-
κό αντιτορπιλικό... Προσ-
παθήσαμε να σωθούμε, άλ-
λά στάθηκε άδύνατον. Μιά
δβίδα μας πέτυχε και μάς
διέλυσε κυριολεκτικά. 'Ο-
κτώ από τους ναύτες μου
γώχηκαν ταυτοχρόνως με
την έκρηξι. 'Εγώ και τρεις
άλλοι βρεθήκαμε στη θά-
λασσα σε άπόστασι τούλά-
χιστον πενήντα μέτρων από
τό κατεστραμμένο καραβάκι
μας...

Εύτυχως, ή μοναδική θαρ-
κούλα μας είχε διασωθή έκ
συμπύσεως. 'Επειδή τό κα-
τάστρωμα δεν ήταν ευρύ-
χωρο, ρυμουλκούσαμε τη
θάρκα μας όταν ή θάλασσα
τό επέτρεπε. Αυτό είχε συμ-
βή και την ήμέρα εκείνη
και ή τύχη μάς έβοήθησε
να σωθούμε. 'Η πρώτη και
ή δεύτερη μέρα πέρασαν
με έλπίδες. Κάποιο θαπύρι,
δικό μας ή ξένο έστω, θα
μάς μάξευε... 'Αλλά οι ώ-
ρες περνούσαν, οι μέρες έ-
φθαναν κι' έφευγαν, χωρίς
στον ορίζοντα να φαίνεται
ίχνος καραβιού.

Την έμπτη ήμέρα, ή δι-
ψα έγινε φοβερή κι' άναγ-
καστήκαμε να πιούμε λίγη
θάλασσα. Τά κρύα, έπειτα,
νά περνούσε ές τό κόκκα-
λο. Δεν υπήρχε άλλο μέσον
παρά ή άναμνήσις μου, ή
θάλασσα. 'Η νύχτα, λοιπόν,
σουτούσαμε στο νερό και
μέναμε εκεί κρατημένοι ά-

πό τη βάρκα ως την ώρα,
πού ο ήλιος ζέσταινε άρκε-
τά την ατμόσφαιρα. 'Ακόμη
δύο μέρες και ή θάλασσα
δεν μπορούσε πιά να κόψη
τη δίψα μας. 'Εκτός από
την άηδία πού έφερνε, έπί-
κριζε φοβερά. Τότε, σαγκώ-
ναμε τη γλώσσα μας και
τά χείλη μας και καταπίνα-
με τό αίμα μας...

Την έπομένη, ένας από
τους συντρόφους μας, ση-
κώθηκε θρῖος στη θάρκα
και με ύφος σοβαρό μου
λέει: 'Κύριε κυβερνήτα: Θά
πάω δίπλα στο καπνοπω-
λείο γιά τσιγάρα!...

Πριν προλάβω να αντίληφθώ τί
έλεγε, δρασκελήσε τη θάρ-
κα και χάθηκε... Την ίδια
μέρα έσημειώθηκε και δεύ-
τερο κρούσμα πρέλλας. Καί
ο δυστυχής εκείνος νόμισε
πως πλεύρισσε σε λιμάνι
και σηκώθηκε χαρούμενος
να άγκαλιάσει τους δικούς
του... Δεν τον ξαναείδαμε
ούτε εκείνον. Καί όμως, έ-
πειτα από λίγες ώρες, είδα-
με ένα γερμανικό υποβρύ-
χιο να αναδύεται λίγα μέ-
τρα πέρα από τη θάρκα
μας...

Έμεσλάβησαν περίπου
όκτώ μήνες από τό δραμα-
τικό μας ναυάγιο και ένα
πρωί έπραγματοποιήθηκε ή
πιο μεγάλη μου έπιθυμία.
Έτοποθετήθηκε ύπαρχος
στο υποβρύχιο «C. Y. 79»,
σ' αυτό τό ίδιο πού άρ-
γότερα συνεκλόνησε με
τό τραγικό του τέλος
την Γερμανία και τους άν-
τιπάλους της ναυτικούς. Εί-
χα παρει ακόμη ένα γαλόνι
και αυτό έδιδε μεγαλύτερα
φτερά στη φαντασία μου.

Με τό «C.Y.79» ταξιδέψα-
με μήνες και μήνες στον
'Ατλαντικό, τορπιλλίσαμε
άναρίθμητα θαπύρια και
τέλος μάς διέταξαν να πε-
ράσωμε στη Μεσόγειο. Τά
φρούρια του Γιβραλτάρ δεν
μάς έμπόδισαν σ' αυτό. Το-
υ τις θάλασσες τις ξέρω
καλά. Σκορπίσαμε τον θλε-
θο, αλλά κι' έμείς πολλές
φορές τον διαφύναμε με
δυσκολία.

Ένα πρωί ήλιόλουστο,
πού δεν θά σβύσει από τη
αυγή μου ποτέ, βρεθήκαμε
στο 'Αδριατικό πέλαγος.
ταξιδεύαμε έν αναδύσει,
γιατί ζηλέψαμε τον γαλανό

οδρανό και τον λαμπρό ή-
λιο. 'Η θάλασσα ήταν τα-
ραχμένη και μικρά θιαστι-
κά κυματάκια σκέπαζαν ά-
διάκοπα τό κατάστρωμα του
υποβρυχίου μας. Στόν πυρ-
γίσκο βρισκόμαστε ο κυ-
βερνήτης και έγώ. Είχαμε
ένα κέφι έξαιρετικό και ή
κουβέντα μας ήταν ένα άδι-
άκοπο γέλιο.

Ξαφνικά, ή άναπνοή μας
σταμάτησε και πάγωσε μέ-
σα στις φλέβες μας τό αί-
μα. Μιά τορπιλλη, πού μάς
την έστειλε κάποιο έχθρικό
υποβρύχιο έν καταδύσει, έ-
τρεχε κατ' έπάνω μας με
Ιλιγγιώδη ταχύτητα. Δευτε-
ρόλεπτα, πού δεν προλά-
βαινε κανείς ούτε να τά με-
τρήσει, μάς έχώριζαν από
τη ζωή. 'Ηταν τόσο ξαφνι-
κή ή έπίθεσις, πού κανένας
χειρισμός δεν ήταν δυνατόν
να γίνει. 'Ετσι, με σφιγμένα
τά δόντια και παγωμένη
την καρδιά, περιμέναμε την
έκρηξι και τον θάνατο...

Μιά στιγμή ακόμη και
άντι της καταστροφής, τό
θαύμα έγινε. 'Η τορπιλλη,
ένώ ήταν έτοιμη να χτυπή-
ση έπάνω μας, σηκώθηκε
ψηλά από ένα κύμα, στο
γύρωμα του έπλου θυεζί-
σαν ταυτοχρόνως τό υπο-
βρύχιο μάς. 'Ετσι, κατά-
πληκτοι, είδαμε τό φοβερό
και τόσο γνώριμο μας έπι-
λο της καταστροφής, να γλυ-
στρά με φοβερή όρμη και
θορύβο έπάνω στο κατα-
στρωμα και να πέφτει ξανά
στη θάλασσα από τό άλλο
μέρος!...

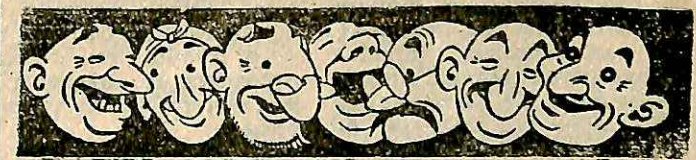
Κυτταχτήκαμε στα μάτια
με τον κυβερνήτη κι' έμέ-
ναμε άφωνοι επί αρκετά λε-
πτά. 'Εγώ έννοιώθα κάτι να
περπατά στο μυαλό μου, τό
νευρικό μου σύστημα να
κλονίζεται. 'Εσφίξα τον δ.
μο του κυβερνήτου και του
είπα: «Έχω τό προαίσθη-
μα, πως αφού οι τορπιλλες
άρχισαν να κάνουν περίπα-
το έπάνω στο κατάστρωμα,
θα τρελλαθώ...».

Δεν είχε προσβολή να
σας πώ, πως στο σημείο
αυτό σταματήν τόσον οι
πολεμικές, όσο και οι ναυ-
τικές μου άναμνήσεις. Είναι
τόσο άδύνατος και ντελι-
κάτος ο άνθρωπος όργανι-
σμός!.. 'Ακριβώς δε, την
ίδια μέρα, τό υποβρύχιο μάς
άλλαξε πορεία και κατευ-
θύνθηκε στο πλησιέστερο
συμμαχικό μας λιμάνι γιά
να με άποδιβάσει. Δεν είχα
πιά συνείδησι ούτε του έ-
αυτού μου ούτε των γύρω
μου...

Τέλος, όταν βγήκα από
την κλινική, ο πόλεμος είχε
λήξει πριν τρία χρόνια. Νό-
μιζα πως δεν τά είχα ζήσει
τά τραγικά εκείνα περιστά-
τικά, αλλά πως τά είχα ο-
νειρευθί μέσα σε μιά νύ-
χτα. Τότε έζήτησα να βρώ
τους παλούς μου συντρό-
φους και έμαθα ποιά τρα-
γικό τέλος θοήκε τό υπο-
βρύχιο «C. Y. 79».

Η Ιστορία του έχει γρα-
φή μαζί με τους άλλους ο-
λων των άλλων κουσούρων
του θυθού. Δεν είναι, λοι-
πόν, άγνωση στο παγκόσ-
μιο κοινό. Οι θαρραλείοι
παλαιοί μου σύντροφοι έ-
τόλμησαν μιά μέρα να έπι-
τεθούν έναντιόν ολοκλήρου
συνοδείας φορηγών. Έτορ-
πιλλισαν ένα, αλλά έτάφη-
σαν και εκείνοι. Τα άντι-
τορπιλλικά, πού φρούρου-
σαν τη συνοδεία, τό κατεδί-
ωξαν. Είχε την εποχή εκεί-
νη τεθή σ' έφαρμογή τό μη-
χάνημα της παρακολούθη-
σεως των υποβρυχίων, ή
σατανική εκείνη συσκευή

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

METRON TAXYTHOTOS

Τό τοπικό επαρχιακό τραί-
νο είναι πολύ θραδύ και ά-
γανίζεται να φθάσει στον
κάθε ενδιάμεσο σταθμό.

— Συγγνώμη κύριε, λέγει
ένας ταξιδιώτης στον ήλικιω
μένο συνεπιβάτη του. Έχει
σταματήσει τό ρολόι μου.
Μπορείτε να μου πείτε την
ώρα;

— Όταν ταξιδεύη κανείς
με αυτό τό τραίνο, φίλε μου,
του άπάντησε ο άλλος, τό
ρολόι είναι περιττό. 'Ο,τι
χρειάζεται κανείς να έχη μα-
ζί του είναι ένα... ήμερολό-
γιο.

Ο διευθυντής
του επαρχιακού
παινοχέιου.—Τί συμ-
βαίνει, κύριε;

Ο πελάτης.—Αυτό
το αυτόματο πιάνο του κα-
ταστήματος παίζει φάλτσα...

πού επρόδιδε τον ήχο των
μηχανών του υποβρυχίου.
'Ετσι τό «C.Y.79», αφού έ-
νοιωσε όλους τους τρομε-
ρους σεισμούς των θομβών,
πού του έρχονταν τά άντι-
τορπιλλικά, έκάθησε γιά
καλά στο θυθό. Δεν είδαν
ποτέ πιά τό φός της ήμέ-
ρας... Οι άλλοι πού περίμε-
ναν στην έπιφάνεια ν' άκού-
σουν ξανά τον θόρυβο των
μηχανών, άκουσαν έπειτα
από άναμνη πολλών ώρων,
δέκα έπτα ολοκάθαρους
πυροβολισμούς. Παρέστησαν
δηλαδή μάρτυρες του τέ-
λους της τραγωδίας, πού
συνεπληρώθη στο θυθό με
την αυτοκτονία ολοκλήρου
του πληρώματος...

Δεν τά σκέπτομαι ποτέ
μου αυτά τά πράγματα και
άποφεύγω τά ταξίδια με
βαπύρια... Αύτη ή νύχτα, ό-
μως, είναι παράξενη... 'Η
τρικυμία, ο άέρας και ή μο-
ναξιά έδω μέσα, δημιουρ-
γούν μιά πλῆξι άφόρητη.
'Αλλας τε, περάσαμε σχε-
δόν με τη φλυαρία μου, τις
πιο δύσκολες ώρες της νύ-
χτας...

Έκάνισσε με την ήσυχία
του τό ύπόλοιπο ταίγιο
του και κατέθηκε να κοι-
μηθώ.

Τό πρωί, θα ήταν πάλι ο
καλός έμπορος...

Γ. ΛΥΔΙΑΣ

— 'Ισως... Θα ρίξατε φαί-
νεται κανένα κίβδηλο νόμι-
σμα.

ΤΑ ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΑ

Δύο εργαζόμενες γυναίκες
έπιστρέφουν τό Σάββατο στο
σπίτι τους.

— Έπιτέλους, αύριο θα ξε-
κουρασθούμε. Δεν θα σπρω-
θούμε νοηρίς, γιά να πάμε
στη δουλειά, λέγει ή μιά. 'Ε-
σύ τί ώρα σπρώνεσαι την Κυ-
ριακή;

— Χμ! Έκανε ή άλλη. 'Ε-
γώ πρέπει να σηκωθώ πιά
πρωί από κάθε άλλη μέρα.
Ξέρεις, ή μητέρα μου, είναι
πολύ φιλόθερη... 'Ετσι
πρέπει να σηκωθώ πιά πρωί
να πάρω τό γάλα πού αφή-
νει ο γαλατάς στην έξώπορ-
τα, ώστε να ήμην ύποψια-
σθούν οι γείτονες ότι θρίσνε
ται ακόμα στο κρεβάτι.

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Η όμπρέλλα, έκτός
του ότι μάς προφυλάγει
πό την θροχή, σε τί άλλα
μάς χρησιμεύει;

— Στο να χάσουμε
το τραμ όταν δεν κλείνη άμέ-
σως.

Ποιος μπορεί να τρέξει
με την ίδιος ακριβώς ταχύ-
τητα ένός αλόγου της κούρ-
σας, χωρίς να χρησιμοποιή-
ση τά πόδια του ή κανένα
μοτέρ;

— Ο άνισότης και μαζι
του όλη ή σαγή του αλό-
γου.

Κατά την διάρκεια
μιάς σφοδράς τρικυμίας, ο-
ταν τό πλοίο κινδυεύη να
καταποντισθί, έσεις τί κά-
νετε;

— Πέφτετε στο κρεβάτι
και κοιμώσαστε ήσυχά.

Πόσες ώρες θέλει ένας
σαλίγκαρος γιά να πάη άπ'
έδω εις την Θεσσαλονίκη;

— Ο σαλίγκαρος δεν έ-
χει κομμία δουλειά στην
Θεσσαλονίκη, και άν θέλη
να πάη παίρνει τό τραίνο.

Γιατί ή κόττα δεν μπο-
ρεί να κάνει θούτρο;

— Έπειδή δεν κάνει γά-
λα.

Ποι πηγαίνουν και
σφυρίζουν οι σταθμαρχοί
όταν τελειώσουν τη δουλειά
τους;

— Στο θέατρο.

■ ■ ■ ημέρωνε Λαμπρή. Σάν τα σαλιγκάρια θγήκαν όλοι από τις καμπίνες στο κατάστρωμα, παραδο- τοακιμένοι, χλωμοί, τάλαι- πωρημένοι. 'Ο Ποσειδών δ'αν είχε λάβει και πολύ υπ' ό- ψιν την τιμή να φιλοξενημίά τόσο έκλεκτ' συντροφιά. Κάθε άλλος! Μάλλον τό- θεώρησε ευχάριστο σπόρ να δοκιμάση αν τό κομψό «Λε- νάκι» βαστούσε στα παιχνί- δια του, κι' αν μαζί με τό κότερο βαστούσαν κι' οίι- διοκτήτες του. 'Όλη τή νύ- χτα τό θαποράκι παρδεί- ρε, μά καθώς τό κύκλωναν ρόδινες τάρτα οι άχτίδες της αύγης, λαμποκοπούσε σά να είχε πρωτοβγή καινούργιο από τό θυθό της θάλασσας. Καί μοναχή στις φυσιογνω- μίες τών ταξιδιωτών θ'ά μπορούσε ο Ποσειδών να καμαρώση τά κατορθώματά του.

— "Ω, τί φριχτή νύχτα! Έκαμε ή Λένα, ή γυναίκα τού κυρίου Παπα, τού ιδιο- κτήτ'ης θαλαμηγού.

Όλοι γέλασαν, κι' ο άν- τρας της της είπε:

— Σώπα! Έσύ, παιδί μου, με έξευτελίζεις! Έμ- πνέεις τόν πανικό στούς κα- λεσμένους μας.

— Έγώ σ'έξευτελίζω; Έσύ, πού έπέμενες να φύ- γω με' αυτόν τόν πουνέντε; Δείχνεις πώς δέν έχεις ιδέα τού καιρού, πράγμα όχι και τόσο τιμητικό για έναν θα- λασσόλυκο.

Ό συζυγικός καυγατζίκος θ'ά συνεχίζετο ίσως αν δέν άκουγόταν ένα δροσερό «κα- λημέρα!»

Σειώνοντας και λυγώντας, άνέβαινε τή στενή σκαλίτσα ή Μαίρη. Ήταν ή μόνη πού είχε κατορθώσει στην τρικυ- μισμένη νύχτα να μην έχά- σ'η ούτε στιγμή ότι τό κυ- ριώτερο καθήκον μιάς γυ- ναίκας είναι, παντού και πάντοτε, να φαίνεται ωραία.

Πίσω της άνέβαινε, πολεμό- χαρος κάτω από τά δύο του ντουφέκια, ο κύριος Λάρ- δας, ο άντρας της.

— Πού θ'ά σταματήσω με για να κυνηγήσω; ρώτησε χωρίς να π'η καλημέρα.

— Στις Σπέτσες, στο πίσω μέρος, στην σπηλιά, έχει ά- γριοπερίστερα, είπε ο καπε- τάν "Άγγελος.

— Ωραία! έφώναξε μ, έν- θυσιασμού ο κυνηγός.

Και τό «Λενάκι» μ'έναι κομψό έλιγμό, έβαλε πλώ- ρη για τις Σπέτσες.

— Μά πότε θ'ά φθάσω με πιά στο Χέλι; ρώτησε μιά κοπέλλα της παρέας.

— Γιατί άνυπομονείς, παι- δί μου; τήν έκοψε ο κύριος Παπας. Έμεις ξοδεύουμε δέ- κα χιλιάδες για κάρβουνα, μόνο και μόνο για να ευχα- ριστηθούν όλοι. Δέν έννοώ

να χαλάσω κανέναν τό χα- τήρι. Όποια έπιθυμία έχει ο καθένας, άς μου τήν π'η.

Τά άγαθά του μάτια ά- στραφταν με καλωσύνη κα- θώς παρατηρούσαν γύρω τήν παρέα.

— Δέ θέλω με τίποτε άλ- λο! φώναξαν όλοι. Έσύ έ- γινες θυσία για να μάς ικα- νοποιήσης όλους.

— Έσύ δέ μιλάς; ρώτησε ή Λένα τή Χρυσούλα:

— Τί να πώ; άποκρίθηκε ή κοπελλίτσα γλυκά.

Ήταν μιά λεπτοκαμωμένη μελαχροινούλα, με μάτια με- γάλα, μαύρα και όγρ'ά.

Μέσα στις κομψές ταξιδιω- τικές τουαλέτες, τό γκριζό έπανωφοράκι της φαινόταν ξεθωριασμένο και φτωχικό.

— Μά σ'ά θλιμμένη φαίνε- ται σ'όλο τό ταξίδι ή Χρυ- σούλα, είπε ο Παπας με συμπάθεια.

— "Ω, σ'ας ευχαριστώ, δέν έχω τίποτα, ψιθύρισε κοκκι- νίζοντας ή μικρή.

Και πράθ'ησε σιγά-σιγά τέρα από τή συντροφιά.

Άκούμπησε στην κουπα- στη κι' άρχισε να συλλογιέ- ται.

— Τί έπιθυμία έχει καθέ- νας σας, είχε π'η ο πλούσιος κι' άγαθός κύριος Παπας.

Ήταν ο Θεός μέσα εκεί. Ένας άπλός καλόβολος Θεός, πού δέ ζητούσε προ- σευχές και λιθάνι για να εισακούση τούς κοινούς θνη- τούς. Κι' όμως, μοναχά τις έκφρασμένες έπιθυμίες μπο- ρούσε να ικανοποιήση.

Δέ μπορούσε να διαβάση μέσα στις καρδιές. Έπρεπε να τού π'η καθένας τί ποθεί.

Ναι... μά αν δέν ήταν δυνα- τόν; Άν κοκκάωναν οίι λέξεις στα χείλη;...

Τά δάκρυα άνέβηκαν στα μάτια της κοπέλλας. Τ'άφη- σε να τρέχουν θουθά.

Μά ήταν αλήθεια τόσο δύσκολο αυτό πού ποθούσε ή Χρυσούλα; Τά λόγια τού κυρίου Παπα έβούζ'αν σ'αυτιά της:

— Δέκα χιλιάδες για κάρ- βουνα!

Ζαλίστηκε μόνο με τή σκέ- ψι.

Έβγαλε από τήν τσέπη της ένα γράμμα. Χιλιοδι- πλωμένο, τσαλακωμένο. Κι' έν'ω από μακριά δυνάμωναν τά γέλια κι' οί χαρούμενες φωνές, λές και ξαναζωντά- νευε σιγά-σιγά ή παρέα, διάβασε πάλι ή Χρυσούλα τις εφιαλτικές τις λέξεις:

«Χωρίς τις είκοσι χιλιά- δες είναι αδύνατον να γίν'η ο γάμος μας. Έπρεπε να τις έχης μαζέψει τώρα πιά. Είχαμε π'η πώς τό Πάσχα σίγουρα θ'ά στεφανωνόμα- στε. Είχες τόσο καιρό μπροστά σου. Μου γράφεις πώς ή μάνα σου άρρώστη- σε στο μεταξύ και π'ηγαν πολλά λεφτά στην έγχείρη- σι. Τί φταίω έγώ; Όλο

ΠΑΣΧΑ ΣΤΗ

Πρωτότυπο έλληνικό διήγημα τής

άρρώστες είναι τά γερά- ματα Έπρεπε πάντως να τό συλλογιστ'η πριν άπο- φασίσ'η να ξοδέψ'η τά λε- φτά πού σο' έίχα π'η να φυλάξης για τήν ευτυχία μας. Βγάλε από τό νο' σου πώς μπορεί να γίν'η ο γάμος χωρίς αυτές τις εί- κοσι χιλιάδες. Ξέρεις πολύ καλά πώς οί γέροι μου δέ σε βλέπουν με καλό μάτι, και πώς μοναχά αν με βοη- θήσης να μεγαλώσω τό μα- γαζί μου, θα τούς θουλώ- σωμε τό στόμα. Ή μάνα μου με γκρινιάζει κάθε μέ- ρα, κι' όλο και μου φέρνει καινούργια προξενιά. Έγώ, μετά όσα στάθηκαν μεταξύ μας, ούτε και θέλω ν' άκού-

σω τέτοιες κουβέντες, μά δέ μπορεί να τραβήξ'η άλ- λο αυτή ή κατάσταση. Κά- νε όπως μπορείς, μιά φορά τή Λαμπρή πρέπει να στε- φανωθούμε, μά νάχ'ης και τά λεφτά...»

— Έλα, Χρυσούλα, πει- νάσαμε, θα φάμε! φώναξε ή δεσποινίς Ρίτσα άνοιχτό- καρδα.

Τινάχτηκε ή Χρυσούλα, σ'ά να ξυπνούσε από όνει- ρο. Ήταν κιάλας μεσημέ- ρι.

Τό «Λενάκι» άλαφροκου- νιόταν δίχως άγκυρα έξω από τή σπηλιά τών Σπε- τών.

Άπό μακριά άκούγονταν

ΘΑΛΑΜΗΓΟ

ΙΩ.-ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

αριείς ντουφεκίες.

— Έλα! φώναξε εύθυ- μα ή κυρία Λένα.

— Δέν πεινάω! Έκαμε σιγά ή Χρυσούλα.

— Δέ μπορείς! φώναξε ο κύριος Παπας. Θα χάσης αν δέ δοκιμάσης τό μπουτάκι με τό σκόρδο πού μάς έφε- ρε ο κύριος Μαυρουδής.

Κάθησε ή κοπέλλα κι' έ- κανε πώς τρώει. Τό ρυθμι- κό χτύπημα της μηχανής της έβούζ'ε εφιαλτικά σ'αυτιά. Καί μαζί οί ίδιες πάντα λέξεις: «Δέκα χιλιά- δες για κάρβουνα! Δέκα χιλιάδες για κάρβουνα!»

— Μά χαρούμενα ξεφωνη- τά ύποδεχθηκαν τόν κυνηγό.

Ο Λάρδας είχε ύφος θριαμ- θευτικό.

— Λοιπόν; ρώτησαν όλοι.

— Ένα άγριοπερίστερο! άποκρίθηκε χαρούμενος ο κυνηγός.

Με φρίκη κατάλαβε ή Χρυ- σούλα τά δάκρυα ν' άνε- θάνουν στα μάτια της σ' αυτές τις λέξεις. Ξαφνια- σμένοι, τήν κύτταξαν όλοι.

Άκουσε κάποια δεσποινίδα να ρωτά'η κρυφά:

— Μά τί έχει αυτό τό κο- ρίτσι; Πού τήν ψάρεψες, Λένα;

Και τήν άπόκρισι:

— Είναι καλή κοπελλίτσα. Μοδιστρούλα.

στης με κάποιον από τό

Χέλι. Καί σκέφθηκα πώς θ'ά τ'ης έκανε ευχαρίστησι να πά'η να τόν ιδ'η. Γι' αυτό τήν κάλεσα.

— Μά αυτή κλαίει όλη τήν ώρα.

— Έχει, θάσσανα, φαίνε- ται, τό δύστυχο....

Σ'ά ζωγραφία, παρμένη από κάποιον πίνακα ειδυλ- λιακό, πρόβαλε σε λίγο πό Χέλι.

— Τί όμορφα! φώναξε ή Έλενίτσα, ή πιό νεαρή της παρέας.

Δαντελωτή έκλεισε ή ά- κρογαλιά τό θαποράκι μέ- σα στον γελαστό της κόλπο.

Τά φουντωτά δέντρα και τά λευκά σπάκια καθρε- φτίζονταν στα ήσυχά νερά.

Στήν κορυφή ενός όλο- πράσινου λόφου, ο «Πύργος της Έλλης» έδινε κάποια άρχοντική μεγαλοπρέπεια στο τοπίο.

Ή καρδιά της Χρυσούλας χτυπούσε να σπάση καθώς άκουγε τό τρίξιμο της άγ- κυρας πού θυθίζόταν. Θυ- μώταν... Μαζί του είχε πρω- τοέλθει. Ό Νώντας της έ- σφιγγε τή μέση τότε και της ψιθύριζε:

— Σ' άρέσει; Νομίζεις πως μπορείς να περάσης μιά εύτυχισμένη ζωή έδώ;

Τά μάτια της ρουφούσαν θαμπωμένα τότε τήν όμορφα τού μικρού λιμανιού.

Τώρα, κύτταζαν με πυρε- τό τήν αποδόθρα. Ό Νών- τας δέ φαινόταν.

— Έμένα θ'ά με συγχωρή- στε..., ψιθύρισε δειλά ή κο- πελλίτσα.

Γέλασε καλόβουλα ή κυ- ρία Λένα:

— Πήγαινε, πήγαινε! Ξέ- χασέ μας. Μοναχά να θυ- μηθ'ης πως θ'ά φύγω με στις δέκα τό θράδυ ακριβώς.

Κόσμος στα καφεενεδάκια γιορτινά ντυμένος. Μυρωδιά ψητών από τά σπιτία.

Τό χέρι της Χρυσούλας έ- τρεμε καθώς χτύπησε τήν πόρτα. Άστραφτερός, όμορ- φος, κόκκινος από πό κρα- σί, άνοιξε ο Νώντας. Ήταν ένας ψηλός άντρας καμιά είκοσιπενταριά χρονών. Τά ζωγρά του μαύρα μάτια ά- στραψαν για μιά στιγμή μό- λης τήν αντίκρυσαν. Άμέσως όμως έκλεισε τήν πόρτα και της ψιθύρισε με προφύλαξι:

— Πήγαινε στο βραχάκι εκείνο, ξέρεις, θάρ'ω άμέ- σως...

★

— Δέ γίνεται τίποτα, δέ γίνεται τίποτα!

Άλλα λόγια δέν έβρισκε να της π'η, λές κι' είχε ξε- χέσει τή γλώσσα του.

— Μά άφο' σου λέω πώς....

— Κι' αυτό κουταμάρα σου. Δέν έπρεπε να τ' άφή- σ'ης να προχωρήση. Μόλις π'ας στην Άθήνα, να κυττά- ξ'ης πρώτη δουλειά να άπαλ-

λαγής... — Μά είναι προχωρημένο τό κακό!

— Τί κουτό κορίτσι πού εί- σαι, μά τό Θεό! Άκουσε, Χρυσούλα, σοδάρ'ά. Δέ θ'έ- πω καμιά λύσι. Πρέπει να με ξεχάσης.

Δέν τήν έκύτταζε στα μά- τια καθώς επρόφερε τις φο- βερές τις λέξεις, μά ή κο- πέλλα τάνοιωθε σκληρά τά μάτια του μέσα από τά κα- τεσπασμένα θ'έφαρα.

— Να με περιμέν'ης, να έρ- γαστώ πάλι..., ψιθύρισε έ- κείνη.

— Τί όφελει; Έκανε σ'ό- τος κουρασμένος. Με τό θε- λόνι δέ μαζεύονται εύκολα είκοσι χιλιάδες.

— Μά έχω σχεδόν τά μι- σά.

— Έστω, έκανες δυό χρό- νια για να μαζέψ'ης τά μι- σά. Ή μάνα μου, σο' λέω, μ'έχει φάει να πάρω τήν Άγγελική, πούχει έκατόχι- λιάδες προίκα, κι' είναι και από τό χωριό μας, λείει ή μάνα μου...

— Όποτε αυτή είναι ή μό- νη λύσις πού θ'όρσεις;

— Βρέ αδερφέ, μην παίρ- ν'ης τόσο τραγικό ύφος. Ό- λοι οί νέοι κάνουν τρέλλες, δέν τις πληρώνουν όμως με μιάς ζωής δολόκληρης δυ- στοχία.

Άλλη μιά λύσις ύ- πάρχει, αν θέλ'ης: Να ζη- τήσης τις δέκα χιλιάδες ά- πό τούς φίλους σου τούς πλούσιους. Λές πως σ' άγα- πούν...

Τρομαγμένα τόν κύτταξαν τά γλυκά κασπανά μάτια της κοπέλλας.

— Λοιπόν! Έκαμε σε λίγο ο Νώντας. Σκέψου! Πήγα- νε τώρα άμέσως, για να μο'η π'ης τά νέα πριν φύγ'ης.

Σηκώθηκε ή κοπελλίτσα. Στο λιμανάκι χωρίστηκαν, χωρίς άλλη λέξι.

Χαρούμενες φωνές έρχον- ταν από τή θαλαμηγό. Ή παρέα είχε μαζευτ'η στο κα- τάστρωμα κι' ο κόσμος χά- ζευε στην παραλία.

Πόση ώρα έμεινε εκεί ή Χρυσούλα κυττώντας τό πο- λυτελές θαποράκι με μάτια πελώρια, δέ θάξ'ερε να π'η. Τό σιθ'ος της άνεβοκατέ- θαινε τρελλά. Σε μιά στι- γμή άπλωσε τό χέρι της κι' έκαμε νόημα σ'έναν θαρ- κάρη.

Χαρούμενος έζύγωσε ο άνθρωπος και ρώτησε:

— Βάρκα για τό θαπό- ρι;

— Ναι! Έκαμε ή κοπέλλα με τό κεφάλι, και προχώρη- σε.

Έξαφνα τά πόδια της σταμάτησαν σ'α ριζωμένα στη γ'η. Άν και ήταν τόσο μακριά, νόμισε πως έβλεπε τήν έκπληκτη μορφή της κυ- ρίας Λένας, καθώς θ'ά της

Λεγεΐ!

— Είκοσι χιλιάδες; Δεν ξέρω αν θα μπορέσει ο άντρας μου... Νά του το πω...

Ενοίωθε τὰ μάγουλά της νὰ γίνονται φωτιά μοναχὰ πού τὸ σκεφτόταν. Κι' ὅλη αὐτὴ ἡ ντροπὴ, γιὰ νὰ ἀγοράσει τὴν ψεύτικη ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πού τὴν θυσίαζε τόσο ψυχραίμα στὴ θέλησι τῆς μητέρας του!... Ναι, μὰ αὐτὴ τὸν ἀγαποῦσε...

— "Ετοιμὴ ἡ θάρκα, δεσποινίς!, φώναξε ὁ θαρκάρης.

Ἀναπρίχισε ἡ Χρυσούλα. Μὲ μάτι θολὸ τοῦ φώναξε: — Μετάνιωσα, δὲ θὰ κάω.

Κι' ἐνῶ ἀκούγε πίσω της τὶς θυμωμένες εἰρωνείες τοῦ ἀνθρώπου, ἄρχισε νὰ τρέχει σὰν τρελλή.

★

Ἦταν πιά δέκα ἡ ὥρα.

— Τί θάσανο αὐτὸ τὸ κορίτσι! ἔκαμε ἡ Μαίρη νεύριασμένη. Εἶναι τρόπος αὐτὸς νὰ μᾶς κάνῃ νὰ τὴν περιμένουμε;

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι τῆς, καὶ μιά φωνὴ φρίκης ἀκούστηκε ἀπὸ τὴ θάρκα τῆς θαλαμῆς τοῦ ποῦ ἦταν κάτω στὴ σκάλα. Ἔσκυψαν ὅλοι νὰ ἴδωσιν καὶ τὸ αἷμα πάγωσε στὶς φλέβες τους.

Ἕνα κορμὶ χτυποῦσε στὸ θαπὸρι, ἕνα λεπτὸ κοριτσάκι στικὸ κορμάκι.

★

Ὅταν ἐξαφύγε τὸ «Λευκί», ἡ θάλασσα ἦταν γαλήνια καὶ τ' ἄστρα ἔφεγγαν σὰν ἀμέτρητες πασχαλινὲς λαμπάδες. Ἐτρεχε τὸ κόττο μὲσα στὴν ἀσημένια νύχτα. Μὰ ὅλοι εἶχαν τὴν ἐντύπωσιν πὼς εἶχε θαρύνει, πὼς νεκρὸν σάν ἀρρωστο στὴ νεκρὴ θάλασσα. Κι' ὅμως εἶχε ξελαφρώσει ἀπὸ ἕναν ἐπιβάτη... Ἦταν ὡστὸς ὁ θαρκαίος ὁ καρδιές. Παράξενο, πόση χαρὰ πῆρε μαζὶ τοῦ φεύγοντας τὸ κοριτσάκι μὲ τὸ τριμμένο γκρίζο ἐπανωφόρι καὶ μὲ τὰ θλιμμένα καστονά μάτια!...

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΧΙΟΥΜΟΡ

ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΟ
ΕΝΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

Ὁ γ ι α τ ρ ό ς.—Τὸ συμβούλιο πρέπει νὰ γίνῃ ἐξάπαντος. Ποιοὺς γιὰ τρούς θέλετε νὰ καλέσω με;

Ὁ ἄ ρ ρ ω σ τ ο ς (μὲ φωνὴ πού μόλις ἀκούεται).—Σὰς ἀφήνω, γιὰ τρέ, ἐλεύθερο στὴν ἐκκλ. γὴ τῶν συνενόχων σας.

26

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

(Ἡ συνέχεια).

Ἡ Παυλίνα δέχτηκε πρόθυμα γιὰτὶ ἄρχισε κι' αὐτὴ νὰ σκέπτεται πὼς ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς θ' ἀνυπομονοῦσε γιὰ τὴν ἀργοπορία τῆς.

Ἐγκατέλειψαν λοιπὸν τὸ ἐργαστάσιον, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ μὴ βιαστοῦν, ἐλπίζοντας ὅτι ὕστερα ἀπὸ λίγα βήματα θὰ συναντοῦσαν τὸν μπάριμπα Μενιέ.

Ὡστόσο ἡ Τζέννη, φαίνονταν σκεπτικὴ κι' ἡ Παυλίνα μὴ θέλοντας νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπ' τὶς σκέψεις τῆς βάδιζε πλάι τῆς σιωπηλῇ.

Καὶ μόνον ἀφοῦ διέτρεξαν ἀρκετὴ ἀπόστασιν, ἡ ἐργάτρια ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξί τῆς γιὰτὶ δὲ συνήντησαν ἀκόμῃ τὸ πρόσωπο πού περιμέναν.

—Τώρα μικρούλα μου, πρέπει νὰ τρέξωμε λίγο, εἶπε στὴ Τζέννη, γιὰτὶ φοβόμην μήπως φθάσω πολὺ ἀργά...

Καὶ τραβώντας τὴ φιλὴ τῆς ἀπ' τὸ μπράτσο ἄρχισε νὰ βαδίζει πιδ βιαστικῇ. Ἐὰν ἡ Τζέννη ἦταν λιγώτερο ἀπορροφημένη ἀπὸ τὴ σκέψιν τοῦ Μαριούλ, ἀσφαλῶς θάδειχνε μεγαλυτέρῃ ἀνησυχίᾳ γιὰ τὴν ἀργοπορία τοῦ πατέρα τῆς, πού δὲ φαίνονταν πουθενά.

Στὴν κατάστασιν ὅμως πού βρισκόταν, ἀρκέσθηκε νὰ υποθέσῃ ὅτι κάποιο τυχαῖο γεγονός θὰ εἶχε ἐμποδίσει ἐκείνον πού ταχτικά τὴν περιμένε γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν μαζί στὸ σπίτι.

★

Ὁ Ζακόμπ Μενιέ, τὸ βράδυ ἐκεῖνο, φαίνονταν ἀρκετὰ σκυθρωπὸς τὴν ὥρᾳ τοῦ φαγητοῦ.

Πρόσεξε, γυναῖκα, εἶπε στὴ Μπέρθα πού καθόταν ἀπέναντί τῆς, πόσο μεγάλο κενὸ ἀφήνει στὸ τραπέζι αὐτὸ ἡ ἀπουσία τῆς Τζέννης μας; Δὲν ἔχομε παρὰ λίγες ὥρες μόνον νὰ τὴ δοῦμε κι' ὅμως μὲ φαίνεται ὅτι δὲν τὴν εἶδα ὁλόκληρα χρόνια.

Ἐπειτα ἀρπάζοντας τὴ πετσέτα πού προωριζόταν γιὰ τὸν Λέον.

—Ὅσο γι' αὐτὸν, εἶπε θυμωμένος, τὸ πράγμα ἀλλάζει. Πρέπει νὰ τὸ πάρωμε ἀπόφασι καὶ νὰ συνθησώμεν στὶς ἀπομυσίες του πού δὲν ἔχουν τελειωμό.

Ἀς εἶναι, εἶναι λυπηρὸ πρᾶγμα αὐτὸ ὁπωσδήποτε. Δὲν ἦταν καθήκον του νὰ χρησιμοῦσῃ αὐτὸ, ὡς καθήκον, ὡς ὑπερασπιστὴς στὴ Τζέννη! Εἴμαι γέρος καὶ σχεδὸν σακατέμενος ἐνῶ αὐτὸς εἶναι νέ-

—Πᾶμε εἶπε ἡ Τζέννη στὴ φίλῃ τῆς καὶ πιδ πέρα θὰ συναντήσωμε τοὺς δικούς μας).

ος καὶ δυνατός. Ὁ κύριος ὅμως αὐτὸς ἔχει κι' ἄλλα στὸ κεφάλι του. Οἱ κακὲς συναναστροφές εἶναι πού χαλᾶνε τὰ παιδιὰ.

Ἡ Μπέρθα, ὅπως πάντα, κατεπράυνε τὸν ἄνδρα τῆς, λέγοντάς του ὅτι ὁ Λέον θὰ διωρθωνόταν μιά χαρὰ καὶ τὸ δειπνο συνεχίστηκε ἀρκετὰ μελαγχολικὸ γιὰ τοὺς δυὸ συζύγους.

Ἡ Μπέρθα ἔπεσε νωρὶς ὅπως συνήθιζε, κι' ὁ Ζακόμπ πού εἶχε μπροστὰ του περισσότερον ἀπὸ δυὸ ὥρες ἀκόμα, σκέφθηκε νὰ τὴς περάσῃ στὸ θυρωρεῖο παίζοντας — καμμιὰ παρτίδα χαρτιὰ μὲ τὸ μπάριμπα Σιμόν.

Τὸ παιγνίδι ἄρχισε μὲ τὰ συνθιμισμένα ἀστεία τοῦ θυρωροῦ κι' ὅταν πλησίαζαν ἑνδεκα, ὁ Ζακόμπ, πού θυμήθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ πᾶγῃ νὰ πάρῃ τὴ Τζέννη, τινάχθηκε ἀπ' τὸ κάθισμά του καὶ βγήκε βιαστικὸς ἀπὸ τὸ θυρωρεῖο ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Τύρ.

Προχωρώντας σιγὰ-σιγὰ μὲ τὴ πονεμένο του πόδι, ὁ Μενιέ ἐφθασε ὡς τὴν προκυμαία ὅταν ὁ Τύρ ἄρχισε ἔσπινά νὰ γρυλλίξῃ.

Τὸ ζῶο εἶχε ἀντίληφθῇ ἕνα ἄτομο πού ἀκολουθοῦσε τὸν κύριό του κι' ἐτοιμαζόταν νὰ τὸν πλησιάσῃ.

—Πᾶμε, Τύρ, ἔκαμε ὁ Μενιέ.

Ἐπειτα, διακρίνοντας τὸν ἄνθρωπο πού ἔκαμε τὸ σκύλο του ν' ἀνησυχῇ, τοῦ εἶπε χαμογελώντας:

—Εἶναι λαμπρὸς φύλακας, βλέπετε, καὶ δὲ θάφηνε νὰ μοῦ παίξουν κανένα κακὸ παίγνιδι.

Τὸ ἄτομο πρὸς τὸ ὁποῖο ἀποτεινόμενος ὁ Μενιέ δὲ φάνηκε καὶ τόσο εὐχαριστὴ μένο ἀπ' ὅτι τοῦλεγαν. Ὡστόσο πλησίασε τὸν συνομιλῆτή του μὲ φανερὴ πρόθεσιν ν' ἀνοίξῃ συζήτησι μαζὶ του.

Δὲν εἶναι πολυτέλεια αὐτὸ τὸ σκυλί, ἔκαμε ὁ ἀγνωστος, πρὸ πάντων ὅταν κανεὶς πηγαίνει μακριὰ. Στὴν ἐποχὴ πού ζοῦμε, μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ συναντήσεις.

—Ἀ, ὅσο γι' αὐτὸ δὲ φοβοῦμαι μὲ τὴ συντροφιά τοῦ Τύρ μου, ἀποκρίθηκε ὁ Μενιέ.

—Πηγαίνει μακριὰ, φίλε μου;

—Ὁχι πολὺ μακριὰ, ἀλλὰ ὅλα τοῦ φαίνονται κανεὶς πολὺ μακριὰ, ὅταν δὲ μπορῇ νὰ προχωρήσῃ εὐκόλως.

—Ἀλήθεια, βλέπω πὼς σέβνεις λιγάκι τὸ πόδι σου! Δὲν πρέπει νὰ τοῦ χῃς φίλε μου.

Ἐράδισαν ἔτσι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο συζητώντας ὡσπου ἐφθασαν πρὸς τὴν ἀρχὴ τῆς γέφυρας. Ἐκεῖ τὸ ἄτομο πού συνόδευε τὸν

Μενιέ σταμάτησε σὰ νὰ μὴν ἤξερε ποιά διευθύνει νὰ πάρῃ.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ σκύλος φάνηκε περισσότερο ἀνησυχὸς καὶ καθισμένος στὰ πιασινὰ του πόδια κύταζε κατάματα τὸν κύριό του.

—Καλὰ, καλὰ! Καταλαβαίνω τί θέλεις! ἔκαμε ὁ Μενιέ χαϊδεύοντας τον. Ἐμπρὸς λοιπὸν, τρέχα, πῆ γαίνε.

Ὁ Τύρ, χωρὶς νὰ χάσῃ στιγμὴ ὥρμησε σὰ βέλος πρὸς τὴ γέφυρα:

—Ποῦ πηγαίνει λοιπὸν, ἔτσι τὸ σκυλί σου; ρώτησε ἐκπληκτὸς ὁ ἀγνωστος.

—Διάβολε! τρέχει νὰ προῦπαντῇ τὴ κόρη μου! Καὶ γιὰ νὰ φανῇ τόσο βιαστικὸς νὰ φύγῃ θὰ πῇ πὼς τὴν μυρίστηκε ἀπὸ μακριὰ, βέβαια. Ἀς εἶναι, φαίνεται πὼς ἡ μικρὴ βαρέθηκε νὰ μὲ περιμένῃ. Λοιπὸν, παλληκάρι μου, πρόσθεσε χαιρετώντας τὸν

ἀγνωστο ὁ Μενιέ, ἐγὼ σ' ἀφήνω...

—Τόσο γρήγορα;

—Ἀφοῦ βιάζομαι καὶ πρὲ πει νὰ φύγω;

—Τί, χωρὶς νὰ πιόμμε οὐτε ἕνα κρασί;

—Ναι, χωρὶς νὰ πιόμμε τίποτε, δήλωσε ὁ Μενιέ, μὲ κάποιον τόνον ὀργῆς τώρα.

Καὶ προσπαθοῦσε νὰ περάσῃ πρὸς τὴ γέφυρα παραμερίζοντας τὸν ἀγνωστο πού διαρκῶς στεκόταν μπροστὰ του γιὰ νὰ τοῦ φράξῃ τὸ δρόμο.

ΔΥΟ ΠΑΛΑΙΟΙ ΓΝΩΡΙΜΟΙ

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ συνέβαινε στὸ πεζοδρόμιο, στὴν ἄκρῃ τοῦ δρόμου πού χρησίμευε ὡς προκυμαία στὴν ἀριστερὴ δόχῃ τοῦ Σηκουάνα.

Οἱ λίγοι διαβάτες πού ἐπείγονταν νὰ φθάσουν στὰ σπίτια τους, ἐξακολουθοῦσαν τὸ δρόμο τους, χωρὶς

Καὶ ὁ Μπρικοῦ εἶδε τὸν πυγμάχο νὰ χάνῃ τὴν ἰσορροπία του καὶ νὰ πέφτῃ ἐπάνω ἀπὸ τὴν γέφυρα, παρασύροντας τὴν Τζέννη πού δὲν τὴν εἶχε ἀφήσει καὶ τὸν Τύρ πού ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν δαγκάνῃ...

νὰ σταματήσουν παίρνοντάς τους γιὰ μεθυσμένους πού συζητοῦσαν.

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν καὶ δύο ἄντρες, πού ἀφοῦ ἔρριξαν μιά ματιά στὸ μέρος πού βρισκόταν ὁ Μενιέ, μῆλκαν στὴ γέφυρα.

Δὲν ἀεῖζει τὸν κόπο νὰ σταματήσωμε μπάριμπα Βισέτρ, εἶπε ὁ νεώτερος, μιλώντας στὸ σύντροφό του. Μπορεῖς νὰ κάμῃς ἕνα μικρὸ περίπατο στὴν δόχῃ ἐνῶ ἐγὼ πάω ἐμπρὸς νὰ συναντήσω τὴν Παυλίνα καὶ θάρρωσε κι' οἱ δυὸ νὰ σὲ βροῦμε.

—Καλὰ, Ζωζό, ἔκαμε ὁ συνοδὸς τοῦ νεαροῦ ἐργάτου κι' ἄρχισε νὰ κατεβαίνει τὴ σκαλιά, πού ὡδηγοῦσαν στὴν δόχῃ, γιὰ νὰ πᾶν νὰ καθίσῃ στὴν ἄκρῃ μιᾶς βάρκας πού ἦταν δεμένη ἀπὸ μιά μαοῦνα γεμάτη κάρβουνα καὶ πού ὁ ἴδιος κτήτης καὶ οἱ ναῦτες τοῦ κάπνιζαν ἐπάνω στὴ γέφυρα τὴν τελευταία πῖπας τους, πρὶν κοιμηθοῦν.

Κανένας δὲν πρόσεξε τὸν μπάριμπα Βισέτρ, πού ἄρχισε νὰ κυττάξῃ ἡσυχᾶ τὸ ποτάμι.

Κάποτε ἡ σελήνη, ξεφερόγοντας μὲσα ἀπ' τὰ σύννεφα, φώτιζε μὲ τὸ ἀργυρὸ φῶς τῆς τὴν ὕψῃ τοῦ ἐπιφανείας.

Ἐπάνω στὴ γέφυρα, διακρίνονταν ἡ σιλουέτα τοῦ Ζωζό, πού βάδιζε βιαστικῶς κατὰ μῆκος τοῦ κριπιδώματος. Ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς Παυλίννας, μόλις ἐφθασε στὴ μέση τῆς γέφυρας, στράφηκε πρὸς τὴν δόχῃ γιὰ νὰ φωνάξῃ στὸν γέρο σύντροφό του:

—Ἐ, μπάριμπα Βισέτρ, μὴν ἀνυπομονῇς, σὲ λίγο φθάσαμε!

Κι' ἔκαμε νὰ ξαναξεκινήσῃ ὅταν ξαφνικὰ ἕνα ἡχηρὸ σφύριγμα διέσχισε τὸν ἀέρα.

Ὁ Ζωζό καρφώθηκε ἀπὸτομα στὴ θέσι του.

Ἐμεινε γιὰ μιά στιγμὴ ἀναποφάσιτος μὴ ξέροντας τί νὰ κάμῃ καὶ διερωτιώμενος ἂν τὸ σφύριγμα ἐκεῖνο δὲν ἦταν σύνθημα κακοποιῶν πού ἐνέδρευαν ἐκεῖ κοντὰ, ποῖος ξέρε γιὰ ποῖο σκοπὸ.

Κι' ἀμέσως ὁ νεαρὸς καὶ θαρραλέος ἐργάτης ἐτοιμάσθηκε, ἂν ἡ περίπτωσις τὸ ἀπαιτοῦσε, νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἑαυτοῦ του.

Ὅλες ὁμῶς αὐτὲς οἱ σκέψεις δὲν διήρκεσαν παρὰ λίγες μόνον στιγμές. Γυρίζοντας τὸ κεφάλι του πρὸς τὸ μέρος πού νόμιζε πὼς ἀκούσε τὸ σφύριγμα ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς Παυλίννας, διέκρινε τὸ σφύ-

27

πλεγμα δυο ανθρώπων που δ' ένας έφραζε τον δρόμο στον άλλο.

Την ίδια στιγμή μια όλο τρώο φωνή αντήχησε στο σκοτάδι:

—Βοήθεια!... Βοήθεια!...

Ήταν ο Ζακόμπ Μενιέ που φώναζε απεγνωσμένα.

★

Μόλις το σφύριγμα έδωσε το συμφωνημένο σύνθημα, ο άνθρωπος που τόση επίμονη έδειχνε ως τότε να κρασώ τον Μενιέ αφήνοντας να πιστευθεί πως ήταν ένας απ' εκείνους τους ιδιότροπους μεθυσμένους, άμέσως άλλαξε στάσι και διαγωγή.

Από εὐθυμος που ήταν ως τη στιγμή εκείνη, έγινε άμέσως άγριωπός και, πριν ο Μενιέ προλάβει ν' άμυνθῇ, με δυο άλεπάλληλες κλωτσιές σ' ό στήθος τον έκαμαν πρώτα να κλονισθῇ και μετά χάνοντας την ισορροπία του, να σωριασθῇ χάμα.

Την στιγμή εκείνη, έβραλε τις φωνές που άκουσε ο Ζωζό.

Ο νεαρός εργάτης δέν ήταν άνθρωπος που θ' άφηνε να έκτελεσθῇ μια κακή πράξις μπροστά του.

Και χωρίς να σκεφθῇ ότι η Παυλίνα τον περίμενε καί θ' άνυπομονούσε που δέν τον έβλεπε νάρχεται, πήρε φόρα και, με λίγα πηδήματα ώρμησε επάνω στο άτομο που έτοιμαζόταν να ξαναχτυπήσει εκείνον που ήταν ξαπλωμένος χάμα.

Σάν μπόμπα ρίχτηκε επάνω του, φωνάζοντας:

—Δέ μου λές, πατριώτη, από ποτέ δολοφονούν τους ανθρώπους που είναι ξαπλωμένοι κι' άνίκανοι ν' άμυνθούν;

Εκείνος όμως, χωρίς ν' παντήση, άπηλλάγη με μια γρήγορη κίνησι από τον Ζωζό, τραβήχθηκε λίγα βήματα πίσω και:

—Οι δυο μας τώρα μικρέ μου! έκαμε άσθμαίνοντας, για να μάθης να μην άνακατεύεσαι σε ξένες δουλειές.

Κι' έτοιμάσθηκε να στείλη την γροθιά του στο πρόσωπο του Ζωζό.

Αυτός όμως, πρόβλεψε την επίθεσι αυτή, υπεχώρησε δυο βήματα για ν' αναγκάσει τον αντίπαλό του να ξαναβῇ στην επίθεσι του και σκύβοντας, άρπαξε βιαστικός το χοντρό μπαστούνι που ο κακοποιός άφηνε να του πέσει τη στιγμή που προσπαθούσε ν' άπαλλαγῇ από τον Ζωζό.

Και τώρα, αν ο ένας ήξερε να λακτίζει θαυμάσια ο άλλος ήξερε πολύ καλά να μεταχειρίζεται το μπα-

στούν.

Και δέν άργησε να τ' άποδείξει. Λίγα λεπτά άργότερα ο κακοποιός σωριαζόταν κι' αυτός, με τη σειρά του, χάμα ενώ άπ' την κορυφή του μετώπου του άρχισε να τρέχῃ άφθονο το αίμα στο πρόσωπό του.

Τότε μονάχα ο Ζωζό πέταξε το μπαστούνι από τα χέρια του κι' έτρεξε να βοηθήσει τον Μενιέ, που δέν είχε σαλέψει σ' όλη τη διάρκεια που συνέβαιναν τα παραπάνω.

Ο δυστυχισμένος είχε χάσει σχεδόν τις αισθήσεις του. Κύτταζε τον Ζωζό σαν άνθρωπος που μόλις συνερχόταν.

—Μή φοβάσαι, του είπε γλυκά ο νεαρός εργάτης. Αυτός που σου έπετέθηκε δέ θα σ' ένοχλήσει πιά.

Και πράγματι το χτύπημα που δέχτηκε ο κακοποιός στο κεφάλι, που ήταν ξαπλωμένος λίγο πιο πέρα, θάταν φαίνεται πολύ δυνατό γιατί ο πληγωμένος φαινόταν πως είχε χάσει τις αισθήσεις του.

—Θ' άργήσω πολύ να σηκωθῇ ο φιλαρέκος, μουρμούρισε ο Ζωζό και γυρίζοντας πάλι στον Μενιέ:

—Θά σέ βοηθήσω να σηκωθῇς, πρόσθεσε. Μη τυχόν είσαι πληγωμένος; Μπορείς να σταθῇς στα πόδια σου;

Και μιλώντας, ο Ζωζό, κατάρθωσε ν' άνασηκώσει τον Μενιέ.

Εκείνος τον εὐχαρίστησε θερμά, με τη στιγμή που έκαμε να βαδίσει:

—Α. καλέ μου φίλε, φώναξε, πρέπει ν' άποτελειώσης τη καλή πράξι που άρχισες...

—Είμαι έτοιμος! έκαμε ο Ζωζό. Τι πρέπει να κάμω φίλε μου;

—Νά με βοηθήσεις να περπατήσω, γιατί τη στιγμή που συναντηθήκαμε μ' αυτό τον άνθρωπο ήμουν βιαστικός. Πήγαινα στο εργοστάσιο που εργάζεται η κόρη μου, και το καυμένο το κορίτσι θάναι πολύ άνήσυχο που δέν πήγα άκόμη.

—Πώς την λένε την κόρη σου; ρώτησε περίεργος ο νεαρός εργάτης.

—Τζέννη!

Αυτή είναι, το ύψωπτέυθηκα.

—Τί! την γνωρίζεις; ρώτησε έκπληκτος ο Μενιέ τώρα.

—Εγώ όχι! Την γνωρίζει όμως η άρραβωνιαστική μου η Παυλίνα, είναι φιλενάδες. Εργάζονται στο ίδιο κατάστημα.

Τη στιγμή εκείνη ο Μενιέ, στάθηκε για να κυττάξῃ ολόγυρά του κι' ο Ζωζό τον άκουσε να φωνάζει:

—Τύρ!... Τύρ!...

Σαφηνικά, η φωνή του φτωχού ανθρώπου έδωσε. Ο Ζακόμπ Μενιέ, ύστερα από μια στιγμιαία αντίδρασι, υπέκυπτε τώρα στη ξαφνική λιποθυμία του.

Ο Ζωζό, που τον κρατούσε από το μπράτσο, τον είδε να λυγίσει. Χωρίς να χάσει τότε στιγμή τον τράβηξε ζωηρά κοντά στο παρπέτο, όπου ο Μενιέ ξαπλώθηκε αφήνοντας έναν βαθύ στεναγμό...

ΣΤΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥΑΝΑ

Σφυρίζοντας ο Μπρικοβ είχε δώσει το σύνθημα τη στιγμή που ήταν βέβαιος πως το θύμα του ούτε να του ξεφύγῃ θά μπορούσε, ούτε να ζητήσει βοήθεια θά του ήταν εύκολο.

Και, για να δώσει το συμφωνημένο σύνθημα, περίμενε τη στιγμή που η Τζέννη θά ήταν μόνη.

Και πράγματι, η Παυλίνα, που από τη στιγμή που βγήκε από το εργοστάσιο, δέν είχε παύσει ούτε στιγμή να κυττάξῃ δεξιά κι' άριστερά μήπως διακρίνῃ τον πατέρα της φίλης της, σέ μικρή απόστασι από τη γέφυρα, είδε δυο ανθρώπους που φαινόταν πως διευθύνονταν προς το μέρος της.

—Στοιχηματίζω, πως είναι ο Ζωζό, με τον σύντροφό του, είπε άμέσως στη φίλη της.

Και κάνοντας ένα βήμα μπρός:

—Στάσου πρόσθεσε, περιμένε λιγάκι εδώ, ένα λεπτό μόνο, να τρέξω 'ίσως' εκεί.

Και χωρίς να περιμένῃ την άπάντησι της Τζέννης, η νεαρή εργάτρια, άρχισε να τρέχῃ προς τη διεύθυνσι που βρισκόταν οι δυο άνδρες.

Ο Μπρικοβ που παραμόνευε την κατάλληλη στιγμή έδωσε άμέσως το σύνθημα.

★

Με μιάς δυο άτομα ξεπετάχτηκαν απ' τη σκιά σαν φαντάσματα και μέσα σέ λίγα δευτερόλεπτα πήραν τις θέσεις τους για να έκτελέσῃ καθέννας το μέρος του, που είχε στο γενικό σχέδιο που κατεστρώθηκε από τον παλαιόπώλη.

Ο πρώτος από τους δυο ανθρώπους, εκείνος που βάδιζε μπρός, μόλις έφθασε στην άκρη της εισόδου της γεφύρας, χωρίσθηκε από τουα από τον συνοδό του.

Σ' αυτόν είχε άναθεθῇ ν' άναγείνῃ την Τζέννη.

Όταν λοιπόν διέκρινε την εργάτρια, που μόλις την είχε έγκαταλείψει η

Παυλίνα, προχώρησε άποφασιστικά προς το μέρος της.

Ο άλλος ήταν ο Μεξικανός, ο κυνηγός άγρίων άλόγων, για τον οποίο τόσα καλά είχε πῇ ο Μπρικοβ στον Γκοντράν.

Ο Μεξικανός έτρεπε, σύμφωνα με το σχέδιο, να άπαλλάξῃ το γρηγορώτερο τους κακοποιούς, από τον σκύλο της Τζέννης, τον Τύρ.

Στο σφύριγμα λοιπόν του Μπρικοβ, ο Μεξικανός άρχισε να βαδίζει για να κόψῃ τον δρόμο στο σκύλο, που τον διέκρινε να έρχεται ολόταχως.

Και όλοένα βιασικώτε-ρα βαδίζοντας ο Μεξικανός, προστοίμαζε το σχοινί με τη θηλιά.

Ο Τύρ έφθανε χοροπηδώντας όπως πάντοτε και με το ρύγχος ψηλά σωματίσσε και ώσφραινόταν.

Σέ λίγο άρχισε πάλι να τρέχῃ, όπως έκαμε όταν έβλεπε τη νεαρή του κυρία.

Εκείνη τη στιγμή διάλεξε ο Μεξικανός για να στρυφογυρίσῃ το σχοινί επάνω από το κεφάλι του και να το έκσφενδονίσῃ με όρμη.

Αυτή τη φορά όμως ο πρώην κυνηγός άγρίων άλόγων δέν έπέτυχε όσο ήθελε.

Η θηλιά έφθασε πολύ άργά, το σκυλί είχε όρμησει, το μισό του σώμα πρόλαβε να περάσῃ κι' όταν ο Μεξικανός τράβηξε το σχοινί αντί να πνίξῃ με μιάς το ζώο, όπως υπελόγιζε, δέν κατάφερε παρά να συγκρατήσῃ μόνο την όρμη του.

Στην άρχῃ έκαμε να σύρῃ το σχοινί αλλά οδηγούμενος από το ένστικτο του ο Τύρ, γύρισε πίσω και έπετέθη έναντίον του ανθρώπου που έβλεπε μπροστά του.

Ο Μεξικανός που δέν περίμενε την επίθεσι αυτή τάχασε για μιάστιγμή, άφησε την άκρη του σχοινιού από το χέρι κι' έκαμε να φύγῃ.

Το ζώο όμως δέν τον κυνήγησε. Νοιώθοντας εκεί κοντά εκείνην που πήγαινε να συναντήσῃ άρχισε να τὴν άναζητῇ σέρνοντας πάντοτε πίσω του το σχοινί που ήταν περασμένο στη μέση του.

Κάποτε διέκρινε την εργάτρια κι' έκαμε να όρμήσῃ προς το μέρος της, γρήγορος όμως ο Μεξικανός ξαναάρπαξε την άκρη του σχοινιού και το τράβηξε δυνατά.

Η Τζέννη είδε τώρα τη σκηνή και έτρεξε για να βοηθήσῃ τον Τύρ, φωνάζοντας:

ζοντας:

—Ο σκύλος αυτός είναι δικός μου, κύριε, αφήστε τον να φύγῃ.

Και για να ένθαρρύνῃ τον σκύλο άρχισε να τον φωνάζῃ.

Ο Τύρ άνεγνώρισε τη φωνή αυτή κι' έκαμε να ξεφύγῃ.

Την ίδια όμως στιγμή ο δεύτερος άνθρωπος που είχε ξεπηδήσει πίσω από το σκοτάδι, ο πυγμάχος, άρπαξε την Τζέννη από πίσω και τὴν σήκωσε στα στήβαρά του χέρια.

Όταν ο σκύλος είδε την Τζέννη να άπάγεται έκαμε μια τελευταία προσπάθεια, άρπαξε με το ρύγχος του το χέρι του ανθρώπου που τον κρατάγε από το δέρμα της πλάτης και έμπηξε βαθειά τα δόντια του μέσα στη σάρκα του.

Ο Μεξικανός άφησε μια κραυγή πόνου και μαζί χάλάρωσε το σχοινί.

Ο Τύρ ήταν πάλι ελεύθερος και όρμώντας με τρομερό πήδημα επάνω στο στήθος του αντίπαλου του, τον άναποδογύρισε με την όρμη του και άρχισε να του όργωνῃ το πρόσωπο με τα νύχια του.

Μιά στιγμή άργότερα το πρόσωπο του Μεξικανού ήταν ολόκληρο μιά φαγωμένη άμορφη σάρκα.

Ο συνένοχος του Μπρικοβ, όταν ο σκύλος τον άφησε, σηκώθηκε και, τυφλωμένος από το αίμα που σκέπαζε το πρόσωπό του άρχισε να τρέχῃ σαν τρελός ούρλιάζοντας από τον πόνο.

★

Όταν ο πυγμάχος άρπαξε το θύμα που του είχε υποδείξει ο παλαιόπώλης πρώτη του δουλειά ήταν να φράξῃ με την πλατιά παλάμη του το στόμα της Τζέννης που εἰς μάτην προσπαθούσε ν' άπαλλάγῃ από τα χέρια του άρπαγός της.

Το δύστυχο κορίτσι δεκαπλασιάζοντας τις δυνάμεις του, κατάρθωσε κάποια στιγμή να πιαστῇ με τα δυο του χέρια από το μπράτσο εκείνου που την κρατούσε σφικτά και με τα νύχια της μάτωσε την παλάμη που σκέπαζε το στόμα της.

Ο πυγμάχος όμως δέν χαλάρωσε το φίμωτρό του. Ήξερε ότι έπρεπε να ένεργήσῃ όσο μπορούσε γρηγορώτερα και χωρίς να χάσῃ στιγμή άρχισε να τρέχῃ προς την διεύθυνσι της γεφύρας.

Και ο Μπρικοβ, που δέν τον έχασε καθόλου από τα μάτια του, είδε ύστερα από λίγο να προχωρῇ με το θύμα επάνω στη γέφυρα, για ν' άποτελειώσῃ το μν-

σαρό του έργο.

Και ριγώντας από συγκίνησι ο παλαιόπώλης, έτοιμαζόταν να έγκαταλείψῃ το μέρος που κρυβόταν όταν ξαφνικά το αίμα πάγωσε στις φλέβες του.

Μιά όλο πόνο φωνή διέσχιζε τη σιωπή της νύχτας.

—Βοήθεια! Βοήθεια!...

Ήταν η Τζέννη που έπὶ τέλους είχε κατορθώσει ν' άπαλλάξῃ το στόμα της από το πλατύ χέρι που σκέπαζε το μισό της προσώπο.

Και το άτυχο κορίτσι ζητούσε τώρα άπεγνωσμένα βοήθεια.

Κανείς όμως δέν άπήντησε στην έκκλησί της εκείνη κι' ο Μπρικοβ καθυσχασμένος είδε το συνένοχό του να προχωρῇ, με το θύμα ψηλά σηκωμένο στα χέρια του, προς την άκρη της γεφύρας...

Ξαφνικά ο Τύρ που έσερνε πίσω του το σχοινί, που τόσο τον έμπόδιζε να

τρέχῃ, φάνηκε τρέχοντας στην άπελπιστική έκκλησι της νεαρῆς του κυρίας.

Μ' ένα πήδημα ώρμησε στο λαίμα του πυγμάχου και τα μυτερά του δόντια μπηκαν βαθειά μέσα στις σάρκες του.

Ο πυγμάχος όμως δέν άφήκε το θύμα του. Σφίγγοντας περισσότερο τη Τζέννη με το ένα του χέρι, προσπαθούσε με το άλλο να παλαίψῃ με τον ξαφνικό του αντίπαλο που λυσούσε επάνω του.

Και στη φοβερή αυτή πάλη, άθελαι ο πυγμάχος παρασύρθηκε στο χείλος της γεφύρας που δέν είχε κανένα κάγκελλο.

Κατέβαλε μια τελευταία προσπάθεια για ν' άπαλλάγῃ από τον Τύρ μα έχασε την ισορροπία του και έπεσε στον ποταμό, παρασύροντας τη Τζέννη που δέν την είχε αφήσει και τον σκύλο που κρατιόταν επάνω του μ' όλη τη δύναμι των δοντιών του...

Ο άπαλασμός του νε-

ρού, κάτω από τη γέφυρα νήγγειλε ότι τα τρία σώματα εξαφανίσθηκαν στα βάθη του Σηκουάνα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

Ο ΓΚΟΝΤΡΑΝ ΝΤ' ΩΜΟΝ ΠΛΗΡΩΝΕΙ...

Από το μέρος που στεκόταν ο Μπρικοβ δέν έχασε ούτε μια λεπτομέρεια από τη σύntonη και δραματική σκηνή που συνέβη επάνω στη γέφυρα.

Κι' όταν είδε τον πυγμάχο και την Τζέννη να έξαφανίζονται μέσα στα νερά του ποταμού, δέν μπόρεσε να μην αφήσῃ μια άγρια φωνή χαράς.

Ήταν η χαρά που έξεδήλωσε γιατί έβλεπε ότι το σχέδιό του έπέτυχε περισσότερο απ' ό,τι περίμενε.

Και βλέποντας άκόμα πως η τύχη τον άπῆλλασσε, μαζί με την εργάτρια, που ένωχλούσε τον Γκοντράν ντ' Ωμόν, κι' από τον πυγμάχο που ως συνένοχός του θά τον ένωχλούσε 'ίσως' κι' αυτός άργότερα, ο Μπρικοβ, τρίβοντας τα χέρια από τη χαρά του σκέφθηκε ότι ήταν καιρός να πάῃ άποσχεθῇ να πάῃ να πῶν συναντήσῃ εκείνη τη νύχτα, όπως το είχε κάμει ήδη πολλές φορές.

Το ρολόι του κωδωνοστασίου της Παναγίας χτυπούσε ένδεκα και μισή όταν ο παλαιόπώλης βρισκόταν μπρός στο καπηλειό του «Τρίχρωμου Κανονιού».

Πριν μῇ έρριξε γρήγορες ματιές δεξιά και άριστερά του για να βεβαιωθῇ ότι δέν ήταν κανένας κρυμμένος άστυνομικός εκεί κοντά και μετά προχώρησε στην είσοδο του καταστήματος του οποίου ήταν ένας από τους πισότερους πελάτες.

Δέν διέκρινε όμως, άνάμεσα στους πελάτες, εκείνον που ζητούσε, κι' άφοῦ μουρμούρισε «ήρθαι» πολλών φορές, φάνηκε, τράβηξε στο βάθος του καταστήματος, κάθησε στο τραπέζι που συνθιβε να παίρνῃ μαζί με τον Γκοντράν, παρήγγειλε ένα μπουκάλι κρασί και, με την βεβαιότητα ότι ο άνθρωπος που περίμενε δέν θ' άργοῦσε να φανῇ, άρχισε να πίνῃ μόνος του.

★

Ενῶ ο παλαιόπώλης τον

Η Λευκή κάρφωσε έρωτηματι κα τα μάτια της επάνω στον πατέρα της...

περίμενε, ο Γκοντράν Ντ' Ωμόν, μ' επίσημο βραδυνό κουστόμι, δεχόταν τα έκλεκτοτερα μέλη της Παρισινής κοινωνίας.

Ήταν η πρώτη φορά που στην περίοδο αυτή άνοιγε τις μεγάλες αίθουσες του μεγάρου του της οδού Αγίου Δομνίκου και οι πολυάριθμοι προσκεκλημένοι παρουσιάζονταν σ' αυτό, θεωρώντας καθέναν ευτυχισμένο τον έαυτό του γιατί συγκαταλεγόταν ανάμεσα στους προνομιούχους που σύχναζαν στις αίθουσες του πολυεκατομυριούχου.

Και το βράδυ εκείνο η Λευκή Ντ' Ωμόν, που ήταν η βασίλισσα της βραδιάς, έβλεπε διαρκώς τον έαυτό της να περιστοιχίζεται από ένα σωρό νέους που καθέναν τους προσπαθούσε να φανή πιο εύχαριτος σ' αυτήν.

Η ιδιότης της ως πλουσίας κληρονόμου την έκανε να περιτριγυρίζεται πάντοτε από τους νέους που παρευρίσκονταν στις συγκεντρώσεις που πήγαινε κι' αυτή.

Μερικοί από τους οικείους του μεγάρου Ντ' Ωμόν πρόσεξαν βέβαια την απουσία του νέου που κατείχε, παρά το νεαρό της ηλικίας του, ανωτάτην δικαστικήν θέσιν, του Μαρσιάλ Μπερέν, που είχαν συνηθίσει να βλέπουν, κατά τις υποδοχές του μεγάρου Ντ' Ωμόν, στο πλευρό του προστάτου του, κανείς όμως δεν τόλμησε να ρωτήσει τί τάχα εμπόδιζε τον νεαρό άντεταγγελέα, ν' αναβάλει για λίγες μέρες το ταξίδι του, ώστε να μπορεί να παρευρίσκεται στην πρώτη μεγάλη εορταστική που δινόταν με τη νέα περίοδο στο μέγαρο της οδού Αγίου Δομνίκου.

Ο Γκοντράν Ντ' Ωμόν, δεν προλάβαινε να δέχεται τους προσκεκλημένους και ν' απαντά με το χαμόγελο στα χείλη, στις απαιτήσεις φιλοφρονήσεις και τους χαιρετισμούς τους.

Βλέποντας κανείς αυτόν τόσον ήρεμον, τόσον ευτυχισμένον, ποτέ δεν θα μπορούσε να φαντασθή ότι το ίδιο αυτόν πρόσωπο περιμένε, από στιγμή σε στιγμή, το αποτέλεσμα του εγκλήματος που είχε προμελετήσει.

Το ίδιο και η κόρη του Λευκή, που η επιτυχία της εκείνο το βράδυ υπερέβαινε κάθε προηγούμενη από την εποχή που έπλημνα μπήκε στον κόσμο.

Κι' αυτή η ίδια βασιζόταν και περίμενε το ίδιο με τον πατέρα της αποτέλεσμα, γιατί ο Γκοντράν

της είχε υποσχεθή πως γρήγορα θα την άφηλανε από την αντίπαλο που την ένωχλούσε.

Και μόνο από πείσμα ή Λευκή υπέμενε χωρίς να παραπονεθή για την αργοπορία που παρουσιαζόταν. Περίμενε όμως.

Και σαν να είχε κάποιο προαίσθημα, το βράδυ εκείνο φαινόταν πιο ζωηρή στις εκδηλώσεις, πράγμα που οι προσκεκλημένοι απέδιδαν στη χαρά που δακίμαζε από τους επαίνους που άκουε γύρω της.

Μόνον ο Γκοντράν δεν γελιόταν από το είδος των συναισθημάτων που δοκίμαζε ή κόρη του γιατί κι' αυτός ο ίδιος ένοιωσε μέσα του μια αλλόκοτη ταραχή που όσο περνούσε ή ώρα, γινόταν όλο και πιο μεγάλη.

Τέλος όταν πλησίαζαν μεσάνυχτα, υποχρεωμένος ο Γκοντράν να πάη να συ-

ρριξε γύρω του μια ματιά, μπήκε στο γνωστό του καπηλειό το Ξτρίχρωμο Κανόνι στο βάθος του οποίου, και στο συνηθισμένο του τραπέζι, δεν άργησε να διακρίνη τον παλαιопώλη.

— Σας περίμενα! Έκαμε αυτός, όταν ο Γκοντράν τον πλησίασε. — Όλα τελείωσαν.

Ο πολυεκατομυριούχος τούσφιξε το μπράτσο για να του συστήση σύνεσι.

— Κατάλαβα, μουρμούρισε ο Μπρικού, χαμηλόφωνα, έδώ είναι πολλά μάτια κι' αὐτιά, δεν είναι έτσι; — Ας κατεβούμε λοιπόν.

Έσυρε τον Γκοντράν στο βάθος του δωματίου εκεί που βρισκόταν ή καταπακτή, την άνοιξε, πέρασε τον συνενοχό του και μετά εξαφανίστηκε κι' ο ίδιος στο άνοιγμα κι' άφησε πάλι να πέση το σκέπασμα.

— Τώρα μπορούμε να μι-

ο παλαιопώλης τ' άρπαξε με μάτια που άστραψαν από χαρά, και:

— Θά τ' αμετρήσω! Είπε μουρμουριστά.

Κι' αφού κάθησε πάνω σ' ένα από τα βαρέλια που βρίσκονταν ολόγυρα στο υπόγειο, σκόρπισε στα γόνατά του τα χαρτονομίσματα που τούδωσε ο συνενοχός του.

Ο Γκοντράν τον ακολουθούσε με τ' όβλημα του και ενώ τα μάτια του άστραφταν από μια άγρια λάμψη.

★

Από καιρό ο δολοφόνος του κόμητος Ντε Μοράν είχε σχηματίσει την ιδέα, που πάντα τον κατέτρωγε, ότι έπρεπε, με κάθε θυσία ν' απαλλαγή από τον συνενοχό του παλαιопώλη, που δεν θ' άργουσε να του γίνη ένοχλητικός και επικίνδυνος ίσως άργότερα.

Κι' αυτό δεν μπορούσε να τ' επιτύχη άλλοις παρά μόνο με το έγκλημα. Και καθώς το είχε προσχεδιάσει από καιρό, κι' άτάσσοντας τώρα άπησχολημένο τον συνενοχό του με το μέλημα των χαρτονομισμάτων, σκέφθηκε πως έφθασε ή στιγμή να ένευση στη γρήγορα, νιά να μην αφήση στο θύμα του τον καιρό ν' αντίληφθ' ή θέση του, να θελήση ν' άμυνθ' ή να φωνάξη ζητώντας βοήθεια.

Πλησίασε με τρόπο τον παλαιопώλη από πίσω έβαλε βιαστικά τα δυο του δάχτυλα στην τσέπη του γιλέκου του, τράβηξε ένα μικρό πράσινο μπουκαλάκι, το ξεπλώμασε προσεκτικά και περνώντας από τομα το χέρι του από τον λαιμό του Μπρικού, του γύρισε το κεφάλι προς τα πίσω και τούβαλε το πρόσωπο του μπουκαλιού κάτω από τα ρουθούνια του.

Ο συνενοχός του Γκοντράν άφησε ένα βαθύ στεναγμό και καθώς άνοιξε το στόμα του για να φωνάξη, ο δολοφόνος τούχισε στα γέλια του το ύψος που περιείχε το μπουκαλάκι.

Το άποτέλεσμα ύψηξε κεφαυνοβόλο.

Ο παλαιопώλης στριμγύρισε μουγγρίζοντας λίγες στιγμές, τα μάτια του πετάχτηκαν έξω από τις κόγχες τους, το πρόσωπό του έβριε κατακίτρινο και εξαπλώθηκε άκίνητος.

Ήταν νεκρός.

Ο πατέρας της Λευκής κύτταξε ψυχράματα το σώμα που πριν μια στιγμή σφάδαζε στα πόδια του, και μια άγρια χαρά ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του:

(Ακολουθεί)

ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΟΝ ΠΑΛΗΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΔΡΑΜΑΤΑ

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

διδαν τέτοιες προθέσεις στον άγαπητό μένο της:

— Όχι, μητέρα, άπήντησε. Είναι καλός, σοβαρός. Δεν με κοροϊδεύει... Μ' άγαπά.

— Σιωπή!

Έπενέβη τότε άγριώτερος ο άδελφός.

— Κύταξε να διακόψης μαζί του κάθε σχέση, γιατί θάχουμε ιστορίες, της είπε.

Την επέβλεπαν άυστηρότερα τ' όλοι ποδ. Την άπειλούσαν διαρκώς. Την έβριζαν. Της έφέρνονταν σαν να είχε κάμει έγκλημα που έτόλμησε ν' άγαπήση. Χρόνια άγρίας άυστηρότητος!

Η «ΞΕΜΥΑΛΙΣΜΕΝΗ» ΚΙ' Ο «ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΣ» ΤΗΣ

«Εται έμαρτυρούσε ο έρωας της κόρης. Κακοί άνεμοι είχαν βαλθ' να σβύσουν την φλόγα της καρδιάς της. Άν είναι ποτέ αυτό δυνατόν! Ιαία - Ιαία την έζώηρευαν...

Πέρασε λίγος καιρός. Ήλθε ο Σεπέμβριος:

Και ο άδελφός της πήγε στρατιώτης στο Ναύπλιο. Η άδελφική άπειλή ιομακρύνθηκε από την Αθήνα. Η Γεωργία κατάρθωνε να ξεφεύγη κάπου - κάπου την έπιβλεπι της μητέρας της και συναντούσε τον άγαπημένο της.

Γι' αυτές τις λίγες στιγμές της συναντήσεως των έξοισε. Στην άγκαλιά του ξεχνούσε τα θάσανά της. Και όταν χωρίζονταν και γύριζε στο σπίτι της, είχε την έντύπωσι πως έπέστρεφε από το φως στο σκοτάδι. Γκρίνιας και φαρμακερές παρατηρήσεις της μητέρας την περίμεναν.

Τι ζωή. Θεέ μου! Πόσο θά διαρκούσε ακόμη! Μέχρι ποτέ θά της ήταν άπαγορευμένο ν' άγαπά; Σ' αυτήν την αγωνία δεν μπόρεσε ν' άνθέξη πολύ. Και να, που έδόθη μια μέρα ή λύσις στο δράμα της.

Ο άδελφός της έπληρε στο Ναύπλιο, δυο περίπου μήνες μετά την αναχώρησ' ό του από την Αθήνα, το άκόλουθο γράμμα, που τ' έδημοσίευσαν άργότερα οι έφημερίδες της έποχής. Τού τ' έστειλε ή μάνα του. Και να, τί τού γράφε.

«Άγαπητό μου παιδί,

Αυτή ή ξεμυαλισμένη ή Γεωργία, έφυγε σήμερα. Έγύρισε το μεσημέρι - τί και δεν την βρήκα. Οι γείτονι μοι είπαν ότι την είβαν με τόν προκομμένο της. Μας ρεζίλεψε, παιδί μου,

μάς ρεζίλεψε...»

Ο Άλέκος έγινε έξω φερνών. Αυτό που έλαβε δεν ήταν άπλο γράμμα. Ήταν μια έκκλησις της γρηάς μητέρας του, να σπεύση να σώση την τιμή τους. Έτσι τ' όπηρε το ζήτημα. Και τ' ό πάθος της έκδικήσεως τόν έτύφλωσε.

Χωρίς καν να ζητήσει άδεια από τ' όλοχο του, ξεκίνησε για την Αθήνα. Ένα φοβερό μαυροβουνιώτικο πιστόλι ήταν ζωσμένο στη μέση του.

Η ΟΡΓΗ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ

Στο δρόμο έκανε σκέψεις φοβερής όργης.

Ο θυμός του έσ τρέφετο ίδίως έναντίον του φίλου της άδελφής του.

Αυτός ο άτιμος τ' άφταιει όλα, σκεφτόταν. Αυτός! Βρήκε ένα κορίτσι άνήλικό, άνήξερο, άπλόϊκό και τ' ό ξεγέλασε.

Ποιος ξέρει τί ψεύτικες υποσχέσεις της έκαμε; Και εκείνη τόν άγάπησε. Ένώ αυτός την κοροϊδεύει. Άν την άγαπούσε, δεν θά της τώκανε αυτό. Θά έρχόταν, σαν κύριος στο σπίτι, να την ζητήσει σε γάμο.

Φταιει θέβαια κι' αυτή. Έπήγε να μπλέξη μ' έναν παλιάνθρωπο. Δεν έλαβε όπ' όψιν της καμμία συμβουλή. Δεν λογάρισε την οικογένειά της. Έκαμε τού κεφαλιού της. Ένοια της όμως κι' αυτήνης. Θά τιμωρηθ' όπως της αξίζει. Κι' αυτή κι' εκείνος, προπαντός όμως εκείνος. Ά, τόν άθλιο!

Έλυσσοόσε από την όργη του ο άδελφός. Θηρίο είχε γίνει. Μέσα στο θολωμένο μυαλό του μια άδυσώπητη σκέψις έκυριαρχούσε: να έκδικηθ'.

Έφθασε στην Αθήνα. Δεν πήγε στο σπίτι του. Έτράβηξε κατ' εθέβαιν για την συνοικία της Νεαπόλεως. Εκεί, στην όδο Βαλτετσίου, καθόταν ο Σταύρος Μερκεντής, ο άγαπημένος της άδελφής του. Εργένης ήταν και κρατούσε 2 δωμάτια έπιπλωμένα. Έπαρνε καλό μισθό. Ήταν δημόσιος υπάλληλος. Και έκανε, βλέπεις, τόν σπουδαίο! Και δεν τώχε σε τίποτε να ξεγελά τ' ό κορίτσια τού κόσμου. Ένοια του, όμως, φθάνει να τόν έβρισκε στο σπίτι του. Φθάνει να τούς έβρισκε και τούς δυο εκεί. Έσφιγγε τ' όδόνια του από λύσσα. Και ο όγκος τού φοβερού μαυροβουνιώτικου πιστολιού έφούσκωνε στη μέση του.

Έφθασε. Και χωρίς να χτυπήση την πόρτα, την άνοιξε και μπήκε στο πρότο δωμάτιο, που χρησίμευε για σολονάκι. Δεν έβρισκε κανέναν. Προχώρη

31

σε στο δεύτερο δωμάτιο, που ήταν η κρεβατοκάμαρα. "Ανοίξε την πόρτα και θρήνησε αντιμετώπιος με τον Σταύρο. "Εκείνος έστρεψε και τον κύτταξε με έκπληξη, στην όποιαν υπήρχε μία λάμψη χαράς. "Ο «προσβλημένος» α δελφός δεν του έδωσε καιρό ούτε να μιλήσει. "Ετράβηξε το πιστόλι και έ πυροβόλησε.

Μία δυνατή έκπυρσοκρότηση αντί- χησε. Καί ο Σταύρος κυλίσθηκε στο πάτωμα. "Ενα μικρό ρυάκι αίμα άχνι στο έτρεξε από το στήθος του. "Ε- στρεψε τα μάτια του, που θασίλευαν άργά - άργά προς τον φονηά και του έρριξε ένα γλυκό βλέμμα παραπόνου. ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

"Ο δολοφόνος βγήκε με κατεβασμέ νο το κεφάλι στο άλλο δωμάτιο, στο σαλονάκι. "Η φρικτή του πράξις τον έ- βάρινε σκληρά. Μέσα στο λήθαργο, στον όποιον είχε πέσει μετά το έγκλη μά του, άκουσε μία χαρούμενη γυναι καία φωνή:

— Σταύρο! Σταύρο!

"Ήταν η αδελφή του. "Ανοίξε η πόρτα και την είδε να μπαίνει γελα- στή, εύτυχισμένη, με ένα μεγάλο μπου κέτο λουλούδια στην άγκαλιά της.

Μόλις είδε τον αδελφό της, άωπσε ένα επίφωνμα χαράς.

— "Αλέκο μου, ήρθες;

Και τον άγκάλιασε παράφορα και τον φιλούσε στο μέτωπο, στα μάγουλα. "Εκείνος τά είχε χάσει. Στεκόταν σκυ θρωπός και άμύλητος.

"Η Γεωργία πετούσε από την χαρά της.

— Είμαι εύτυχισμένη, "Αλέκο. του

είπε. Είδες που δεν είχατε δίκιο, έού και ή μαμά; "Ελέγατε ότι ο Σταύρος δεν έσκόπευε να με παντρευθή. Νά, λοιπόν, που με παντρεύτηκε. Και τώ- ρα είμαι τόσο εύτυχισμένη! Πόσο ήθε- λα να ήσουνα στο γάμο μας, "Αλέκο! "Αλλά δεν πρόφθασα να σέ είδοποιή- σω. Τό πράγμα έγινε ξαφνικά. Την ήμέρα που έφυγα από το σπίτι, την Ι- δια μέρα παντρεύτήκαμε. "Ο Σταύρος ήθελε να γίνη άμέσως το μυστήριο, για να θουλώση τα στόματα του κό- σμου. "Αχ, να ήξερες, "Αλέκο μου, τί καλός που είναι, τί καλός!

Δέν μιλούσε. Τραγουδούσε. "Η φω νή της ήταν κελάδημα εύτυχισμένου πουλιού.

"Εκείνος στεκόταν σάν χαμένος, α κίνητας, λές και τον είχε χτυπήσει ά- στροπελέκι.

— Κάθισε, "Αλέκο, του είπε η νέα. Κάθισε. Τί καλός είσαι που ήρθες να με δής στην εύτυχία μου! Κάθισε. Τώρα, όπου νάσαι, θάρρη και ο Σταύ- ρος.

"Επήρε τα λουλούδια που τά είχε άκουμπήσει προχείρως στο τραπέζι και σχεδόν χοροπηδώντας από την εύ- τυχία της, έτράβηξε προς το άλλο δω- μάτιο. Μπαίνοντας, αντίκρυσε το φρι- κό θέαμα, έσήλωσε για κάμποσο την τρομαγμένη της ματιά άπάνω στο αί- μόφυρτο σώμα του άγαπημένου της και άφησε μία σπαρακτική κραυγή.

"Ωρμησε έξαλλη και έπεσε με φρι- κτούς όδους άπάνω του. Τά λου- λούδια, που κρατούσε, έσκόρπισαν έ- πάνω στον σκοτωμένο.

ΤΟ ΞΕΝΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΟΜΟΙΟΠΑΘΕΙΣ

ΑΚΡΙΒΩΣ 1

Πηγαίνοντας τή φάη σπίτι του, ο ίδιονήτης, είδε έναν από τούς νοι- κάρηδες του να γευματίζει καθισμένος έξω, στην άκρη του πεζοδρομίου.

— Τί έπαθες, Τζών, και γευματίζεις έξω αυτό το παγερό μεσημέρι;

— Ω, απήντησε ο νοικάρης του. Κα- πνίζει η καπνοδόχος.

"Ο σπιτονοικοκύρης άνησύχησε και πήγε να έξετάση για να δώη την αι- τία που καπνίζει η καπνοδόχος. Μόλις όμως κτύπησε και τού άνοιξαν την πόρτα, δέχθηκε κατακάρφα τη σκούπα.

— Πάλι γύρισες πίσω, παλάνθρωπε; άκουσε μία γυναικεία φωνή να του λέη.

Κλείνοντας την πόρτα τότε, έπ- στρεψε στον νοικάρη του στο πεζοδό- ριο, τον χτύπησε στην κνήμη και του είπε συμπαθητικά:

— Ξέρεις κάτι, φίλε μου; Καί η δι- κή μου καπνοδόχος καπνίζει πού και πού.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΗΣ... ΤΣΕΠΗΣ

"Ο κύριος Νικολάκης πρόκειται να μεταβή στην πρωτεύουσα για δουλειές του.

— "Αν δώ, ότι πρέπει να μείνω στην πρωτεύουσα περισσότερο από μία μέ- ρα, είπε στη γυναίκα του όπως έτοι- μαζόταν, θα σου στείλω τότε τηλεγρά- φημα για να μην ανησυχής.

— Είναι περιτό, του απήντησε με ψυχρότητα η σύζυγος. Τό έχω δια- δάσει μύδας. "Εψαξα στην τσέπη του σακκακιού σου τής τη νύχτα.

Η νεαρά σύζυγος λέγει τα παρά- πονά της σέ μία φίλη της.

— Σκέψου!... "Ο άνδρας μου έξακο- λουθεί να λέγη ότι τον έχω κάμει τρελλό.

— Ανοησίες!... "Αφού ήταν τρελ- λός από τον καιρό που σέ παντρεύ- θηκε!

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ

"Η ήλικιωμένη δούμισσα κατά την ώρα του γεύματος έχει τα νύχτα της. "Ορισμένα λόγια του εύγενούς συζύγου της, ό όποιος παρακάθεται στο τραπέ- ζι, την έχουν πειράξει και καλεί τον τυπικό και πιστό οικόνομο του σπιτιού. Μόλις ο τελευταίος εμφανίζεται στο κατώφλι της τραπέζιας άποκρίνεται και ρωτά:

— Μά κάλεσε η εύγενεία σας;

— Ναι, Τζέμς, του απήντησε η δού- μισσα, φέρνοντας τή φασαμέν στα μά-τια της. "Ο κύριος μ' ένοχλεί... Σπάσε του σέ παρακαλώ ένα πιάτο στο κε- φάλι.

ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΝΕΙ

"Η όραία άνθοπούλις έχει τό ύφος θλιμμένο. Μία συνάδελφός της την έρωτά:

— Τί σου συμβαίνει;

— Έχασα τον καλύτερό μου πελάτη.

— Πόθους;

— "Όχι, παντρεύτηκα.

Τί σκληρή άπελπισίας! Μία νέα κο- πέλλα, με άλλοιωμένα από τον τρόπο χαρακτηριστικά, έσπαρταρούσε έπάνω στον άγαπημένο της. Τον έχάιδευε, τον φιλούσε, ώδύρευτο, έχτυπιόταν. Κι' εκείνος έσβυσε σιγά - σιγά στην άγ- καλιά της. Τά άπλανή μάτια του της έστελναν τά τελευταία θέλμματα θλιμ- μένης λατρείας.

— "Ήταν γραφό! της ψιθύρισε. Μήν- κλαίς, άγαπημένη μου. "Ο άδελφός σου δεν θάξερει..

Είχε πλησιάσει λίγο κι' ο άδελφός της και στεκόταν τρέμοντας. "Ήταν ράκος από την μετάνοια. "Η Γεωργία έστρεψε και τον έκύτταξε με μάτια δι- εσταλμένα από τη φρίκη.

— "Εσύ; του είπε. "Εσύ έσκότωσες την εύτυχία μου;

"Ο φονηάς δεν μπορούσε να άρθρώ- ση λέξι.

Οι όδυρμοί της Γεωργίας έγέμιζαν τό δωμάτιο. "Εσφιγγε στην άγκαλιά της τον άγαπημένο της, λές και ήθελε να τον κρατήσει στη ζωή, να μήν της- τον πάρη ο Χάρος.

Τού φιλούσε τά μαλλιά, τό μέτωπο, τά χέρια, τό στόμα, μέσα στή θερμή- ένός από τά άπελπισμένα έκείνα φιλά- έσθυσε η τελευταία του πνοή.

Τό σώμα του άκίνητο πιά. Σβυσμέ- νο τό βλέμμα, παγωμένα τά χείλη του. "Ο θάνατος σού τον πήρε, φτω- χή Γεωργία!

Μερικοί γείτονες, που είχαν σπεύ- σει έν τώ μεταξύ, τού έκλεισαν τά- μάτια. "Η Γεωργία εξακολουθούσε να- τον κρατά σφιχτά στην άγκαλιά της. — Πέθανε! της είπαν.

Τό σύμπαν γκρεμίσθηκε γύρω της σ' έρείπια. "Ο κόσμος δεν υπήρχε πιά γι' αυτήν. Τον έκύτταξε με θαύματα τον πόνο. Ξαπλωμένος, με την ώχρο- τητα του θανάτου στο πρόσωπο. Καί έπάνω του τά σκορπισμένα λουλούδια, που τά είχε φέρει η ίδια, χαρούμενη, πρό όλίγης ώρας.

— Τά έφερα για τή χαρά μας τά λουλούδια. Σταύρο, είπε. Καί έγιναν λουλούδια της κηδείας σου.

"Ήταν η τελευταία λογική κουβέντα που είπε. Τό μυαλό της κατόπιν έσκο- τίσθηκε. Καί δεν βρήκε ποτέ πιά την διαύγειά του. "Ενας σπαρακτικός κλαυσίγελος την κατέλαβε. Καί άρ- χισε με φρικαλέα φωνή να τραγουδά. Είχε τρελλαθί..

Την έκλεισαν στο φρενοκομείο. "Ε- κεί έζούσε με τίς όπτασιές της τρέλ- λας της. Περίμενε τον άγαπημένο της να γυρίση από τη δουλειά του:

— Πρέπει να έτοιμάσω τό τραπέζι, έλεγε. "Ο Σταύρος όπου νάσαι θάρ- θη.

Στον σκοτισμένο νού της ο Σταύ- ρος έζούσε άκόμη. Την έβίαζαν οι νο- σοκόμοι και οι γιατροί να φάη. Δεν δε- χόταν με κανένα τρόπο.

— Νά φάω προτού έλθη ο Σταύ- ρος; Τρελλαθήκατε; τούς έλεγε.

Καί τον έπερίμενε νύχτα - μέρα με- πίστι και ύπομονή.

— "Όπου νάσαι θάρρη, έλεγε.

Τον έπερίμενε μέχρις ότου έξαντλή- θηκε από την άσπία και την άγρυ- πνία. Δεν άμφέβαλλε μέχρι τέλους ότι θάρχότανε. "Αλλά εκείνος δεν ήρθε. Καί έφυγε εκείνη μία παγερή νύχτα του Νοεμβρίου από τη ζωή, για να- πάη να τον συναντήσει στον ούρανό.

ΒΕΡΕΒΕΡΟΣ

Γεωργία Μ'ΕΝΑ ΣΚΥΛΟ

Η ΝΟΡΑ Στίλλερ έυ- πνούσε κάθε πρωί ά- κριβώς στις 6 και 45'. Στις 6 και 47' λεπτά άκριβώς, ή Νόρα Στίλλερ σηκωνόταν από τό κρεβάτι. Θα ρωτήσετε τώρα: και πώς τά χρησιμοποιούσε αυ- τά τά δύο λεπτά; Θα σας τό πώ άμέσως: Τά δύο αυ- τά λεπτά, ή Νόρα Στίλλερ τά διέθετε για κάτι που δεν είχε τον καιρό να κάνη καμ- μία άλλη ώρα της ήμέρας: ώνειροπολούσε.

"Η Νόρα Στίλλερ κα- τώρθωνε να ξυπνή πάντα την ίδια ώρα, χάρις στον Πάν.

"Ο Πάν ήταν πιο άκριβής από οιοδήποτε ξυπνητήρι. Στις 6 και 45' έγκατέλει- πε τό μεγάλο πανέρι όπου πλάγιαζε και πηδούσε στο κρεβάτι μ' ένα χαρούμενο σάλτο. "Όταν ένα Ιρλανδέ- ζικο σκυλί τερριέ, γερό και μεγαλούτσικο στο μπόι, πη- δήξη έτσι ξαφνικά έπάνω στο στομάχι σας, καταλα- βαίνετε βέβαια πώς αυτό εί- ναι άρκετό για να ξυπνή- σετε, έστω και άν κοιμάσθε σάν τό μολύδι, που λέει ο λόγος.

"Η Νόρα Στίλλερ ήταν αισθηματική κοπέλλα. Χτυ- πώσε έλαφρά την παλάμη της στη ράχη του Πάν, τον έξυψε χαϊδευτικά γύρω ά- πό τ' αυτιά και στερεού- πως τού έλεγε πώς ήταν ο έξυπνότερος σκύλος τού κό- σμου, πώς είχε τά όμορφά- τερα μάτια, και πώς ήταν ο πιστότερος φίλος.

"Όλα αυτά, Νόρα

Στίλλερ τά μουρμούριζε με χίλια δυό τρυφερά γλυκό- λογα, που φαίνονται τόσο άνόητα και άκατανόητα στους ανθρώπους που έτυχε να μην άγαπούνε τά ζώα και δεν έχουνε ένα σκυλί στο σπίτι τους.

"Η Νόρα Στίλλερ όταν σηκωνόταν, περνούσε στο μπάνιο και έπαιρνε ένα νιούς, έφτιαχνε τό κρεβάτι της, προγευμάτιζε και έδινε στον Πάν τό συνησμέ- νο του φαί — καλαμπόκι θρασμένο πολύ στο γάλα. "Επειτα τού άφηνε στο πια- το έν είδει φρούτου και έ- να καλό κόκκαλο.

Στις 8 και 25' ή Νόρα Στίλλερ έβγαине στον δρό- μο. "Ήταν ντυμένη μ' ένα ταγιέρ όχι βέβαια πολύ ά- κριβό, αλλά πάντως καλορ- ραμμένο. Τό καπελλάκι της ήταν πάντα της μόδας όχι όμως υπερβολικό. Τά γάντια της ήταν άφιογα, οι κάλτσες της άσοορι με τό χρώμα τού φορέματός της. "Όσο για τά σκαρπίνια της, θάλεγε κανείς πώς τάχε ά- γοράσει μόλις πρό όλίγου — ήταν πάντα της ώρας. Στή σάκκα της, που την κρατούσε πάντα στο δεξί χέρι, υπήρχαν: ένας πορτ- μονές, ένα στυλό, ένα κομ- ψό σημειωματάριο, μία που ντριέρα, ένα καθαρό μαντη- λάκι και ένα μικρό πακετά- κι με δυό σάντουιτς.

★ "Ο Πάν περπατούσε σ' άριστερά της Νόρας. "Ή- ταν ένας πολύ καλοσνατε- θραμμένος σκύλος. Γι' αυ-

τὸ καὶ ἡ κυρία του ποτὲ δὲν τὸν ἔσερνε ἀπὸ ἑνα λουρί.

Ἡ γυναῖκα τοῦ γαλατα, στὴ γωνία, χαμογελοῦσε στὴ Νόρα Στίλλερ: «Καλημέρα, δεσποινίς», ἔλεγε. «Καλημέρα, κυρία Σβέν-σεν!» Καὶ ἡ Νόρα Στίλλερ χαμογελοῦσε μὲ τὴ σειρά πης. Κι' ὅπως ἔθλεπε γιὰ πρώτη φορά ἐκεῖνο τὸ χαμόγελο, ἔμενε κατάπληκτος διαπιστώνοντας πόσο τὸ πρόσωπό της ζωήρευε, ὡμόρφαινε καὶ ἔλαμπε καὶ πόσο χαριτωμένο καὶ πονηρὸ γινότανε τὸ βλέμμα της, ποῦ ἦταν συνήθως ἔξυπνο, ἀλλὰ σοβαρό.

Ὁ μικρὸς ἐφημεριδοπώλης — στὴν παρακάτω γωνία — τῆς ἔλεγε ἐπίσης ἕνα ἑγκάρδιο «καλημέρα» καὶ δεχόταν κι' αὐτὸς ὡς ἀνταμοιβή του ἕνα ἐξ ἴσου ἀξιολάτρευτο χαμόγελο.

Ὅταν ἔφτανε στὸ ἐπόμενο σταυροδρόμι, ἡ Νόρα Στίλλερ περιμένε τὸ πράσινο σήμα τῆς τροχαίας γιὰ νὰ περάσῃ στὸ ἀντικρινὸ πεζοδρόμιο, Γυρνοῦσε τότε καὶ φώναζε: «Πάν!» Ἀμέσως ὁ Πάν ἐρχόταν κοντά της. Κατὰ βάθος, δὲν εἶχε, βέβαια, ἀνάγκη νὰ τὸν φωνάξῃ, μὰ τὸ ἔκανε ἔτσι ἀπὸ συνήθεια. Στὴ γωνία τοῦ ἀντικρινοῦ πεζοδρομίου ὑπῆρχε ὁ γυναικίσιος λουστρός. Δεχόταν κι' αὐτὸς ἕνα τρίτο ἐξάισιο καὶ φωτεινότερο χαμόγελο.

Ἡ Νόρα Στίλλερ ἔξακο λουθοῦσε τὸ δρόμο της, μὲ τὸ σταθερὸ, γοργὸ καὶ ἔλαφρό της βᾶδισμα. Στὶς 8 καὶ 55 ἀνέβαινε τὴν σκάλες τοῦ γραφείου της καὶ στὶς 8 καὶ 59 ἦταν κιόλας καθισμένη στὸ γραφεῖο της.

Ἀλλὰ στὶς 8 καὶ 54 ἀκριβῶς προτοῦ ἀνεβῇ, ἡ Νόρα χτυποῦσε φιλικὰ τὴ ράχι τοῦ Πάν: «Ὁρεβουάρ, Πάν!» ἔλεγε, καὶ ἀμέσως ὁ Πάν γαύγιζε κι' αὐτὸς ἔδωρεβουάρ καὶ τῷ ὅραζε στὰ πόδια, γιὰ τὸ σπῆτι.

Ἡ Νόρα Στίλλερ ἀποχωριζόταν τὸν Πάν ὡς τὶς 4 ἀκριβῶς. Αὐτὴ τὴν ὥρα στεκόταν πάντα ὀρθία στὸ παράθυρο ἐμπρός, καὶ ἔβλεπε τὸ ἀπανωφόρι της, κι' ὅταν ἔρριχνε μιά ματιά στὸ δρόμο, διέκρινε τὸν Πάν ποῦ τὴν περιμένε κάτω. Στὶς 4 καὶ 4' ἦταν πολὺ εὐχαριστημένοι κι' οἱ δύο ποῦ βρισκότανε πάλι μαζί.

Συχνὰ ὁ Πάν ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ περιμένῃ κάπως περισσότερον. Αὐτὸ συνέβαινε τὶς ἡμέρες ποῦ ἡ Νόρα Στίλλερ εἶχε συμπλη-

ρωματική ἐργασία. Ἡ Νόρα Στίλλερ εἰδοποιεῖτο νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ. Ἐκεῖ, τῆς ἔδιναν, μαζί μὲ τὶς καλύτερες εὐχές γιὰ τὴν Πρωτοχρονιά, ἕνα γράμμα, ποῦ τὴν εἰδοποιοῦσε ὅτι ὁ μηνιαίος μισθὸς της εἶχε ἀυξηθῇ κατὰ 25 κορώνες.

Αὐτὸ εἶχε γίνῃ ὡς τώρα ἔξη φορές. Καὶ ἀφοῦ ἡ Νόρα Στίλλερ εἶχε διορισθῇ μὲ 250 κορώνες τὸν μῆνα, μπορεῖτε νὰ λογαριάσετε πόσα ἔπαιρνε τώρα, καὶ νὰ καταλάβετε γιατί ἦταν τόσο πολὺ εὐχαριστημένη ἀπ' τὴ θέσι της. Δὲν εἶναι συνηθισμένο πράμα, μιά νέα 26 ἐτῶν νὰ ἔχῃ μισθὸ 400 κορώνες.

Ἀκριβῶς ὅστερ' ἀπὸ τὴν τελευταία αὐξήσι ποῦ εἶχε πάρει, ἡ Νόρα Στίλλερ σκέφθηκε νὰ προσφέρῃ στὸν ἑαυτὸ της ἕνα δῶρο: τὸν Πάν. Καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ὁ Πάν τῆς εἶχε γίνῃ ἕνας πολὺ ἀγαπητὸς φίλος.

Δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε, τί εἶναι γιὰ μένα ὁ Πάν, εἶπε μιά μέρα ἡ Νόρα Στίλλερ στὴ δεσποινίδα τοῦ ταμείου.

Μὰ ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ Νόρα Στίλλερ δὲν ἤξερε ἀκόμα, πόσο πῶς ἀγαπητὸς ἀκόμα θὰ τῆς γινόταν στὸ μέλλον ὁ Πάν.

Αὐτὸ συνέβη κάποιο πρωτὶ, ὅταν ὁ κ. Μπέργκερ Μάντεχ, συγγραφεὺς, σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι του, γιὰ λόγους ποῦ θὰ παραμείνουν πάντα ἀνεξήγητοι, δὴ ἀπὸ συνήθεια. Ἐκεῖνο τὸ πρωτὶ, διεπίστωσε ἕνα γεγονός ποῦ τὸν ἀφῆκε κυριολεκτικῶς κατάπληκτο: ὑπῆρχε ἡλιος στὴν κρεββατοκάμαρά του! Ποτέ του δὲν εἶχε φαντασθῇ τέτοιο πράμα, κατὰ τὰ δύο χρόνια ποῦ κατοικοῦσε σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα.

Ἡ ἀνακάλυψις αὐτή, ὅτι κάθε πρωτὶ ὁ ἥλιος περνοῦσε ἀπ' τὸ δωμάτιό του ἐνῷ αὐτὸς κοιμόταν, τὸν ἐνεθάρρυνε τόσο πολὺ καὶ τοῦ ἔδωσε τέτοια ἐξοφτικὴ χαρά, ὥστε σηκώθηκε ἀμέσως ἀπ' τὸ κρεβάτι του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ καμαριέρα του, φαινόταν λιγάκι ἀνήσυχη ποῦ ὁ κύριός της εἶχε σηκωθῇ δυὸ ὥρες προτοῦ ἀρχίσῃ ἐκείνη νὰ ἐτοιμάζῃ τὸ πρόγευμα, ὁ Μπέργκερ Μάντεχ, ἐθεώρησε καλὸ νὰ τῆς πῇ:

— Ἡσυχάζετε, Πάουλα, θέλω νὰ κάνω ἕναν περίπατο πρὶν ἀπὸ τὸ πρόγευμα.

Ἡ Πάουλα ἔμεινε ἐμβρόντητη μαθαίνοντας αὐτὸ τὸ ἀπροσδόκητο νέο, καὶ κατέβασε ἀμέσως τὴν καφετιέρα ἀπ' τὴ φωτιά. Εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ δυὸ-τρεις

γουλιές ζεστὸ καφέ γιὰ νὰ συνέλθῃ. Συμβαίνουν στ' ἀλήθεια παράξενα πράγματα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Κι' ἔτσι ποῦ λέτε, ἐντελῶς τυχαίως, ὁ Μπέργκερ Μάντεχ βρέθηκε στὴ γωνία τοῦ δρόμου, κοντὰ στὸν λουστρό, ἀκριβῶς τὴ στιγμή ποῦ ἐκεῖνος ἀφοῦ χαιρέτησε τὴ Νόρα Στίλλερ, δεχόταν τὸ τρίτο ἀξιολάτρευτὸ της χαμόγελο. Καὶ, ἐντελῶς τυχαίως, ὁ Μπέργκερ Μάντεχ ἀντελήφθη αὐτὸ τὸ χαμόγελο. Ἀλλὰ προτοῦ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ἑκπληξί του, ἡ Νόρα Στίλλερ εἶχε ἀπομακρυνθῇ. Δὲν διέκρινε πιά παρὰ τὴν ἀρμονικὴ πλάτη της — φοροῦσε τὸ γκρί ταγέρ της — ἀνάμεσα στὶς ἀναριθμητὲς πλάτες τῶν ἄλλων διαβατῶν ποῦ πήγαιναν διασπαστικὸς στὶς δουλειές τους.

Πάουλα, εἶπε ὁ Μπέργκερ Μάντεχ, ὅταν γύρισε γιὰ τὸ πρόγευμα, ἤθελε νὰ μάθω: μήπως ἔχετε ξυπνηθῇ;

Κατάπληκτη γι' αὐτὴ τὴν ἐρώτησι — ἦταν ἡ δεύτερη ἐκπληξί ποῦ δοκίμαζε ἐκείνη τὴν ἡμέρα — ἡ Πάουλα ἀποκρίθηκε πῶς εἶχε. Καὶ χάρις σ' αὐτὸ τὸ ξυπνητήρι, ὁ Μπέργκερ Μάντεχ ἔθρεψε τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ, κοντὰ στὸ λουστρό τῆς γωνίας. Ὅμως αὐτὴ τὴ φορά ὁ Μπέργκερ Μάντεχ εἶχε φτάσει δυὸ λεπτά νωρίτερα, κι' ἔτσι μπόρεσε νὰ τὴν παρακολοθεῖ σὴν νὰ πλησιάζῃ. Τὴν εἶδε νὰ σταματᾷ περιμένοντας τὸ σήμα τῆς τροχαίας, τὴν ἄκουσε νὰ φωνάζῃ: «Πάν!» Ἐνοιωσε ἕνα εὐχάριστο ρίγος. Τὶ μελωδικὴ φωνή! Μὰ εἶναι τελείως ἀσυγχώρητη νὰ διατηρῇ αὐτὸ τὸ σοβαρὸ ὄψος. Τὸ χαμόγελο τῆς πᾶει ἀπείρως καλύτερα.

Μὰ νὰ, ἐκείνη τὴ στιγμή ἀνάψε τὸ πράσινο σήμα, καὶ ἡ Νόρα Στίλλερ μ' ἀνάλαφρο καὶ ζωηρὸ ὄμμα, διέσχισε τὸ δρόμο. Καὶ τότε, ὁ ἥλιος ἐφώτισε, ὁ ἥλιος ἔλαμψε μὲ μιά καινούργια λάμψι, καὶ τὸ γκρίζο πρωτὶνὸ ἔγινε διαυγέστατο καὶ φωτεινότερο... Ἡ Νόρα Στίλλερ εἶχε χαμογελάσει.

Ὁ λουστρός, σηκώνοντας τὰ δυὸ δάχτυλα ὡς τὸ γέισο τοῦ κασκέτου του εἶπε: «Καλημέρα, δεσποινίς Νόρα» καὶ τὸ δράμα ἐχάθηκε...

Ὁ Μπέργκερ Μάντεχ δὲν παρηκολούθησε τὴ Νόρα Στίλλερ. Ἐμείνε ἀκίνητος στὸ πεζοδρόμιο, πολὺ συλλογισμένος. Ὑστερὰ ἀναστέναξε βαθεῖα καὶ πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπῆτι του. Περιπατοῦσε σκεπτικός, δὲν εἶδε ἕνα σκυλὶ νὰ τὸν

προσπερνᾷ. Ἦταν ἕνα τεταρτὶ ἱρλανδικό, γερό καὶ ὠραίο, μ' ἕνα χρώμα γκρί ἀνοιχτό. Μὰ ἦταν δυνατὸν;... Σταμάτησε καὶ φώναξε:

— Πάν! ἔλα ἐδῶ Πάν! Ὁ Πάν ἐγύρισε ἀμέσως καὶ ἐπιθέωρσε προσεκτικὰ τὸν Μπέργκερ μ' ἕνα ἐξεταστικὸ, ἀλλὰ εὐμενὲς βλέμμα. Τὰ καστανὰ του μάτια ἔλαμπαν. Ὑστερὰ, ὁ Πάν ἔκαμε δυὸ-τρία βήματα πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μπέργκερ Μάντεχ καὶ πάλι σταμάτησε.

— Πάν! Ὁ Μπέργκερ προσπαθοῦσε νὰ δώσῃ στὴ φωνή του ἕνα τρυφερὸ τόνο. Ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ πιάσῃ φιλικὰς μὲ τὸν Πάν.

Τυχαίως τότε ἀντελήφθη πῶς ἐκεῖ κοντὰ βρισκόταν ἕνα ὄρτοπωλεῖο πολυτελείας. Ὑπάρχουν τάχα πολλοὶ σκύλοι στὸν κόσμο, ποῦ μποροῦν νὰ ἀνθέξουν στὸν πειρασμὸ ἐνὸς γλυκίσματος; Ὁ Πάν ἦταν ἀπὸ κείνους ποῦ δὲν μποροῦσαν ν' ἀνθέξουν. Ἡ κατάληψις τῆς καρδιάς του, στοίχισε στὸν Μπέργκερ πρὶν γλυκίσματα, ποῦ εἶχαν δέκα ὄρε τὸ καθένα.

Περπατώντας δίπλα του, ὁ Πάν, τὸν ἀκολουθοῦσε ὡς τὸ διαμέριμά του. Καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχε φάει τὸ κουρκοῦι μὲ τὸ καλαμπόκι καὶ τὸ γάλα, εἶχε γλυφῇ τὸ συνέσπασμένο του ὠραῖο κόκκαλο καὶ εἶχε καταβροχθίσει τὰ τρία γλυκίσματα, ὁ Πάν μὲ πολλὴν ἐνθουσιασμὸ ἄρχισε νὰ τραγανίσῃ μιά, δυὸ, τρεῖς, τέσσερις καραμέλλες. Ὅταν ὁ Μπέργκερ ἔπαισε νὰ τοῦ δινῇ ζαχαρωτά, ὁ Πάν ἔκανε ἀμέσως τὸν θυμωμένο. Ὁ Μπέργκερ ἀναγκάσθηκε νὰ ὑποχωρήσῃ.

Ὁ Πάν, ὅταν χόρτασε ἀπὸ τὶς ἐξαιρετικὰ αὐτὲς λιχουδιές, πῆγε καὶ κούλου ριάνθηκε στὴν καλύτερη πολυθρόνα τοῦ Μπέργκερ καὶ τὸ ἔρριξε στὸν ὕπνο. Τὰ πράγματα δὲν πῆγαν καὶ τόσο ἄσχημα. Αὐτὸ σκέφθηκε ὁ Μπέργκερ, ἐξυπνώντας τὸ σκόνη του. Ἀχ, τί ὠραία, Θεέ μου, θάταν, ἂν μποροῦσε τόσο εὐκολὰ νὰ κατακτήσῃ καὶ τὴν φιλία τῆς κυρίας τοῦ Πάν!

Ναί, μὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκολὸ νὰ διπλωρῶσῃ κανεὶς μὴν ἀγνωστὴν νῆα στὸ δρόμο, καὶ νὰ τῆς πῇ λ. χ.:

— Συγγνώμην, δεσποινίς, ὁ σκύλος σας εἶναι ὁ καλύτερός μου φίλος! Ὁχι, ἀσφαλῶς, αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ! Ὁ Μπέργκερ Μάντεχ ἀπεφάσισε νὰ κἀνῃ ὑπομνητὴν νὰ περιμένῃ νὰ τὸν ὀψῇ

ἡ τύχη, καὶ ἐν τῷ μεταξύ νὰ γίνῃ πολὺ στενὸς φίλος μὲ τὸν Πάν.

Στὶς τρεῖς ἡ ὥρα, ὁ Πάν ἄρχισε νὰ δεινῇ σημεῖα ἀνῆσυχίας. Πλησίασε στὴν πόρτα, καὶ ἀξίωσε μὲ τὸν νῦν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ. Ὅταν ἡ πόρτα ἀνοίξε, ὁ Πάν ἐγαύγισε στὸν Μπέργκερ Μάντεχ ἕνα φιλικὸ «χαίρετε!», γιστῇ, εἶπαμε, ἦταν ἕνας εὐγενικὸς σκύλος. Ἐπειτα ἔτρεξε νὰ συγαντήσῃ τὴν κυρία του.

— Ὁ Πάν δὲν γύρισε ὑμέρα στὸ σπῆτι. Εἶπε στὴ Νόρα Στίλλερ, ἡ γυναῖκα ποῦ περιποιῶταν τὸ διαμέρισμά της καὶ ποῦ ἐρχόταν κάθε πρωτὶ στὶς 11 γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ γεῦμα. Ἡμουν πολὺ ἀνήσυχη, δεσποινίς. Τὸν περιμένα ὅπως πάντα νὰ γυρίσῃ στὶς 9 καὶ 10, μὰ δὲν ἦρθε.

— Θάχε φαίνεται κάποιο ραντεβού. Ἡ Νόρα Στίλλερ χαμογελῶντας καὶ ἔεχασε ἐντελῶς τὸ περιστάτικό.

Τὴν ἐπομένη, στὶς 9 καὶ 10, ἡ Πάουλα κατατρόμψε ἡ καὶ μὲν, ἀκούοντας κάποιον νὰ χτυπᾷ καὶ νὰ ἐγείνῃ τὴν πόρτα τῆς εἰσόδου. Κύτταξε ἀπὸ τὸ παραθυρὰκι. Ἕνας σκύλος γκριζὸς στεκόταν στὸ κατώφλι μὲ τὰ μπροστινὰ του πόδια ἀκουμπισμένα στὴν ἐξώπορτα.

Τὶ νὰ κἀνῃ; Ἦταν, ὁ σκύλος ποῦ ὁ κ. Μάντεχ εἶχε κουβαλήσῃ μαζί του προηγούμενη μέρα. Ἡ Πάουλα, τὸ σκέφθηκε τὸ πρᾶμα, κι' ὕστερα ἔκρινε φρόνιμο νὰ τοῦ ἀνοίξῃ.

Ὁ Πάν ἄρχισε νὰ μυρίζῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, κυττάζοντας τὶς πόρτες τῆς τραπέζιας, τῆς κουζίνας, τῆς κρεβατοκάμαρας. Σταμάτησε μπροστὰ στὴν τελευταία. Τὴν ἐσπρώξε μὲ τὰ πόδια του, μῆκε καὶ μ' ἕνα σάλο θρέθηκε στὸ κρεβάτι τοῦ Μπέργκερ Μάντεχ. Ἐφῆρσε γιὰ νὰ τὸν ἐυπνήσῃ τὴν ἰδίαν μέθοδο ποῦ μεταχειρίζεταν καὶ γιὰ τὴν κυρία του.

Ἡ Νόρα Στίλλερ δὲν καταλάβαινε τίποτα. Ἐδῶ καὶ δυὸ ἑβδομάδες, ὁ Πάν ἀπουσίαζε τὴ μισὴ μέρα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς Κυριακές, ποῦ τὸν ἔπαιρνε μαζί της περίπατο. Καὶ τὸ χειρότερον ἦταν ποῦ ὁ Πάν φαινόταν σάν ἄρρωστος. Τὰ δαμάσκαλα μάτια του ἦταν κόκκινα καὶ τοιμυλιασμένα. Ἡ Νόρα Στίλλερ τὸν πῆγε σ' ἕνα κτηνίατρο.

— Πρέπει νὰ παύσετε ἀμέσως νὰ τοῦ δίνετε ζαχαρωτά, εἶπε ὁ κτηνίατρος. — Ζαχαρωτά! φώναξε ἡ

πορῶντας ἡ Νόρα Στίλλερ. Μὰ ὁ Πάν δὲν τρώει παρὰ βραστὸ καλαμπόκι, γάλα καὶ ψωμί. Τοῦ δίνω ἐπίσης μπισκότα γιὰ σκύλους καὶ κόκκαλα. Ποτέ μου δὲν τοῦ ἔδωσα ζαχαρωτά.

— Τότε θάμαι κάποιος ἄλλος ποῦ τοῦ δίνει, ἀποκρίθηκε ὁ κτηνίατρος.

Ἡ Νόρα Στίλλερ τὸν εὐχαρίστησε, πλήρως τὴ βρίζα καὶ ἔφυγε. Μὰ τέλος πάντων, ποῦ περνοῦσε ὁ Πάν τὰ πρωτῖνά του;

Σαφικὰ, τῆς ἦρθε μιά ἰδέα. Ὅταν τὴν ἐπομένη ὁ Πάν παρουσιάσθηκε στὸ σπῆτι τοῦ Μπέργκερ Μάντεχ, εἶχε ἕνα σημεῖωμα δει-

«Σὰς ἱκετεύω νὰ μὲ συχωρήσετε. Δὲ θὰ τὸ ξανακάνω ποτέ πιά. Ὁ χασάτης μου εἶπε ὅτι τὸ στήθος τοῦ μοσχარიοῦ εἶναι ἐξαιρετικὴ τροφή γιὰ τοὺς σκύλους. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τοῦ δίνω ἀπ' αὐτό;»

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ, ὁ Πάν ἔφερε στὸ κολλίε τοῦ τῆς ἀπάντησι:

«Τὸ στήθος μοσχარიοῦ εἶναι περιφνημὴ τροφή γιὰ σκύλους, μὰ εἶναι πολὺ ἀκριβό. Τὰ εἰδικὰ μπισκότα γιὰ σκύλους εἶναι φθηνότερα. Καὶ ἐξ ἄλλου ὁ Πάν τρέφεται ἐπαρκῶς στὸ σπῆτι.»

Ὁ Μπέργκερ ἀπάντησε:

ἀπόρησι. Φυσικά, ὁ Μπέργκερ δὲν ἤξερε ὅτι Νόρα Στίλλερ ἱκανοποιεῖται ἀπὸ τὰ σημεῖα ματὰ του, προσπαθοῦσε νὰ μαντέψῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνδρὸς ποῦ εἶχε αὐτὸ τὸ σταθερὸ καὶ εἰλικρινὲς γράφιμο.

Ἡ Νόρα Στίλλερ, πράγματι, ἦταν πολὺ καθῶς πρέπει. Καὶ ἤξερε πολὺ καλά, πῶς ἦταν τελείως ἀδύνατο, νὰ δέσῃ ἄλλο ἕνα σημεῖωμα στὸ κολλίε τοῦ Πάν. Ἀλλὰ ἦρθε μιά μέρα, ποῦ ὁ διευθυντὴς τῆς ἄτης πλοῖκῆς ἐταιρίας — ὁ προῖς στάνδης τῆς Νόρα Στίλλερ — ἔδωσε στὴν γραμματεία του μίαν ἐπιστολή ποῦ ἀπατοῦσε μίαν ἰδιαίτερη ἀπάντησι.

— Ἀπαντήστε σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, Νόρα Στίλλερ. Προέρχεται ἀπὸ κάποιον συγγραφέα — μὰ πῶς τὸν λένε, ἀλήθεια; Μάντεχ; νομίζω. Ζητῇ μίαν ἐκτίπωσι γιὰ νὰ ταξιδέψῃ μ' ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, στὴ Γαλλία. Εἰς ἀντάλλαγμα, θὰ μᾶς διαφῇ μισὴν στὰ ἀθροῦρα του. Μποροῦμε νὰ τοῦ κάνουμε ἐκτίπωσι 50 %. Καὶ εἰδοποιήστε τὸν νάρθη νὰ πάρῃ προσωπικῶς τὸ εἰσιτήριό του.

Ἡ Νόρα Στίλλερ πῆρε τὴν ἐπιστολή καὶ δίχως νὰ τὴν κυττάξῃ, τὴν ἔβαλε στὸ φάκελλο τῶν «πρὸς ἀπάντησιν».

Πέρασαν ἀρκετὲς ὥρες ὁσούτου ἔρθῃ ἡ σειρά αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς.

Δὲν ἔμεναν παρὰ πέντε μὴνᾶ λαμπρὰ ὡς τὴν ὥρα τοῦ γεύματος. Ἀκριβῶς ὅσο τῆς χρειάζετο γιὰ νὰ γράψῃ τὴν λιγύλογη αὐτὴ ἀπάντησι.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκριβῶς, ἡ Νόρα Στίλλερ ἐνοιώσε κι' αὐτὴ ἕνα εὐχάριστο ρίγος. Αὐτὸ τὸ γράφιμο.. Μὰ κάπου τὸ εἶχε ἴδῃ. Ἀδύνατο νὰ ὑπάρχουν στὸν κόσμο δυὸ ἀνθρώποι, ποῦ τὸ γράφιμό τους νὰ μοιάζῃ σὲ τέτοιο σημεῖο!

Τὰ «β» λόγου χάριν ἦταν ἀπαράλλαχτα μὲ τὰ «β» ποῦ ὑπῆρχαν στὰ σημεῖωμάτα ποῦ τῆς ἔφερνε ὁ Πάν.

Ἡ καρδιά τῆς Νόρα Στίλλερ χτυποῦσε μ' ἕνα γρήγορο ρυθμὸ, καθὼς ἔγραφε στὴ γραφομηχανή της τὴν ἀπάντησι. Οἱ σκέψεις στορβιλιζόνταν στὸ μυαλό της. Τὶ ἐντόπως θὰ τοῦ ἔκαμε δταν θὰ τὴν ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά;

Τὴν ἄλλη μέρα, στὶς 2 καὶ 30 ὁ Μπέργκερ ἀφῆκε τὸν Πάν, ποῦ κοιμῶταν ἡσυχὰ κούλουραςμένος στὴν πολυθρόνα του, δίνοντας στὴν Πάουλα τὴν κατηγορηματικὴ ἐντολή νὰ τὸν ἀφή-

Ἡ Νόρα Στίλλερ συνοδευόταν πάντοτε ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο της Πάν.

μένο στὸ κολλίε τοῦ. Ὁ Μπέργκερ τὸ εἶδε ἀμέσως τὸ πῆρε καὶ διάβασε: «Στὸν ἀγνωστο φίλο ἡ στὴν φίλη τοῦ Πάν. Πᾶστε νὰ δίνετε ζαχαρωτά στὸν Πάν. Ἀν σῶνῃ καὶ καλά, θέλετε νὰ τὸν κάνετε λειψοῦ, δίνετε τοῦ μόνο ψωμί, ἢ κόκκαλα. Χαίρετε! Ὁ κυρία τοῦ Πάν.»

Ὁ Μπέργκερ χαμογέλασε κατενθουσιασμένος. «Ἀνοίξε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου τοῦ καὶ τοποθέτησε μὲ πολλὴ προσοχή σὲ μιά γωνιά τὸ σημεῖωμα. «Τὸ πρῶτό σου γράμμα, ὦ ἡλιέ μου!» μουρμούρισε. Δὲν ὑπολόγισε νὰ τῆς βρῇ ἄλλο πῶς ὠραῖο καὶ πῶς κατὰλληλο ὄνομα.

Ἐγγραψε κι' αὐτὸς ἕνα γράμμα καὶ τὸ ἔθεσε στὸ κολλίε τοῦ Πάν.

δη στις 3 ή ώρα.

Βγήκε για να πάη στην ατμοπλοϊκή εταιρεία. Είχε τύχη που του έκαναν 50 % έκπτωση. Θα μπορούσε έτσι να πραγματοποιήσει το ταξίδι του.

— Έμπρός! είπε μια μελωδική φωνή όταν ο Μπέρνγκερ χτύπησε στην πόρτα που είχε άπάνω την επιγραφή: «Γραμματείας».

Ήταν η πόρτα που του υπέδειξε η δεσποινίς που καθόταν πίσω από το γκισέ που έγραφε: «Πληροφορίες».

Ο Μπέρνγκερ Μάντεχ άνοιξε την πόρτα. Βρισκόταν όρθιος έμπρός στον «ήλιο» που, έμπρός στην κυρία του Πάν. Με πολλή κόπο κατάρρωσε να κρατήσει τη συγκινησί του.

Και η Νόρα Στίλλερ, προσηλασμένη επίσης και κείνη να κρύψει την ταραχή της έμπρός στον ωραίο και ύψη λόν αυτόν άντρα, που την κούτταζε με τα γαλανά του μάτια.

Πρώτος εκείνος τόλμησε να μιλήσει:

— Μπέρνγκερ Μάντεχ... είπατε και υποκλίθηκε έλαφρά. «Ελάβα την πρόσκλησή σας».

— «Α, ναι! αποκρίθηκε εκείνη και ξαναθυμήθηκε ξαφνικά πώς πριν απ' όλα ήταν η πρώτη γραμματείας της ατμοπλοϊκής εταιρείας. Καθήστε, σας παρακαλώ. Ένα λεπτό. Θα σας δεχθώ σε λίγο ο κύριος διευθυντής».

Το ρολόι του τοίχου έκανε τικ - τίκ, τικ - τίκ. Ο κ. διευθυντής ήταν πάντα άπησχολημένος.

Το ρολόι του τοίχου έδειχνε 3 και 6 λεπτά, όταν ο Μπέρνγκερ και η Νόρα Στίλλερ άκουσαν ένα γνώριμο γαύγισμα, κάτω στον δρόμο:

— Είναι ο Πάν! φώναξε ο Μπέρνγκερ Μάντεχ.

Η Νόρα Στίλλερ τον κούταξε με τα μάτια λάμποντα, κατόπληκτη.

— «Ότε ξέρετε ότι...

— Βεβαίως.. Μά έσείς

πώς ξαίρετε ότι...

— «Ανεγνώρισα το γράμ

μό σας».

— Έγώ σας είχα πρώτο

πρόσκληση στο δρόμο...

Έκείνη τη στιγμή έκουδού

νισε το εσωτερικό τηλεφώ

νο. Ο διευθυντής ήταν ελεύ

θερος.

Θα ήταν μια άσυγχωρητη

φλυαρία από μέρος μας

και μια περιττή σπατάλη με

λάνης αν καθόμασταν τώρα

να σας αφηγηθούμε τί είπαν

μεταξύ τους η Νόρα Στίλλερ

και ο Μπέρνγκερ Μάντεχ

δ

ταν ξαναβρέθηκαν μόνοι

στο γραφείο της γραμμα

τείας.

Όταν εκείνος βγήκε από

το γραφείο της διευθύν

σεως, βρήκε την Νόρα να

γράφει στη μηχανή της. Έ

πειτα από λίγα δευτερόλε

πτα, σταμάτησε να γράφει.

Και τότε — το ρολόι έδειχνε

3 και 48' — η Νόρα Στίλ

λερ έχαιμογέλασε με κείνον

τόν εξαίσιο τρόπο, που έκα

νε τα σοβαρά και έξυπνα

μάτια της κάπως πονηρά

και, πάντως, αξιολάτρευτα.

Ο Μπέρνγκερ Μάντεχ ξανα

είδε μέσα στο χαμόγελο αυ

τό τον ήλιο. Και άμέσως το

φως ένα γύρω που, του φάν

ηκε αλλοιώτικο, διαυγέστα

το και λαμπερό και διαπέ

ρασε σαν μια δέσμη από βέ

λη, σαν μια δέσμη από χρυ

σες άχτίνες, την καρδιά του.

Ωρισμένως δε χρειαζόσθε

τη βοήθειά μας για να μαν

τέψετε την έκπληξη και την

έκσταση του Πάν, όταν αντί

κρυσε στη σκάλα την κυρία

του με τη συντροφιά του κα

λοῦ του φίλου. Ο Πάν έχο

ροπηόυσε όλοένα γύρω

τους, όλο το διάστημα που

είχαν μείνει και οι δύο τους

δρόμοι έμπρός σ' ένα ζαχα

ροπλαστείο και έβγαλε έναν

άναστεναγμό άνακουφίσα

ως όταν η κυρία του έπει

σθηκε τέλος να μπη στο κέν

τρο μαζί με τον Μπέρνγκερ

Μάντεχ.

Έτσι άγνωρίσθηκαν. Ο

σο για μας, θα προσπαθή

σουμε να είμαστε σύντομοι.

Θα πούμε μονάχα πώς κα

τά το διάστημα του ταξει

διοῦ του, ο Μπέρνγκερ λά

βαινε συχνά γράμματα.

Στα γράμματα αυτά γινό

τανε λόγος για τα κέφια

του Πάν, για την υγεία του,

για τα καμώματά του, για

τις αίσθηματικές υποθέσεις

του.

Το τελευταίο γράμμα τέ

λειωνε έτσι: «Η Νόρα σου,

που είναι πολύ εύτυχισμέ

νη».

Και ο Πάν υπήρξε πολύ

εύχαριστημένος, και δεν έ

κρυψε διόλου τη χαρά του,

όταν η κυρία του και ο φί

λος του άπεφάσισαν επί τέ

λους να κατοικήσουν στο

ίδιο σπίτι και δεν έπαιρνε

πιά τους δρόμους για να

ιδή πότε τον ένα και πό

τε τον άλλον.

ΑΝΙΚ ΣΑΞΕΓΚΟΡ.

ΣΤΡΩΣΕ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Τρεις γείτονες πτηνοτρόφοι πήγαν σε μια αγορά πουλερικών και ο ένας από τους τρεις άγόρασε ένα περίτεχνο κοτέτσι. Οι δυο άλλοι, ο Ντίκ και ο Φράνς του είπαν ότι θα τον βοηθούσαν να το μεταφέρει στη φάρμα του. Έτσι ο Τόμ (ο άγοραστής) τους εύχαρίστησε, και πιάνοντας από το ένα μέρος το κοτέτσι, και ο Ντίκ από το άλλο, ξεκίνησαν...

Σε λίγο όμως κουράστηκαν.

— «Ε, σύντροφε! είπε ο Τόμ, Άς το άκουμπήσουμε να ξεκουρασθούμε λίγο. Ποῦ είναι όμως ο Φρέντ; Τον έχασα. Δεν είπα ότι θα βοηθούσε και κείνος στη μεταφορά; Έκείνη τη στιγμή άκούστηκε μια φωνή μέσα από το κοτέτσι.

— Έδω είμαι, σύντροφοι! Έγώ μεταφέρω το ξύλο που θα κουρνιάζουν οι κόττες.

ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ο Σκωτσέζος Ίκεϋ μπήκε στο άστυνομικό τμήμα, βιαστικός και άησυχος.

— Έχασα ένα πεντόλιρο, είπε στον άξιωματικό της υπηρεσίας. Μήπως το βρήκε κανείς και σας το έφερε;

— Όχι, άπάντησε ο άστυνομικός. Μόνον κάποιος βρήκε ένα σελλίνι και μας το έφερε.

— Καλά, άπάντησε άμέσως ο Ίκεϋ. Το παίρνω ως... προκαταβολή.

ΝΑΥΤΙΑΣΙΣΙ

Ένας περιηγητής ταξιδεύοντας μ' ένα πλοίο της κακής ώρας από την Άγγλία στη Νέα Υόρκη, έδοκίμαζε τα κακά συμπτώματα της ναυτίας για πρώτη φορά:

Εκάλεσε, λοιπόν, τη γυναίκα του στο προσκέφαλό του, και της είπε με μιάν αδύνατη φωνή:

— Τζέννυ! Η διαθήκη μου βρίσκεται στην Τράπεζα. Τα πάντα τα κληροδοτώ σε σένα, άγάπη μου. Τις διάφορες μετοχές μου θα τις βρής στο χρηματόκιβώτιο.

Και κατόπιν πρόσθεσε με θέρμη:

— ... Και σ' έξορκίζω, Τζέννυ, να με θάψεις στη Νέα Υόρκη. Μοῦ είναι άδύνατο να ξαναβρεθείω με πλοίο, ζωντανός ή πεθαμένος.

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΑΙΒΑΝΙΑΗ

ΓΚΛΟΡΙΑ ΝΤΙΚΕΣΟΝ

Τὰ αὐγά τοῦ ΠΑΣΧΑ

“Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καὶ ποιητικώτερα
ἔθιμα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας

ΤΑ ΓΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Στὰ πρῶτα χριστιανικά χρόνια, στὴν περίοδο τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς ἀγνῆς λατρείας, τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς οἱ χριστιανοὶ ἐτραγῶν σὲ κοινὰ γεύματα τὰ ὁποῖα ὠνομάζοντο «Ἀγάπες». Τὸ κυριαρχοῦν φαγητὸ στὰ γεύματα αὐτὰ ἦταν τὰ κόκκινα αὐγά.

Πολλοὶ λένε, πὼς ἔχει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐθίμου ἀπὸ τὸ κόκκινο αὐγὸ ποὺ ἐγέννησε μὴ κόττα τὴν θραύσιν ποὺ γεννήθηκε στὴ Ρώμῃ ὁ «Ἀλέξανδρος Σεβήρος». Ἄλλοι, ἀπὸ τὰ πυθαγόρεια σι-δερένια αὐγά ποὺ ἔβαζαν οἱ εἰδωλόλατραι στὸ στόμα τῶν μαρτύρων κ.λ.π.

ΤΟ ΑΥΓΟ ΤΟΥ ΛΟΥΔΑΙΙΚΟΥ ΙΔ'

Κάποια ἐποχὴ τὸ αὐγὸ ἐγίνε καί... ζωγραφικῶς πῖναξ. Διάσημοι ζωγράφοι ἀναπαριστοῦσαν στὸ κελυφὸς τοῦ διαφόρου εἰκόνες ἀπὸ τὰ Ἅγια Πάθη. Περίφημο ὡστόσο ἔμεινε στὴν ἱστορίαν τὸ αὐγὸ ποὺ ἔστειλε ὡς δῶρο ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' στὴν περίφημη Παύλοδα, διακοσμῆ-μένο μὲ χρυσὸ καὶ πολύτιμα πετράδια.

ΤΟ ΑΥ- ΓΟ ΣΥΜΒΟΛΟ

Τὸ αὐγὸ, σύμβολο τῆς διαιωνίσεως τῆς ζωῆς, δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ γίνῃ ἀπὸ τίς πρῶτες μέρες τῆς διαδόσεως τῆς θρησκείας τοῦ Ὁραίου Ναζωραίου τὸ σύμβολο τῆς Ἀναστάσεως. Τῆς Ἀγάπης. Ἐἵναι ἐπίσης τὸ σύμβολο τῆς Ἀνοίξεως.

ΑΥΓΑ ΠΟΥ... ΓΕΝ- ΝΟΥΝ ΓΟΗΤΕΥ- ΤΙΚΑ ΓΚΕΡΑΣ

Γὰ πὺδ θεληματικὰ αὐγά ποὺ προσεφέρθησαν ἐπ' εὐκαιρίαν τοῦ Πάσχα ἦσαν ἐκεῖνα ποὺ ἐπεσφύσαν στὴν Ἀμερικὴ. Ὁ περίφημος «Βασίλειος» τοῦ σιδήρου προσέφερε κάποτε ἕνα τεράστιο αὐγὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξεβλήθησε ἕνα χαριτωμένο νηρέλι.

...ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΔ ΚΑΠΟΝΕ Ι

Τὴ Μεγάλῃ Τρίτῃ τοῦ 1925 ἡ ἀδελφὴ τοῦ τρομεροῦ γνάγκοιτος ἔχασε ξαφνικά τὸ μονάρχικο κορίτσι της. Οἱ ὑπέθεσαν ὅτι ἐχθροὶ τοῦ Ἀδὸν ἐξεδίκαζοντο στὸ πρόσωπο τῆς ἀδελφῆς του. Ποιὰ ἐκπληξίς ὅμως! Τὴν Λαμπρὴν ἡ ἀπαρηγόρητη μητέρα ἔλαβε ἀνωνύμως ἕνα τεράστιο χρυσὸ αὐγὸ. Τὸ ἀνοίξε καὶ ἀπὸ μέσα ἀνεβλήθη ἡ μικρούλα Νταίτση. Τὴν εἶχε ἀπαγάγει ὁ ἴδιος ὁ Καπὸνε ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε ἄλλοιῶς νὰ δῇ τὴν ἀγαπημένη ἀνηψιά.

ΑΥΓΑ ΣΟΚΟΛΑΤΕΝΙΑ

Τὰ σοκολατένια αὐγά ἔχουν πατρίδα τὴν Ὀλλανδία καί... γεννήθηκαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἀπὸ ἐκεῖ κατόπιν ἐξήλθον καί... κατέκτησαν ὅλη τὴν Εὐρώπην. Ὅπως εἶπα τ' εἶπα ἡ δέλφια τους δὲν εἶναι κανά. Ἡ κοιλότης τους γεμίζεται μὲ εἶδη τῆς ἀρεσκείας τοῦ λαγαροπλάστη καὶ τοῦ πελάτου του.

Οἱ μικρογρόφοι δὲν λησμονοῦν ὡστόσο καὶ τὴ λευκὴ ἐπαφάνεια τοῦ αὐγοῦ. Κάποιοι περίφημοι στὸ εἶδος αὐτὸ μοναχὸς στὸ Ἅγιον Ὄρος κατόρθωσε νὰ γράψῃ ἐπάνω στὸ αὐγὸ ὀρθόγραφον τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον, τὸ ἀναφερθένον εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτήρος.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΟΧΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η νύχτα της 14ης
Ιανουαρίου

ΠΕΤΡΟΣ ΠΡΟΣΤ

Η ιστορία μας αρχίζει κατά το έτος 1620 και διαδραματίζεται στην παλαιά εκείνη επαρχία της Γαλλίας που λεγόταν Ελευθέρα Κομητεία, η οποία από την εποχή του Καρόλου Ε' ανήκε στην Ισπανία.

Σε μικρή απόσταση από το χωριό Λογκασμοά, στην αρχή ενός μεγάλου δάσους, θριαμβόταν ένα σπιτάκι, τριγυρισμένο από κήπο, πολύ περιποιημένο και καθαρό.

Το σπίτι αυτό ανήκε σ' έναν άνθρωπο που είχε απκτήσει πολύ μεγάλη φήμη και ήταν δημοφιλέστατος στο Λογκασμοά και σε όλα τα γύρω χωριά.

Ο άνθρωπος αυτός, καταγόμενος από απλούς χωρικούς κι αυτός χωρικός, λεγόταν Πέτρος Πρόστ.

Δεν ήταν πλούσιος. Εκτός όμως από το σπιτάκι αυτό είχε και μερικά κτηματάκια, που του επέτρεπαν να ζή χωρίς να δουλεύει σε ξένους.

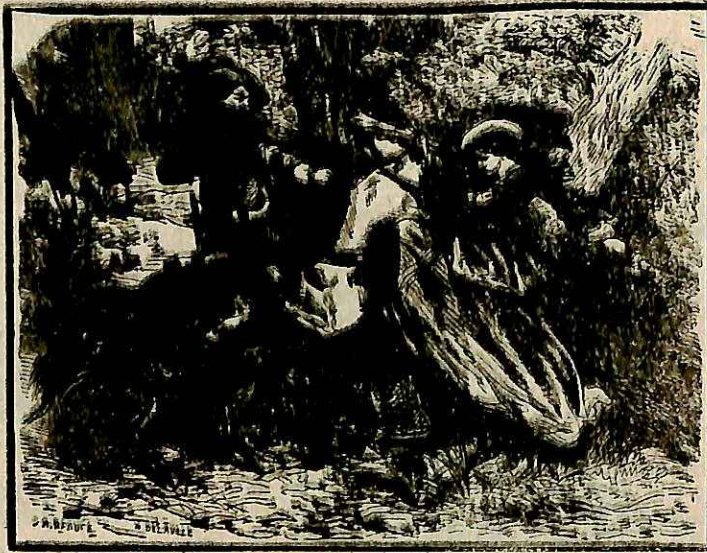
Ο Πέτρος Πρόστ ανήκε στη μεγάλη εκείνη κατηγορία των ανθρώπων που έρχονται στον κόσμο με την ψυχή γεμάτη αγάπη και καλωσύνη και που αφιερώνουν όλη τους τη ζωή στην ανακούφιση της δυστυχίας.

Από παιδί ακόμα ο Πέτρος Πρόστ προσπαθούσε να βρή κάθε τρόπο για να ευεργετήσει τον πλησίον του. Εύσεως και λίγο φανατικός στην πίστι του, όπως είνε όλοι οι χωρικοί που πιστεύουν, ο Πέτρος Πρόστ εοικέσθηκε στην αρχή να γίνει κληρικός.

Είχε όμως μέσα του κάποιο ένστικτο ελευθερίας που τον έκανε να τρομάξει μπροστά στην αυστηρή εκκλησιαστική πειθαρχία.

Εγκατέλειψε, λοιπόν, την ιδέα να γίνει λειτουργός του Υψίστου και ιατρός των ψυχών και αποφάσισε να γίνει ιατρός των σωμάτων.

Σε ηλικία δεκαοχτώ χρόνων, η νέα είχε για πρόβλεπα μονάχα την σπα-

νών, γνωρίζοντας μονάχα γραφή και ανάγνωση, έπληγε στην πρωτεύουσα της επαρχίας, στο Ντόλ, για να σπουδάσει.

Μετά τέσσερα χρόνια, ο Πέτρος Πρόστ ξαναγύρισε στο Λογκασμοά. Η επιστήμη του θα προκαλούσε ασφαλώς τα περιφρονητικά χαμόγελα ενός σημερινού γιατρού, αλλά στην εποχή του ο Πέτρος Πρόστ ήταν ένας ασχός και ικανώτατος γιατρός.

Ός εκείνη τη στιγμή, ο νέος αυτός των εικοσιδύο χρόνων δεν έζησε για τον εαυτό του, αλλά για τους άλλους. Έγινε δηλαδή ιατρός των πτωχών.

Περνούσε όλες τις ημέρες και τις νύχτες του τρέχοντας από το θούνι στον κάμπο, προσφέροντας την βοήθεια και τις γνώσεις του σ' αυτούς που υπέφεραν από κάποιαν αρρώστεια και μη δεχόμενος ποτέ αμοιβή γι' αυτό.

Μονάχα απ' τους πλούσιους δεχόταν πληρωμή και κάποτε την απαιτούσε. Αλλά τα λεφτά εκείνα τα έδινε αμέσως στον έφημο, στο χωριό του για να τα μοιράσει στους φτωχούς.

Ήταν δέκα χρόνια που ο νεαρός γιατρός έκανε αυτή τη ζωή, γεμάτη αυταπάρνηση και αυτοθυσία, όταν έρωτεύθηκε μια νέα που έμενε στα περίχωρα του Σαιν-Κλων.

Αυτή η νέα είχε για πρόβλεπα μονάχα την σπα-

νία ομορφιά της, τα είκοσι χρόνια της και μια καλά φήμη για την ορετή της. Και την έλεγαν Αντουανέττα Λεβιλαιν.

Ο Πέτρος Πρόστ την έζητησε σε γάμο. Ήταν τότε τριαντάδυο χρόνων, αλλά έδειχνε τουλάχιστον σαράντα, από τους κόπους και τις στερήσεις που υπέβαλλε τον εαυτό του.

Ήταν ψηλός, με ωραίο πρόσωπο εκφραστικό, αν και λίγο μαυρισμένο από τον ήλιο, ψηλό μέτωπο και ώμους πλατείς.

Απερίττα πάντα ντυμένος, δεν είχε τίποτα που να μπορεί να κατακτήσει ένα κορίτσι. Ωστόσο η Αντουανέττα Λεβιλαιν έδεχθηκε με χαρά κι εύγλωσσούν να γίνει γυναίκα του καλού εκείνου γιατρού.

Ο γάμος τους έγινε στις 14 Ιανουαρίου 1618.

Εκείνη την ημέρα, ο Πέτρος Πρόστ μπόρεσε να καταλάβει πόσο μεγάλη ήταν η δημοτικότητα του σ' όλη την περιφέρεια. Πληθος κόσμου μαζεύτηκε από τα γύρω χωριά στην εκκλησία όπου έγινε ο γάμος. Και όταν έδωσαν οι νεόνυμφοι, το πλήθος αυτό που τους ελάτρευε, έξεσπασε σε ζητωκραυγές και χειροκροτήματα.

Είπε αδύνατον να περιγραφούν οι πρώτες χαρές της μικρής αυτής οικογένειας. Θα χρειαζόταν λυγνά και όχι πέννα για να

ΤΟΝ ΞΑΒΙΕ ΝΤΕ ΜΟΝΤΕΠΕΝ

Ψάλλη κανείς το γλυκό εκείνο ποίημα της αγνής αγάπης και της οικγενειακής ευτυχίας.

Μετά ένα χρόνο από το γάμο τους, η Αντουανέττα κατάλαβε πως επρόκειτο να γίνει μητέρα.

Ο Πέτρος Πρόστ έπεριμενε τη μεγάλη εκείνη στιγμή με δικαιολογημένη ανυπομονησία. Αγαπούσε υπερβολικά τα παιδιά και η ιδέα ότι θ' αποκτούσε ένα δικό του, από την αγαπημένη του Αντουανέττα, το προκαλούσε έναν απερίγραπτο ενθουσιασμό.

Αλλά ο άνθρωπος ποτέ δεν μπορεί να κυβερνήσει την τύχη του. Πολύ συχνά ένα άγνωστο χέρι τον χτύπαι με τραγική ειρωνεία την ώρα ακριβώς που πρόκειται να πράξει κάποιο σημαντικό έργο.

Στις 14 Ιανουαρίου 1620, δηλαδή ακριβώς δυο χρόνια μετά τον γάμο της, η Αντουανέττα πέθανε, ενώ έφερνε στον κόσμο ένα κοριτσάκι.

Και ήταν θαύμα πως ο Πέτρος Πρόστ, βλέποντας ταμάτια της λατρευτής του γυναίκας να κλείνουν για πάντα, νοιώθοντας την τελευταία πνοή να θγαίνει από τα χείλη της, άκουμπώντας το χέρι στην καρδιά της, που δεν χτυπούσε πια, καταλαβαίνοντας ότι έπρεπε να χωριστεί για πάντα από την γλυκιά και αγνή εκείνη σύντροφο της ζωής του, ήταν θαύμα, λέμε, πως ο άνθρωπος αυτός δεν έτρελλάθηκε!

Αυτά είνε από τα μυστικά της Θείας Προνοίας. Μπορούμε μόνο να υποθέσουμε ότι ο Πρόστ αφού έκεραυνόβηθη κατ' αυτόν τον τρόπο, θυμήθηκε ότι δεν ήταν μόνος στον κόσμο και ότι η Αντουανέττα του άφησε ένα αδύνατο και καχεκτικό πλάσματάκι, για το οποίο έπρεπε να ζήσει ακόμα και

να παλαίψη.

Όταν ένας άντρας περάσει μια από τις τρομερές αυτές κρίσεις χωρίς να παράφρονήσει, μπορεί να πη ότι εσώθηκε.

Η Αντουανέττα είχε πεθάνει κατά τις ένδεκα τη νύχτα.

Τα ξημερώματα της επομένης, έπειτα από μια νύχτα απερίγραπτης πάλης και αγωνίας, ο Πέτρος Πρόστ είχε θριαμβεύσει. Φαινόταν ήρεμος. Μόνο και οι βαθιές ρυτίδες αυλάκωναν το μέτωπό του. Τα μάτια του ήταν πολύ θαυλαμένα, τα μαλλιά του είχαν άσπρισει έντελως και φαινόταν πως είχε γεράσει κατά είκοσι χρόνια.

Ο πρώτος χωρικός που τον είδε τόσο χλωμό και γέρασμένο, ωπισθοχώρησε με τρόπο, νομίζοντας πως είχε μπροστά του ένα πτώμα.

Φίλε μου, του είπε ο Πέτρος Πρόστ, ενώ ένα παράξενο χαμόγελο του άνοιγε τα χείλη, φανόμαι τόσο αλλαγμένος γιατί είμαι πολύ δυστυχής. Απόψε πέθανε η Αντουανέττα μου!...

Υστερα από λίγες ώρες όλοι στο χωριό ήξεραν τη μεγάλη συμφορά που είχε βρή τον γιατρό των πτωχών και οι κάτοικοι όλης της περιφέρειας, όπως και την ημέρα του γάμου, αλλά ντυμένοι τώρα στα μαύρα μαζεύτηκαν για να συνοδεύουν στον τάφο την ομορφη και λατρευτή εκείνη γυναίκα που είχε παρηγορήσει και ανακουφίσει τόσους και τόσους.

Παρά την συνήθεια που επικρατούσε τότε, ο Πέτρος Πρόστ θέλησε να παρκαλουθήσει την κηδεία. Και όλη την διαρκεία της νεκρικής πομπής και όσο έκράτησε η νεκρώσιμη ακολουθία στην εκκλησία, ο γιατρός μπόρεσε να κρατήσει την ψυχραιμία του.

Αλλά όταν έφθασαν στο νεκροτάφειο, όταν κατέβησαν το φέρετρό στον νεοσκεπασμένο λάκκο, όταν οι πρώτες φτυαριές από χώμα άρχισαν να σκεπάζουν την κάσσο ο Πέτρος Πρόστ δεν μπόρεσε πια να κρατήσει τ' αναφυλλητά που ανέβαιναν απ' την καρδιά του και τον έπνιγαν, φουσκώνοντας το στήθος του, όπως ο μανιασμένος βόρρας φουσκώνει τα κύματα.

Έφερε το μαντηλι στο στόμα για να πνίξει τις σπαραχτικές κραυγές που ανέβαιναν στα χείλη του, εκλύστηκε κάτω στο χώμα που ήταν σκεπασμένο από χιόνι, ακούμπησε επάνω το μέτωπό και όλοι είδαν το χιόνι να λιώνει και να άχνιζε σ' αυτήν την

επαφή.

Όταν ο λάκκος έγέμισε χώμα, όταν έσβυσε και η τελευταία ήχώ της νεκρώσιμης ακολουθίας στα γύρω σοινά, ο Πέτρος Πρόστ σηκώθηκε.

Ήταν πάλι ήρεμος, είχε θριαμβεύσει για δεύτερη φορά.

Τότε πολλές γυναίκες τον έτριγύρισαν. Ήταν νεαρές και ρωμαλέες χωρικές, με μαρά στην αγκαλιά, τα περισσότερά από τα οποία ήταν κρεμασμένα από τα στήθη τους. Και η καθεμία τον παρακαλούσε να την προτιμήσει για παράμυθό του κοριτσιού του.

Ο γιατρός των πτωχών τις ευχαρίστησε όλες, αλλά δεν έδεχθηκε την προσφορά. Είχε αποφασίσει ότι η μικρή εκείνη ορφανή, που έστερήθηκε τόσο ωρίς το μητρικό γάλα, να μην άγγιξη με τα χείλη της το στήθος άλλης γυναίκας. Θα την μεγάλωνε μόνος του, με το γάλα μιας κατσίκας που έδωσε όλη την ημέρα στο χωράφι του.

Οι γυναίκες εσέβαστηκαν τη θέλησή του και ο Πέτρος Πρόστ ξαναγύρισε ολόμοναχος στο σπιτάκι εκείνο όπου, λίγες μέρες πριν, έθρισκε τη χαρά και την ευτυχία και όπου τώρα που είχε χάσει το ήμισυ της ζωής του, δεν έμενε πια παρά μια κούνια κοντά σ' ένα τζάκι σβυστό.

Και ποιός ξέρει αν και η κούνια αυτή δεν επρόκειτο να μείνει πολύ γρήγορα άδεια, αφού το ορφανό κοριτσάκι ήταν αδύνατο και καχεκτικό, σαν τρυφερό θλαστόρι που δεν μπορούσε να ριζώσει βαθειά μέσα στη γη.

Από το νεκροτάφειο του Λογκασμοά ως το σπιτάκι του γιατρού η απόσταση δεν ήταν παρά μερικές εκατοντάδες βήματα.

Βυθισμένος στον πόνο

του, με σκυφτό το κεφάλι, τα χέρια κρεμασμένα και το βλέμμα άπλανές, ο Πέτρος Πρόστ διέσχισε πολύ άργα αυτήν την απόσταση. Έσπρωξε την καγκελλωτή πόρτα του κήπου, την άφησε ανοιχτή πίσω του, κι έμπηγε στο σπίτι.

Εναάδυνάτο κλάμα μωρού παιδιού τον υποδέχθηκε. Το κοριτσάκι του έκλαιγε.

Φτωχό, άθωο πλάσμα. τάλκι, έμουρμούρισε ο γιατρός, παίρνοντας τη μικρή στην αγκαλιά του. Ακόμα δεν ήρθες στη ζωή κι έγινώρισες τον πόνο! Καλύτερα να πς γρήγορα να έρθης τη μητέρα σου εκεί επάνω, αν πρόκειται να υποφέρης όσον υποφέρει σήμερα ο πατέρας σου!...

Η «ΜΑΥΡΗ ΠΡΟΣΩΠΙΔΑ»

Ήταν η τρίτη νύχτα από τότε που πέθανε η Αντουανέττα και η φύσις όλη, σαν νάνοιθε τον πόνο του Πέτρος Πρόστ, θριαμβόταν σε μια φοβερή αναστάτωση, σαν την ψυχή του.

Εκείνη τη νύχτα η κακοκαιρία έδυναμωσε από στυγνή σε στίγμη. Το χιόνι έπεφτε αδιάκοπα στροβιλίζοντας από τον δυνατόν αέρα που το έεξκόνιζε προς όλες τις διευθύνσεις, και όπου μπορούσε να σταθί έσχηματιζε δολοκλήρα κατάσπρα βουνά.

Θα ήταν έντεκα η ώρα το θρόδυ. Μαύρα και βαριά σύννεφα έτρεχαν μαγισμένα στον θούρκομένο ούρανό, ενώ ο αέρας έμουγγριζε κι έσφύριζε στα δέντρα, αρπάζοντας ό,τι μπορούσε να πάρη μαζί του.

Όλο το σπίτι έτριζε συθέμελα από τον αέρα κι ένα παράθυρο που άνοιξε ξαφνικά, άρχισε να χτυπά με μανία στον τοίχο, σαν καταπέλτης.

Ο Πέτρος Πρόστ, γονατιστός κοντά στην κούνια

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΑΠΟ ΣΗΜΕΡΑ ΤΟ ΝΕΟ ΑΦΘΑΣΤΟΥ ΠΛΟΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΘΟΥΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΑΣ

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

Άγνοι έρωτες, γεμάτοι αυθόθυια, που καταλήγουν στον θρίαμβο της αρετής.

του παιδιού του και πιο χλωμός από την ημέρα που είχε συνοδεύσει στο νεκροτάφειο την αγαπημένη του Αντουανέττα, δεν άκουγε τους κρότους εκείνους και τα μουγγρητά της θύελλας.

Σκυφτός επάνω στο κοριτσάκι του, ο γιατρός ένοιωθε καινούργιον πόνο, βλέποντας την τρομερή πάλη που έκανε η ζωή και ο θάνατος γύρω από τ' ορφανό εκείνο θρέφος. Και ο Πέτρος Πρόστ έκσταλα. Θάινε πολύ καλά ότι στην πάλη αυτή θα έκέρδιζεν ο θάνατος, οποιαδήποτε και αν ήταν η δική του βοήθεια.

Το κοριτσάκι αυτό ήταν καταδικασμένο! Ο θάνατός του ήταν αναπόφευκτός. Το μνημα που είχε δεχθή τη μητέρα έπρεπε ν' ανοίξει πάλι για να δεχθή και την κόρη!

Για να σωθί, για να ζήσει έστω και μια ώρα ακόμα, έπρεπε να γίνει ένα θαύμα, μια νεκράναστασις!

Ο Πέτρος Πρόστ ήταν καλός Χριστιανός. Ωστόσο δεν έπίστευε ότι ένα τέτοιο θαύμα θα μπορούσε να γίνει. Και δεν το ζήτησε από το Θεό.

Κάθε στιγμή που περνούσε εξύγωνε περισσότερο το θρέφος εκείνο στην υπέρτατη κρίσι που θα τελείωνε με τον θρίαμβο του θανάτου.

Η αναπνοή της μικρής γινόταν όλο και πιο δύσκολη, τα χείλη της άσπριζαν, το πρόσωπο έπαίρνε τη χλωμάδα του θανάτου, τα χέρια και τα πόδια της επάγαναν. Ο θάνατος δεν ήταν πια μακριά!...

Ο Πέτρος Πρόστ τα έβλεπε ολόκαθαρά όλ' αυτά. Τα έβλεπε με την καρδιά του πατέρα και με την πείρα του επιστήμονος. Μετρούσε τα δευτερόλεπτα και το φαινόταν πολύ παρμένο ότι το αδύνατο αυτό το πλάσματάκι κατάρθωνε ν' άντεχί και να υποφέρει ακόμα τόσο πολύ.

Επέρασαν μερικές στιγμές ακόμα. Μετά το στόμα της μικρής έμισάνοιξε για ν' αφήσει μιάν ασθενική κραυγή που σταμάτησε στα χείλη της. Το σώματάκι έκανε μιάν ανεπαίσθητη κίνησι κι έπειτα έμεινε ακίνητο.

Ο θάνατος είχε νικήσει!...

Ο Πέτρος Πρόστ έκόλλησε για πολλήν ώρα τα όπλα και τρεμάμενα χείλη του στα παγωμένα χείλη της μικρής. Μετά σωριάστηκε στο πάτωμα και αυτός που δεν ήθελε να παρακάλεση τον Θεό να του κρατήσει τη μικρή

στη ζωή, τον παρακάλεσε να τον στείλει να βρή την γυναίκα του.

Η προσοχή του εκράτησε ώραν πολλή.

Την διέκοψε ένας θόρυβος ξαφνικός. Κάποιος άνοιξε την πόρτα του δωματίου.

Ο Πέτρος Πρόστ έσήκωσε το κεφάλι και είδε με έκπληξι μεγάλη, αλλά χωρίς φόβο, τρεις άνδρες τυλιγμένους σε μεγάλους μαύρους μανδύες, με πλατύγυρα ισπανικά καπέλλα στο κεφάλι και με το πρόσωπο κρυμμένο σε μαύρες προσωπίδες.

Ένας από τους τρεις ήταν πιο ψηλός από τους άλλους και μολονότι το ντύσιμό του ήταν έντελώς το ίδιο, οι τρόποι του και η στάσις έμαρτυρούσαν πως είχε την συνήθεια να διατάζει. Ασφαλώς λοιπόν θα ήταν κάποιος άρχοντας και οι άλλοι δυο ύπηρέτες του.

Μια τέτοια εμφάνισις εκείνην την ώρα και με τέτοια καταγινίδια, θα μπορούσε να τρομάξει και τον πιο τολμηρόν. Αλλά ένας που είχε θυσιάζει τον πόνο, είχε φυσικό να έχει χάσει το αίσθημα του φόβου.

Ετσι ο Πέτρος Πρόστ έρώτησε με σταθερή φωνή:

— Όποιοι και αν είστε, καλώ ηρθατε στο έρημο φτωχικό μου. Πέστε μου τί θέλετε...

Ο άνθρωπος που φαινόταν άρχηγός των άλλων δυο και τον οποίον έμεις θα ονομάσουμε «Μαύρη Προσωπίδα», άπάντησε:

— Ζητάμε έναν άνθρωπο που λέγεται Πέτρος Πρόστ...

— Βρισκόσαστε στο σπίτι του.

— Είσαστε σεις;

— Ο ίδιος.

— Κάνετε τον γιατρό κι' έχετε πολύ καλή φήμη...

— Είμαι, πραγματικά, γιατρός. Όσο όμως για τη φήμη την όφειλα στον Θεό που με βοηθεί να γιναι κρεών εκείνους που πάσχουν...

— Σας χρειαζόμαστε, άπάντησε η Μαύρη Προσωπίδα. Έτοιμασθήτε να μάς άκολουθήσετε...

— Απόψε;

— Αμέσως τώρα!

— Αδύνατον.

— Γιατί αδύνατον;

— Γιατί αυτή τη στιγμή μου λείπουν τα πάντα:

και το θάρρος και η δύναμη, ίσως και η έμπιστοσύνη στον Θεόν... Κυττάχτε με καλά στο πρόσωπο και θα καταλάβετε πως είμαι περισσότερο πεθαμένος παρά ζωντανός.

— Τι σας συνέβη που έσθε τόσο απογοητευμένος;

42

— Μου συνέβη κάτι που κανέναν άνθρωπο, ακόμα και ο πιο έκδικητικός, έπιδό αίμοχαρή, δεν μπορεί να εύχηθι στον πιο θανάσιμον έχθρό του... Είχα μια γυναίκα που την άγαπούσα με όλη τη δύναμη της ψυχής μου και χίλιες φορές περισσότερο από τη ζωή μου... Η γυναίκα αυτή μου έχάρισε ένα κοριτσάκι... Έδω και τρεις μέρες αυτοί οι δυο άγγελιοι του σπιτιού μου ήταν έδω, ζωντανοί, κοντά μου και άποτελοδαν τη μεγαλύτερη ευτυχία μου. Η μητέρα απέθανε έδω και τρεις μέρες και το κοριτσάκι πρό πέντε λεπτών... Βλέπετε, λοιπόν, ότι έχω το δικαίωμα ν' άρνηθω να σας άκολουθήσω.

— Είδατε κανέναν απόψε; έρώτησε η Μαύρη Προσωπίδα.

— Κανέναν άλλο εκτός από σας.

— Όστε κανείς δεν ξέρει ότι αυτό το κοριτσάκι απέθανε.

— Κανείς.

— Ωραία.

— Μά τί σας ενδιαφέρει αυτό; έρώτησε ο Πέτρος Πρόστ, καταπληκτος.

Η «Μαύρη Προσωπίδα» δεν άπάντησε.

— Έκαμε νεύμα σ' έναν από τους δυο ανθρώπους που τον συνώδευαν, σ' αυτόν που κρατούσε κάτω άπό τον μανδύα του ένα φανάρι.

Ο άνθρωπος έπλησίασε.

Η Μαύρη Προσωπίδα τι του είπε σιγά, μετά έστράφηκε προς το γιατρό και τουπε με ύφος επιτακτικό:

— Δώστε σ' αυτόν τον άνθρωπο ένα τσάπι, έναν κασμά, κάτι τέλος πάντων για να μπορέσι να σκάψη.

— Αυτά που ζητάτε θρίσκονται στο διπλανό δωμάτιο, εκεί άπ' όπου έμπήκατε. Αλλά τί θέλετε να κάμετε;

— Ούτε και σ' αυτή την έρώτησι δεν άπάντησε η Μαύρη Προσωπίδα. Έκαμε ένα νέο νεύμα και οι δυο προσωπιδοφόροι έβγήκαν μαζί άπό το δωμάτιο.

Η Μαύρη Προσωπίδα έπλησίασε στο παράθυρο, κι' εκεί, βουδός και άκίνητος, εκάρφωσε το βλέμμα σ' ένα σημείο του κήπου όπου σε λίγο έφάνηκε το φαναράκι των άκολουθών του.

Και ενώ ό ένας κρατούσε το φανάρι, προστατεύοντας τη φλόγα του άπό τον ισχυρότατον άνεμο, ο άλλος παράμερισε πρώτα το χιόνι και άρχισε κατόπιν να σκάβη τη γη.

Σε λιγάκι ήταν άνοιγμένος ένας μικρός λάκκος

Τότε οι δυο άνδρες έμπήκαν πάλι στο σπίτι.

Ο Πέτρος Πρόστ είχε θυσιάζει ξανά στον πόνο του και φαινόταν πως έχασε τελείως ότι δεν ήταν μόνος.

Η Μαύρη Προσωπίδα τον έπλησίασε και του άγγιξε έλαφρά τον ώμο.

Ο γιατρός έσήκωσε ήρεμα το κεφάλι, εκύτταξε κατάματα τον άγνωστον κι' έρώτησε:

— Τί άλλο θέλετε από μένα;

Η Μαύρη Προσωπίδα έστράφηκε προς την κούνια και είπε του Πέτρου, δείχνοντας το πτώμα της μικρής:

— Θέλετε να την θάψετε μόνος σας ή ν' άναθώσω σ' έναν από τους ανθρώπους μου;

— Να θάψω το παιδί μου; έφώναξε ο Πέτρος Πρόστ. Γιατί να το θάψω τώρα; Θ' άργήσι πολύ άκόμα να ημερώσι και δεν θέλω να χωριστώ τόσο γρήγορα...

— Μετά πέντε λεπτά, τον διέκοψε ο άγνωστος, αυτό το πτώμα θ' άναπαύεται στο μνήμα που του άνοιξαμε επίτηδες στον κήπο... Τυλίχτε το λοιπόν στις φασκές που θα του χρησιμεύσουν για σάβανο.

Σύντομα όμως, γιατί αν άργήσετε, θ' αναλάβη άλλος να το κάνει αυτό...

Και, έπειδη ό γιατρός φαινόταν να διστάζει, ένας από τους ανθρώπους έπλησίασε την κούνια όπου ήταν τοποθετημένη η πεθαμένη μικρή.

— Ένα θαθύ μουγκρητό, σαν άναρθρη κραυγή, έβγήκε άπό το στήθος του δύστυχου πατέρα. Ωρμησε κατά του προσωπιδοφόρου και τον έσπρωξε άπότημα.

Ο άγνωστος έκανε να τραβήξει ένα μεγάλο κυνηγετικό μαχαίρι που κρέμονταν άπ' τη ζώνη του, και ώρμησε κατά του Πέτρου Πρόστ που δεν έσκέφτηκε καν να υπερασπιστή... Αλλά μια χειρονομία της Μαύρης Προσωπίδος τον έσταμάτησε.

Ο γιατρός είχε σηκώσει ώστόσο το πτώμα της κόρης του και τσούγγισε στην άγκαλιά του σαν να θελε να το ζεστάνη, να του δώσι ζωή, να το υπερασπίσι.

— Μά τέλος πάντων, έμουρμούρισε, γιατί να μου την πάρετε τόσο γρήγορα;... Αυτό το πτωματάκι είναι το μόνο που μου μένει άπό την γυναίκα και το κοριτσάκι μου... Γιατί μου παίρνετε τη στερνή χαρά να το κρατήσω κοντά μου ως τα ημερώματά; Γιατί μ' έμποδίζετε να κλάψω λίγες ώρες ακόμα

πάνω στα παγωμένα χεράκια του και στα κατάχλωμα χείλη;

Η Μαύρη Προσωπίδα έσήκωσε τους ώμους, με άδιαφορία.

— Μήπως νομίζετε ότι θ' άνακατεύουν στίς υποθέσεις σας, αν δεν υπήρχε κάποια σοβαρή αίτία που δεν είνε ανάγκη να την μάθετε; Η ώρα περνάει και πρέπει να τελειώνουμε!... Αυτό το κοριτσάκι πρέπει να ταφί, να έξαφανισθί έντελώς και άμέσως!... Το θέλω!... Τελειώνετε λοιπόν αν θέλετε να το θάψετε μόνος σας, άλλως μετά μιού λεπτό θα σας το πάρουν διά της βίας.

Ο τόνος με τον οποίον είπώθηκαν αυτά τα λόγια έπεισαν τον γιατρό πως είχε να κάμη με άνθρωπον άποφασισμένον να κάμη όσα λέει και ό,τι δεν του έμενε άλλο παρά να σκύψη το κεφάλι και να άπακούσι.

Άκούμπησε τα χείλη στο παγωμένο μέτωπο, έτύλιξε την πεσμένη μικρή με τα σπάργανά της και είπε στη Μαύρη Προσωπίδα:

— Άφού πρέπει να άπακούσω στον ισχυρότερον, ήπτε μου τί πρέπει να κάμη;

— Άκολουθήστε αυτούς τους ανθρώπους.

Ο Πέτρος Πρόστ τους άκούσθησαν μπροστά στον λάκκο που είχαν σκάψει στον κήπο. Εκεί ο πατέρας γονάτισε, έβαλε μέσα το πτώμα της μικρής και αυτός που κρατούσε την τσάπα γέμισε το λάκκο με χώμα...

Η καταιγίδα έξακολουθούσε να μανίνεται. Το χιόνι έπεφτε πυκνό.

Ασφαλώς, το πρωί, το μνήμα θα ήταν σκεπασμένο άπό ένα παχύ, μαλακό και κάτασπρο στρώμα.

Αλλά γιατί να το κρύψουν με τόσο προσοχή και με τόσο μυστήριο αυτό το πτωματάκι, σαν τις παιδοκτόνες μητέρες που θάβουν τη νύχτα τα πτώματα των σκοτωμένων άπό τις ίδιες παιδιών τους; Παρ' όλες τις προσπάθειες που έκαμε, ο Πέτρος Πρόστ δεν μπόρεσε να έρθι μίαν ικανοποιητικήν άπάντησι.

Οι δυο άντρες ξαναγύρισαν στο σπίτι όπου τους έπερίμενε η Μαύρη Προσωπίδα.

Είπαν του γιατρού να προχωρήσι μπροστά. Αυτός άπάκουσε, νομίζοντας πάντα ότι θάλεπει κάποιο όνειρο τρομερό και μονολογώντας διαρκώς:

— Σε λιγάκι θα ξυπνήσω και θ' άπαλλάξω άπ' αυτόν τον εφιάλτην!... Ξύ-

πνησέ με γρήγορα, Θεέ μου, γιατί θα τρελλαθώ!...

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΕΝΟΣ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Αλλοίμονον όμως! Ο Πέτρος Πρόστ θα έσχημάτιζε πολύ γρήγορα την θεοθάιότητα ότι όλ' αυτά που συνέβαιναν κατά την εφιαλτική εκείνη νύχτα είχαν την τρομερή σφραγίδα της πραγματικότητας.

Λοιπόν; έρώτησε η Μαύρη Προσωπίδα όταν έμπήκαν πάλι στο δωμάτιο. Τελειώσατε;

— Έν τάξει, του άπάντησαν.

Η Μαύρη Προσωπίδα έστράφηκε τότε προς τόν Πέτρον Πρόστ.

— Άκούστε με, του είπε, και προσπαθήστε να με καταλάβετε καλά. Απόψε θα μου χρειασθίτε, θα με άκολουθήσετε και θα με άποκούσετε τυφλά. Μη φοβάστε, γιατί δεν πρόκειται να σας κάνουμε κανένα κακό και σε λίγες ώρες θα έπιστρέψετε πάλι έδω πέρα...

— Αν όμως προσπαθήσετε ν' αντίσταθίτε, αν μετά την έπιστροφή σας ζητήσετε να σχίσετε τον πυκνό πέπλο του μυστηρίου που με σκεπάει, έμένα και τις υποθέσεις μου, αν ήπτε μια λέξι άπ' όσα θα ίδίητε και άπ' όσα θα κά-

νετε, έστω και αν περάσουν δέκα και είκοσι χρόνα άπό τώρα όπουήποτε και αν είσαστε θα σας έρω-

και θα σας συντρίψω!... Μην το ξεχάσετε αυτό και μη με υποχρεώσετε να το ξαναθυμηθώ!...

Η Μαύρη Προσωπίδα έσώπασε. Ο Πέτρος Πρόστ, όρθος μπροστά του, είχε καρφώσει το βλέμμα στη μαύρη μάσκα, όπου έλαμπαν δυο μάτια σαν άναμμένα κάρβουνα.

— Με καταλαβαίνετε; είπε ο άγνωστος.

— Έκατάλαβα ότι έχετε κάτι το τρομερό να με προστάξετε, ότι πρέπει να σας άπακούσω άμέσως και να μείνω σιωπηλός σαν τάφος, άλλως θα με σκοτώσατε. Δεν είν' έτσι;

— Άκριβώς. Και τί άποφασίζετε;

— Τίποτ' άκόμη, προτού άπαντήσετε σε μια έρώτησί μου.

— Άκούω...

— Πρόκειται περί έγκλήματος; Αν ζητάτε τη συνδρομή μου για μίαν άτιμη πράξι και αν πρόκειται άρνούμενος να πεθάνω, προτιμώ να με σκοτώσατε άμέσως, γιατί δεν θα σας άπακούσω!...

Η Μαύρη Προσωπίδα έσήκωσε τους ώμους.

— Είσαστε τρελλός! έφώναξε. Δεν ήρθα να σας καλέσω για κανένα έγκλημα, αλλά για να σώσατε δυο πλάσματα που κινδυνεύουν: μια γυναίκα που βασανίζεται στον τοκέτο και το βρέφος που πρόκειται να γεννηθί.

Ο Πέτρος Πρόστ δεν έδίστασε πολύ. Άνοιξε μια μεγάλη ντουλάπα όπου εί-

χε τα εργαλεία του σε μια δερμάτινη θήκη και τα ήπρε.

Λοιπόν, είσαστε έτοιμος να μάς άκολουθήσατε; έρώτησε η Μαύρη Προσωπίδα.

— Ναί, ήταν η έτοιμη άπάντησι του γιατρού.

Τότε πρέπει να λάβουμε ένα τελευταίο μέτρο...

Λέγοντας αυτά, ο άγνωστος έκαμε ένα νεύμα και οι άνθρωποι του έφόρεσαν του γιατρού μια μαύρη προσωπίδα, που δεν είχε όμως τρύπες για τα μάτια.

Ο Πέτρος Πρόστ, τυφλωμένος προσωρινά, άρκέσθηκε να είπη:

— Σας είδοποιώ ότι μου είνε αδύνατο να έπέμνω με κλειστά τα μάτια. Έστω και στον άπλουστερον τοκέτο.

— Όταν έρθη η ώρα θα σας αφήσουμε να ίδίητε. Ελάτε τώρα...

Τόν έπιασε άπ' το χέρι και τον έσυρε βιαστικά έξω άπό το σπίτι και άπό τον κήπο, μέχρι το δρόμο του Λογκσμοα. Εκεί έβηκαν ένα πολύ παράξενο όχημα.

Ήταν ένα πολύ μεγάλο κάρρο, σκεπασμένο με ένα μουςαμά. Δύο μαύρα, ζωηρά άλογα έσκάλιζαν το χιόνι με τα πόδια τους κι' έχρεμετιζαν, άκούοντας τους παράξενους θορύβους της καταιγίδας που έδυναμωνα διαρκώς. Ένας άνθρωπος όρθος μπροστά τους, τα κρατούσε άπό τα χαλινάρια με κόπο.

Μέσα στο κάρρο ήταν

Μίσση, έρωτες, ήρωισμοί, και όλα τα ανθρώπινα πάθη διασταυρούνται και άλληλοσυγκρούονται στο άριστούργημα του ΕΑΒΙΕ ΝΤΕ ΜΟΝΤΕΠΕΝ:

Ο ΙΑΤΡΟΣ
ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

δυο-τρεις σωροί άπό άχυρο. Ο Πέτρος Πρόστ, εκάθισε σε έναν άπ' αυτούς και ο μυστηριώδης άγνωστος με τη μαύρη μάσκα, που τον ώδηγούσε άπό το χέρι, δίπλα του. Οι δυο άνδρες εκάθισαν πίσω τους και ο άμαξας έπήδησε άπάνω σ' ένα άλογο και το κάρρο ξεκίνησε.

Παρ' όλον τον διπλό πόνο που είχε στην καρδιά, ο Πέτρος Πρόστ άρχισε να σκέφτεται την παράξενη αυτή περιπέτεια στην οποία τον έρριξε η τύχη.

Τό ήξερε τόσο καλά τα μέρος, σε μίαν άκτίνα άρκετών χιλιομέτρων, ώστε αν έβγαίνει άπό το σπίτι του με το μασσοτινι στο χέρι, θα μπορούσε να πάη με κλειστά τα μάτια σε όλα τα χωριά, χωρίς να σκοντάψη πουθενά. Τώρα όμως τον μετέφεραν με κάρρο και το ήσαν έντελώς αδύνατο ν' άναγνωρίσι τα μέρη άπ' όπου περνούσαν. Και το κάρρο έτρεχε με ταχύτητα καταπληκτική.

Αυτό το τρέξιμο εκράτησε περίπου δυο ώρες.

Εξαφνα, ο Πέτρος Πρόστ τινάχτηκε. Δίπλα του άντήχησε ένα άπό τα κέρατα εκείνα που μεταχειρίζονται οι βοσκοί σ' αυτά τα μέρη για να μαζεύουν τα κοπάδια τους. Και ύστερα άπό λίγο ένας παρόμοιος ήχος άκούστηκε σε άρκετην άπόσταση.

Ασφαλώς θα ήταν κάποιο σύνθημα που έδωσαν οι άνθρωποι που τον συνώδευαν, και ήρθε άμέσως η άπάντησι.

Τότε τα άλογα έδιπλώσαν την ταχύτητά τους. Και ήταν φανερό πως έτρεχαν σε έναν άπότημον άνήφορον, αν έκρινε κανείς άπό την κλίσι που είχε πάρει το κάρρο.

Επρόκειτο, λοιπόν, να πάει σ' ένα σπίτι που βρισκόταν στην κορυφή κάποιου βουνού, ίσως σε έναν άπό τους τόσους πύργους που είνε σκορπισμένοι στην

Ο Πρόστ έφερε το μαντήλι στο στόμα, για να πνίξη τις σπαρακτικές κραυγές που ανέβαιναν στα χείλη του.

Ελευθέρη, Κομητεία, σάν
αετοφωλιές.

Το κέρασ ακούστηκε πάλι
σε λίγο, αλλά πιά σιμά
τώρα. Μετά αντήχησε ένας
κρότος από άλλουςίδες σάν
μιάς κρεμαστής γεφύρας,
που την κατέβαζαν και τέ-
λος το τριέλιο μιάς θα-
ρειάς σιδερένιες πόρτας
που άνοιγε.

Επέρασαν την κρεμαστή
γέφυρα, έπειτα κάτω από
μια μεγάλη καμάρα και
πάλι μια νέα κρεμαστή
γεφύρα. Ο πύργος αυτός
ήταν φρούριο σωστό. Τέ-
λος το κάρρο έσταμάτη-
σε.

Εφθάσαμε, είπε ή
Μαύρη Προσωπίδα, κι' έ-
βοήθησε τον Πέτρο Πρόστ
νά κατέβη.

Εκείνη τη στιγμή ή κα-
ταιγίδα ήτανε τόσο όρμη-
τική, ώστε με κόπο κα-
τάρθωναν νά προχωρούν
χειροπιαστοί.

Τέλος, ο γιατρός έσκόν-
ταψε σ' ένα σκαλοπάτι και
θάβηπε ασφαλώς, αν δεν
κον κρατούσε ο οδηγός
του. Μιά πορτούλα άνοιξε,
τόσο χαμηλή, που αναγκά-
στηκαν νά σκύψουν γιά
νά περάσουν.

Ενώ ή Μαύρη Προσωπί-
δα έκλεινε την πόρτα, ο
Πέτρος Πρόστ έστάθηκε ν'
άκροαση ήνα παράξενο
θόρυβο που έρχόταν από
μακριά και που δεν είχε
καμμιά σχέση με τὰ ούλ-
λιάσματα της καταιγίδος.
Ήτανε κάτι σάν βογγη-
τά, σάν φωνές άγωνίας
άνθρώπου που υποφέρει.

Ο γιατρός δεν φοβήθη-
κε. Αλλά με τίς προλή-
ψεις που έκυκλοφορούσαν
ήν εποχήν εκείνην σ' αυ-
τά τὰ μέρη, με την πεποί-
θηση που είχαν όλοι οι ά-
γαθοί εκείνοι χωρικοί ότι
πά πνεύματα φωλιάζουν
σε όλα τὰ έρρημα και άκα-
κοίκτητα μέρη, δεν μόρε-
σε νά μὴν άνησυχήση.

Τις σκέψεις του όμως
αυτές τις διέκοψε ή Μαύ-
ρη Προσωπίδα που του εί-
πε κάπως αούστηρά:

— Σε λιγάκι πρόκειται
ν' άρχισετε τη δουλειά
σας. Πρὸ παντός όμως πρέ-
πει νά θυμηθίτε αυτά που
ώας είπα στο σπίτι σας...

— Τὰ θυμάμαι πολύ κα-
λά, απάντησε ο γιατρός,
αλλά θυμάμαι και την ά-
πάντησι που σάς έδωσα.

— Σας επαναλαμβάνω
ότι δεν ήρθατε εδώ γιά νά
βοηθήσετε σε κανένα έγ-
γλημα. Όταν μια γυναί-
κα σπαράζει από τούς πό-
νους του τοκετού, αν ήθε-
λε κανείς ν' απαλλαγί
απ' αυτήν και από τὸ βρέ-
φος που πρόκειται νά φέρη
στον κόσμο, δεν θά είχε
άναγκη νά καλέση γιατρό,
τό νοιώθετε πολύ καλά
αυτό!...

— Έχετε δίκιο, απάντη-
σε ο Πέτρος Πρόστ.

— Σε λιγάκι θά θρεθί-
τε μπροστά σε μια γυναί-
κα, που δεν σας γνωρίζει,
όπως δεν την γνωρίζετε
και σεις. Ούτε θά ίδίητε τὸ
πρόσωπό της όπως και αυ-
τή δεν θά ίδίη τὸ δικό σας.
Σας απαγορεύω νά μιλή-
σετε και ν' απαντήσετε αν
σας ρωτήση. Μιά μόνη λέ-
ξι σάν προφέρετε θά είνε
άρκετη νά σας στείλη στον
Άδη!... Όρκισθήτε ότι θά
μείνετε σιωπηλὸς σάν τά-
φος.

— Τὸ ορκίζομαι.
— Στή μνήμη της γυναί-
κός και τοῦ κοριτσιού
σας;

— Ναί!

— Φέρτε τὸ χέρι σας έ-
δῶ.

Και ή Μαύρη Προσωπί-
δα έπιασε τὸ χέρι του για-
τροῦ και τὸ ακούμπησε
στή λαβή μιάς μεγάλης
πιστολάς. Μετά είπε:

— Κι' ἐγὼ σας ορκίζο-
μαι νά σας άνοιξω τὸ κρα-
νίο μ' αυτή την πιστόλα,
αν παραδῆτε τὸν ὄρκο
σας.

— Καλά, είπε ο γιατρός.
Πρέπει όμως νά σπεύσου-
με αν έλετε νά σωθῇ αυ-
τή ή γυναίκα, γιατί, όπως
καταλαβαίνω από τις φω-
νές της, βρίσκεται σε με-
γάλον κίνδυνο.

— Μπροστά σας είνε μια
σκάλα, είπε ή Μαύρη
Προσωπίδα, πιάνοντας πάλι
τὸν γιατρό από τὸ χέρι
γιά νά τὸν οδηγήση. Προ-
σέχτε νά μὴ χτυπήσετε,
γιατί τὸ ταβάνι είνε πολύ
χαμηλό.

Ο γιατρός τὸν ακολου-
θησε και, ανεβαίνοντας, έ-
μέτρησε είκοσιδυὸ σκαλο-
πάτια.

Καθὸς προχωρούσαν τὰ
βογγητά και τὰ ούρλια-
σματα ακούονταν πιά κα-
θαρα. Στὸ τελευταίον σκα-
λοπάτι δεν τούς ἐχώριζε
παρά μια πόρτα απ' τὸ
δωμάτιο όπου θρσκόταν ή
έτοιμόγεννη γυναίκα.

Η Μαύρη Προσωπίδα
τήν άνοιξε αυτή την πόρ-
τα και, σπρώχνοντας μέσα
τὸν Πέτρον Πρόστ, τοῦ έ-
πανέλαβε:

— Θυμηθίτε τὸν ὄρκο
σας!...

Την ίδια στιγμή έβγαλε
τη μάσκα από τὸ πρόσωπο
του γιατροῦ, που, βαμπα-
μένος από μια λάμπα και
μια μεγάλη φωτιά που ή-
ταν αναμμένη στο τζάκι,
δεν μόρεσε νά διακρίνη
αμέσως τὰ αντικείμενα
που ήταν γύρω του.

Είχαν ληφθῇ όμως όλες
οι προφυλάξεις, ώστε τί-
ποτα απ' αυτά νά μὴν άπο-
τυωθῇ στη μνήμη του γιά
νά τὸν βοηθήσῃ άργότερα
ν' αναγνωρίσῃ τὸ μέρος
ὅπου τὸν είχαν μεταφέρει
με τὸσες προφυλάξεις.

Μέσα σ' αυτό τὸ δωμά-
τιο δεν ὑπῆρχε άλλο έπι-
πλο εκτός από ένα μεγα-
λό καρυδένιο κρεβάτι.
Οι ταπεταρίες στοὺς τοί-
χους ήταν κρεμασμένες ά-
νάποδα, τὸ ταβάνι σκεπα-
σμένο με χαρτιά και τὰ
τζάκι, όπου ασφαλώς θά
ὑπῆρχε σκαλισμένο μ'
ποιο στέμμα, τυλιγμένο μ'
ένα σεντόνι.

Ένα μεγάλο παράθυρο
ήταν απέναντι στο κρεβ-
βάτι, αλλά τῶκρυβαν βα-
ρειά παραπετάσματα. Αλ-
λως τε ήταν νύχτα θαδεια
ώστε και δίχως τὰ παρα-
ραπετάσματα ο Πέτρος
Πρόστ δεν θά μόρουσε τί-
ποτε νά διακρίνῃ απ' έξω.

Δίπλα στο κρεβάτι στε-
κόταν ένας άντρας θουδὸς
και άκίνητος. Ήταν μυ-
ροφορεμένος και φορούσε
προσωπίδα σάν τούς άλ-
λους.

Ο άνθρωπος αυτός ὑπο-
κλήθηκε βαθειά μπροστά
στη Μαύρη Προσωπίδα,
που εξακολουθοῦσε νά κρα-
τάη τὸ πιστόλι με σκωμέ-
νον τὸν λυκο, κι' έπήγε
νά σταθῇ κοντά στο τζάκι.

Τέλος, άπάνω στο κρεβ-
βάτι, κοιτόταν μια γυναί-
κα που ὑπέφερε τρομερά
από τούς πόνους του το-
κετού, φωνάζοντας, ούρ-
λιάζοντας, χτυπώντας τὸ
κεφάλι της στὸν τοίχο και
δικαιολογώντας άπολύτως
τη γνωστή κατάρρα που έ-
δωσε ο Θεὸς στην Εύα, ὅ-
ταν την έδιωξε από τὸν
Παράδεισο.

Η ΕΓΚΛΑΝΤΙΝΑ

Η δυστυχισμένη εκείνη
γυναίκα ήταν κάτι παρα-
πάνω από μασκοφορεμένη.
Της είχαν δέσει στο κεφα-
λί ένα είδος κουκούλας
δεμένες γύρω στο λαιμό
και με μια τρύπα στο μέ-
ρος του στόματος γιά νά
μπορῇ ν' άναπνέῃ.

Οι θαυμασίες γραμμές
του σώματός της, που δι-
εγράφαντο κάτω από ένα
πουκάμισο μουσκεμένοσὸν
ιδρώτα, έμαρτυροῦσαν πῶς
ή γυναίκα εκείνη ήταν νέα
και ὡραία.

Τη στιγμή που ή Μαύρη
Προσωπίδα έμπήκε στο
δωμάτιο μαζί με τὸν για-
τρό, ή γυναίκα εκείνη
τινάχτηκε, μια τρεμούλα
άρχισε νά της παραξῇ ὅλο
τὸ κορμί και τὰ βογγητά
της γιά μια στιγμή έστά-
μάτησαν.

Η Μαύρη Προσωπίδα έ-
προχώρησε μέχρι τὸ κρεβ-
βάτι.

— Κυρία, είπε με σιγανή
φωνή, ήρθε ο γιατρός που
πρόκειται νά σας βοηθήσῃ
στον τοκετό. Είνε είδο-
ποιημένος, όπως και σεις,
ότι αν ανταλλάξῃ την πα-
ραμικρή λέξι μαζί σας, θά
σκοτωθῇ άμελίκτα καθώς

και σεις. Μὴν τὸ ξεχνάτε
αυτό!...

Επειτα, γυρίζοντας πρὸς
τὸν γιατρό, πρόσθεσε:

— Εμπρός, γιατρέ, τὸ
καθῆκόν σας!...

Ο Πέτρος Πρόστ δεν έ-
περίμενε νά τοῦ τὸ πουνε
δεύτερη φορά γιά νά έ-
πέμῃ.

Η ψυχραιμία του ήταν
καταπληκτική και ή ικα-
νότης του άκόμη μεγαλύ-
τερη. Έτσι, σε λιγώτερον
από μίαν ὥρα έφερε στὸν
κόσμο ένα μικρὸ πλάσμα-
τάκι, ενώ ή μητέρα έξαν-
τλημένη από τὸσόν άγῶ-
να, έπεφτε άναίσθητη.

Είνε άγόρι ή κορίτσι;
έρώτησε ή Μαύρη Προσω-
πίδα.

— Κορίτσι, απάντησε ο
γιατρός.

— Ο Σατανᾶς με βοή-
θει! έμουρμούρισε ο Πέτρος
Πρόστ. Θά κάμω την ά-
φαίμαξι, παρακαλώντας
τὸν Θεὸ νά μὴ με μεταβά-
λῃ σε δολοφόνου!

— Παρακαλέστε ὅσο θέλε-
τε! έφώναξε ή Μαύρη
Προσωπίδα. Καί αν δεν
σας ακούσῃ ο Θεός, θά σας
ακούσῃ ο Σατανᾶς!...

Ακούοντάςτὰ βλάστημα
εκείνα λόγια ο Πέτρος
Πρόστ σταυροκοπήθηκε,
ενῶ ή Μαύρη Προσωπίδα
γελοῦσε παταγωδέστατα.

Επειτα έκάμε ένα νεύμα
σ' αυτόν που στεκόταν ὀρ-
θὸς και άκίνητος κοντά στο
τζάκι. Ο άνθρωπος άναστή-
κωσε ένα χαλί που ήταν
κρεμασμένο στὸν τοίχο,
κι' έχάθηκε σε μια πόρτα
που ήταν κρυμμένη εκεί
πίσω.

Μετά ένα λεπτὸ ξαναγύ-
ρισε, κρατώντας μια χάλ-
κινη λεκάνη, ενώ ή Μαύρη
Προσωπίδα έκοθε με τὸ
μαχαίρι μερικές λουρίδες
από τὰ σεντόνια τοῦ κρεβ-
βατιοῦ γιά νά τις χρησι-
μοποιήσῃ ο γιατρός ὡς έ-
πιδέσμους.

Σε μια γωνιά τοῦ δωμα-
τίου, τὸ κοριτσάκι που μό-
λις είχε γεννηθῇ, άφημένο
στο χαλί, έκλαιγε με την
αδύνατη φωνούλα του.

Εἰω, ή καταιγίδα έ-
μούγκριζε με ὅλο και με-
γαλύτερη δύναμι. Ακόμα
καλύτερα τὰ τζάμια τοῦ κλει-
στοῦ παραθύρου έτριζαν
από τὸ τράνταγμα που
τούς έκανε ο μανιασμένος
άέρας.

Με την ίδια πάντα ικα-
νότητα ο Πέτρος Πρόστ έ-
κάμε την άφαίμαξι και σε
λίγα λεπτά ένας θαδὸς στενα-
γμὸς της γυναίκας
— Αναλαμβάνει τις σί-
σθσεις της, είπε ο για-
τρός. Δεν ὑπάρχει πιά κίν-
δυνος.

Η γυναίκα έκανε μια κι-
νη σάν γιά νά σηκωθῇ,
κι' έμουρμούρισε με σβυ-
σμένη φωνή:

— Τὸ παιδί μου... ποῦ είνε
τὸ παιδί μου;

Η Μαύρη Προσωπίδα
τήν έπλησίασε ζωηρά έ-
βαλε ένα δάχτυλο στα χεί-
λη γιά νά ἐπιβάλῃ σιγή
στον Πέτρο Πρόστ που έ-
ξακολουθοῦσε νά δένη
τούς επιδέσμους και είπε:

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή, κυρία, και θά ζήσῃ,
εκτός αν την καταδικάσε-
τε σεις εἰς θάνατον, ζη-
τώντας νά την δῆτε.

— Θεέ μου!... Θέλετε
λοιπὸν νά μοῦ την πάρετε;
— Μάλιστα, κυρία;

— Και δεν θά την ξα-
ναίδῶ;

— Ποτέ πιά.

Κάτω από τη μαύρη κου-
κούλα που έσκέπαζε τὸ
πρόσωπό της, ακούστηκαν
πνιγμένοι λυγμοί. Επειτα,
ή δυστυχισμένη εκείνη μη-
τέρα, εξακολουθῇσε:

— Αφήστε με τουλάχισ-
στον νά την φιλήσω μια
φορά... μια φορά μονά-
χα... προτοῦ μοῦ την πάρε-
τε γιά πάντα!... Τὸ ξέρω
πῶς εἴσατε σκληρὸς και
άκαρδος, αλλά μὴ μοῦ ερ-
νηθίτε αυτό — ή σας ζη-

τη γιά νά ἐπιβάλῃ σιγή
στον Πέτρο Πρόστ που έ-
ξακολουθοῦσε νά δένη
τούς επιδέσμους και είπε:

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή, κυρία, και θά ζήσῃ,
εκτός αν την καταδικάσε-
τε σεις εἰς θάνατον, ζη-
τώντας νά την δῆτε.

— Θεέ μου!... Θέλετε
λοιπὸν νά μοῦ την πάρετε;
— Μάλιστα, κυρία;

— Και δεν θά την ξα-
ναίδῶ;

— Ποτέ πιά.

Κάτω από τη μαύρη κου-
κούλα που έσκέπαζε τὸ
πρόσωπό της, ακούστηκαν
πνιγμένοι λυγμοί. Επειτα,
ή δυστυχισμένη εκείνη μη-
τέρα, εξακολουθῇσε:

— Αφήστε με τουλάχισ-
στον νά την φιλήσω μια
φορά... μια φορά μονά-
χα... προτοῦ μοῦ την πάρε-
τε γιά πάντα!... Τὸ ξέρω
πῶς εἴσατε σκληρὸς και
άκαρδος, αλλά μὴ μοῦ ερ-
νηθίτε αυτό — ή σας ζη-

τη γιά νά ἐπιβάλῃ σιγή
στον Πέτρο Πρόστ που έ-
ξακολουθοῦσε νά δένη
τούς επιδέσμους και είπε:

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή, κυρία, και θά ζήσῃ,
εκτός αν την καταδικάσε-
τε σεις εἰς θάνατον, ζη-
τώντας νά την δῆτε.

— Θεέ μου!... Θέλετε
λοιπὸν νά μοῦ την πάρετε;
— Μάλιστα, κυρία;

— Και δεν θά την ξα-
ναίδῶ;

— Ποτέ πιά.

Κάτω από τη μαύρη κου-
κούλα που έσκέπαζε τὸ
πρόσωπό της, ακούστηκαν
πνιγμένοι λυγμοί. Επειτα,
ή δυστυχισμένη εκείνη μη-
τέρα, εξακολουθῇσε:

— Αφήστε με τουλάχισ-
στον νά την φιλήσω μια
φορά... μια φορά μονά-
χα... προτοῦ μοῦ την πάρε-
τε γιά πάντα!... Τὸ ξέρω
πῶς εἴσατε σκληρὸς και
άκαρδος, αλλά μὴ μοῦ ερ-
νηθίτε αυτό — ή σας ζη-

τη γιά νά ἐπιβάλῃ σιγή
στον Πέτρο Πρόστ που έ-
ξακολουθοῦσε νά δένη
τούς επιδέσμους και είπε:

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή, κυρία, και θά ζήσῃ,
εκτός αν την καταδικάσε-
τε σεις εἰς θάνατον, ζη-
τώντας νά την δῆτε.

— Θεέ μου!... Θέλετε
λοιπὸν νά μοῦ την πάρετε;
— Μάλιστα, κυρία;

— Και δεν θά την ξα-
ναίδῶ;

— Ποτέ πιά.

Κάτω από τη μαύρη κου-
κούλα που έσκέπαζε τὸ
πρόσωπό της, ακούστηκαν
πνιγμένοι λυγμοί. Επειτα,
ή δυστυχισμένη εκείνη μη-
τέρα, εξακολουθῇσε:

— Αφήστε με τουλάχισ-
στον νά την φιλήσω μια
φορά... μια φορά μονά-
χα... προτοῦ μοῦ την πάρε-
τε γιά πάντα!... Τὸ ξέρω
πῶς εἴσατε σκληρὸς και
άκαρδος, αλλά μὴ μοῦ ερ-
νηθίτε αυτό — ή σας ζη-

τη γιά νά ἐπιβάλῃ σιγή
στον Πέτρο Πρόστ που έ-
ξακολουθοῦσε νά δένη
τούς επιδέσμους και είπε:

τοιμος νά πῇ τοῦ γιατροῦ
νά πάρῃ τὸ κοριτσάκι από
την άγκαλιά της μητέρας
του, όταν έντελὼς ξαφνικά
συνέβη κάτι τὸ άπροσδό-
κητο.

Ένα δυνατό φύσημα
νέμου, σάν πελώριο κύμα
απ' αυτά που αναστατώ-
νουν τὸν άπέραντον ὠκεα-
νόν, άνοιξε άπότομα τὸπα-
ράθυρο. Έκανε συντρίμια
τὰ τζάμια του, έμπήκε ὀρ-
μητικά στο δωμάτιο, άνα-
σῆκωσε τὰ άναμμένα ξύλα
από τὸ τζάκι και τὰ σκόρ-
πισε μέσα στο δωμάτιο.

Ο κίνδυνος της πυρκαί-
ας ήταν άμεσος. Μερικά
την άναμμένα ξύλα, άνα-
σῆκωσε τὰ άναμμένα ξύλα
από τὸ τζάκι και τὰ σκόρ-
πισε μέσα στο δωμάτιο.

Η λεκάνη με τὸ αίμα
που τοῦχε χρησιμεῦσει
γιά την άφαίμαξι, βρισκό-
ταν στο πάτωμα, μπροστά
στα πόδια του. Έκανε λοι-
πὸν πῶς έσκούναψε κ' έ-
βῆθισε τὸ χέρι μέσ' στο
αίμα.

Η Μαύρη Προσωπίδα
δεν έδωσε σημασία σ' αυ-
τό. Ο γιατρός έμέτρησε
είκοσιδυὸ σκαλοπάτια και
στο τελευταίον έσήκωσε τὸ
χέρι γιά νά περάσῃ από
την χαμηλή πόρτα και ά-
φησε στὸν τοίχο τὸ άποτύ-
πωμα τοῦ αἱματωμένου
χειριοῦ του.

Η Μαύρη προσωπίδα,κα-
θὼς τὸν κρατοῦσε από τ'
άλλο χέρι κι'επρωχωροῦσε
λίγο μπροστά, δεν έκατά-
λαβε τίποτα.

— Ελάτε, ὅτι ζητοῦσα
από σας, τοῦ είπε προτοῦ
άνοιξη τὰ μικρὴ πορτούλα
έξω από την ὁποιαν έμού-
γκριζε ή καταιγίδα. Μ' έ-
ξυπνητήσατε καλά και
πρέπει ν' άμειφθῇτε...

— Δεν θέλω τίποτα, ά-
πάντησε ο Πέτρος Πρόστ.
Δεν έκαμα παρά τὸ καθῆ-
κόν μου.

— Δεν είμαι απ' αὐτοὺς
που θέλουν νά τούς ὑπηρε-
τοῦν δωρεάν! είπε ο άγνω-
στος περήφανος. Έξ άλλου,
κάτι περιμένω άκόμη από
σας...

Λέγοντας αυτά έβαλε
στα χέρια τοῦ γιατροῦ έ-
να δερμάτινο σακκουλάκι
μάλλον βαρὺ. Κ' έπρόσθε-
σε:

— Μ' αὐτὸ τὸ χρυσάφι θά
αναβρέψετε την κόρη σας.

— Αλλοίμονο! έμουρμού-
ρισε ο Πέτρος Πρόστ. Ξέ-
ρετε πολὺ καλά πῶς ή κό-
ρη μου άπέθανε!...

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή! απάντησε ο άγνω-
στος με ὀργή και σταθερή
φωνή. Νά θυμάστε ότι
τὰ άποφινά γεγονότα ήταν
ένα δνειρο που πρέπει νά
τὸ ξεχάσετε άμέσως!...

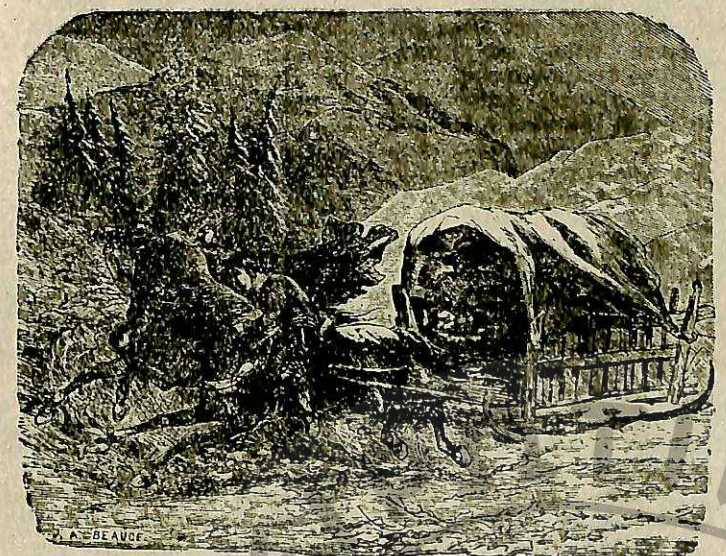
Εἰδὼ και λίγες ὥρες βρι-
σκόσατε στο σπίτι σας,
με ένα κοριτσάκι, τὸ δικό
σας, που κοιμόταν στην
κούνα του. Επειτα από
λίγες ὥρες θά βρισκόσα-
στε πάλι στο σπίτι σας.

Ένα κοριτσάκι, τὸ ίδιο τὸ
παιδί που τὸν άπέθανε!

— Η κόρη σας είνε ζων-
τανή! απάντησε ο άγνω-
στος με ὀργή και σταθερή
φωνή. Νά θυμάστε ότι
τὰ άποφινά γεγονότα ήταν
ένα δνειρο που πρέπει νά
τὸ ξεχάσετε άμέσως!...

Εἰδὼ και λίγες ὥρες βρι-
σκόσατε στο σπίτι σας,
με ένα κοριτσάκι, τὸ δικό
σας, που κοιμόταν στην
κούνα του. Επειτα από
λίγες ὥρες θά βρισκόσα-
στε πάλι στο σπίτι σας.

Ένα κοριτσάκι, τὸ ίδιο τὸ
παιδί που τὸν άπέθανε!

Αὐτὸ τὸ τραλλὸ τρέξιμο τοῦ κάρρου μέσα στη νύχτα ἐκράτησε
περίπου δυὸ ὥρες.

τὸ... νά φιλήσω μια φορά
την κόρη μου.

— Εμπρός, φιλήστε την!
ἀπάντησε ή Μαύρη Προ-
σωπίδα. Αλλ' οὔτε λέξι
πιά!...

Καί, γυρίζοντας πρὸς τὸν
Πέτρο Πρόστ, τοῦ είπε:

— Δότες της τὸ κοριτσά-
κι της.

Ο γιατρός έσπευσε νά
ὕπακούσῃ.

Τὶ άγκαλιασμα ήταν έ-
κείνο!... Ήταν μια στιγ-
μή άληθινὸν παραλήρημα-
τος, ή μεγάλη εκείνη στι-
γμή που ή μητέρα μόρε-
σε νά σφίξῃ στην άγκα-
λιά τὸ πλάσματάκι της, νά
τὸν σκεπάσῃ με φιλή, νά
τήν χαϊδέψῃ την γρυφερήν
ἐκείνην ὑπαρξί που είχε
βγῇ από τὰ σπλάχνα της
και που ποτέ πιά δεν θά
μόρουσε νά την ξαναεί-
δῃ!...

Ὡστόσο, ή Μαύρη Προ-
σωπίδα έδειχνε μεγάλην
ἀνυπομονησία και ήταν έ-

ρεμένον ὑπηρετήν που εἶ-
χε παρακολουθήσῃ άμυλη-
τος αὐτή τη σκηνή.

— Πάρε αὐτὸ τὸ κορίτσι,
τοῦ είπε, και κατέβα. Έ-
μεις σε ακολουθοῦμε.

Εφόρσε πάλι τη μάσκα
τοῦ γιατροῦ και τὸν έπια-
σε από τὸ χέρι γιά νά τὸν
οδηγήσῃ κάτω.

Μιά από τῆς ξαφνικῆς
ἐκείνης ἐμπνεύσεως πού φω-
τίζουν τὴ σκέψι μας στις
δυσκολώτερες στιγμές, έ-
πέρασε σάν άστραπή από
τὸ νοῦ τοῦ Πέτρον Πρόστ.

Η λεκάνη με τὸ αίμα
που τοῦχε χρησιμεῦσει
γιά την άφαίμαξι, βρισκό-
ταν στο πάτωμα, μπροστά
στα πόδια του. Έκανε λοι-
πὸν πῶς έσκούναψε κ' έ-
βῆθισε τὸ χέρι μέσ' στο
αίμα.

Η Μαύρη Προσωπίδα
δεν έδωσε σημασία σ' αυ-
τό. Ο γιατρός έμέτρησε
είκοσιδυὸ σκαλοπάτια και
στο τελευταίον έσήκωσε τὸ
χέρι γιά νά περάσῃ από
την χαμηλή πόρτα και ά-
φησε στὸν τοίχο τὸ άποτύ-
πωμα τοῦ αἱματωμένου
χειριοῦ του.

Η Μαύρη προσωπίδα,κα-
θὼς τὸν κρατοῦσε από τ'
άλλο χέρι κι'επρωχωροῦσε
λίγο μπροστά, δεν έκατά-
λαβε τίποτα.

— Ελάτε, ὅτι ζητοῦσα
από σας, τοῦ είπε προτοῦ
άνοιξη τὰ μικρὴ πορτούλα
έξω από την ὁποιαν έμού-
γκριζε ή καταιγίδα. Μ' έ-
ξυπνητήσατε καλά και
πρέπει ν' άμειφθῇτε...

— Δεν θέλω τίποτα, ά-
πάντησε ο Πέτρος Πρόστ.
Δεν έκαμα παρά τὸ καθῆ-
κόν μου.

— Δεν είμαι απ' αὐτοὺς
που θέλουν νά τούς ὑπηρε-
τοῦν δωρεάν! είπε ο άγνω-
στος περήφανος. Έξ άλλου,
κάτι περιμένω άκόμη από
σας...

Λέγοντας αυτά έβαλε
στα χέρια τοῦ γιατροῦ

δικό σας, θα βρίσκεται στην κούνια του, και σείς δεν απομακρυνθήκατε καθόλου από το Λογκασμοῦ! Καταλαβαίνετε λοιπόν πολύ καλά γιατί σάς είπα ότι η κόρη σας δεν πέθανε!...

—Ναί, απάντησε ο γιατρός, καταλαβαίνω. Για όλον τὸν κόσμο, τὸ κοριτσάκι πού γεννήθηκε πρὸ ὀλίγου θὰ εἶνε τὸ δικό μου, γιὰ τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν πρέπει νὰ μάθῃ πὼς πέθανε.

—Αὐτὸ ἀκριβῶς ζητῶ. Θὰ τὸ κάμετε;

—Θὰ τὸ κάμω. Καὶ δὲν θάχω μονάχα τὸ ὄνομα, ἀλλὰ καὶ τὴν καρδιά τοῦ πατέρα γιὰ τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ βρέφος.

—Πηγαίνετε, λοιπόν. Καὶ ἂν ἀγαπᾶτε τὴν ἡσυχία καὶ τὴ ζωὴ σας, μὴ ξεχνᾶτε!... Μιὰ μονάχα λέξι ἂν σᾶς ξεφύγῃ, θὰ εἶνε γιὰ σᾶς ὁ θάνατος. Καὶ δὲν θὰ πᾶτε μόνος σας στὸν ἄλλον κόσμο!...

Λέγοντας αὐτὰ ἡ Μαύρη Προσωπίδα, ἀνοίξε τὴν πορτοῦλα καὶ ὠδήγησε τὸν γιατρὸ μέχρι τὸ κάρρο, ὅπου εἶχαν ζευχθῇ νέα ἄλογα, ἐντελῶς ξεκούραστα.

Ὁ Πέτρος Πρόστ ἀνέβηκε, δυὸ ἄνδρες ἐκάθησαν δίπλα του καὶ τοῦβαλαν στὴν ἀγκαλιά τὸ βρέφος, φυλιγμένο σ' ἓνα μεγάλο μανδύα.

Τὰ ἄλογα ἐξεκίνησαν, κι ἐπέρασαν πάλι ἀπὸ τὰ ἱδια μέρη, τὰ ὁποῖα ὁ γιατρός δὲν μπόρεσε βέβαια νὰ ἰδῇ, καθὼς εἶχε δεμέναι τὰ μάτια.

Ὅταν ἐσταμάτησαν κατὰ τὸ Λογκασμοῦ ἐκόντευε νὰ ξημερώσῃ. Ἡ καταιγίδα ἐκόπαζε, ἀλλὰ τὸ γιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτει πυκνὸ.

—Ποῦ βρισκόμαστε; ἐρώτησε ὁ γιατρός, ὅταν τὸν ἐκατέβασαν ἀπὸ τὸ κάρρο.

—Τώρα θὰ ἰδῇτε, ἀπάντησε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ πὸν συνώδευσαν. Ἀλλὰ δὲν θὰ βγάλετε τὴ μάσκα, πρὸ τοῦ πῆτε πέντε Πατερημά.

—«Πάτερ ἡμῶν, ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...», ἀρχισε νὰ λέῃ ὁ γιατρός.

Καὶ ἄκουσε τὸ βαρὺ κάρρο ν' ἀπομακρύνεται γρήγορα ἀπάνω στὸ χιόνι. Ὅταν ἐτελείωσε τὴν πενήντη ἔκλειν προσευχή, ἐβγάλε τὴν προσωπίδα.

Ἡ ἐξέλιξη καγκελλωτὴ πορτα τοῦ κήπου του βρισκόταν σὲ ἀπόστασι λίγων βημάτων ἀπ' ἐκεῖ.

Ὁ Πέτρος Πρόστ ξαναμῆκε σὸ σπῆτι του, μετ' ἡνικαρδία κοιμισμένη. Ἐποθέτησε τὸ κοριτσάκι

στὴν ἀδειανὴ κούνια κι' ἐπῆγε ν' ἀρμέξῃ τὴν κατὰ κά του, μετ' ὅ γάλα τῆς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ κρατήσῃ τὴ μικρὴ στὴ ζωὴ.

Τὸ κοριτσάκι ἦπτε τὸ ζεστό ἐκεῖνο γάλα καὶ ἀποκοιμήθηκε. Τότε ὁ Πέτρος Πρόστ ἐπλυνε τὸ αἱματωμένο χέρι του καὶ ἐβγάλε ἀπὸ τὸ στήθος τὸ μυστηριώδες πραγματάκι πού τοῦχε δώσει ἡ ἄγνωστος.

Ἦταν ἓνα χρυσὸ μεταγόνι, σκαλιστὸ μετ' ἐπιφύμῃ τέχνῃ, καὶ μετ' ἀμάντια σχεδιασμένο ἓνα ἄγριο λουλούδι, μὴν ἐγκλαντίνια. Ὅσο γιὰ τὸ δερμάτινο σακκουλάκι τοῦ δωσε ἡ Μαύρη Μάσκα, εἶχε μέσα δέκα χιλιάδες χρυσὰ φράγκα, ποσὸν τεράστιο γιὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνη.

Ὅταν ἐξημέρωσε καλὰ ἓνας χωρικός ἀπὸ τὸ Λογκασμοῦ παρουσιάστηκε σὸ σπῆτι τοῦ γιατροῦ, ζητώντας πληροφορίες γιὰ τὴν κόρη του, πού ὄλοι τὴν ἤξεραν πολὺ καχεκτικὴ, σχεδὸν ἐτοιμοθάνατη.

—Εὐχαριστῶ καλὲ μου γείτονα, τοῦ εἶπε ὁ Πέτρος Πρόστ. Τὸ κοριτσάκι μου εἶνε καλύτερα, πολὺ καλύτερα κι' ἐλπίζω πὼς θὰ ζήσει.

Καὶ εἶχε δίκην νὰ ἐλπίζει.

Ἐξέτερον ἀπὸ λίγες ἐβδομάδες τὸ χλωμὸ καὶ ἀδύνατο ἐκεῖνο πλασματάκι εἶχε γίνῃ ἀγνώριστο σχεδόν· τόσο ἦταν στρουμπουλόκαὶ ρόδινο. Καὶ θὰ γινόταν ἀσφαλῶς πρώτης τάξεως κοπέλλα!...

Ὅσο ὅσο ἔμειναν ὅλοι κατὰπληκτοὶ σὸ χωριὸ καὶ σχεδὸν δημιουργήθηκε σκάνδαλο, ὅταν μαθεύτηκε πὼς ὁ γιατρός (καλὸς χριστιανὸς κατὰ τὰ ἄλλα) ἀντὶ νὰ δώσῃ στὴν κόρη του τὸ ὄνομα μιᾶς ἁγίας τὴν ὠνόμασε Εἰγκλαντίνια!...

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Τὸ πανδοχεῖον τοῦ Σαμπανιόλ

Εἶνε ἀπαραίτητο νὰ δώσουμε μιὰ σύντομη περιγραφή τῆς καταστάσεως στὴν ὁποίαν βρισκόταν ἡ Ἐλευθερία Κομητεία στὰ 1636, δηλαδὴ δεκαοχτὼ χρόνια περίπου μετὰ τὴν τρομερὴν ἐκείνη νύχτα τῆς 17 Ἰανουαρίου 1618, τὰ γεγονότα τῆς ὁποίας ἀφηγηθήκαμε στὸν πρόλογον.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Καρόλου Ε', ἡ Ἐλευθερία Κομητεία, ὅπως εἶπαμε, ἀνῆκε στὴν Ἰσπανία.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τῆς χώρας αὐτῆς Φιλίππου Β', ἡ Ἐλευθερία Κομητεία ἦταν προικὴ τῆς

κόρης του. τῆς Ἰνφάντας Κλάρας Ἰζαβέλλας Εὐγενείας, πού ἐπαντρεύτηκε τὸν ἀρχιδούκα Ἀλβέρτον τῆς Αὐστρίας.

Ἐπῆρχε ὁμῶς ἓνας ὁρος σὸ σχετικὸ προικοσύμφωνο, πού εἶπε ὅτι ἂν ἡ πριγκίπισσα πέθαινε χωρὶς παιδιὰ, ἡ περιουσία τῆς θὰ ἐπέστρεφε πάλι στὸ Ἰσπανικὸ Στέμμα.

Ἡ Κλάρα Ἰζαβέλλα Εὐγενεία δὲν ἀπόκτησε παιδιὰ καὶ κατὰ τὴ συμφωνία αὐτή, κατὰ τὸ 1634 ἡ Ἐλευθερία Κομητεία ἦρθε πάλι στὴν κατοχὴ τοῦ Φιλίπου Δ'.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ἦταν τὸ Ντόλ, ὅπου εἶχε τὴν ἑδρὰ τῆς μιᾶς μικρῆς Βουλῆς, ἀφοῦ ἡ χώρα διατηροῦσε κάποιαν ἀνεξαρτησία. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ κατόικοι ἀποῦσαν τὴν Ἰσπανία, ἐνῶ ἀντιθέτως μισοῦσαν τὴ Γαλλία πού ἤθελε μετὰ κάθε τρόπο νὰ τοῦς καθυποτάξῃ. Καὶ πολλὰς φορὲς τοῦς δόθηκε εὐκαιρία νὰ φανερῶσουν αὐτὰ τὰ αἰσθηματά τους.

Στὰς 19 Μαΐου 1635, ὁ καρδινάλιος Ρισελιέ, μετ' ἡν δικαιολογία ὅτι ἓνα τμήμα Ἰσπανικοῦ στρατοῦ εἶχαν ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς πόλεως Τρέβ, πού ἦταν σύμμαχος τῆς Γαλλίας, καὶ σὶτὶ ἡ Μπασανσὸν ἔδωσε ἄσυλο στὸν Κάρολον Δ' ὁδὸκα Λωραίνης, θανάσιμον ἐχθρὸν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἰσπανίας.

Στὰς 28 Μαΐου 1636 ὁ Κοντὲ ἐπολιόρκησε τὸ Ντόλ μετ' εἰκοσι χιλιάδες πεζοὺς καὶ ὀχτὼ χιλιάδες ἵππους. Τὸν ἀσκολοῦθε ὁ συνταγματάρχης Γκασιὸν καὶ ὁ Μεγνερὰι, μετ' ὁ πυροβολικὸν.

Ὁ στρατὸς πού ἦταν κλεισμένος στὴν πόλιν ἐκράτησε καλὴν ἀμύνη. Ἐξ ἄλλου τὰ ἀνταρτικὰ σώματα τοῦ λοχαγοῦ Λακουζὸν ἐκάναν μεγάλες ζημιές στοὺς Γάλλους. Καὶ σὶς 14 Αὐγούστου 1636, ὅταν παρουσιάστηκε ὁ Κάρολος τῆς Λωραίνης μετ' ὁν στρατὸ του, ὁ πρίγκιψ Κοντὲ ἀναγκάστηκε νὰ διακόψῃ τὴν πολιορκία.

Τὸν ἄλλο χρόνον ὁ δούξ τοῦ Λογκεβέλ ἐπέδραμε κατὰ τῆς Ἐλευθερίας Κομητείας ἀπὸ τὸ νότιον μέρος καὶ ἐπέρασε ὅλα τὰ χωριά ἐκὰς πυρὸς καὶ σιδηροῦ, ἐνῶ ἀπὸ τὸ βορεινὸν ὁ Βερνάρδος τῆς Σαξωνίας Βεϊμάρης, ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ σουηδικοῦ στρατοῦ, ἐκάνε ἄλλες καταστροφές.

Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν ἡ κατάσταση τῆς δυστυχισμένης ἐκείνης ἐπαρχίας τῆς νύχτας πού ξαναπιάναμε στὴν ιστορίαν μας, ἀφοῦ ἡ

φήσαμε ἓνα κενὸ ἀπὸ 18 χρόνια.

★

Ἐνα σκοτεινὸ καὶ παγερὸ ἀπόγευμα τοῦ Δεκεμβρίου 1638, μόλις εἶχε χτυπήσει ὁ ἑσπερινός, καὶ ἔνας καβαλλάρης, καλὰ τυλιγμένος στὸν μαῦρον μανδύα του ἐπροχώρουσε μετ' ὁ ἀργὸ βῆμα τοῦ κουρασμένου του ἀλόγου, στὸν κεντρικὸ δρόμον τῆς πολιχνῆς Σαμπανιόλ, πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς ἐπαρχίας.

Μερικὰ σκυλιὰ ἀρχισαν νὰ γαυγίζουν μόλις τὸν εἶδαν καὶ λίγοι χωρικοὶ ἀνοίξαν τὰ παράθυρα γιὰ νὰ ἰδοῦνε ποὺς εἶνε, ὅταν ἄκουσαν τὸ ποδοβολητὸ τοῦ ἀλόγου του στὸ πλακὸν στρωτο τοῦ δρόμου. Καὶ ὅταν ὁ ταξειδιώτης ἐπέρνουσε, τὸν παρακολουθοῦσαν μ' ἓνα βλέμμα γεμάτο ἐκπληξί καὶ περιέργεια.

Ἔτσι ὁ καβαλλάρης καὶ τὸ ἄλογο ἐφθασαν μπροστὰ σ' ἓνα σπῆτι λιγάκι μεγαλύτερον καὶ πιδεποιημένο ἀπὸ τὰ ἄλλα. Ἀπάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἦταν κρεμασμένη μιὰ μεγάλη πινακίδα πού ἐγράφε:

«Πανδοχεῖον ὁ Λοχαγὸς Λακουζὸν. — Δίδετε καλὸ φαγητὸν καὶ ἐξαιρέτο κρασί.— Πωλεῖται κριθὴ καὶ βρώμη.— Κατάλυμα δι' ἄνδρας καὶ ἵππους...»

—Νά, αὐτὸ πού μοῦ χρειάζεται, ἐσκέφτηκε ὁ καβαλλάρης.

Ἐπῆρθε ἀμέσως ὑπὸ τ' ἄλογο κι' ἐφώνασε τὸν ξενοδόχον. «Ἐνας ἄντρας πενηνταπέντε ὡς ἐξήντα χρόνων, ἀρκετὰ ρωμαλέος ἀκόμα παρουσιάστηκε ἀμέσως στὴν πόρτα.

—Στὶς διαταγές σας ἀρχοντά μου, τοῦ εἶπε. Θέλετε νὰ βάλουμε τὸ ἄλογο στὸν σταῦλον;

—Ναί, καὶ νὰ τοῦ δώσῃς διπλὴ μερίδα κριθάρη. Θέλω νὰ τὸ περιποιηθῇς καλύτερα ἀπὸ μένα.

—Κ' ἔχετε δίκην, ἀρχοντά μου! Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὰ γυῖα γιὰ νὰ μιλήσῃ, ἀλλὰ τὸ ἄλογο εἶνε ὑποχρεωμένο νὰ τρώῃ ὅτι τοῦ δώσουν. Ἐξ ἄλλου τὸ ἄλογο σας εἶνε τέτοιο πού πρέπει νὰ τὸ περιποιηθῇ καλὰ, νὰ τὸ παραπᾶν ἀπὸ καλὰ. Εἶνε πρώτης τάξεως ζῶον, καλῆς ράτσας καὶ φαίνεται ἀκούραστο.

—Μιλᾷς σὰν νὰ ξέρῃς ἀπὸ τέτοια πράγματα! Καὶ ἂν ξέρω, λέει!... Καὶ πολὺ καλὰ, μάλιστα. Ἐπῆρθε ἄντρας ἔντεκα χρόνια στὸ ἱππικόν!... Πρῶτῃς τὸν συνταγματάρχην Βαρδὸς τί ἀξίζει ὁ Ἰάκωβος Βερνέ!... Καὶ ποὺς ξέρει ἂν σήμερον ἡ αὐριὸν παρ' ὅλα τὰ πενηνταοχτὼ χρονάκια

μου, δὲν ἀνέβω πάλι στὴν σέλλα!... Μέσα στὸ σταῦλον ἔχω τὴ «Σταχλοῦλα», ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα ἄλογα ὅλης τῆς περιφέρειας. Καὶ οἱ πιστοὺς μου δὲν εἶνε ἀκόμα τόσο σκουριασμένες. Μ' ἓνα καλὸ καθάρισμα μποροῦν ἀκόμα νὰ φυτέψουν ἓνα βόλι στὸ στήθος ἐνὸς Γάλλου ἢ ἐνὸς Σουηδοῦ!... Τέλος πάντων θὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνῃ, καὶ ζήτω ὁ λοχαγὸς Λακουζὸν!...

Ἐἶδαν καλὲ μου ἀρχοντά ὅτι ἐβαλα τὸ πανδοχεῖον μου ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ καὶ ὁ διάβολος ἢ ὁ Βερνάρδος τῆς Σαξωνίας Βεϊμάρης νὰ μετὰρῇ ἂν ἡ προστασία τοῦ λοχαγοῦ δὲν ἀξίζει ὅσο κι' αὐτὴ ἐνὸς ἀγίου!... Καὶ ἂς μὴ θυμώσουν οὔτε ὁ Μεγαλοδύναμος οὔτε ὁ ἄγιος Ἰάκωβος. Ἀλλὰ ὁ λοχαγὸς Λακουζὸν εἶνε κι' αὐτὸς δίκαιος καὶ ἴσως θὰ γίνῃ μάρτυς... Ὁ μάρτυς τῆς ἐλευθερίας!...

Ὁ ξενοδόχος καλὸς ἄνθρωπος καὶ καλὸς πατριώτης καθὼς βλέπετε, ἦταν λιγάκι φλύαρος. Καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μονολογῇ ἐνῶ ἐβαζε στὸν σταῦλον τὸ ἄλογο τοῦ ταξειδιώτου καὶ τὸν περιποιετο ὡς πρὸς τὰ γυμναστικά του ἀξίει.

—Καὶ τώρα ἀρχοντά μου εἶπε ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ σταῦλον, φαντάζομαι ὅτι θὰ θέλετε καὶ σείς κάτι νὰ φάτε.

—Βεβαίως.

—Ἡ ἐποχὴ μας εἶνε δύσκολη, ὁ κόσμος δὲν ταξεύει δούε τώρ: ἔχω μὴν ἐβδομάδα νὰ φιλοξενῶ κανέναν καὶ πολὺ φοβάμαι ὅτι δὲν θὰ μωρέσω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καλὰ.

—Δὲν πεiráζει. Καὶ ψωμὶ μόνον νὰ μοῦ δώσῃς, εὐχαριστήμενος θαῖμαι.

—Τί λέτε, ἀρχοντά μου! Θὰ σᾶς δώσω αὐτὰ μετ' ὁ μέρη, ἓνα κοτόπουλο πού θὰ τὸ σφάξω ἀμέσως, καλὸ τυρὶ καὶ τὸ περιφημότερον κρασί ὅλης τῆς περιο-

—Μὰ τότε, καλὲ μου ἄνθρωπε, θὰ μοῦ δώσῃς γεῖμα πριγκητικόν. Καὶ μούλινε ὅτι δὲν ἔχεις τίποτα;!

—Ἀκουσε, ἀρχοντά μου :

ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού ἐβαλα, τὸ πανδοχεῖόν μου ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ λοχαγοῦ Λακουζὸν καὶ ἐγράψα τὸ ὄνομά του στὴν πινακίδα δὲν μπορῶ νὰ κοροϊδεύω τὴν πελατεία μου.

Ὁ ταξειδιώτης δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴς θεωρίες τοῦ ξενοδόχου.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐμπήκε μέσα ἡ ὑπρέτρια, μιὰ νέα ντυμένη μετὰ τοπικὰ ρούχα, πού ὅταν εἶδε τὸν ξενοῦ ἐστάθηκε στὸ κατῶφλι καὶ τὸν κυττοῦσε σὰν ἀποβλακωμένη.

καστανὰ μουστάκια πού τοῦ ἐστόλιζαν τὸ πρόσωπον. Τὸ ντύσιμό του ἐδειχνε ἄνθρωπον στρατιωτικὸν καὶ εὐπατρίδην, μετ' ὁ δένιο πανταλόνι, μπότες καὶ ἀσημένια σπειροῦνια.

Ἐνα μακρὸ καὶ πλατὺ σπαθί, πού σὲ χέρι ἱκανὸ καὶ τολμηρὸ, θὰ ἦταν ὁπλο φοβερώτατον κρεμῶται στὸ πλευρόν του.

—Αὐτὸς, ἐσκέφθηκε, ὁ Βερνέ, ἐνῶ ὁ νέος ἐπλησίαζε στὸ τζάκι, εἶνε πραγματικὸς εὐπατρίδης, ὅπως ὁ λοχαγὸς Λακουζὸν εἶνε ὁ πιδ ἐξαιρετὸς ἄνθρωπος

σῆς κι' ἐγὼ πληβείος. Ἀλλὰ ὁ συνταγματάρχης Βαρδὸς βεβαιώνει ὅτι ἓνας παλιὸς στρατιώτης μπορεῖ νὰ πῇ μετ' ὁλους τοὺς ἀρχοντας τοῦ κόσμου.

—Αὐτὸς πού τὸ λέει αὐτὸ ἔινε πολὺ γνωστὸς ἄνθρωπος. Εἶνε ἡ δεύτερη φορὰ πού ἀκούω τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ δὲν ξέρω ποὺς εἶνε.

Ὁ Ἰάκωβος Βερνέ ἐκύτταξε τὸν συνομιλητὴν του μ' ἓνα βλέμμα γεμάτον ἐκπληξί.

—Φαίνεται ὅτι εἰσαστὰ ξένος, ἀρχοντά μου, εἶπε μετὰ ἡ ὅτι ἐρχόσαστε ἀπὸ πολὺ μακριά.

—Πραγματικὰ, εἰμαι ἐξένοσ, ἀπάντησε ὁ νέος χαμογελώντας, καὶ ἐρχομαι ἀπὸ πολὺ μακριά.

—Δεν πιστεύω, νάσαστε Γάλλοι.

—Ὅχι.

—Οὔτε Σουηδοί.

—Οὔτε Σουηδοί.

—Καὶ δὲν εἰσάστε οὔτε μετ' ὁ μέρους τῶν Σουηδῶν οὔτε μετ' ὁν Γάλλων;

—Οὔτε μετ' ὁλους ὅτε μετ' ὁους δέ.

—Εὐτυχῶς!.

Λοιπὸν ὅσον τά μου, ὁ συνταγματάρχης Βαρδὸς, εἶνε ἀπὸ τὰ μέλη τῆς μεγάλης Τριάδος μας.

—Ποιανῆς Τριάδος;

—Τοῦ Βαρδὸς, τοῦ Κλαυδίου Πρόστ καὶ τοῦ ἐφημερίου Μαρκέλ.

Εἶνε τρεῖς ἥρωες, τρεῖς γίγαντες!

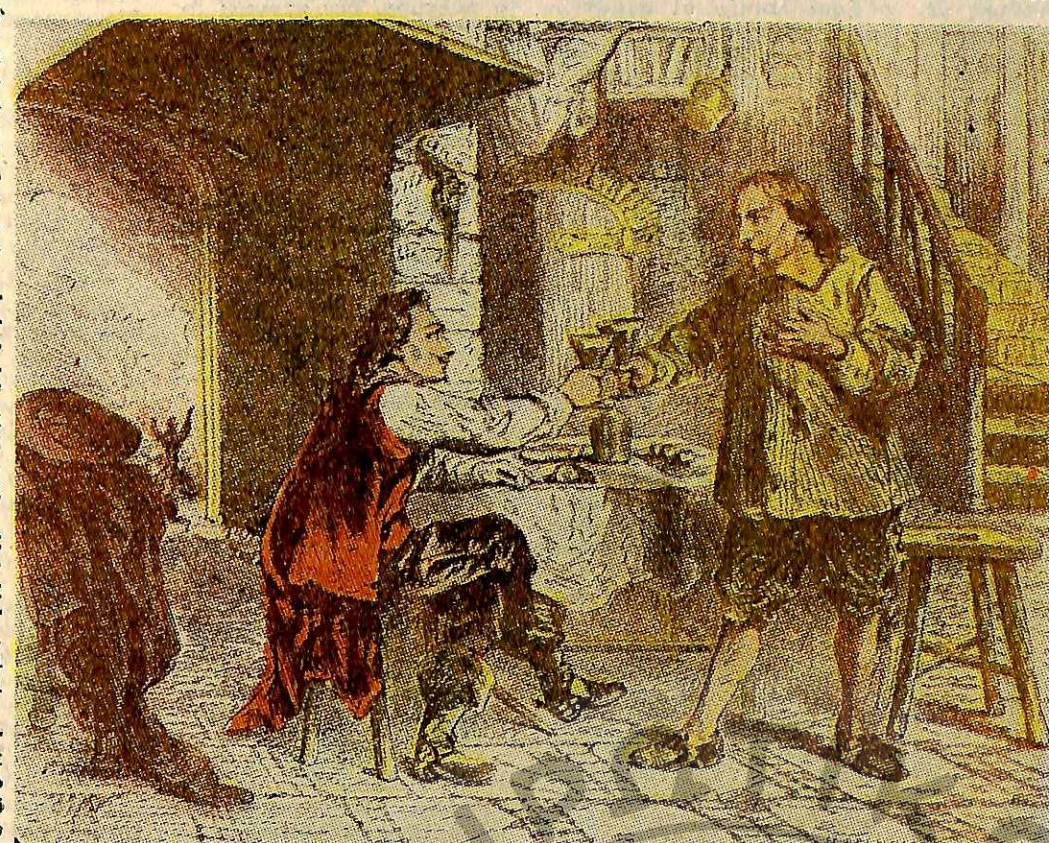
—Καὶ ὁ λοχαγὸς Λακουζὸν πού τὸν ἐκθειάζετε τόσο πολὺ; Δὲν εἶνε τίποτα αὐτός;

—Ὁ Λακουζὸν καὶ ὁ Κλαυδίου Πρόστ εἶνε ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Πρόστ εἶνε τὸ ὄνομά του καὶ Λακουζὸν τὸ παρατσούκλι του.

Ἀλλὰ φαίνεται πὼς ἀγνοεῖτε τὰ πράγματα τῆς ἐπαρχίας μας.

—Ξέρω μόνον ὅτι ἡ Ἐλευθερία Κομητεία πολεμᾷ ἐπὶ γιὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς καὶ ἀπὸ τοῦ δυο χρόνια ἀντιστέκεται ἡρωικὰ σὲ ὅλες τὴς προσπάθειες τῆς Γαλλίας γιὰ νὰ τὴν καθυποτάξῃ.

—Ναί, ἀρχοντά μου. Τοῦ κάκου ὁ Κόκκινος Καρδ-

Ἐνας παλιὸς στρατιώτης μπορεῖ νὰ πῇ μετ' ὁλους τοὺς ἀρχοντας τοῦ κόσμου.

—Τί ἐπαθες καὶ στάθηκες σὰν κοτόπουρο; τῆς εἶπε ὁ ξενοδόχος. Δὲν εἶδες ποτέ σου εὐπατρίδες στὸ πανδοχεῖόν μου;...

—Γιατὶ, ἀφεντικόν, ἔκανε αὐτὴ. Μήπως καὶ τὰ σκυλιὰ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κυττοῦν τοὺς δεσποτάδες;

—Καλὰ, καλὰ. Πήγαίνε νὰ φέρῃς κανένα ξύλο γιὰ τὸ τζάκι!

Ἡ ὑπρέτρια ἐφυγε καὶ ὁ ξενοδόχος ἐπῆγε νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ δείπνον.

Ὁ ταξειδιώτης ἐκάθησε σ' ἓνα τραπέζι. Ἦταν νέος, εἰκοσιτεσσάρων χρόνων, πολὺ ὡραῖος, μετ' ὁ μαλλιά, καστανὰ, πού κατέβαιναν ὡς τοὺς ὤμους μετ' ὁποῦδες.

Τὸ πρόσωπό του, λιγάκι χλωμὸ, ἦταν κανονικώτατον καὶ λεπτὸν σὰν γυναικεῖον, ἔτσι πού θὰ ἐνόμιζε κανεὶς πὼς ἦταν μεταμφιεσμένος ἂν δὲν εἶχε τὰ λεπτὰ καὶ

τοῦ κόσμου. Μπορῶ νὰ στοιχηματίσω καὶ τὴ θέσιν μου στὸν παράδεισον γι' αὐτό!...

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΑΣ

Ἡ ὑπρέτρια, πού τὴν ἔλεγαν Γιαννούλα, ἔφερε μὴν ἀγκαλιά ξύλον, τάρριξε στὸ τζάκι καὶ μετὰ ἔστρωσε τὸ τραπέζι.

Ὅσο ὅσο ὁ ταξειδιώτης ἦταν καθισμένος κοντὰ στὸ τζάκι, βυθισμένος σὲ σκέψεις, ἀπὸ τὴς ὁποῖες συνήλθε μόνον ὅταν ἔκουσε τὴ φωνὴ τοῦ ξενοδόχου νὰ τοῦ λέῃ:

—Ἀρχοντά μου, τὸ φαγητὸ εἶνε ἐτοιμὸν.

—Ἀς τὸ τιμήσουμε λοιπόν! Μόνον πού θὰ ἤθελα νὰ μοῦ κάνης λίγη συντροφιά, νὰ πῇς μαζί μου κανένα ποτηράκι ἀπὸ τὸ περίφημον αὐτὸ κρασί.

—Πολὺ εὐχαρίστως, κύριέ μου. Εἰσάστε εὐπατρί

νάλιος, ο φοβερός εκείνος Ρισελιέ έστειλε έναντιόν μας τόσο στρατό υπό την αρχηγίαν του Κοντέ και του Βυλερουά. Και έπει-
δή δεν άρκαυσαν αυτοί, ή Γαλλία έμίσθωσε και σου-
ηδικά στρατό υπό την άρ-
χηγία του καταραμένου έ-
κείνου δούκα της Σαξωνί-
ας Βεϊμάρης.

—Τό ξέρω.
—Θά ξέρετε, λοιπόν άκό-
μα ότι ενώ ο Κοντέ ώπι-
σθοχωρούσε μπροστά στα
τείχη του Ντόλ, ο σουηδι-
κός στρατός έρήμωνε κι'
έπυρπολούσε όλα τά χω-
ριά μας, σκοτώνοντας γέ-
ρους και παιδιά, βιάζοντας
γυναίκες και κορίτσια,
μεταβάλλοντας τις πολι-
τείες και τά χωριά σε στά-
χτη και έρείπια.

—Ατιμία!... Μεγάλη ά-
τιμία!... Αυτοί που πολε-
μούν κατ' αυτόν τόν τρό-
πον δεν είναι στρατιώτες!..
—Δέν είναι, βέβαια! Είναι
λησται και δολοφόνοι!...
Αλλά συνέβη τό έξης: ά-
τι οι δικοί μας όλοι, από
τά βουνά ως τους κάμπους
έσήκωσαν κεφάλι, και με
τό σημά της Έλευθερίας
στό στόμα ώπλίστηκαν με
τσαπιά, με φτυάρια και
κοντάρια, κι' έαχνηάπισαν
ένα στρατόν άνταρτικόν.
Αλλά δεν είναι στρατός λη-
στών και δολοφόνων, κα-
νείς δεν παίρνει μιιά δεκά-
ρα για τις υπηρεσίες του.
Όλοι πολεμούν για τή χώ-
ρα τους, για τά σπία και
τις οικογένειές των. Είναι
λοιπόν πραγματικοί στρα-
τιώτες και ο διάβολος να
με πάρη άν οι Γάλλοι και
οι Σουηδοί μπορούν να
πουν τό ίδιο!...

—Και αυτοί οι τρεις που
μου ανέφερες είναι οι άρ-
χηγοί αούτου του στρα-
τού;

—Τό μαντέψατε, άρχον-
τά μου... Στην αρχή έβά-
λαμε επί κεφαλής τόν Έ-
ωάννη Βαρόζ, παλαιός
στρατιωτικός, γενναίος
σάν τό σπαθί του, πληγω-
μένος σε είκοσι μάχες.
»Εγώ, έδω που με βλέ-
πετε, έπολέμησα πολλές
φορές με τόν Βαρόζ, και
άν τόν συναντήσετε κάπο-
τε, μιλήστε μου για τόν Έ-
άκωβον Βερνέ και θά σάς
πη ποιός είμαι!

»Ο Βαρόζ ανέλαβε να
διοργανώση τό ιππικό και
τά κατάφερε καλύτερα ά-
πό τόν μεγαλειότερον στρα-
τή της Γαλλίας. Κ' έ-
τάρχη της Γαλλίας. Κ' έ-
χει για ύπασιση του τόν
γεννιάτονον εκείνον Κλαύ-
διον Πρόστ που θά γίνει ά-
σφαλώς καλύτερος του...
»Είπε μόλις είκοσιδύο
χρονών, ο λοχαγός Ασκού-
ζόν, σχεδόν παιδί άκόμα,
άλλά πολειάει καλύτερα
άπό άντρας. Αυτός διευθύ-

νει τά άνταρτικά μας σώ-
ματα, αυτός τά οδηγεί
πάντα στη νίκη, και τόν
λατρεύουν όλοι, από τόν
πρώτον ως τόν τελευταίον,
όλοι είναι πρόθυμοι να πέ-
σουν προς χάριν του στη
φωτιά ή στον γκρεμό και..
ζήτω ο λοχαγός Ασκού-
ζόν!...

—Μά γιατί του δώσατε
αυτό τό παρατσούκλι, Α-
σκουζόν;

—Έπειδή είναι πάντα ά-
πασχολημένος, πάντα γε-
μάτος φροντίδες και στην
τοπική διάλεκτο «λά κου-
ζόν» σημαίνει φροντίδα.
Έτσι λοιπόν οι στρατιώ-
τες του τόν είπαν «λοχα-
γόν φροντίδα» και στην
διάλεκτό τους Ασκούζόν.

—Και ο τρίτος, ο έφη-
μέριος Μαρκέλ;

—Είπε ο καλύτερος πα-
πας της έπαρχίας μας, άν-
θρωπος με μεγάλη καρδιά
και μεγάλο μυαλό. Έχει
τήν αούταπάρνησι ενός ά-
γίου και τήν γενναίότητα
του στρατιώτου. Και τί
μυαλό!...

»Γίνεται τόσος λόγος για
τόν μεγάλον εκείνον καρ-
δινάλιον τόν Ρισελιέ. Πο-
σό πιο μεγάλος θά ήταν ο
Μαρκέλ άν είχε τέτοιο ύ-
πούργημα! Ο Μαρκέλ πο-
λεμάει για τήν Έλευθερία
Κομητείας με όλα τά όπλα
που μπορεί να χρησιμοποι-
ήση ένας παπάς κι' ένας
στρατιώτης: με τόν Σταυ-
ρό και τό σπαθί!

»Στη μάχη βοδίζει επί
κεφαλής τών Έλευθέρων,
με τό σπαθί στο ένα χέρι
και τόν σταυρό στο άλλο.
Και ο Θεός του χαρίζει
πάντα τή νίκη. Πρέπει να
τόν Ιδείτε κατά τις ήρωί-
κές εκείνες στιγμές, με τά
κατάμαυρα μαλλιά δια-
μένα από τόν άνεμο, με τό
κόκκινο πουκάμισο που
φαντάζει από μακριά σάν
σημαία... Γιατί πρέπει να
ξέρετε ότι φοράει κόκκινο
πουκάμισο όταν πολεμά
και μερικοί βεβαιώνουν ή-
τι δεν τόν πιάνει τό βόλι,
σάν να φορούσε θώρα-
κα!...

—Έχετε δίκην λοιπόν! έ-
φώναξε ο ξένος μ' ένθου
σισμά. Οι τρεις αυτοί άν-
θρωποι είναι αληθινοί ήρω-
ες και ή έπαρχία που
τους έχει επί κεφαλής τών
ύπερασπιστών της, μπορεί
να έλπίζει ότι θά διατηρή-
ση τήν έλευθερία της!...

—Και δεν πρόκειται να
τήν χάση ποτέ!.. Είς ύγει-
αν λοιπόν του λοχαγού
Ασκούζόν!...

Ο ταξιδιώτης άγγιξε τό
ποτήρι του με τό κύπελλο
του ξενόδοχου και ήπιαν
μονορούφι τό περίφημο έ-
κείνο κρασί που έσπινθήρι-
ζε σάν ρουμπίνι.

Έπειτα ο Βερνέ έήγγε
στό ύπόγειο για να φέρη

μιιά μπουκάλα παλαιότερο
κρασί και όταν ξαναγύρι-
σε εκάθησε πάλι αντίκρυ
στον ξένον για να συνεχί-
ση τήν συζήτησι.

—Σε ποιό μέρος της Έ-
λευθερίας Κομητείας γεν-
νήθηκε ο Ασκούζόν; έρώ-
τησε ο ξένος.

—Στά βουνά μας, άρ-
χοντά μου! έφώναξε πε-
ρήφανα ο ξενόδοχος. Ο
Κλαύδιος Πρόστ γεννήθη-
κε στο χωριό Λογκασμόα,
δηλαδή λίγες λευγες μα-
κριά άπ' έδω. Και κανέ-
νας από τους χωρικούς
μας, από τότε που άρχισε
ο πόλεμος, δεν περνάει ά-
πό τό σπία του χωρις να
πη ένα «Πάτερ ήμϊν» και
να παρακαλέση τόν Θεόν
να χάριση πολλά χρόνια
στον λοχαγόν Ασκούζόν.

—Έχει μεγάλη οικογέ-
νεια;

—Όχι, δυστυχώς, γιατί
θά ήταν όλοι τίμιοι και
γενναίοι. Τώρα σχεδόν βρί-
σκεται μόνος του στόν κό-
σμο. Ήταν μοναχοπαίδι,
έχασε τήν μητέρα του ό-
ταν ήταν τεσσάρων χρο-
νών και ο πατέρας του ά-
πέθανε πρόπερσι.

—Ωστε δεν έχει κανέ-
ναν συγγενή;

»Η φωνή του ξένου ήταν
άρκατε ταραγμένη ενώ έ-
κανε τήν τελευταίαν αύ-
την έρώτησι. Ο Έάκωβος
Βερνέ άπάντησε:

—Ταυ μένει ένας: ο ά-
δελφός του πατέρα του, ο
Πέτρος Πρόστ, που είναι
γνωστός σε όλη τή χώρα
με τό όνομα «Έατρος τών
Πτωχών».

—Και ασφαλώς, θά μένη
μαζί του.

—Όχι. Είναι πολύ θλιβε-
ρή ή ιστορία αούτου του
καυμένου του Πέτρου!...

—Θλιβερή ιστορία; Έκα-
νε ο ξένος με ύφος έρωτη-
ματικό.

—Ναί. Στάθηκε πάντα
πολύ άτυχος και είναι ά-
κόμα.

—Μά τί του συνέβη; έ-
ρώτησε ο άλλος, αφήνον-
τας τό ποτήρι του κι' ενώ
γινόταν κατάχλωμος.

—Έδω και δεκάοχτώ
χρόνια, ο Πέτρος Πρόστ,
έθαψε τή γυναίκα του, που
άπέθανε άμέσως μόλις έ-
γέννησε ένα κοριτσάκι.
Φαίνεται ότι από τή στενο-
χώρια του τρελλάθηκε, γι-
ατί άντι να δώση στήν κό-
ρη του τό όνομα μιιάς άγί-
ας, τήν ώνόμασε Έγκλαν-
τίνα, που είναι καθώς ξέρε-
τε τό όνομα ενός λουλου-
διού... Αλλά κι' αυτό δεν
είπε τίποτα, καθώς θά Ι-
δείτε...

»Έπέρασαν δύο τοία χρό-
νια και μιιά μέρα ο ύπη-
ρέτης ενός μυλωνά του
Νταρνταί, που είχε σπάσει
τό χέρι του, έπήγε κι' έ-
χτύπησε τήν πόρτα του γι-

ατρού...

—Δοιπόν; Τί συνέβη τό-
τε;

—Συνέβη ότι... δεν συνέ-
βη τίποτα. Κανείς δεν πα-
ρουσιάστηκε ν' άνοιξη γι-
ατί ο γιατρός με τήν κό-
ρη του είχαν γίνει άφαν-
τοι τή νύχτα. Και κανείς
δεν ήξερε τί άπέγιναν, αή-
τε ο άδελφός του...

—Κι' έπειτα;

—Έπειτα έπέρασε πολλός
καιρός, δεκαπέντε ή δεκα-
έξη χρόνια και κανείς δεν
έμαθε τίποτα για τόν γι-
ατρό. Όλοι τόν ένόμιζαν
νεκρόν και ο άδελφός του
δέν έπρόφερε ποτέ τ' όνο-
μά του...

—Κ' έπειτα; έρώτησε πάλι
ο ξένος με μεγαλειότερη
πάντα άγωνία στή φωνή.
Κι' έπειτα;

—Επί τέλους, πέρσι, ο
Πέτρος Πρόστ, παρουσιά-
στηκε πάλι στή χώρα...

—Με τήν κόρη του;

—Όχι, άρχοντά μου. Ο
λομόναχος. Και γι' αυτό
σας είπα πως είτανε πάν-
τα άτυχος. Φαίνεται πως ή
Έγκλαντίνα άπέθανε...

—Απέθανε!... έμουρμού-
ρισε ο ταξιδιώτης με ύπό-
κωφη και αλλαγμένη φω-
νή, ενώ τό πρόσωπό του
γινόταν ακόμα πιο χλωμό.
Απέθανε!... Μά που;...
Γιατί;...

—Κανείς δεν ξέρει τίπο-
τα. Τό λέει όλος ο κόσμος
άλλά κανείς δεν τήν είδε
νεκρή. Εγώ τό πιστεύω,
άλλά λιγότερο από τό
Ευαγγέλιο, ούτε μπορώ να
βάλω τό χέρι μου στή φω-
τιά ότι αυτοί που μου τό
είπαν δεν είπαν ψέματα...

Ο ταξιδιώτης δεν άπάν-
τησε. Φαινόταν μάλιστα
πως δεν άκουε τίποτα.

Καθώς έλεγε αούτά, ο
Βερνιέ, ο ταξιδιώτης είχε
άκουμπήσει τους άγκώ-
νες στο τραπέζι κι' έσκέ-
πασε τό πρόσωπο με τά χέ-
ρια. Αν μπορούσε όμως να
διακρίνη κανείς άνάμεσα
στά δάχτυλά του, θά έβλε-
πε δυό χοντρά δάκρυα να
κυλούν από τά μάτια του.

Ο ξενόδοχος τότε, σεβό-
μενος τή σιγή του, σηκώθη-
κε, ξεκρέμασε μιιά μεγάλη
πιστόλα που ήταν κρεμα-
σμένη επάνω από τό τζάκι
εκάθησε σ' ένα σκαμνί και
άρχισε να τήν καθαρίζει.

Έτσι πέρασε ένα τέταρ-
το της ώρας.
Τέλος, ο ξένος έσήκωσε
τό κεφάλι. Η χλωμάδα του
δέν είχε λιγοστέψει και έ-
νας μαύρος κύκλος είχε
αχηματισθή γύρω άπ' τό
μάτιά του.

—Πρέπει να ξαναφύγω, εί-
πε. Τί σού χρωστάω;
—Πώς! Τόσο γρηγορά,
άρχοντά μου; Είναι ζήτημα
άν τό όλονό σας έφαγε

κόμα τό κριθάρι που τοδ-
ωσα και δεν πρόφθασε βέ-
βαια ν' άναπαυθώ!... Μά
τους διαβόλους όλους, δεν
είνε σωστό να τό κουράζε-
τε τόσο πολύ ένα τέτοιο ά-
λογο!...

—Πρέπει να φύγω, είναι
ανάγκη!...

—Τό πανδοχείο μου δεν
είνε φυλακή και μπορείτε
να φύγετε όποτε θέλετε.
Εγώ ενδιαφέρομαι μονά-
χα για τό όλόγό σας. Πάω
λοιπόν να τό ποτίσω, να τό
σελλάσω και... με τή βοή-
θεια του Θεού, καλό ταξί-
δι! Ο άγιος Έάκωβος και
ο λοχαγός Ασκούζόν να
σας προστατεύουν από κάθε
κακή συνάντησι!...

—Σ' εύχαριστώ, καλέ μου
άνθρωπε. Θά ήθελα όμως
να μου βρής κανέναν οδηγό.
—Που θέλετε να πάτε άρ-
χοντά μου;

—Στόν Έαγιο Κλαύδιο.
Κατάπληκτος, ο Έάκωβος
Βερνέ έχτύπησε τά χέρια
με άπελπισία.

—Χριστέ καί Παναγία!
είπε μετά. Θέλετε να πάτε
στον Έαγιο Κλαύδιο;

—Ναί. Γιατί σου φαίνεται
παράξενο;

—Γιατί δεν θά φθάσετε
ζωντανός. Θά σάς δολοφο-
νήσουν προτού κανέτε τό έ-
να τρίτο τό δρόμο.

—Θά με δολοφονήσουν;...
Γιατί; Έξηγήσου σε παρα-
καλώ.

—Μά είναι άπλούστατο:
Θά σάς σκοτώσουν οι Σου-
ηδοί ή οι Πράσινοι για να
σας πάρουν τό βαλάντιο τό
όλογο, τά ρούχα!...

—Κι' εγώ έφαναζόμουν
πως είχαν σπαταήσει οι έ-
χθροπραξίες και ο στρατός
της καταλήψεως μαζεύτηκε
στούς χειμερινούς καταυλι-
σμούς του.

—Και έτσι θά συνέβαινε
άσφαλώς, άν δεν παρουσι-
αζόταν ο κόμης Γκεμπριάν
αυτός που δεν κά-
με νέο στρατό που δεν κά-
με άλλο παρά να σφάζηκαι
να πυρπολή, να έρημώσει.
Καταλαβαίνετε λοιπόν, ότι
τό σχέδιό σας είναι πολύ
τολμηρό...

Ο νέος έκαμε μιιά κινή-
σι άπογοητεύσεως και άπελ-
πισίας.

—Και τί πειράζει άν δεν
φθάσω ζωντανός; είπε με-
τά. Τί είναι ή ζωή μου άφο-
υ κανείς δεν πρόκειται να με
κλάψη; Λοιπόν, πρέπει να
πάω στόν Έαγιο Κλαύδιο
και θέλω έναν οδηγό για
να μου δείξη τό δρόμο...

—Μά τήν πίστι μου είπε
τότε ο ξενόδοχος, εγώ νί-
πω τας χείρας μου... Αύ-
τό είναι πρωτάκουστο!... Μιιά
φορά εγώ σάς είδοποίησα
και σεις μπορείτε να κάνε-
τε ό τι θέλετε. Έξέ άλλου,
ο συνταγματάρχης Βαρόζ
δε μούδωσε καμιά συντα-
γή για να έμποδίζω τούς

τρελλούς να κάνουν τις
τρέλλες τους!... Ο καθε-
να σπρέπει να φροντίξη για
τόν έαυτόν του και ο διά-
βολος φροντίζει για τούς
Γάλλους και τούς Σουη-
δούς!

Αφοϋ έτελείωσε τόν αι-
νιγματικόν αυτόν μονόλο-
γον, ο Έάκωβος Βερνέ ά-
ποφάσισε ν' άπάντηση στήν
έρώτησι του ταξιδιώτου.

—Δέν έχετε ανάγκη από
οδηγό, είπε.

—Είμαι ξένος και δεν τά
ξέρω καλά τά μέρη.

—Δέν έχει σημασία. Άκο-
λουθήστε τό δρόμο που περ-
νάει μπροστά από τό παν-
δοχείο μου, προχωρήστε ό-
λόσια και θά φθάσετε στόν
Έαγιο Κλαύδιον.

—Δέν υπάρχει κανένας
άλλος δρόμος πιά σύντομος,
για ν' άποφύγω και τούς
κινδύνους που μου άνέφε-
ρες:

—Είπε ένα μονοπάτι που

άνθρωπος, ο Έάκωβος Βερ-
νέ έβγήκε από τό πανδο-
χείο του για να βρή έναν
οδηγό.

Έτσι ο άγνωστος έμεινε
μόνος με τις σκέψεις του
και άρχισε να μονολογεί:

—Απέθανε λοιπόν!... Δεν
πρόκειται να ξαναϊδω τό
γλυκό και αγαπημένο εκεί-
νο πλάσμα!... Δεν θά ξα-
ναϊδω τή λατρευτή μου Έγ-
κλαντίνα... Αν είναι αλή-
θεια αούτό, άν έγκατέλειψε
αυτόν τόν κόσμο τί μ' ώφε-
λεί πιά να ζήσω, τί θέλω σ'
αυτόν τόν κόσμο όπου εκεί-
νη δεν υπάρχει πιά;...

Έπειτα, σάν να ήθελε να
δώση κουράγιο στόν έαυτό
του, έπρόσθεσε:

—Όχι!... Είναι αδύνατο!
Η Έγκλαντίνα είναι ακό-
μα ζωντανή!... Τό ξέρω,
τό αισθάνομαι! Μήπως έ-
λη μου ή ζωή, και ή πα-
ρούσα και ή μέλλουσα, δεν
είνε στενά δεμένη με τή δι-

πεποίθησι. Τον έκανε να
χαμογέλασθ. Άπεφθηκε ό-
τι θά ήταν πολυ πιο άπ. λ.
πισμένος άν ή Έγκλαντί-
να είχε πραγματικά πεθά-
νει.

Έκείνη τή στιγμή επέ-
στρεψε ο Βερνέ.

Τόν ακολουθούσε ένα
χωριατόπουλο, ως δεκα-
τεσσάρων χρονών, χλωμό
και αδύνατο, με κατάξαν-
θα μαλλιά. Έτσι που φαινό-
ταν σάν ψεύτικα, αλλά με
έξυπνη φυσιογνωμία.

—Αρχοντά μου, είπε ο
ξενόδοχος, σάς έφερα τόν
Νικόλα Παζώ, που είναι
παιδί ενός κουμπάρου μου
καλού νοικοκύρη και κα-
λού χριστιανού. Είναι πάλι
έξυπνο παιδί και άν ήταν
λιγάκι μεγαλειότερο θά ύ-
πηρετούσε θαυμάσια στα
άνταρτικά σώματα του Α-
σκουζόν. Αλλά και έτσι
όπως είναι, αξίζει πολλά.
Με ένα σκούδο μπορεί να
σας δείξη τό δρόμο. Σας
έγγυώμαι γι' αυτόν, και
αυτό είναι άρκετο. Μπορεί-
τε να ρωτήσετε και τόν
συνταγματάρχην Βαρόζ.

—Δέχομαι τις υπηρεσίες
αούτου του παιδιού, άπάν-
τησε ο ταξιδιώτης. Η φά-
τσα του μ' άρέσει και άν-
τι από ένα σκούδο που μου
ζήτησε θά τό δώσω δύο.
—Νικόλα! έφώναξε ο ξε-
νοδόχος. Εύχαρίστησε τόν
καλόν αούτον εύπατρίδην
και έλα να με βοηθήσης
να σελλάσωμε τό όλόγό
του.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Μετά πέντε λεπτά, ο νε-
αρός ταξιδιώτης, αφοϋ έ-
πλήρωσε ήγεμονικά τόν
λογαριασμόν, πηδούσε στή
σέλλα.

Όσοι παρακολουθήσατε ως έδω

τήν υπόθεσι του έργου, θά διερωτάσθε

άσφαλώς ποιός είναι ο μυστηριώδης

νέος που ήταν προφανώς έρωτευμένος

με τήν θετή κόρη του

με τήν θετή κόρη του

ΙΑΤΡΟΥ

ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

Τήν άπάντησι στο έρώτημα αούτό θά
σας δώση ή συνέχεια του έρχομένου
τεύχους του «Θησαυρού»

περνάει από τό Μπρέζ και
τό Λογκασμόα, άλλ' αούτη
τή στιγμή δεν μπορεί να
περάση άπ' εκεί ούτε πε-
ζός, όχι καβαλλάρης.

—Γιατί;

—Τό χιόνι και τά νερά
τώραν κάνει αδιάβατο.
—Δέν με τρομάζουν αύ-
τά. Με λίγη καλή θέλησι
και άντοχή θά έξουδετερώ-
σω όλους τούς κινδύνους.
Βρές μου λοιπόν έναν οδη-
γό για να φύγω άμέσως...

—Καλά, άρχοντά μου, κα-
λά, θά σάς εύχαριστήσω
με. Αλλά όταν γκρεμοτρε-
κιστήτε πουθενά να θυμη-
θήτε ότι σάς είδοποίησα
για ναχω κι' εγώ ήσυχη τή
συνείδησί μου!...

ΑΠΑΤΗΤΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Αν και ή άπόφασίτου νε-
αρού ταξιδιώτη του φαίνο-
ταν ή μεγαλειότερη τρέλλα
που μπόρούσε να φαντασθή

κή της;... Ώσκουγα μέσα
μου κάποια φωνή να μου
λέη: «Η Έγκλαντίνα πρό-
κειται να πεθάνη!» Και
θά τώξερα.

Κατά τή στιγμή του
θανάτου της κατι θάσπαγε
μέσα μου. Στά όνειρά μου
που έγιναν όράματα, δεν
θάβλεπα τήν όμορφη ψυχή
της, πούναι κατάλευκη
και άσπιλη σάν τή μορφή
της, στεφανωμένη με λου-
λούδια;... Όχι λοιπόν,
και πάλιν όχι!... Είναι αδυ-
νατο να έχη συμβη τέτοιο
πράγμα!... Η Έγκλαντί-
να δεν άπέθανε!... Ωστόσο
πρέπει να μάθω, να Ιδω
τόν μόνον άνθρωπον που
μπορεί να μου πη τήν αλή-
θεια!... Ω, Ασκούζόν, ή-
ρώα μου, πρέπει να τό πά-
ρω εγώ σήμερα αούτό τό
παρατσούκλι και να με λέ-
νε «φροντίδα!»

Η σκέψι αούτή, που άρ-
χιζε να μεταβάλλεται σε

Η σκέψι αούτή, που άρ-
χιζε να μεταβάλλεται σε

Η σκέψι αούτή, που άρ-
χιζε να μεταβάλλεται σε

Ένα αυτότελές δραματικό Ιστορήμα από την εποχή της Ένετικής κοσμοκρατορίας

Ο ΔΟΓΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Κατά τον δέκατον τέτατον αιώνα, όταν η Ένετική Δημοκρατία ήταν στον κολοφώνα της δόξης της, μία φορά το χρόνο γινόταν ένα είδος ανάμικτης ταυρομαχίας στην περίφημη Πιατσέττα (πλατεϊούλα) ανάμεσα στην πλατεία του Αγίου Μάρκου και την Άκρη των Σκιαβόνι.

Στην εποχή της Ιστορίας που πρόκειται ν' αφηγηθούμε, δηλαδή στα 1355, ήταν Δόγης ο Μαρίνος Φαλιέρος. Και την ημέρα εκείνη του Φεβρουαρίου, που έπρόκειτο να δοθεί η λαϊκή εορτή, ο κόσμος είχε κυριολεκτικώς πλημμυρίσει την Πιατσέττα, όχι τόσο για να παρακολουθήσει την ταυρομαχία, όσο για να ιδεί τους καλεσμένους του Δόγη, που θα έπληγαν στο δουκικό παλάτι για το επίσημο γεύμα.

Και το θέαμα ήταν αρκετά ενδιαφέρον, γιατί την ημέρα εκείνη συγκεντρώνονταν στο παλάτι οι ευγενέστεροι, οι πλουσιώτεροι και οι διασημότεροι άνθρωποι της εποχής. Εκείνες όμως που προκαλούσαν το μεγαλύτερο ενδιαφέ-

ρον ήταν οι γυναίκες με την εξαιρετική ομορφιά και τα πανάκριβα στολίδια τους.

Ωστόσο, η ωραιότερη απ' όλες, η δέσποινα Άγγελα, δεν ήταν στην παρέλαση των επισήμων. Και δεν ήταν επειδή βρισκόταν μέσα στο παλάτι, δίπλα στον άντρα της, τον Δόγη Μαρίνο Φαλιέρο.

Ο κόσμος το ήξερε αυτό και γι' αυτό κάθε στιγμή εορκώναν όλοι τα μάτια προς τα μπαλκόνια του παλατιού. Και όταν, για μία στιγμή παρουσιάστηκε, τρις στιγμή παρουσιάστηκε, τρις φορές, η Δόγισσα, η οποία είχε φωνή γεμάτη θαυμασμό έβγαλε από το στόμα του πλήθους: «Είπε ωραιότερη από την Παναγία!»

Η Δόγισσα καταγόταν από την ευγενεστάτη οικογένεια των Λωρεντάνο, και, υπακούοντας στη στερνή θέληση του πατέρα της, έλαβε σε νύμφη τον Δόγη. Η Δόγισσα, όμως, ποτέ δεν έσπαζε τον γάμο της. Σε μίαν εποχή που στην Ένετία έβασίλευε η σκληρότητα, η κακογλωσσία και η φαντσία, ποτέ κανείς ή ραδιουργία, ποτέ κανείς δεν τόλμησε να πει το παλιό ραμικρό για την τιμή της Δόγισσας.

Οι άπειρες αθούρες του δουκικού παλατιού ήταν γεμάτες καλεσμένους.

Όλη η αριστοκρατία της Ένετίας ήταν εκεί συγκεντρωμένη. Και η είσοδος του δουκικού ζεύγους στο μεγάλο σαλόνι ήταν αληθινός θρίαμβος. Ο Μαρίνος Φαλιέρος, παρ' όλα τα εξήντα χρόνια του δεν είχε χάσει την επιβλητικότητα του και την μεγαλοπρέπεια και η δέσποινα Άγγελα έλαμπε με την ομορφιά της. Την εποχή εκείνη η ανθική είχε φθάσει στο κακόριφο στην Ένετία. Έξαιτίας της μεγάλης ευημερίας των κατοίκων της. Και ο Φαλιέρος, αποφασισμένος καθώς ήταν να τερματίσει αυτή την κατάσταση, κατά την διάρκεια εκείνης της δεξιώσεως, έφτιαξε μόνος του τον πρώτο κρίκο των γεγονότων που έπρόκειτο να καταλήξουν σε μία πρωτότυπη τραγωδία.

Η συγκέντρωση ήταν σ' ελξη της την λαμπρότητα, όταν συνέβη ένα επεισόδιο που εκείνη τη στιγμή δεν έφάνηκε τόσο σπουδαίο, αφού μάλιστα μερικοί δεν το πρόσεξαν.

Ο Δόγης και η Δόγισσα εξακολουθούσαν να υποδέχονται τους καλεσμένους των, όταν ο Μαρίνος Φαλιέρος διέκρινε ένα νέον που ένωχλούσε πολύ αδιάκριτα μίαν από τις κυρίες της τιμής. Και άμέσως έθύμωσε γιατί δεν ήθελε να γίνονται τέτοις πράγματά μέσα στο σπίτι του. Διέταξε, λοιπόν, άμέσως να

συλλάβουν τον νέον αυτόν και να τον θάλουν από το παλάτι.

Έτσι εδημιουργήθηκε ένα μικρό επεισόδιο. Ο Μιχαήλ Στενός, όπως έλεγαν τον νέο, κατάχλωμος από την προσβολή που του έκαναν μπροστά σε τόσο κόσμο, θέλησε ν' αντισταθεί. Αλλά οι φρουροί του παλατιού τον έβγαλαν δια της βίας από την αίθουσα.

Όλ' αυτά δεν έκράτησαν παρά λίγα λεπτά της ώρας. Ύστερ' από λίγο όλοι είχαν ξεχάσει το επεισόδιο και η γιορτή εξακολούθησε μ' όλη την λαμπρότητα.

***

Όταν έκλεισαν πίσω του οι πόρτες των δουκικών διαμερισμάτων, ο Μιχαήλ Στενός δεν ένοιωσε μέσα του παρά την αγανάκτηση για την προσβολή.

Εκύτταξε γύρω του. Βρισκόταν σ' έναν μεγάλο διάδρομο. Στο βάθος ήταν η αίθουσα του Μεγάλου Συμβουλίου. Προχώρησε κι έμπηκε μέσα. Κανείς. Είδε την έδρα του Δόγη, έπλησίασε, κι άφησε επάνω ένα χαρτί όπου είχε γράψει: «Ο Μαρίνος Φαλιέρος είναι ο Δόγης με την ωραιότερη γυναίκα. Άλλοι την απολαύουν και αυτός την συντηρεί».

Η μεγάλη έκδίκη είχε γίνει. Ο Στενός δεν είχε πια άλλη δουλειά στο παλάτι και απομακρύνθηκε με βήματα γοργά.

Την άλλη μέρα είχαν Συμβούλιο. Ο Δόγης έμπηκε πρώτος στην αίθουσα, ακολουθούμενος από τους γερουσιαστές, έπληξε στην έδρα του κι εκεί θήκε το σημείωμα. Το διάβασε και έγινε έξω φρενών. Η προσβολή ήταν πρωτόγνωστη. Και έζητησε δικαιοσύνη από την Γερουσία. Έπρεπε να βρεθεί άμέσως ο ένοχος και να τιμωρηθεί σκληρότατα.

Όλες οι υποψίες έπεσαν άμέσως επάνω στον Στενό, τον οποίο και συνέλαβαν. Ωστόσο το σκάνδαλο είχε διαδοθεί σ' όλη την Ένετία. Στις πλατείες, στους δρόμους, στις ταβέρνες και στα σπίτια όλοι μιλούσαν για την όμορφη γυναίκα του Δόγη, για το άτιμο συκοφαντικό σημείωμα, και για το αν ήταν αλήθεια ή όχι αυτό που έγραφε. Και όλοι προέβλεπαν τον επίλογο του σκανδάλου: ο συκοφάντης θα καταδικαζόταν εις θάνατον και θ' αποκαταλάτο στην Πιατσέττα.

Φαντασθήτε όμως την κατάσταση όλου του κόσμου, όταν μαθεύτηκε ότι, παρ' όλην την όμολογία του Στενού, το δικαστήριο τον καταδίκασε σε ενός μηνός φυλάκιση και ενός έτους εξορία.

Ποτέ το δικαστήριο αυτό δεν είχε δείξει τέτοια επιείκεια. Φυσικά, όλος ο κόσμος τότε έπροσπάθησε να θάλλει συμπεράσματα από την απόφαση αυτή. Και έλεπαν ότι για να θάλλει μια τέτοια απόφαση το δικαστήριο φαίνεται ότι ο Δόγης, πραγματικά... Και έπανελάμβαναν τα λόγια του σημειώματος.

Περισσότερο όμως απ' όλους στενοχωρήθηκε για την απόφαση αυτή το δικαστήριο ο Μαρίνος Φαλιέρος, κι έγινε έξω φρενών από την αγανάκτηση. Την θεωρούσε ως τη μεγαλύτερη προσβολή, που γινόταν σ' αυτόν, σ' έναν Φαλιέρο, στην οικογένεια του οποίου τόσα χρωστούσε η Ένετία!

Όλες οι υπηρεσίες που είχαν προσφέρει οι πρόγονοί του επήγαιναν, λοιπόν, χαμένες. Και η δικαιοσύνη αντί να σταθεί στο ύψος της, κατακουρέλιαζε την τιμή ενός Δόγη! Μόνον η ανάμνησις των άθλων των προγόνων του έπρεπε να πείσει τους δικαστές ότι έπρεπε να φανούν αμειλίκτοι κατά του ένοχου.

***

Κατά το διάστημα αυτό, σ' ένα άλλο μέρος της Ένετίας και από άλλους ανθρώπους, κατασκευαζόταν ο δεύτερος κρίκος της μοιραίας αλυσίδας...

Παραχωρούμε τώρα τη θέση μας σ' έναν χρονογράφο της εποχής, που εσμεύει, ως καταλείπεται τα γεγονότα:

«Την επομένη της έπιδο-

λής της καταδίκης κατά του Μιχαήλ Στενού, ένας ευγενής του οίκου Μπάμπαρα, ανδραγάς αποτόμιου χαρακτήρος, πήγε στα ναυπηγεία των γαλερών δια να ζητήσει μερικά εργαλεία από τον αρχιτέκτονη. Ήταν παρών και ο ναύαρχος του ναυπηγείου και στην αίτηση του υπατιρίδου απάντησε ότι δεν μπορούσε να τον ευχαρίστηση. Βαρείες φράσεις είπώθηκαν τότε μεταξύ του ναυάρχου και του αρχόντος, και ο τελευταίος αυτός έγρονθοκόπησε τον άλλον και τον έτραυμάτισε στο μάτι.

Καταματωμένος ο ναύαρχος παρουσιάστηκε στον Δόγη και έζητησε την δικαία τιμωρία του αρχόντος Μπάμπαρα. —Τί μπορώ να κάμω για σένα; του έειπε τότε ο Δόγης. Σκέψου κατά ποιόν τρόπο έτιμωρήθηκε ο αυθάδης εκείνος Μιχαήλ Στενός και πόσο λίγη εκτίμηση τρέφει για το άτομό μου το «Συμβούλιο των Τεσσαράκοντα»!

Και ο ναύαρχος απήντησε: —Κύριε Δόγη, εάν θέλετε να γίνετε πραγματικός άρχων της Δημοκρατίας αυτής και να χτυπήσετε την αλαζονείαν των ευγενών, εγώ αναλαμβάνω να τεθώ επί κεφαλής της κινήσεως αυτής, υπό των όρων να με βοηθήσετε. Και τότε θα μπορέσετε να εκδικηθείτε.

Αυτά τα λίγα λόγια ήταν αρκετά για τον Φαλιέρο. Δεν ήθελε να εκδικηθεί! Νά, λοιπόν, που το παρόν σιάζονταν τα μέσα να τ' κάμει. Νά, που θα μπορούσε τώρα να χτυπήσει κατακέφαλα τους περήφανους και αλαζόνες εκείνους ευγενείς, που δεν έτρεφαν την παραμικρή εκτίμηση για τον Δόγη τους, και μάλιστα για έναν Φαλιέρο!

Ο Ναύαρχος και ο Δόγης είχαν συνεννοηθεί πεοίφημα. Εξακολουθούσαν να μιλούν σιγά, ν' ανταλλάζουν τις σκέψεις τους, να κανονίζουν τις λεπτομέρειες της μεγάλης συνωμοσίας. Έπρεπε να βρούν ανθρώπους διατεθειμένους να τους βοηθήσουν και να σπιάζουν έναν κατάλογο με τα όνόματά τους.

Ο Μπερτάνιο Φαλιέρο, ανηψιός του Δόγη, άνθρωπος τολμηρός και αποφασιστικός, ήταν από τους πρώτους. Έπειτα ο Φίλιππος Καλεντάρο, ο ικανώτερος ναυτικός της εποχής του, ο Μπερτολίνιο Ιζαρέλλο, άνθρωπος με λεπτό μυαλό, κατάλληλος για παντός είδους σκευασία.

Ακολουθήσαν και άλλες μυστικές συνεννοήσεις, δε που κανονίστηκαν όλες οι

Λαογραφικά περίεργα ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΗ

Παροιμίες, έδιμα, παραδόσεις

Όπως για όλους τους μήνες, έτσι και για τον Απρίλιο, ο λαός έχει ώριμες προλήψεις και πιστεύει σε μερικές δεισιδαιμονίες.

Ο Απρίλιος λέγεται συνήθως Απρίλης ή Απρίλις αλλά και «Αγιογιωργίτης» και «Λαμπριότης», σε πολλά μέρη της Ελλάδος, έπειδή στις ημέρες του εορτάζονται δύο μεγάλες εορτές της χριστιανώσης: του Αγίου Γεωργίου και το Πάσχα.

Ο Απρίλιος είναι ο μήνας της αναβλαστήσεως των ξρώτων και των λουλουδιών. Είναι ο αρχαίος Μουνυχίων, γιατί κατ' αυτόν ξετελούντο οι εορτές της έν Μουνυχία Αρτέμιδος. Οι Ρωμαίοι είχαν αφιερώσει πόν Απρίλιο στην θεά του έρωτος Αφροδίτη, ή δε πρώτη ημέρα του έθεωρείτο ιερά.

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ Ο ΛΑΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΗ ΒΡΟΧΗ

Είπε όμως ο κατ' έσοχόν μήνας των ανθέων... Γι' αυτό και έπεκράτησε το λαϊκό δίστιχο:

«Απρίλης με τά λουλουδά και Μάης με τά ρόδα».

Όστόσο, ο Απρίλης δεν παύει να είναι ένας από τους πλέον αστάτους μήνες του έτους, με τις συνεχείς βροχές του. Γι' αυτό και λέγεται το λαϊκόν:

«Ο Απρίλης κι' αν χιονίση καλοκαίρι θά μυρίση».

Πάντως ή Απριλιάτικη βροχή θεωρείται από τους γεωργούς εξαιρετικά ευεργετική. Έτσι, έχουν γεννηθή διάφορες παροιμίες σχετικές.

Μιά απ' αυτές είναι:

«Αν θρέξη ο Μάρτης δυο νερά κι' ο Απρίλης πέντε - δέκα, να ιδής το κοντοκριθάρο πώς στρίβει το μουστάκι, να ιδής και τις άρχόντισσες πώς φιλοκρισαρίζουν να ιδής και τη φτώχολογιά πώς φιλοκοσκινάει».

Μιά άλλη, πού παραδέχεται μιά ή δυο καλές βροχές μόνο, είναι:

«Αν' κάνη ο Μάρτης δυο νερά κι' ο Απρίλης άλλο ένα, χαρά σε κείνον τον ζευγά πουχει πολλά σπαρμένα».

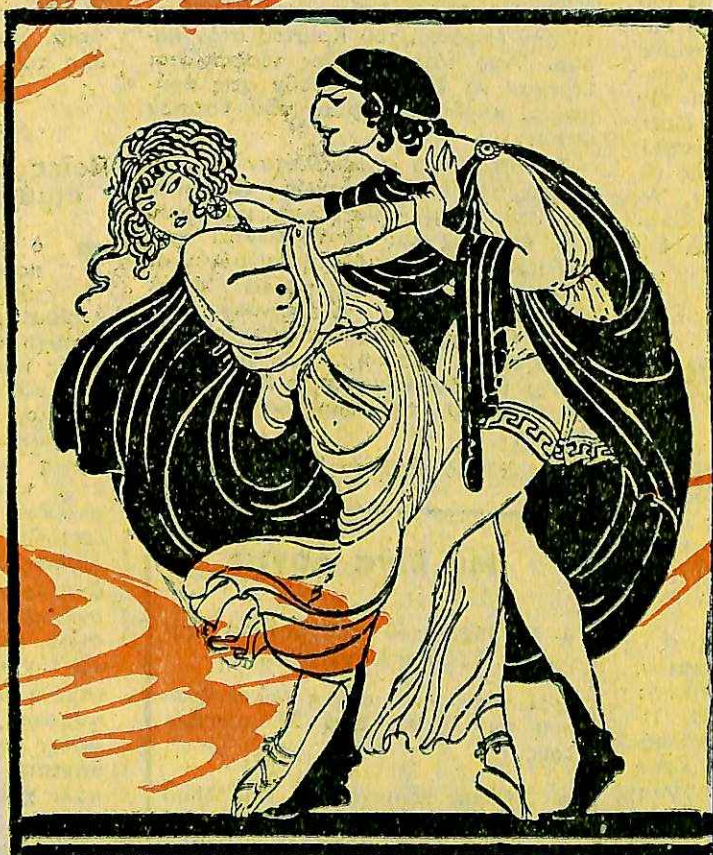
Και μιά άλλη, παρόμοια

στην έννοια:

«Αν θρέξη ο Μάρτης δυο νερά κι' ο Απρίλης άλλο ένα, θά ιδής σταφύλια σαν παιδιά και πήττες σαν αλώνια».

ΑΠΡΙΛΗΣ ΚΑΙ... ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ!

Αλλά ο λαός είναι και διγύον τι μετεωρολόγος! Όπως φαίνεται από την

παρακάτω παροιμία, οι χωρικοί τοποθετούν το άνώτατον όριον της κακοκαιρίας ως τις 18 Απριλίου, με το παλιό ήμερολόγιο πάντοτε, γιατί σ' αυτό βασίζονται όλες οι λαϊκές παρατηρήσεις, των κατοίκων της υπαίθρου:

«Όλο το Μάρτη φύλαγε και τ' Απριλιο τις δέκα. Ακόμα κι' ως τις δεκαοχτώ τέρδικα ψόφησε στ' αυγό».

Ός γνωστόν, οι πέρδικες έπωάζουν τον Απρίλιο.

Για την παρατεταμένη κακοκαιρία του Απριλίου ως τις 18 υπάρχει και ή χαρακτηριστική αυτή παροιμία πού συνηθίζουν να την λένε στα νησιά του Αιγαίου οι ναυτικοί:

«Ός τ' Απρίλη δεκαοχτώ,

νάχης το μάτι σ' άνοιχτό. Πέρασαν οι δεκαοχτώ, άραξε και σ' ένα αυγό!»

Επίσης υπάρχει και ή παρακάτω ναυτική παροιμία, ή οποία δημιουργήθηκε από το γεγονός ότι τον Απρίλιο επικρατούν συνήθως σφοδροί άνεμοι και θαλασσοταραχές, πού συχνά γίνονται πρόξενοι ναυαγίων και πνιγμών:

Τών ναυτικών οι γυναίκες

το Μαγιάπριλο χρεεύουν

Ο ΜΗΝΑΣ ΠΟΥ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ!

Αλλά ο Απρίλιος αναφέρουμε ότι είναι ο κατ' έσοχόν μήνας του έρωτος.

Στά περισσότερα μέρη της Ελλάδος, και ιδίως στις Ιονίους νήσους, οι νοικοκυρές συνηθίζουν να στολίζουν τά παρόθυρά των με τά όμορφότερα λουλούδια.

Στην Λευκάδα επικρατεί ή συνηθεια την Πρωταπριλιά να επιχειρούν οι χωρικοί τά μεγαλύτερα ταξίδια σε τόπους συγγενικών όπου και παντρεύονται. Και είναι σοφή ή συνηθειά των γιατί με τον Απρίλη άρχίζει να ήμερώνη κάπως και ο καιρός. Λέγεται δε και τό άκλόυθο τραγουδά:

κι από τά παιδιά «Τώρα είν' Απρίλης κι' άνοιξίς, τώρα και καλοκαίρι,

τώρα κι' ο ξένος βούλεται να πάη σε ξένα μέρη». Οι χωρικοί της Λευκάδος θεωρούν την είσοδο του Απριλίου σαν ένα χαρμόσυνο γεγονός και το εορτάζουν μέσα στους άγρους και τά κτήματά των με φανατισμό.

Επειδή δε ο Απρίλιος είναι γι' αυτούς ο μήνας της νεότητος και του έρωτος επιτρέπουν στον έαυτό τους να πειράζουν άθωα την έκλεκτή της καρδιάς των, τραγουδώντας της τό ώραιο αυτό δίστιχο:

Έβγηκες την Πρωταπριλιά να δροσίσης κυρά μου έξώστης την άγραμπελη κι' έκαψες την καρδιά μου.

Γενικά όμως σ' όλη σχεδόν την Ελλάδα, επικρατεί τό παλιό έθιμο να γίνονται οι γάμοι των βοσκών με τις βοσκοπούλες.

ΤΟ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΟ ΨΕΜΑ

Τό παρόχαιο έθιμο του πρωταπριλιάτικου ψεύδους είναι διαδεδομένο, όπως σ' όλον τον κόσμο, και στην Ελλάδα εύρύτατα.

Η καταγωγή του δεν είναι γνωστή. Πάντως λέγεται ότι προήλθε από το γεγονός ότι καθ' όλον τον Απρίλιο τά ψάρια ξεφεύγουν από τά δίχτυα των ψαράδων, δηλαδή τους ξεγελούν...

Έτσι, έπεκράτησε και οι άνθρωποι μεταξύ των να «ξεγελούν» ο ένας τον άλλον με διάφορα άθωα ψεύδη...

Κατ' άλλην έκδοχόν τό πρωταπριλιάτικο ψέμα προήλθε από τό έξής περιστατικό:

Περί τά τέλη του 16ου αιώνος, ο βασιλεύς της Γαλλίας Κάρολος ο Θ' έξέδωκε διάταγμα, διά του οποίου ή πρώτη του έτους μετεφέρετο από 1ης Απριλίου στην 1η Ιανουαρίου. Με την μεταβολή, αυτή τά ποαιτοχρονιατικά δώρα έδίδοντο πιά την 1ην Ιανουαρίου, την δε 1η Απριλίου προσέφεραν, χάριν άστεϊότητος αντί δώρων... ψεύτικα αντικείμενα ή διέδιδον ψευδείς ειδήσεις.

Χαρακτηριστικόν πάντως της διαδόσεως του έθιμου της Πρωταπριλιάς στην Ελλάδα είναι το γεγονός ότι κάποτε ένας άφελής χωρικός δεν έδεχετο να άναγνωρίση την έγκυρότητα ενός συμφωνητικού πού είχε υπογραφή από ένα συγχωριανόν του την 1η Απριλίου, έπειδή φοβόταν ότι δεν είχε καμμία αξία αυτό πρό των δικαστηρίων!

ΜΙΧ. ΧΑΝΝ

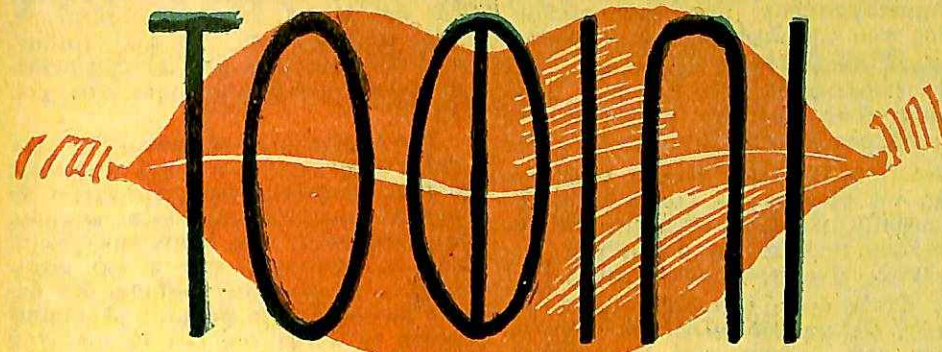

PHOTO-OFFSET ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Το Έ Τζεμέλ Ατκινσον

**ΤΟ ΦΙΛΙ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ. — ΤΟ ΕΠΙΣΤΕΓΑΣΜΑ Ε-
ΝΟΣ ΕΙΔΥΛΛΙΟΥ. — ΤΟ ΦΙΛΙ ΣΤΗΝ ΟΘΟΝΗ. — ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΩΝ
ΗΘΟΠΟΙΩΝ. — ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

Σε κάθε εποχή, σε κάθε κοινωνία το φιλή είναι το λουλούδι της ψυχής και ο παντοδύναμος βασιλιάς που τίποτε δεν κατάρθωσε ποτέ να εκθρονίση.

Το φιλή είναι κατ' αρχήν ή σφραγίδα ενός τρυφερού αισθήματος. 'Αλλά πόσων ειδών φιλή υπάρχουν και πόσες διαφορετικές άφορμές τὰ προκαλούν!...

Από το φιλή του 'Ιούδα ως το φιλή της Φραντσέσκας ντὰ Ρίμινι, ανάμεσα στους δύο αυτούς πόλους, των φιλιών του προδότου, ως το φιλή της έρωτευμένης Φραντσέσκας στον άγαπημένο της, υπάρχουν άπειρα είδη φιλιών.

Το φιλή πάντως είναι ο πρόλογος του έρωτος, ο προάγγελος του ειδυλλίου, ο δρόμος που φέρνει στον γάμο, ή σφραγίδα ενός όρκου που δίνουν δύο υπάρξεις σε μια στιγμή τρυφερής μέθης. Το φίλημα είναι δύο ψυχές που με το άγγιγμα των χειλιών τους ενώνουν την ύπαρξί τους.

★

'Αλλ' άς δούμε τώρα την εξέλιξι του φιλιού στους διαφόρους λαούς που κατοικούν τη γήλιο.

Το φιλή είναι ένδειξις αγάπης μόνο στους μεσημβρινούς λαούς. Σήμερα δεν θα ίδητε ποτέ έναν 'Αγγλο να φιλή, έστω και το παιδί του. Όταν ο Στάνλεϋ, έπειτα από τόσα θάσσανα μέσα στους αγρίους της 'Αφρικής, συνήντησε τον Λίβινγκστον, δέ τον φίλησε, αλλά του έσφιξε μόνο το χέρι... Εκτός αυτού, στην 'Αγγλία γίνεται μεγάλη προπαγάνδα κατὰ το φιλή. 'Επάνω στα καπέλα πολλών παιδιών υπάρχουν κορδέλλες που γράφουν: «Παρακαλείστε να μη με φιλάτε!». Πέστε όμως σε μίαν 'Ελληνίδα μητέρα να μη φιλήση το παιδί της!... Θα σάς πάρη για τρελλό, χωρίς καμιά άμφιβολία.

Είναι αλήθεια ότι το φιλή μεταδίδει διάφορες αρρώστειες, αλλά εάν άρχιση κανείς να ανακαλύπτει παντού μικρόβια, τότε ή ζωή θα γίνη ένας προθάλαμος του τάφου και ή ανθρωπότης δεν θα μιλά για τίποτε άλλο παρά μόνο για τους κινδύνους του θανάτου που ένεδρεύουν γύρω του διαρκώς.

Έναν πραγματικό ύμνο πρὸς το φιλή έγραψε ο 'Εδμόνδος Ροστάν στην τρίτη πράξι του περιφήμου «Συρανὸ ντὲ Μπερζεράκ»:

«Τί είναι το φιλή... Ένας όρκος

που έγινε από κοντά, μια στενή συμφωνία, μια εξομολόγησις που παίρνει την σφραγίδα της, ένα μυστικό που λέγεται επάνω στο στόμα και που έχει για αντίλαλο το ρήμα «άγαπῶ», μια ακαθόριστη στιγμή που έχει τον ήχο που κάνει μια μέλισσα ανάμεσα στα λουλούδια, μια μετὰληψις που έχει το άρωμα των λουιδιών, ένα μέσο για να μπορέση κανείς να ροφήση την ψυχή με τὰ δύο του χείλη».

Τὰ έργα των ποιητών, των μυθιστοριογράφων, οι εικόνες και τὰ αγάλματα είναι ένα άπέραντο περιόλι φιλιών...

Από την 'Αγία Γραφή βλέπουμε ότι ο Λαβάν σάν άκουσε πὸς έφθασε ο 'Ιακώβ, τρέχει, τον άγκαλιάζει και τον φιλεί. Ο 'Ισαάκ φιλεί τον 'Ιακώβ. Και έτσι το φιλή το βρίσκουμε σ' όλα τὰ ιερὰ βιβλία, στα εύαγγέλια, παντού... Στα πρώτα χρόνια

του Χριστιανισμού, οι πιστοί φιλούσαν τις δοξασμένες πληγές των μαρτύρων, των ήρώων αυτών της θρησκείας, που ύπόφεραν τὰ φρικτότερα βασανιστήρια για την πίστι. 'Η Μαγδαληνή επίσης, άφοϋ σκούπισε τὰ πόδια του Χριστού με την ώραία κόμη της, τὰ φίλησε με λατρεία...

Τελείως διαφορετικό ήταν το φιλή που ή διεφθαρμένη Σαλώμη έδωσε στο κομμένο κεφάλι του 'Ιωάννου του Προδρόμου... Το φιλή λοιπόν είναι πλατωνικό και σαρκικό συγχρόνως, δηλαδή έγγίζει τους δύο πόλους της ανθρωπίνης ψυχής.

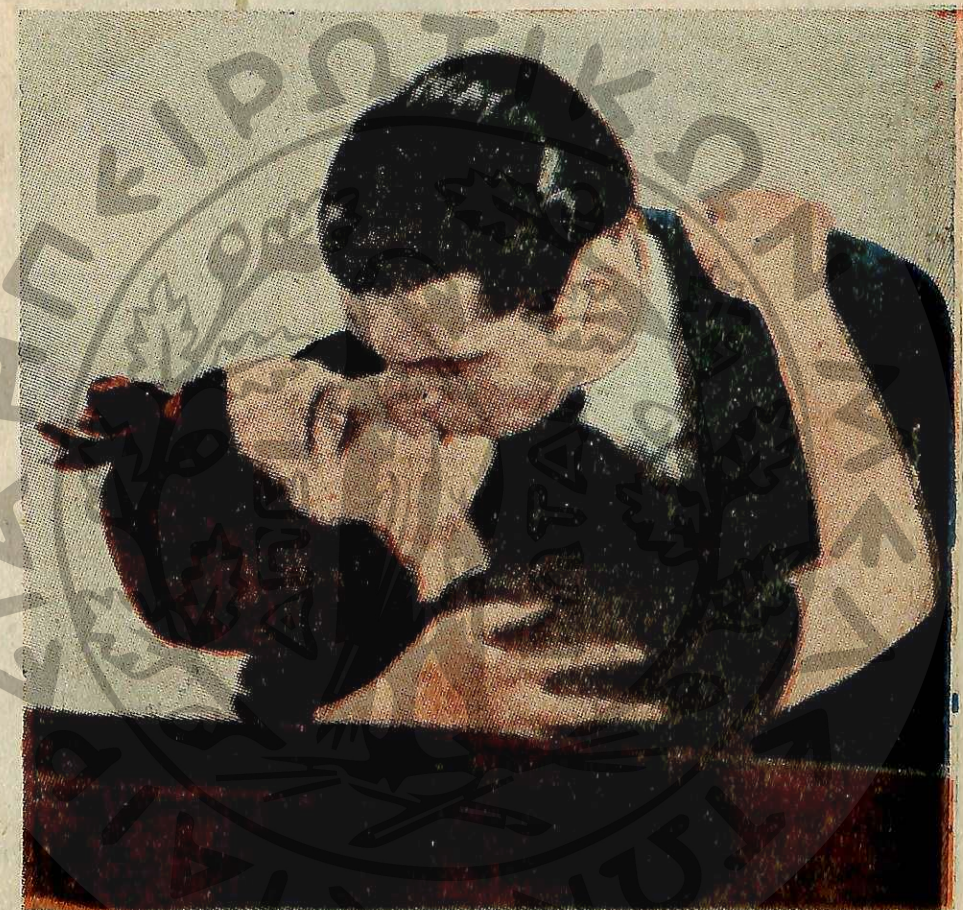
Ο Βολταίρος που έγραψε για να σατυρήση τὰ πάντα, ακόμη και τον Θεό, παρατήρησε με πολύ πνεύμα ότι μόνο οι άνθρωποι και μερικά πουλιά ξέρουν να φιλιούνται.

Πράγματι, εάν κυττάξη κανείς τὰ περισσότερα στην εποχή των έρωτων τους, θα θαυμάση τον έρωτικό εκείνο τρόπο με τον όποιο πλησιάζουν τὰ ράμφη τους και ανταλλάσσουν το έρωτικό φιλή. Ο Δάντης το είχε παρατηρήσει πρώτος αυτός και γι' αυτό στο περίφημο τραγούδι του για την Φραντσέσκα ντὰ Ρίμινι άρχιζε με τον εξής στίχον:

«Τὰ περισσότερα που τὰ καλεί ή έπιθυμία...».

Ποιά είναι ή πρώτη προέλευσις του φιλιού; Κανείς δεν την ξέρει άκριβώς. 'Αλλά πόσων, τάχα, πραγμάτων που αποτελούν την θάσι της ζωής μας, γνωρίζομε την άρχική τους προέλευσι;

Το πρώτο φιλή ήταν μήπως εκείνο που άντήλλαξεν ο 'Αδάμ και ή Εύα, πριν διωχθούν από τον Παράδεισο ή μήπως αυτό που έδωσε ο Θεός στο πρώτο του πλάσμα σάν το είδε έμπρός του ζωντανό; Ποιός ξέρει; 'Αλλά και τί χρειάζεται άλλωστε,

προκειμένου περί φιλιού να το μάθω κανείς;

ΤΟ ΦΙΛΙ ΣΤΗΝ ΟΘΟΝΗ

Όλη η ζωή μας, όπως την ζούμε, αλλά και όπως την φανταζόμαστε, περνά πάνω στην οθόνη και φυσικά είναι οι ταινίες κάθε εποχής να δείχνουν καλύτερα από κάθε άλλο τμήμα, τα έθιμα, τις τάσεις και τις προτιμήσεις μας. Και επειδή οι περισσότερες ταινίες ασχολούνται με την μεγάλην υπόθεση της ζωής του ανθρώπου, την αγάπη και τον έρωτα, φυσικόν είναι να φανεί από κει πως αντιλαμβάνομεθα κάθε φορά την εξέλιξη της. Το αγκαλιάσμα σ' ένα φίλο εκδηλώνεται κατά διαφόρους τρόπους, αναλόγως των εποχών. Έπειτα από χίλια πεντακόσια μέτρα ταινίας που μας προετοίμασε για το μεγάλο γεγονός, φθάνουμε επί τέλους στο ποθομένο αποτέλεσμα, στην απαραίτητη σκηνή του φιλιού που κλείνει την ταινία.

Αν παρακολουθήσαμε μια ταινία του 1918 θα είνε ίσως δύσκολο να κρατήσαμε την σοβαρότητά μας. Ο έραστής κυττάζει με φλογερά μάτια την αγαπημένη του και πλησιάζει με μικρά βήματα, την αρπάζει απότομα και την φιλεί με πάθος, με ένα τόσο παρατεταμένο φίλι, που οί θεαταί... χάνουν την αναπνοή τους.

Το 1925 οι έρασταί εκφράζουν πολύ πιο δειλά τα αισθήματά τους, εμφανίζονται χειροπιασμένοι στις παθητικότερες σκηνές και μια φλογερή ματιά δίνει το σύνθημα του τέλους. Είνε η εποχή κατά την οποία το τέλος μιας ταινίας φοβάται το φίλι. Και πράγματι, την εποχή εκείνη, το κοινό, και ειδικώς μερικές κυρίες και κορίτσια κοκκίνιζαν όταν η ταινία τους παρουσίαζε φλογερούς εναγκαλισμούς και παρατεταμένα φίλια.

Σιγά-σιγά η ταινία απέκτησε περισσότερη ελευθερία στις αισθηματικές εκδηλώσεις και το κοινό συνηθίσαν να βλέπει, χωρίς να νομίζει ότι θίγεται η σεμνότης, το φίλι της οθόνης.

Ίσως μετά πέντε χρόνια οι άνθρωποι να γελούν με το φινάλε των σημερινών ταινιών που τα αμερικανικά φίλια το θεωρούν απαραίτητα. Πάντως, το φίλι είτε ως επίσημο σμα του είδωλου και των περιπετειών του, είτε ως τρυφερό χειροπιασμό χωρίς σμα, θα συγκεντρώνει πάντοτε το ενδιαφέρον του κοινού της οθόνης.

ΤΑ ΦΙΛΙΑ ΤΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

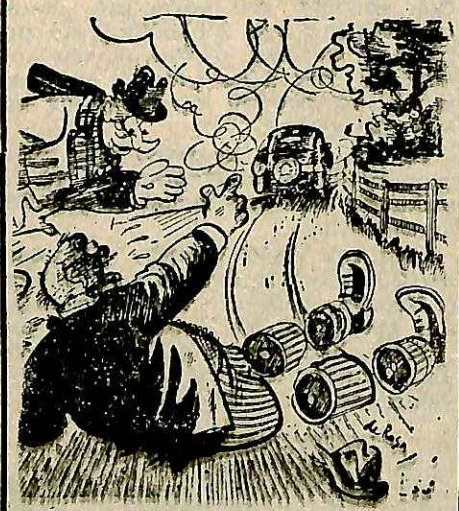
Τα εκατομμύρια των θεατών που παρακολουθούν καθημερινώς τις ταινίες και ξελιγώνονται στις έρωτικές σκηνές και μιλούν για το πάθος με το οποίο φιλεί ο Κλάρκ Γκέμπλ και για την θερμότητα της αγκαλιάσεως η Λορέττα Γιούγκ, ποιά αγκαλιάζει η Λορέττα Γιούγκ, δεν είνε δυνατόν θέβαια να γνωρίζουν ότι όλα αυτά γίνονται με τον πιο μηχανικό τρόπο και ότι οι ηθοποιοί που νομίζει κανείς ότι είνε τρελλοί από τον έρωτα, φιλούν, χαϊδεύουν και αγκαλιάζουν ψυχρά και αδιάφορα. Ασφαλώς το πράγμα αυτό θα σ' αρέσει πολύ περίεργα, ίσως απίστευτο και όμως είνε αληθινόν.

Βινό. Για να μη σ' ας μείνη καμιά αμφιβολία, σκεφθήτε ότι για να κινηματογραφηθεί μια σκηνή φιλήματος που ανταλλάσσουν δυο έρωτευμένοι, απαιτείται η παρουσία πενήντα προσώπων!... Το γεγονός αυτό ίσως να το πιστέψετε μόνον όταν θα παρακολουθήσετε την ταινία Γκόλντουν Φόλλις, που θα σ' ας αποκαλύψει την πραγματική ζωή των περιφήμων αμερικανικών στούντιο. Θα διαπιστώσετε τότε ότι ο αριθμός «πενήντα» είνε πολύ συγκαταβάτικος!

Εκτός όμως των διαφόρων έργων, άλλων ηθοποιών, του σκηνοθέτου κλπ. υπάρχει και ένας άλλος, γύρω από το ζευγος των έρωτευμένων, όταν γυρίζεται η σκηνή περιφήμου φιλιού. Και ο ένας αυτός που γκρινιάζει διαρκώς και διαμαρτύρεται και θρηνεί ότι η ταινία δεν παίζεται όπως πρέπει, είνε ο ίδιος ο επιχειρηματίας.

Όλοι λοιπόν αυτοί οι παρευρισκοί μενοι φλυαρούν, κοιτσοπολεύουν,

Πώς νάτρεχε;

Το θέμα:— Κύττα ο παλιάνθρωπος. Δέ μαρτυ, τουλάχιστον, ούτε ένα παρντόν.
Ο άλλος:— Μά τρέξω τότε εσπία του να τον πάρω τον αριθμό, για να τον καταγγείλεις!

κριτικάρουν, λένε την γνώμη τους, σχολιάζουν, γελούν, χειροκρατούν τα... «ψευτικά εκείνο φίλι», ή διαρκεία του άπαλου έχει άριστη πρακτασθαλώς από τον Αμερικανό «Τάσσο» της κινηματογραφικής λογοκρισίας, τον περίφημο Φουίλ Χέι.

Έπειτα από όλα αυτά, σκεφθήτε εάν οι ηθοποιοί αυτοί μπορούν ποτέ να δίνουν αληθινά φίλια, αληθινά χαϊδιά και όχι τα πιο ψευτικά του κόσμου, τα πιο μηχανικά.

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΗΣ

Στην Αμερική εκκυκλώθηκε τελευταίως ένα μικρό θέατρο, που έκανε μεγάλο θόρυβο. Ο τίτλος του θεατρίου αυτό είνε «Πώς φιλεί ο κόσμος» και το περιχόμενο του αρκετά ενδιαφέρον. Στην αρχή του έργου ο συγγραφέας μας πληροφορεί ότι δεν είνε εύκολο να προσδιορίσει κα-

νείς ποιός λαός φιλεί καλύτερα, γιατί εκτός των μαύρων που φιλιούνται στο λαιμό, και των Έσκιμώων, που αντικαθιστούν το φίλι τρίβοντας τη μύτη τους, όλοι οι άλλοι λαοί φιλιούν κατά προτίμηση στα χείλη!

Στην Ανατολή οι γυναίκες είνε πολύ απαιτητικότερες και ασφαλώς ξέρουν να φιλούν πολύ καλύτερα από τις γυναίκες του άλλου κόσμου. Η Γαλιανέσα, που, κατά την γνώμη του συγγραφέως, είνε η πιο χαριτωμένη γυναίκα του κόσμου, δεν ξέρει δυστυχώς να φιλή... Άκουμπά μόλις τα χείλη της και το φίλι της είνε σχεδόν παιδικό, χωρίς διάρκεια χωρίς παθητικότητα.

Αντιθέτως η γυναίκα της Γιάφας φιλεί θαυμάσια. Όταν φιλή μεταρσιώνεται τελείως. Το φίλι της Κινέζας σκοτώνει, το δέ φίλι της Ινδής σημαίνει τελεία παραδοσί.

Οι Ρωσίδες φιλιούν ψυχρά, παρ' όλαν ότι αγαπούν πολύ τα φίλια. Το φίλι της Πολωνέζας είνε ψυχρό και θερμώδες, στερείται δέ τελείως πάθος. Το ίδιο συμβαίνει και με την Ουγγαρέζα, ή οποία όμως ξέρει να αγαπά.

Η Σλοβανέζα φιλεί χαριτωμένα, γέρνοντας το κεφάλι και χαμογελώντας με κλειστά τα μάτια της, σαν να βρίσκεται σ' ένα γλυκό όνειρο. Η Βαμμή φιλεί χωρίς χάρη, αλλ' όμως πολύ γλυκά.

Το φίλι της Δανιμαρκέζας είνε πολύ κοινό και το φίλι της Ολλανδέζας... δουλικό.

Η Νορβηγίδα σ' ας κυττάζει πολύ περίεργα όταν φιλή. Η Σουηδή που έχει πολύ μικρό στόμα φιλεί με πάθος και με μεγάλην ήδονή.

Στην Αγγλία, λέει ο συγγραφέας, δεν υπάρχει καμιά γυναίκα που να ξέρη να φιλή, γι' αυτό και τις Αγγλίδες τις βρίσκει πολύ ψυχρές και τελείως ανίδεες στην τέχνη του φιλιού.

Η Ιρλανδέζα ξέρει κάπως να φιλή, τα μάτια της όμως δεν έχουν καμιά έκφραση κατά τη διάρκεια του φιλιού.

Η Ιταλίδα είνε καλλιτέχνης στην αισθητική του φιλιού. Το φίλι της είνε θερμό και παρατεταμένο. Η Ναπολιτάνα φιλεί με πολύ πάθος, αλλ' μόνο όταν είνε έρωτευμένη.

Στην ζωή της Ισπανίδος το φίλι παίζει τον πιο σπουδαίο ρόλο. Η Ισπανίδα μαθαίνει από μικρή να φιλή και γι' αυτό έχει βέλο στόμα. Το φίλι της Ανδαλούζας δεν περιγράφεται. Το στόμα της είνε σαν ώριμο δαμάσκηνο. Το φίλι για την Ανδαλούζα σημαίνει έρωτα. Όταν φιλή ανάστενάζει σαν να φεύγει η καρδιά της.

Το φίλι της Πορτογαλίδας μυρίζει... σαρόελλες!

Η Ρουμανίδα δεν φιλεί, αλλ' αγκαλώνει.

Όσο για την Παριζιάνα, αυτή φιλεί χαμογελώντας.

Ο συγγραφέας δεν αναφέρει δυστυχώς τίποτε για την Ελληνίδα. Εμείς όμως μπορούμε να τον συμπληρώσουμε, πληροφορώντας τον, ότι το φίλι της Ελληνίδας είνε παθητικό και φλογερό. Ασφαλώς μοιάζει με το φίλι της Ανδαλούζας α' δεν είνε και καλύτερο...

LIONEL ΔΕΠΟΛΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΑΒΑΡΡΑ

Ίστορικό διήγημα του Γάλλου συγγραφέως Μ. ΣΑΒΙΝΙΑΚ

—Πώς αισθάνεσθε, Μεγαλειότατε;

—Χμ! Όχι και τόσο περιφνημ, φίλε μου.

—Το φαντάζομαι. Όταν σ' ας είδα να πέφτετε από τ' αλόγο, για μια στιγμή νόμισα ότι δεν θα ξανασηκωθήτε!

—Με φυλάει τ' άστέρι μου, Ντ' Ορβίλ! Αφού γλύτωσα την νύχτα εκείνη, τίποτε πιά δεν φοβάμαι!

Ο Έρρίκος της Ναβάρρας, έκανε νύξια για τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου που έθαψε τους δρόμους του Παρισιού με αίμα χιλιάδων Ουγενότων.

Τώρα ήταν στα άσθη ενός δάσους έξω από το Παρίσι με τον πιστό του Ντ' Ορβίλ.

Μια κρυφή συνωμοσία πλεκόταν με τον δούκα του Αλανσόν, τον μικρότερο αδελφό του βασιλέως, και αν ο Γκός ή ο βασιλεύς άπωπτευόταν την παρουσία του Έρρίκου στα μέρη εκείνα, θα ήταν σύγυρη κρεμάλα και για τους δυο.

Αυτά σκεπτόταν ο Ντ' Ορβίλ μετά την άσκηση πτώσι του Έρρίκου από τ' αλόγο του. Οι κίνδυνοι ήταν μεγάλοι, μα ο βασιλεύς της Ναβάρρας δεν μπορούσε να κάνει ίππασία όλη τη νύχτα μετά το χτύπημα που δέχτηκε στο κεφάλι.

Έπρεπε να ζητήσουν καταφύγιο κάπου εκεί κοντά. Και το πιο κοντινό καταφύγιο, ήταν ο πύργος του κόμητος ντε Ρουσινακ, έμ-

πίστου του δουκός ντε Γκός, μα ο Ντ' Ορβίλ ήλπιζε να μην αναγνωρίσουν τον Ύψηλό του Κύριο, κάτω από την άπλη του μεταμφίεσι.

Η φιλοξενία εκείνα τον καιρό — βρίσκόμαστε στο 1573 — ήταν κάτι το έπιβεβλημένο μεταξύ εύπατριδων, κι' έτσι ο κόμης τους καλοδέχτηκε.

Η κυρία κόμησησα περιποιήθηκε η ίδια την πληγή στο κεφάλι του Έρρίκου και ο κόμης ανέβασε από την κάτω του τά εκλεκτότερα κρασιά. Το δείπνο ήταν ευθυμώτατο, γιατί το έφαίδρυνε και η παρουσία της Γκιζέλας, της ανειμιάς του Ρουσινακ, μιας αλόξανθης μικρούλας δεκαεφτά χρόνων.

Μετά το δείπνο ο Έρρίκος πήγε να πλαγιάσει, ή κόμησησα πήρε το κέντημά της, ο κόμης άπεσύρθη για να γράψει ένα γράμμα, κι' έτσι έμειναν σχεδόν μόνοι ο πιστός σύνταφας του Έρρίκου και η Γκιζέλα.

Ο Ντ' Ορβίλ, αν και γενναϊότατος στις μάχες, στα σαλόνια έκανε το θάρρος του. Κανείς δεν θα το πίστευε αυτό, γιατί ήταν ένα άρατο παλληκάρι είκοσι δύο χρόνων, γεμάτο άρμη και νειάτα...

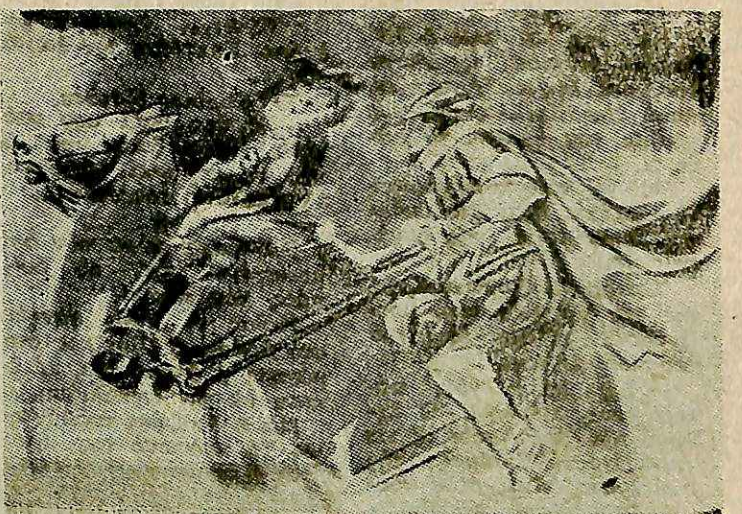
—Δεν είσθε διόλου άμυλιτικός, κύριε, έπεε η Γκιζέλα ταχαπνικά.

—Ίσως, θεοποινίς έχω όμως καλό μνημονικό!

—Τι θέλετε να πείτε μ' αυτό, κύριε;

—Απλούστατα, ότι λέγομαι Γκαστόν!

Η Γκιζέλα χτύπησε τέ-

—Αν έχετε καιρό να χάνετε, Μεγαλειότατε! Φύγετε!

χέρια.

—Γκαστόν! Βέβαια! Ο Γκαστόν από το Παρισιό, άπου περνούσαμε άλλες τ' α καλοκαίρια! Έκει που παίζαμε!... Έσείς ένα μεγάλο-μεγάλο όγυο και εγώ ένα τόσο δά κορίτσακι! Πόσα μεγαλώσατε από τότε! Αρχίζω να σ' ας ντρέπομαι, κύριε Γκαστόν...

—Και σ' ας αλλάξατε, Γκιζέλα!

—Ώσάσο σ' ας θυμομάι πάντα, Γκαστόν! Πάπτα! —Ναι, τότε μαδ λέγατε, πως θα μ' αγαπάτε πάντα, πάντα... Και... με φιλούσατε...

Η Γκιζέλα έγινε κατακόκκινη.

Μά το θέλημα που έριξε το Γκαστόν, έλεγε πολλά...

Όταν ο νέος πήγε να κοιμηθ, ο θεός της Γκιζέλας της έκανε νόημα: ήθελε να της μιλήσει.

Προηγουμένως όμως έθα σε ένα φακέλλο σ' έναν ύπηρέτη του.

—Να το π' ας, του έπεε, στο δρόμο ντε Γκός. Και θα το π' ας προφορικώς ότι ο Έρρίκος είνε εδώ, τον άνεγνωρίσα, και τον κρατούμε γιατί δεν ύποπτεύεται τίποτε!

Έπειτα, φώναξε την ανειμιά του και της έπεε:

— Άκουσε, μικρούλα μου, είσαι πολύ κοκέττα.

Αν και είσαι μόλις δεκαεφτά χρόνων, σου άρέσει να ξεσηκώνεις τα μαλλά των νεαρών. Απόψε ξετρέλλα-νες τον Ντ' Ορβίλ. Αύριο όμως θα ξετρέλλανης, για χατήρι του βείου σου, άλλαν εύπατρίδη!

—Μά, Μεγαλειότατε!

—Με σκότισες, το ξέρεις;

Αν διάζεσαι τόσο πολύ, πήγαινε έσυ στον πύργο του Άβιν! Αυτό θα κόμης και σε σένα καλό! Πήγαι-

άλλος εύπατρίδης αύριο δ-λη την ημέρα, και νάρθη μαζί μας στο κυνήγι...

★

Τα πράγματα την άλλη μέρα πήγαν πολύ καλύτερα απ' ό,τι έλπιζε ο κόμης.

Ο Έρρίκος της Ναβάρρας, ξετρέλλάθηκε με την ξανθή καλλονή της Γκιζέλας, χωρίς η νέα να καταβάλει καμιάν ιδιαίτερη προσπάθεια. Μόνο που πιστή στην ύπόσχεσι που είχε δώσει στο θεό της, το έρριχνε ταχαπνικές ματιές, και το χαμογελοδσε με τον τρόπο που έξ ανστίκτου ξέρουν οι γυναίκες.

Γι' αυτό, όταν άκουσε την πρόσκλησι για το κυνήγι της επομένης, που το έκαμε ο κόμης, δέχτηκε πολύ πρόθυμα, και ιδίως δ-αυτό θα έλάμβανε μέρος και η Γκιζέλα.

Μεγαλειότατε, του έπεε ο Ντ' Ορβίλ, που δεν έβλεπε με καλό μάτι τις έρωτοτροπίες του Έρρίκου με τη Γκιζέλα, ο Ρουσινακ είνε φίλος του Γκός. Κάθε λεπτό που μένομε σ' αυτό το σπίτι, είνε κίνδυνος!

—Τί υπερβολικός σου είσαι, καυμένη Ντ' Ορβίλ!

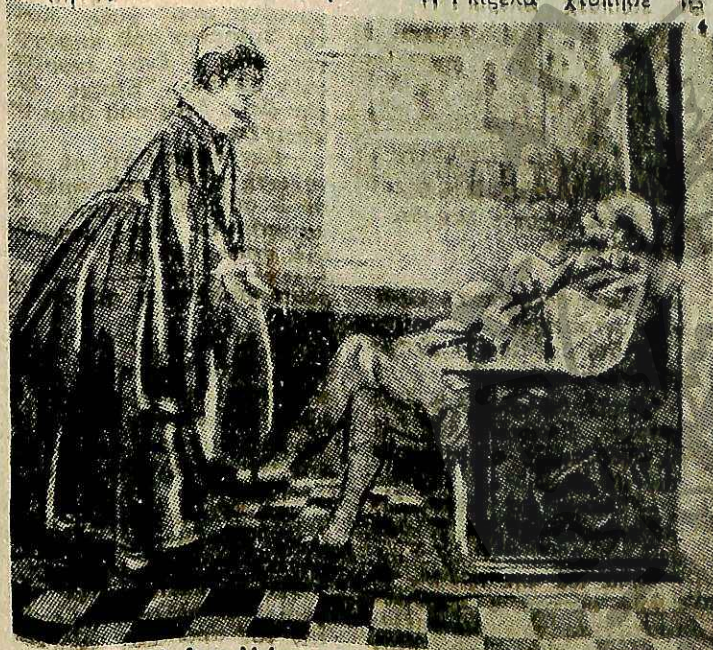
—Μας περιμένουν οι φίλοι μας στον πύργο του Άβιν!

—Ας περιμένουν! Καλό θα τους κάνη! Εγώ δεν συνηθίζω να κάνω να περιμένουν δυο ώρατα γαλανά μάτια!...

—Μά, Μεγαλειότατε!

—Με σκότισες, το ξέρεις;

Αν διάζεσαι τόσο πολύ, πήγαινε έσυ στον πύργο του Άβιν! Αυτό θα κόμης και σε σένα καλό! Πήγαι-

—Αύριο θα ξετρέλλανης τον άλλον εύπατρίδη!...

νε! Καί... αδριό, ίσως θα έλθω κι' εγώ.

Με λύπη και θυμό ο Ντ' Ορβίλ Ιππευσε το άλογό του, και έφυγε. Άγαπούσε πολύ τον Έρρίκο, και για χατήρι του θάκανε το κάθε τι.

Μά να του παραχωρήση τη Γκιζέλα, ήταν μία θυσία που υπερέβαινε τις δυνάμεις του.

Ωστόσο ο Ρουσιναίκ, μέσα στο γραφείο του, κουβέντιαζε με τόν έφημέριο του πύργου του.

—Έχω καλά νέα, πάτερ μου!, τούλεγε. Ο έχθρος των Καθολικών, ο καταραμένος Έρρίκος της Ναβάρρας, είναι στον πύργο αυτόν. Χάριν της Γκιζέλας ο αδιόρθωτος αυτός γυναικάς θα έλθη στο κυνήγι μαζί μας. Το βράδυ όταν θα γυρίσωμε εδώ, θα περιμένη ο Κάρολος ο ένας τος με τόν προκομμένο τόν αδελφό του τόν δουκά του Άλανσόν.

—Γιατί με τόν δουκά του Άλανσόν;

—Γιατί μου φαίνεται πως γι' αυτόν ήλθε ο Βεαρνός εδώ. Όταν τούς φέρωμε σ' αντιπαράστασι, κάτι καλό θα βγύ. Μου φαίνεται, πάτερ μου, πως πρίν από τὰ μεσάνυχτα, στον κήπο θα στήσωμε δυο κρεμάλες.

Τὰ παραπετάσματα αναταράχτηκαν ελαφρά, μα κανέννας τους δεν κατάλαβε τίποτε. Κανείς τους δεν έκατάλαβε πως ή Γκιζέλα, κρυμμένη εκεί πίσω, είχε άκούσει τὰ πάντα!...

Ήταν κι' αυτή Ουγενότα, και άν βρισκόταν στον πύργο του Ρουσιναίκ, ήταν γιατί ήταν πεντάρφανη κι' έρημη στον κόσμο. Καί να, που χρησίμευσε για άκούσιο όργανο να πιάσθι στην παγίδα ο Έρρίκος Ναβάρρας, ή μόνη έλπίδα των Ουγενότων! Σ' όλη τη διάρκεια του κυνηγιού, έμενε σιωπηλή, μα δλοένα και κάλπαζε δίπλα στον Έρρίκο, που ήταν ήδη έρωτευμένος μαζί της. Και μόλις θωρήθηκαν λίγο μακρότερα από τούς άλλους ψιθύρισε σ' αυτή του Έρρίκου:

—Μεγαλειότατε, σπειρου νίστε το άλογό σας, και φύγετε! Στο γυρισμό, σάς περιμένη ο Κάρολος στον πύργο και ή κρεμάλα είναι κιάλας στημένη στην αυλή του!...

Ο Έρρίκος έβγαλε μια κραυγή.

—Πώς διάβολο το έφερε;

—Η Γκιζέλα με λίγα λόγια του διηγήθηκε όσα ήξερε.

—Δέν έχετε καιρό να χά-

νέτε, Μεγαλειότατε! Φύγετε!...

—Μά έσύ, Γκιζέλα;

—Εγώ;... Αφήστε με έμένα. Σκεφθήτε τόν έαυτό σας...

Ο Έρρίκος δίστασε.

—Νάρθης μαζί μου στο Άθιν! Είναι δικός μου ο πύργος κι' εκεί είσαι σέ άπόλυτη ασφάλεια!...

Κάλπαζαν τώρα σαν δαιμονισμένοι και οι δυο, πρὸς τόν πύργο.

Μόλις το Άθιν φάνηκε στο θάθος, ο Έρρίκος σταμάτησε τ' άλογό του, κι' έκανε να την άγκαλιάση.

Μά ή Γκιζέλα τραθήχηκε. Το πρόσωπό της ήταν

Γονάτισε μπροστά στη Γκιζέλα, και με άπέραντη λατρεία, γέμισε τὰ χέρια της φιλήματα.

κατακόκκινο.

—Μεγαλειότατε, του έλεπε, τὰ χείλη μου όπως και ή καρδιά μου, ανήκουν σ' έναν άλλον...

—Εναν άλλον; Ποιόν άλλον; Άν έμενε στο Ρουσιναίκ, δέν θα δεχόσουν να με ακολουθήσης. Στάσου! Μου φαίνεται πως άρχίζω να καταλαβαίνω! Μήπως... μήπως είναι Ντ' Ορβίλ;

Το πρόσωπο της μικρούλας φλογίστηκε όλόκληρο, καθώς έγειρε καταφατικά το κεφάλι.

Μπήκαν μαζί στο Άθιν, και ο Έρρίκος έκρουσε τη Γκιζέλα πίσω από ένα μεγάλο παραπέτασμα.

Τήν ίδια στιγμή, μπήκε στη μεγάλη αίθουσα ο Ντ' Ορβίλ.

—Καλά κάνετε κι' ήλθατε, Μεγαλειότατε, του έλεπε. Μετάνοιωσα που σάς άφησα μόνο εκεί.

—Ναί. Είχες δίκη να έπιμένης να φύγουμε, Ντ' Ορβίλ. Μ' έσωσες και γι' αυτό όφείλω να σέ ανταμείψω! Σου χαρίζω τόν πύργο του Περινιάν, όπου παίζες μικρός, Γκαστόν!

—Μεγαλειότατε!

—Μόνο που ο πύργος αυτός, έχει ανάγκη από

Μπήκαν μαζί στο Άθιν, και ο Έρρίκος έκρουσε τη Γκιζέλα πίσω από ένα μεγάλο παραπέτασμα.

Τήν ίδια στιγμή, μπήκε στη μεγάλη αίθουσα ο Ντ' Ορβίλ.

—Καλά κάνετε κι' ήλθατε, Μεγαλειότατε, του έλεπε. Μετάνοιωσα που σάς άφησα μόνο εκεί.

—Ναί. Είχες δίκη να έπιμένης να φύγουμε, Ντ' Ορβίλ. Μ' έσωσες και γι' αυτό όφείλω να σέ ανταμείψω! Σου χαρίζω τόν πύργο του Περινιάν, όπου παίζες μικρός, Γκαστόν!

—Μεγαλειότατε!

—Μόνο που ο πύργος αυτός, έχει ανάγκη από

ΕΠΟΙΕΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΑΦΥΠΝΙΣΙΣ ΑΝΕΞΟΔΗ

Ο Κουφιοκεφαλάκης, ο οποίος κατοικούσε ολομόναχος, έπρεπε να προλάβη το πρώτο πρωινό τραίνο. Έπειδή όμως ήταν υπναράς άνησύχησε μήπως και δέν ξυπνήση στην ώριμή ώρα. Το παρουσιάσθηκαν πολλές δυνατότητες για να άποκλείση το χάσιμο του τραίνου. Όλες όμως προϋπέθεταν σπατάλη χρήματος.

Στο τέλος όρρηκε την άνεξοδη λύσι: Άπηύθυνε ένα γράμμα στον έαυτά του και το ταχυδρόμησε χωρίς γραμματόσημο.

Τήν άλλη μέρα πολύ πρῶι άκούστηκε ένα δυνατό χτύπημα στην πόρτα. Ξύπνησε. Πετάχθηκε από το κρεβάτι κι' έτρεξε στην πόρτα.

—Έχετε ένα γράμμα, του έλεπε ο ταχυδρόμος. Θά μου πληρώσετε όμως τρεις δραχμές για το γραμματόσημο.

—Νά το πάρης πίσω, του άπήντησε ο Κουφιοκεφαλάκης. Δέν αξίζει να έμβαρρύνη κανείς παρόμοια άμέλεια.

ΗΤΑΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠ' ΑΥΤΟΝ

Ο πελάτης: —Πιστεύω ότι είναι άναξιοπρεπές να μιλά κανείς με άσέβεια στους μεγαλτέρους του.

Το γκαρσόνι: —Μάλιστα, κύριε.

Ο πελάτης: —Γι' αυτό κι' εγώ δέν μπορώ να πώ τίποτε για τήν... κότα που μου σερβίρησες.

ΓΙΑΤΙ ΕΒΗΧΕ

—Λυπήθηκα πολύ με τη γυναίκα σου χθές κατά την διάρκεια του κηρύγματος, έλεπε ο ένας ένοριτης στον άλλον. Έβηχε όλη την ώρα, έτσι που όλοι την κτύταζαν.

—Δέν πρέπει να σέ στενοχωρή αυτό, του άπήντησε ο σύζυγος. Φορούσε το καινούργιο της καπέλλο για πρώτη φορά.

ροντοπαλλήκαρο τώρα; Τι λές;

Μά ο Γκαστόν δέν άπήντησε. Είχε γονατίσει μπροστά στη Γκιζέλα και με άπέραντη λατρεία έπιασε το λεπτό τορευμένο χεράκι της και το γέμισε φιλήματα.

—Γκαστόν!

—Γκιζέλα! Άγάπη μου!

Ο Έρρίκος χαμογέλασε με κάποια δόσι πικρίας.

Μά ο έρωτευμένος πλέωντας σέ πελάγη εύτυχίας δέν τόν πρόσεξαν που έφυγε κλαίοντας.

Μ. ΣΑΒΙΝΙΑΚ

Αύτοτελής αισθηματική νουβέλλα της 'Ιταλίδος συγγραφέως ΜΟΥΡΑ

Δυο παλινές φιλενάδες συναντώνται

Η ΡΟΖΑΛΜΠΑ άκούμπησε τη βαλίτσα δίπλα στο ταμείο, στην είσοδο του κινηματογράφου, κι' έπεριμενε να τελειώσει ή ταμίας τούς λογαριασμούς που έκανε, για να άσχοληθῇ έπειτα μαζί της.

Το χέρι που είχε κρατήσει τη βαρεία βαλίτσα, από τόν σταθμό ως εκεί, ήσαν μουδιασμένο και τ' άφηνε να πέφτη άδρανές στο πλευρό της σαν κάτι ξένο, σαν παρόλυτο.

—Δέν κόβομε πιά εισιτήρια: ή παράστασις κοντεύει να τελειώσει, της έλεπε ή ταμίας, χωρίς να την κοιτάξη.

—Δέν ήρθα για τήν παράστασι, δεσποινίς.

—Καλά. Λοιπόν, τι...

—Ήθελα να ιδώ τη Φλώρα Ντ' Ορμέα, τήν «Εκκεντρική χορεύτρια».

—Τι τήν θέλετε τήν Ντ' Ορμέα;

—Με συγχωρείτε, άλλ' αυτό ενδιαφέρει μονάχα έμένα...

—Τότε να πάτε από τήν άλλη είσοδο, απ' εκεί που μπαίνουν οι άρτίστες. Απ' έξω, μόλις στρέψετε τη γωνία. Δώστε κάτι στο θυρωρό για να σάς άφήση ν' ανέβαιτε στη σκηνή, άλλως θα τήν περιμένετε ως που να βγῇ. Τώρα θάχη τελειώσει το νούμερό της και δέν θ' άργήση να κατέβῃ.

Η Ροζάλμπα έκανε μιάν ελαφρά κίνησι με το κεφάλι για να εύχαριστήση, ξαναπήρε τήν βαλίτσα της κι' έδούλεξε έξω με άργα

δύμα. "Υστερα από λίγο όμως παρουσιάστηκε ξανά στο κατώφλι κι' ερώτησε δυνατά :

—Θά στρέψω δεξιά ή αριστερά, δεσποινίς ;
—Αριστερά, της απήντησε ή ταμίας.

Έκανε αριστερά. Μετά βρήκε τη γωνιά κι' ένα μακρύ περσικό θρόνο που έτεινιζε το κτίριο, και τέλος, μια πορτούλα θρόνικη, που είχε χρόνια να υπογιατιστή, γεμάτη γραφίματα με το μολύβι, άλλα σβησμένα από τον καιρό και άλλα νωπά.

Η Ροζάλμπα άνοιξε λίγο την πόρτα κι' έχωσε μέσα το κεφάλι. Σ' ένα μικρό διαμέρισμα, χωρισμένο με τζάμια, ο θυρωρός με την πίπα στο στόμα καθισμένος καθάλλα σε μια καρέκλα, έπαιζε ταμπούρο με τα δάχτυλα επάνω σ' ένα τραπέζι, ακολουθώντας τον ρυθμό κάποιου έμβατηρίου που έπαιξε μια μακρινή όρχήστρα. Οι ήχοι ξεχύνονταν από μια στενή και θρόνικη σκάλα.

—Μήπως ξέρετε, κύριε, αν έφυγε ή Φλόρα Ντ' Όρμεα ; ερώτησε ευγενικά ή Ροζάλμπα.

—Όχι ακόμη.

—Μπορώ να την περιμένω εδώ ;

—Περάστε.

Και όταν είδε ότι έσερνε με κόπο πίσω της μια μεγάλη δαλίτσα, ο θυρωρός σηκώθηκε για να τη βοηθήσει.

—Αφήστε, ευχαριστώ. Όχι πώς δεν θέλω να με βοηθήσετε, αλλά δεν έχω να σας δώσω πουρμπουάρ. Είμαι φτωχή, πιδ φτωχή απ' την φτώχεια...

—Κι' εγώ δεν είμαι πλούσιος. Άλλά όταν μπορώ να κάνω ένα καλό... όταν θέλω να το κάνω δεν ζητάω συμβουλή από κανέναν. Θέλετε ν' ανέβαινε στο καμαρίνι της Ντ' Όρμεα ;

Εκτύπησε ένα ρολόι που ήταν κρεμασμένο στον τοίχο κι' έπερσθεσε :

—Φαντάζομαι νάχη ντυθή πιά...

—Για τη σκηνή ;

—Όχι. Συνήθως όταν πρόκειται να βγί στην σκηνή γδύνεται...

Μια πόρτα έστριξε ψηλά, εκεί που τελείωνε ή σκάλα. Ο θυρωρός άκουσθηκε με προσοχή, έχασογέλασε κι' έφτυσε μακριά, στον μικρόν διάδρομο που ήταν πέρα από το θυρωρείο.

—Νάτην ή Ντ' Όρμεα.

Και σκέφτηκε : «Πρέπει να λαδώσουμε τις πόρτες γιατί τρίζουνε πολύ !»

Μήνες τώρα, όλα τα βράδια, κάθε φορά που μια πόρτα έστριξε εκεί άπάνω, ο θυρωρός θυμώταν ότι έπρεπε να λαδώσει τους στρόφιγγες.

Η Ροζάλμπα, που είχε καθήσει άπάνω στην βαλίτσα, τινάχτηκε όρθιή. Ένα δυνατό καρδιαχτύπι ένοιωσε μέσα της και τα γόνατά της άρχισαν να τρέμουν. Αισθάνθηκε δέ εύγνωμοσύνη προς τον θυρωρό που, καθώς έπροχωρούσε να πάη κοντά στη χορεύτρια, έπιασε όλα τα χρώα και την έκουψε πίσω του.

—Μια επίσκεψη σας περιμένει, δεσποινίς Ντ' Όρμεα. Μια κοπέλλα από την επαρχία..., είπε κι' έπαυσε.

Τα δυό κορίτσια θρόνικαν έτσι ή μια ίπνάντι της άλλης, με τα μάτια γεμάτα έκπληξη, σαν να μην έγνώριζε ή μια την άλλη.

Έπειτα έχασογέλασαν ξαφνικά συγκινημένες, και άγκαλιάστηκαν με την ίδια άπελπισμένη όρμη που είχαν άπυχαρετισθή εδώ και πέντε χρόνια, μια θωελλώδη νύχτα, στην είσοδο του δάσους, ή μια για να μείνι στο παλιό επαρχιακό σπίτι με τη μητέρα της δασκάλα, και ή άλλη για να πάη στην πόλη, ντυνηγώντας ένα τολμηρό και χιμαιρικό άνειρο, θέλοντας ν' ακολουθήσουν μιάν ελεύθερη και νομαδική ζωή.

—Εκατάλαβα, είπε ο θυρωρός που είχε χαθή πίσω από το σύννεφο του καπνού της πίπας του. Είναι αδελφή σας.

—Όχι ακριβώς αδελφή μου, αλλά σχεδόν αδελφή μου.

—Έλα πάμε, έκανε ή Φλόρα Ντ' Όρμεα, πιάνοντας την Ροζάλμπα από το μπράτσο. Πάμε να φύγουμε απ' εδώ.

Και την έτραβήξε, κατανικώντας την διστακτικότητα που της έδειχνε ή Ροζάλμπα.

—Ε, την βαλίτσα !... φώναξε ο θυρωρός πίσω τους. Τί να την κάνω εδώ μέσα την βαλίτσα ;

—Με συγχωρείτε, ψιθύρισε ή Ροζάλμπα, απάχοντας το θαρρό φορτίο της. Άλλά δεν ξέρω πού θα πάμε...

Η Φλόρα έρωξε μια κατία στη νέα και θυμήθηκε το γραμμα που της είχε στείλει ένα μήνα πριν, το τελευταίο γραμμα, στο οποίο δεν είχε λάβει άπάντησι.

Ξαναδιάβασε νοερώς μερικές φράσεις τις όποιες θυμώταν απ' έξω, σαν ένα μάθημα. Σ' αυτό το γραμμα είχαν έλθει οι όλους τους φόβους της για τις εύθυνες που θ' ανέλαμβανε στην περίπτωσι που ή φίλη της θ' άποφάσιζε να τη μιμηθή στο μεγάλο εκείνο διάδημα, να έγκαταλείψη δηλαδή το σπίτι της και νάρθ στην πρωτεύουσα.

«Εγώ είμαι ξανθή κι' εσύ μελαχροινή, της έγραψε. Εγώ χορεύω καλά κι' εσύ τραγουδάς περίφημα. Θα μάθης τα νέα τραγούδια τα όποια οι ποιηται και οι συνθέται θα γράφουν

για σένα κι' εγώ θα σε μάθω να χορεύης.

«Θά δουλεύω μαζί, κι' έτσι ζευγαρωμένες θάναι πιδ εύκολο να θρσκουμε δουλειά και να πληρωνώμαστε καλά, πιδ παντός αν δεν έχης παχύνει πολύ και αν δεν έψηλώσες ήπερβολικά.

«Αν έχης το ίδιο άνάστημα και δεν άλλες φυσιογνωμίας θα μπορούσαμε να κάνωμε τις «σίστερες». Θυμάμαι ότι από τον καιρό που πηγαίναμε στο σχολείο έμοιάζαμε καταπληκτικά αν και τα μαλλιά μας είχαν χρώμα διαφορετικά. Τό θυμάσαι αυτό ;

«Άλλά πιδ παντός να μην έρθης χωρίς λεφτά. Μπορώ να σε μάθω όσα ξέρω, όχι όμως και να σε συντηρήσω, γιατί δεν κερδίζω παρ όσα μου είναι άρκετά για να ξήσω...»

Τό θυμήθηκε, λοιπόν, όλ' αυτά κι' ερώτησε σχεδόν άπότομα τη Ροζάλμπα, αν και μετάνιωσσε άμέσως για το άπότομο αυτό ύφος της :

—Έφερεις λεφτά ; Έγώ σου τήγραφα καθαρά και ξάστερα, ότι αν δεν έχης λεφτά να μην έρθης καθόλου.

—Κάτι έφερα..., ψιθύρισε ή νέα δειλά.

Κι' έβηκε από το θυρωρείο, σχεδόν τρέχοντας, για ν' άλλάξη από τα σχάλια του θυρωρού, που είχε θγάλει την πίπα από το στόμα κι' έτοιμάζονταν να λάβη μέρος στη συζήτησί τους.

Η Φλόρα Ντ' Όρμεα ετάχυνε το βήμα και την έφθασε.

—Γιατί φεύγεις, Ροζάλμπα ; Δεν πιστεύω να θέλεις να καθήσωμε στην πλάτη αυτό το φορτίο που έφερεις !... Περίμενε με εδώ λιγάκι. Πρέπει να θρούμε κανένα άμάξι, γιατί σε ταξί δεν μπαίνει αυτό το πράγμα.

—Θάρρώ κι' εγώ μαζί σου. Δεν μπορώ να μείνω τέτοια ώρα στη μέση του δρόμου. Καλά θα έκανες να με βοηθήσης.

Πρός μια καινούργια ζωή

Η «διεθνής χορεύτρια» Φλόρα Ντ' Όρμεα στάθηκε διατακτική, εκτύπησε γύρω της, μετά άραξε τη μια άκρη της βαλίτσας κι' έβοήθησε τη φίλη της να τη σηκώση. Έτσι, το βάρος έμοιράστηκε και ή βαλίτσα έγινε έλαφρότερη.

—Αν με ίδι ή λιπρεσσάριος, έκανε ή Φλόρα με ύφος ποι έμοιαζε σαν να καταριώταν τη μαίρα της, είμαι χαμένη ! Είμαι «διεθνής φήμης χορεύτρια», πληρώνομαι με εκατόν πενήντα φράγκα τη βραδυά και καταλαβαίνεις πώς δεν μου έπιτρέπεται να έμφανίζομαι σ' αυτά τα χάλια... Τέλος πάντων. Πόσα λεφτά έφερεις μαζί σου ;

—Πέντε χιλιάδες φράγκα. Φτάνουν ;

Η Φλόρα άφησε άπότομα τη βαλίτσα να πέση στο ένα πλευρό πάνω στο πεζοδόρμιο, παρασύροντας και τη Ροζάλμπα.

—Πέντε χιλιάδες φράγκα ! έκανε σταυρώνοντας τα χέρια. Και δεν έσκέφθηκες πώς υπάρχουν αυτοκίνητα, άμάξια, άχθοφόροι ; Σε τί νομίζεις ότι χρησιμοποιούν τα λεφτά ; Τέλος πάντων, μαύρχεσαι μ' αυτό το φορτίο και το φορτώνεις κι' εμένα μου, τη στιγμή που έχεις τόσα λεφτά επάνω σου ;

—Ναι, τα σκέφτηκα όλ' αυτά, Φλόρα, αλλά δεν ήθελα να χαλάσω τα λεφτά που θα μπορούσα να οικονομήσω. Όταν θέλη κανείς να ξοδέψη πάντα έχει τον καιρό...

—Και πώς έφυγες ; Ποιός σ' έβοήθησε να φύγης ;

—Κανείς. Τόσκασα τη νύχτα, πηδώντας από το παράθυρο του δωματίου μου, στον έξωοστη του ίσογειου. Φρόντισα πρώτα να κατεβάσω τη βαλίτσα μου μ' ένα σχοινί. Έπερπάτησα ύστερα πέντε χιλιόμετρα με την βαλίτσα στην πλάτη, όσο πιδ έφτασα στον κοντινότερο σταθμό και από εκεί έπήρα το τραίνο για το Μιλάνο.

—Κι' ύστερα ;

—Υστερα πήρα το τραίνο των όχτώμιση και έφθασα εδώ πιδ μιάς ώρας. Νά σου πω την αλήθεια, δέ φανταζόμουν πώς ή χώρα μας είναι τόσο μεγάλη... Οι πέντε χιλιάδες είναι όλόκληρες, όπως τις πήρα. Ός τώρα ξώδεκα από τις οικονομίες μου και μάλιστα μου περισσεύει ακόμα κανένα εκατόφραγκα.

—Και οι πέντε χιλιάδες ποίανού είναι ; Μπορούμε τουλάχιστον να μάθωμε ;...

—Ήτανε της μητέρας μου. Τό σήκωσα λίγα λίγα από το Ταμειντήριο όπου τό είχε τοποθετημένα. Της άφησα όμως μιάν απόδειξη. Έτσι, όταν γίνω πλούσια θα της τό έπιστρέψω και θα είμαι εν τάξει με τη συνείδησί μου.

Και έπειδή ή Φλόρα έμενε σιωπηλή και την κυττούσε με δυσπιστία και θαυμασμό μαζί, εκείνη πρόσθεσε με το πειστικό ύφος του άνω-άπου που δικαιολογείται μονάχα για να τηρήση τους τόπους :

—Σ' αυτό απορείς να μείνης ήσυχη ; Θα της τό έπιστρέψω... —Δεν ύπόχει άμφιβολία, έκανε ή Φλόρα.

—Μά τί έχεις, τί έπαθες ; Σου κακοφαίνεται δηλαδή αυτό που έκανα, Φλόρα ;

—Δεν μου κακοφαίνεται καθόλου. Μόνο πιδ με τρομάζει. Και άφού έμεινε λιγάκι σκεπτική ή καλλιτέχνης, έπρόσθεσε :

—Ίσως να έχης δίκιο εσύ. Περιττό να φωνάζωμε άχθοφόρο και να πάρωμε άμάξι. Έξ άλλου το ξενοδοχείο μου δεν είναι πολύ μακριά. Φαντάζομαι να ύπάρχη κανένα δωμάτιο και για σένα εκεί.

—Α, ξέρεις..., έφώναξε ή Ροζάλμπα με μια χαρά πιδ δεν είχε την παραμικρή όδοι στενοχώριας, εγώ βαλεώμε όπως και αν είναι... Αν δεν ύπάρχη δωμάτιο μπορώ να κοιμηθώ και σε μια πολυθρόνα... κοντά στο κρεβάτι σου.

—Τό ξέρω...

Έπιασε πάλι το χερούλι της βαλίτσας.

—Έλα, σήκωσε και πάμε.

Έπροχώρησαν κάμποσο αμίλητες.

Σε μια στιγμή ή Φλόρα ρώτησε :

—Έφαγες, Ροζάλμπα ;

—Δεν έφαγα, αλλά δεν πεινώ.

Και έπρόσθεσε, ταχύνοντας το βήμα :

—Ξέρεις... δεν θα τό πιστέψης, αλλά έμαθα μόνη μου το κτιπ-τόπ και όλα τα τελευταία τραγούδια.

Η φωνή της έτρεπε σαν να την συγκινούσανε βαθειά αυτά που έλεγε. Η Φλόρα την έρώτησε άπότομα :

—Δεν τη σκέφτεσαι καθόλου τη μητέρα σου ;

Η άλλη δεν απήντησε άμέσως. Μετά είπε με αλλαγμένη, αλλά πιδ σταθερή φωνή :

—Δε θέλω πιδ να σκέφτομαι τίποτε και κανέναν. Θέλω να καταφέρω αυτό πιδ άνιρεύομαι !

Και ή Φλόρα Ντ' Όρμεα, για δεύτερη φορά, έτρόμαξε με τη μικρή επαρχιώτισσα φίλη της.

Άπροσδόκητη επίσκεψις

Η πρώτη μέρα της καινούργιας ζωής της Ροζάλμπας ξεμέρωσε.

—Ροζάλμπα !... Έ, Ροζάλμπα... ξύπνα τέλος πάντων ! Τί διάβολο, με τον ύπνο νομίζεις πώς θα θγάλης το ψωμί σου ;...

Ορθή μπροστά στη φίλη της, πιδ τη θαύμαζε όταν ήταν συμβαθήτριες, γιατί ήταν έξυπνότερη κι' επιμελέστερη ή Φλόρα Ντ' Όρμεα την είχε άρπάξει τώρα από τους ώμους και την είνιαζε για να την ξυπνήση.

Η άλλη, βυθισμένη σε μια πολυθρόνα σιδά στο καλοριφέρ, ντυμένη όπως ήταν, και δεν φαίνονταν διατεθειμένη να ξυπνήση.

—Επ' τέλους, άνοιγόμλεισε τα βλέφαρα και άνοιξε διάπλατα τα μάτια, γεμάτα άπορία, χωρίς ν' άπαντήση. Έπειτα, ένα προς ένα, ετέντωσε όσο μπορούσε τα μουνδιαμένα πόδια της.

—Με συγχωρείς, παρακοιμήθηκα, έ ;... Είχα όμως τρεις νύχτες να κοιμηθώ. Τώρα λέγε, τί θέλεις ;

Τα μαλλιά της, άχτενιστα, έπεφταν σ' ένα μέτωπο κάτασπρο και άθώο, και το τριανταφυλλένιο, ξεκούραστο πρόσωπό της μαρτυρούσε ότι τα νειάτα της ήταν τόσο άγνά ώστε ή Φλόρα έρωιωσε την άνάγκη να κυτταχή στον καθρέφτη της ντουλάπας.

—Και όμως δεν είμαι παρ ό τέσσερα χρόνια μεγαλύτερή σου, είπε, γυρίζοντας προς τη Ροζάλμπα.

—Πέντε σχεδόν...

—Έστο ! Θα καταλάβης όμως και σ' τί σημαίνει να ξη κανείς από την τέχνη του... Θα ίδης πώς θα καταντήσουν τα ώραια σου όνειρα... Σου εύχομαι να μη μετανιώσης πιδ ήρθες εδώ ! Έλα, θγάλε αυτά τα λασπομένα παπούτσια !

Την κυττούσε όπως κυττάζει κανείς ένα φαινόμενο, με δυσπιστία, και σκεφτόταν τα κουρασμένα πόδια της, τάθασανισμένα από τις τόσες ώρες χορού, άνικανα να ύποφέρουν τα παπούτσια έστω και μια στιγμή παραπάνω από το απαραίτητα, και τα μάτια της πιδ ήταν βαθουλωμένα από την άνείχεια πιδ ύπεφερε, από την κούρασι και τα ξεγύχτια, από τους εύκολους και άνούσιους έρωτες, έπιβεβλημένους από τη δουλειά της, αλλά πιδ δεν της έδιναν την παραμικρή εύχαρίστησι.

—Εντόθηκες κι' όλα ; ρώτησε μ' άπορία ή Ροζάλμπα.

—Στις δέκα έχω πιδόα. Τ' άκούγεται θ' άκούσω τα τραγούδια σου, κι' έτσι θα καταλάβω αν διατηρής ακόμα την άμορφη

φωνή που είχε άλλοτε. Θα ποθ χορεύεις επίσης το «τίπ-τόπ».
Στις έντεκα θα επιστρέψω. Θα φάμε μαζί, εδώ.

—Και ως τότε έχω τί θα κάνω; Φλόρα;

—Η Φλόρα την εκύτταξε με απορία.

—Δεν πιστεύω να σέ δω στην ίδια κατάσταση; είπε. Να δγάλης αυτό το κουρέλι που φοράς, και πρώτ' απ' όλα να πλυθής καλά και όχι όπως είσαι μαθημένη...

—Γι' αυτό μην άνησυχείς. Άλλωστε δεν με ξέρεις για βρωμιάρα.

—Καλά. Θα πω να σου φέρουν τόν καφέ με τó γάλα εδώ πέρα. Γεια σου.

Η Φλόρα έφυγε και η Ροζάλμπα εγδόθηκε για να πλυθής.

Όταν εδόθηκε το πρόσωπο στο ζεστό νερό του λαβωμένου, ένοιωσε μιάν έντελώς καινοτομία ήδονής, που της έδινε την εντύπωση ότι ζή μέσα σε κάποιο όνειρο.

Στό σπίτι της, στο χωριό της, το ζεστό νερό το είχε μόνο το αρσά της Κυριακής, όταν πλένονταν στη μεγάλη χάλκινη λεκάνη και η μητέρα της έρχονταν για να της σαπουνίσει την πλάτη. Τις άλλες μέρες πλένονταν μονάχα με κρύο νερό, δροσερό βέβαια τó καλοκαίρι, αλλά πού τόν χειμώνα την έκανε ν' ανατριχιάζει σύγκορη.

Τώρα, η έπαφή εκείνης της σαπουνάδας και τού ζεστού νερού της έδινε την εντύπωση πως τó κορμί της ξανάνεινε, γινόταν πιδ δροσερό και δυνατό, τέτοιο πού δεν τó είχε φανταστή ούτε στα τολμηρότερα όνειρά της.

Μόνο το πρόσωπο και τά μπράτσα της ήταν μαυρισμένα απ' τόν ήλιο. Η μυρωδιά της κολώνιας πού είχεβάλει στην πλάτη και στό στήθος της έφερνε άδριστες ιδέες πολυτελείας και κοκετταρίας. Είχε δυό μέρες να πλυθής, και η γενική αυτή καθαριότης της προκάλεσε μιá ήδονική ευχαρίστηση, την ξεκούραζε και την ευχαριστούσε.

Κάποιος έχτύπησε ξαφνικά στην πόρτα, ένφ μιá γυναίκα έφωνή έλεγε:

—Δεσποινίς, τó πρόγευμά σας!

Η Ροζάλμπα τάχασε, και για μιá στιγμή δεν ήξερε τί να κάμει, αν έπρεπε ν' απάντησθ ήν' άνοιξη άμέσως. Δεν ήταν συνηθισμένη σε τέτοιον είδους αλφειδιασμούς.

Άρπαξε ώστόσο τη ρόμπα της Φλόρας, την έφριξε γρήγορα επάνω της κι' έπειτα από μερινές άνώφελες προσπάθειες να βρή πού ήταν τó άνοιγμα τού στήθους και πού έπρεπε να περάσει τά χέρια, άφου δεν ύπήρχαν μανίκια, φώναξε στην καμαριέρα να περιμένη μιá στιγμή.

Ήταν ή πρώτη φορά πού έζοωσε έξω από τó σπίτι της, πού είχε να κάνει με ύπηρετικό προσωπικό. Δεν ήθελε όμως να φανή ότι δεν ήξερε ούτε τά πιό στοιχειώδη πράγματα, έστω και αν ήταν στοιχειώδη μόνο γι' αυτούς πού ζούνε στα κοσμικά ξενοδοχεία. Μιά πρώτη άποτυχία με την ύπηρετρια θά ήταν κακός οίκωνός για τή μετέπειτα σταδιοδρομία της.

—Μιά στιγμή... άμέσως...

Έπληγε έκπληκτη ως την πόρτα, την άνοιξε λιγάκι, δυό άρκουσε για να περάσει ό δίκος με τó πρόγευμα, τόν έπληξε, ξανάκλεισε και δεν έσκέφθηκε άλλο τίποτα παρ' να ικανοποίηση την πείνα της, πού είχε γίνει ξαφνικά έντονη, άπαιτητική.

Έβούτηξε ήδονικά στόν καφέ με γάλα ένα μεγάλο κομμάτι ψωμί πού ήταν ακόμη σχεδόν ζεστό, και καθισμένη στην άκρη μιās καρέκλας παραφορτωμένης με τις μουσκεμένες πετσέτες και τά διάφορα έσώρροχα, με μιá ρόμπα από κόκκινο θελοόδο ριγμένον επάνω στην άγνοση γύμνια της, γύμνια κοριτσιού, πού μόλις έχει συμπληρώσει τους δεκαοχτώ Μαΐους της, και είναι ακόμη άγνη στην ψυχή και στη σάρκα.

Έξαφνα ή πόρτα, πού δεν την είχε κλειδώσει, άνοιξε άπτότομα, και στό κατώφλι παρουσιάστηκε ένας κύριος, κάπως ήλικιωμένος, με ύφος κυριαρχικό, σάν να ήταν δικό του τó διαμέρισμα αυτό τού ξενοδοχείου.

Η νέα τόν είδε στόν καθρόφτη και έξακολούθησε να τόν κυττά με μιάν έκφραση άπέραντης άπορίας. «Μήπως εδώ στην πρωτεύουσα συνηθίζουν να μπαίνουν στα ξένα δωμάτια, χωρίς να ζητήσουν προηγούμενος την άδεια;» άναρωτήθηκε.

—Ποιός είστε; Τί θέλετε; έρώτησε κάπως άπότομα, θυμωμένη απ' αυτήν την συμπεριφορά τού ξένου.

Έκείνος σάν να μην άκουσε, έκλεισε την πόρτα χωρίς να δόση απάντησι. κρέμασε τó καπέλλο του στό κλειδί της ντουλάπας κι' έβγαλε τó παλτό του. Κoi όλ' αυτά μ' ένα ύφος σάν να βρισκόταν πραγματικά στό σπίτι του.

Η Ροζάλμπα είχε σηκωθεί και τόν κυτούσε βλοσυρά, κρατώντας πάντα κλειστή τη ρόμπα στό στήθος της, με τά χέρια σταυρωμένα.

Δέ φοβόταν. Μιά βαθύτατη περιέργεια όμως, την είχε κυριεύσει. Μέσα στό δωμάτιο εκείνο, πού δεν είχε και τόσο καλή θέρμανσι, τó γυμνό κορμί της έτρεμε μέσα στη φαρδιά ρόμπα της φίλης της, πού έκρέμονταν τó καπέλλο του στό κλειδί της ντουλάπας κι' έβγαλε τó παλτό του. Κoi όλ' αυτά μ' ένα ύφος σάν να βρισκόταν πραγματικά στό σπίτι του.

Η Ροζάλμπα είχε σηκωθεί και τόν κυτούσε βλοσυρά, κρατώντας πάντα κλειστή τη ρόμπα στό στήθος της, με τά χέρια σταυρωμένα.

Δέ φοβόταν. Μιά βαθύτατη περιέργεια όμως, την είχε κυριεύσει. Μέσα στό δωμάτιο εκείνο, πού δεν είχε και τόσο καλή θέρμανσι, τó γυμνό κορμί της έτρεμε μέσα στη φαρδιά ρόμπα της φίλης της, πού έκρέμονταν τó καπέλλο του στό κλειδί της ντουλάπας κι' έβγαλε τó παλτό του. Κoi όλ' αυτά μ' ένα ύφος σάν να βρισκόταν πραγματικά στό σπίτι του.

—Τί θέλετε; !...

—Περίεργο! Έκανε ό άγνωστος κύριος, ένφ καθόταν επάνω σ' ένα μπασούλο. Όλα έμειναν άμετάβλητα εδώ μέσα, έκτος από τó πρόσωπο πού περίμενα να δω... Και έμωσ, είμαι δέβαιος ότι δεν έκανα λάθος!

—Δεν έκάνατε λάθος, κύριε, απήντησε ή Ροζάλμπα, με μιάν έτοιμότητα για την όποία άπόρησε κι' αυτή. Αυτή πού ζητάτε είναι στό θέατρο για τις πρόδες της και θά γυρίση σε λίγο. Μπορείτε όμως να ήητε σε μένα τί θέλετε...

—Από σάς, δεσποινίς, τίποτε, πρds τó παρόν. Όσον άφορ' για μένα, δεν είναι ανάγκη να μάθετε ποιός είμαι. Θα προτιμούσα μάλλον να μάθω σεις τί θέλετε εδώ.

—Εγώ είμαι ή «σίστερ» της Φλόρας Ντ' Ορμέα.

—Πώς είπατε;... Σίστερ;... Τί σίστερ...

—Είμαι ή σύντροφος, ή συνάδελφος, αν θέλετε, της Φλόρας. Πώς να σάς τó πω; Από τώρα και στό έξής θά κάνω με νούμερα μαζί. Η μιá ξανθά κι' ή άλλη μελαχροινή. Η μιá θά χορεύη κι' ή άλλη θά τραγουδάη, κι' έπειτα κι' οι δυό μαζί θά χορεύουμε και θά τραγουδοίμε. Καταλάβετε, τώρα, κύριε:

—Άς ύποθέσωμε πως έκατάλαβα...

—Μήπως είσατε λιμρεσσάριος;

—Όχι, δεσποινίς, αλλά θά μπορούσα να γίνω. Πρds Θεού όμως, δεν είναι ανάγκη να μού άφηγηήτε τη ζωή σας και τά όνειρά σας.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

Την εκύτταξε, ό άγνωστος, με άπορία, γιατί δεν έπερίμενε τέτοια ύποδοχη και τέτοιες απαντήσεις από μιάν άγνωστη, πού δεν έφαινονταν, άλλωστε, γυναίκα δγαλμένη στόν κόσμο.

—Τί κρίμα, γιατί ή ζωή μου είναι πολύ ενδιαφέρουσα...

—Τί είσιτήριο, δεσποινίς; Τί καθόσατε και μού λέτε τώρα;

—Σας λέω αυτό πού σκέπτομαι, κύριε. Η τó είσιτήριο ή έξω πόν διάδρομο.

Η παράξενη αυτή νέα τού προκαλούσε πολύ ένδιαφέρον και θέλησε να συνεχίση τó παίγνιδι. Να κάμη δηλαδή πως παίρνει στα σοβαρά τά λόγια της.

—Και πόσο έχει, σας παρακαλώ, μιá πολυθρόνα πρώτης σειράς;

Η απάντησις ήταν ένα χτύπημα κατακέφαλο κατά της είρω-νείας της. Όστόσο ή νέα δεν τά έχασε. Με μιá έτοιμότητα πνεύματος πού την έχαρακτήριζε, απήντησε άμέσως:

—Είναι όλες πωλημένες οι πολυθρόνες της πρώτης σειράς... Και άπαγορεύεται τó κάπνισμα, σας παρακαλώ. Δεν είσατε στό σπίτι σας, φαντάζομαι!

Ο άγνωστος είχε βγάλει την σιγαροθήκη του για να καπνίση, αλλά την έβαλε άμέσως στην τσέπη του.

—Καλά, είπε.

Μετά άρπαξε τó παλτό και τó καπέλλο του.

—Άς πούμε πως είναι όλες οι θέσεις πωλημένες και ότι πρέπει να φύγω, έκαμε χαμογελώντας.

—Δεν άστετεύομαι, κύριε!... Για σάς δεν ύπάρχει θέσις. Νάρθητε άργότερα... όταν τελειώση ή παράσταση.

Τόν συνόδευσε ως τó κατώφλι, και έκανε να κλείση την πόρτα. Έκείνος όμως την έμπόδισε. Ξαναμπήκε μέσα, έδωσε μιá κλωτσιά σε μιá κατελλίερα πού βρέθηκε μπροστά του, κι' έκάθησε στην πολυθρόνα.

—Προτιμώ να πληρώσω τó είσιτήριο, είπε.

—Έβγαλε τó πορτοφόλι του, έτράβηξε από μέσα ένα εκατόφραγκο και της τó έδωσε, προσθέτοντας:

—Και αν δεν άξίζει τόν κόπο, δεσποινίς;...

—Μπορείτε να σφυρίξετε, έκανε αυτή, παίρνοντας τó χαρτονόμισμα.

Κι' έπειτα έσυρε μπροστά στην πολυθρόνα τó μικρό τραπέζακι πού ήταν σε μιάν άκρη τού δωματίου, γεμάτο έφημερίδες, έπιτολόχαρτα και βιβλία:

—Αυτή είναι ή πρώτη σειρά, είπε. Σεις είσατε στη δεύτερη. Και άπαγορεύεται να κινήθητε.

—Έτρεμε. Τής άρεσε να παίξη με τόν κίνδυνο, αλλά φοβόταν να ριψοκινδυνεύση.

Ήταν ή πρώτη φορά πού βρισκόταν μόνη, κατάμονη μ' έναν άγνωστον σ' ένα δωμάτιο ξενοδοχείου, πού δεν ήταν καν δικό της, με έναν άνωθεν τόν όποιο έβλεπε για πρώτη φορά και πού διαισθανόταν τώρα ότι δεν θά μπορούσε να τόν βασανίση πολύ, δεν θά μπορούσε να έξαντλήση όλη του την ύπομονή μονάχα από την άγέρωχη θέλησί της, από τó πείσμα πού είχε για να έπιτύχη όλους τούς σκοπούς της, χωρίς ώστόσο να ριψοκινδυνεύση τó παραμικρό.

Αισθανόταν πως είχε παγώσει όλόκληρη, και είχε μιάν ένφρασι τόσο σκληρή και άπότομη, ώστε ό άλλος αισθάνθηκε την ανάγκη να καθορίση τά δικαιώματά του.

—Πρό παντός όχι προσποιήσεις. Η συμφωνία μας είναι καθαρή. Δεν είμαι απ' αυτούς πού κοροϊδεύονται δυό φορές.

—Δεν ύπάρχει λόγος ν' άμφισβάζετε, κύριε!

Άρπασε τη ρόμπα να πείσθ άπότομα, και τó σωματίκι της έφάνηκε σάν καρπός πού έλευθερώνεται από τó φλούδι του. Ήταν ένα θέαμα ύπεροχο, πού θά μπορούσε να έαλιση και τόν πιό ψυχρό θεατή. Άλλά δεν έκράτησε πολύ.

Άμέσως ή Ροζάλμπα άρπαξε τά ρούχα της και άρχισε να ντύνεται με ταχύτητα μεταμορφωτού, προσπαθώντας να βρίσκεται όσο τó δυνατόν πλησιέστερα πρds τó κουδούνι, άποφασισμένη ν' άμυνθ ή με όσα μέσα μπορούσε να διαθέση, αν ό άλλος έκανε την παραμικρή κίνηση με τη διάθεσι να την πλησιάση.

Ο άγνωστος όμως δεν έκαμε ούτε ένα μορφασμό: είχε άρπάξει τó τραπέζακι και φαινόταν πως ήθελε να τó συντρίψη με τά χέρια του.

—Πώς έκοκκινίσατε έτσι! έκανε ή Ροζάλμπα για να πη δίδεν κάτι.

Η σιγή την έφόβιζε, όπως τó σκοτάδι φοβίζει τά μικρά παιδιά.

—Μά αυτό είναι άπάτη!... έφώναξε ό άλλος με βραχνή φωνή.

—Γιατί; Μήπως σάς είχα ύποσχεθ ή τίποτε παραπάνω; Με τά λεφτά πού έδώσατε άρκετά είδατε. Δεν πρέπει να παρατηνήστε.

Λέγοντας αυτά χαμογέλουσε. Ήταν τώρα με τó μεσοφρόνι και αισθανόταν ότι βρίσκεται έν άσφαλεία. Δεν φοβόταν πιά τίποτε και ή αντίδρασις της είχε άναψει τά μάγουλα. Δεν μπόρεσε να συγκρατήση τó γέλιο.

—Τώρα πού δεν ύπάρχει λόγος κοκκινίζω κι' εγώ! είπε.

Στό κατώφλι, στό κενό της μισανοιγμένης πόρτας, ή Φλόρα Ντ' Ορμέα παρακολουθούσε την παράξενη εκείνη σκηνή με κατάπληξη και στενοχώρια.

—Για πού άπάτη πρόκειται; έρώτησε μπαίνοντας μέσα. Τί ύπόσχεσι έδώσατε; Τί θέλει τó τραπέζακι εδώ στη μέση; Και έπειδή κανείς από τούς δυό δεν άπαντούσε, έξηκολούθησε πιδ δυνατό:

—Μπορώ, τέλος πάντων, να μάθω τί συμβαίνει εδώ μέσα;

Έχετε πολλούς φίλους; την έρώτησε ό άγνωστος

—Τίποτε, άπόλύτως τίποτε, έσπευσε να την καθησυχάση ή Ροζάλμπα. Ο κύριος ήρθε και σε ζήτησε, ήθελε να σε περιμένει, έγώ ήθελα να ντυθώ, και τότε...

—Έκατάλαβα!

Έστράφηκε πρds τόν «κύριον» άλλ' αυτός δεν την άφησε να μιλήση. Την έρώτησε άπότομα:

—Για έξηγησέ μου: τί δουλειά είναι αυτή τών «σίστερς»; —Δεν έχω να δώσω καμμιά έξηγησι. Δεν σ' ενδιαφέρει τί σένα.

—Καλά... Θα ξαναμιλήσωμε άλλη φορά.

Η Ροζάλμπα, πού είχε φορέσει έν τφ μεταξδ ένα μαύρο φορεματίκι τσαλακωμένο από την βαλίτσα, έπλησίασε τη φίλη της.

—Δεν έχουμε να ξαναπούμε τίποτε... ούτε να προσθέσωμε. Ό,τι είχαμε να πούμε, τά είπαμε όλα. Η παράστασις έτελείωσε, όπως και στό θέατρο. Ρώτησέ τον τώρα, Φλόρα, τί θέλει από σένα;

Η Φλόρα έξακολούθησε να την κυττάζει σαστισμένη για τó θάρρος της μπροστά σ' έναν άγνωστον, ό όποιος έλεγε έν τφ μεταξύ:

—Ηθελα να συζητήσωμε για μιá τουρνέ στην Αίγυπτο, αλλά τώρα δεν είναι ανάγκη. Η παράστασις έτελείωσε, όπως και στό θέατρο. Θα στείλω άλλες χορεύτριες.

—Δεν έτελείωσε καθόλου, έκανε ή Φλόρα. Θα μιλήσωμε και θά παραμιλήσωμε μάλιστα! Άν έχης ανάγκη από χορεύτριες είμαστε! έμεις εδώ. Ετοιμάζομε μάλιστα ένα νούμερο πού θά κάνει κρότο.

Η Φλόρα μιλούσε έτσι στην τύχη, χωρίς να είναι δέβαιη γι' αυτά πού έλεγε. Έστράφηκε πρds την Ροζάλμπα:

—Δεν είν' έτσι; της είπε.

—Φυσικά! Τώρα θά ίδης τί μπορώ να κάμω. Στάσου!...

Έβαλε κατά μέρος τά καθίσματα, έτράβηξε σε μιá γωνιά τó μπασούλο και τó τραπέζακι, έφθρεσε τά παπούτσια της, χωρίς κάλτσες, έσκηκωσε τó φουστάνι της ως τά γόνατα και άρχισε ένα γρήγορο «τίπ-τόπ», ίσως όχι πολύ ρυθμικό, αλλά με κομψότητας κινήσεις πού θά της έξήλενε και ή καλύτερη χορεύτρια.

Έπειτα, ξαφνικά, έκαμε στόν μικρό εκείνον χώρο δυό τρία άεροβατικά πηδήματα, έσκηκωσε τó ένα πόδι και τó έτέντασε ψηλά ως πού άγγιξε σχεδόν τη μύτη με τó γόνατο κι' έτραγούθησε μιάν άγγλική καντσονέττα, με λανθασμένη προφορά, αλλά με φωνή πολύ τονισμένη, συνοδευόμενη από ένα νέο «τίπ-τόπ» σε δυό τόνους, άπόλύτως τέλειο.

—Ορίστε! είπε χαμογελώντας και λίγο λαχανιασμένη από την προσπάθεια. Αυτό είναι μονάχα ένα μέρος τού προγράμματος πού μπορώ να παρουσιάσω. Είναι πέντε χρόνια τώρα, πού παιδεύομαι να τά μάθω αυτά.

—Και τί άπαιτήσεις έχετε για να κάμετε ένα νούμερο οι δυό σας; έρώτησε ό «κύριος» με ύφος έπιχειρηματίου, πού κάνει μιá πρότασι ύπαγορευμένης περισσότερο από την περιέργεια παρ' από την έπιθυμία να την φέρη εις πέρας.

—Πόσα προσφέρεις; έρώτησε ή Φλόρα πού δεν περιέμενε σδ την την πρότασι.

—Τριακόσια... τριακόσια πενήντα φράγκα, και για τις δυό σας, φυσικά. Ούτε δεκάρα παραπάνω.

—Όχι!...

«Μην παίξης με τόν έρωτα»

Η Φλόρα και ό άλλος έστράφηκαν πρds τó μέρος της Ροζάλμπας πού έξηκολούθησε μ' ένα ύφος λιγώτερο άποφασιστικό:

—Όχι, δεν μπορούμε να σάς άπαντήσωμε άμέσως. Πρέπει

[illegible]

γέμισε τὴ μικρὴ ἀτμόσφαιρα.

—Πότε φεύγετε, κύριε Ροβέρτε, ρώτησε σὲ μιὰ στιγμή.

—Αὔριο τὸ πρωί, δεσποινίς Ροζάλμπα.

—Καὶ ἀπόψε; Γιατί δὲν ἔμειναιτὲ μὲ τὴν Φλόρα ἀπόψε;

—Δὲν μπορούσα πιά ν' ἀνέξω... Τώρα ἡ Φλόρα νομίζει πὼς ἔφυγα γιὰ τὴν Μεσσήνη, ὅπου πρόκειται νὰ συναντηθῶ με κάποιον σημαντικὸν πρόσωπο γιὰ τὴ δουλειά μου. Ἐτσι τοὐλάχιστον φαντάζεται.

—Τί θὰ κάνετε; Ποῦ θὰ πάτε τώρα

—Δὲν ξέρω...

Ἐμεινε λίγο σιωπηλός. Μετὰ ἐρώτησε ξαφνικά:

—Καὶ σεῖς τί θὰ κάνετε ἀπόψε;

—Εἶμαι καλεσμένη ἀπὸ κάποιο φίλο μου ποῦ με περιμένει τὰ μεσάνυχτα νὰ φάμε στὸ σπίτι του μαζί.

—Ὁ «κροίσκος», τὸ ξέρω...

—Εἶμαι ἔτοιμη. Πρέπει νὰ φύγουμε...

Ποτὲ δὲν ἦταν τόσο ὁμορφὴ καὶ προκλητικὴ. Ὁ πυρετὸς τῆς ἀναμονῆς κάποιου γεγονότος, ἀγνωστου ἀκόμα, ἄπλωνε στὸ πρόσωπό της μιὰ παρθένη ὁμορφιά, μιὰ ὁμορφιά σὰν ἐκείνη ποὺ οἱ γυναῖκες παρουσιάζουν μονάχα μιὰ φορὰ στὴ ζωὴ τους.

Ἦταν μιὰ ὁμορφιά ταπεινὴ καὶ τολμῆρῃ συγχρόνως, ντροπαλὴ καὶ ἀδιάντροπη. Μιὰ μικρὴ δόσι αὐθαλείας ὑπῆρχε στὴν παρθενικὴ τῆς ἔκφρασι.

Ὁ Ροβέρτος τὰ εἶδε ὅλ' αὐτὰ καὶ ζαλίστηκε. Τὸν ἔπιασε ἕνα εἶδος ἱλιγγίου. Ἀρπάξε καὶ τὰ δύο τῆς χέρια, τὴν ἐκύτταξε πολλὴν ὥρα στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα, ἀποφασισμένος γιὰ μιὰ στιγμή νὰ τολμήσῃ τὰ πάντα. Μὰ μετάνιωσε ἀμέσως ποὺ ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ἔστω, μιὰ τέτοια σκέψι.

—Γιατί νὰ μὴ σὲ συναντήσω στὸ δρόμο μου τυχαίως, σὲ कामιὰ λουτρόπολιν ἢ σὲ κανένα φιλικὸ σπίτι, ὅπως συναντοῦμε τόσα καὶ τόσα κορίτσια;

—Τότε δὲν θὰ μὲ προσέχατε καν...

—Θὰ σ' ἀγαποῦσα θερμὰ, μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ, καὶ σ' ὅλη μου τὴ ζωή!...

—Αὐτάτην. Στάθηκαν ἀρκετοὶ λίγοι μῆνες στὸ θέατρο γιὰ νὰ καταλάβω τί ἀξίζουν οἱ ἄντρες... καὶ πόσο ἀξίζουν οἱ γυναῖκες. Τώρα πρέπει νὰ φύγετε. Δὲν θέλω νὰ βγῶ ἔξω μαζί σας!

Μιλοῦσε μὲ σκληρὴ φωνή, λίγο κακὴ, ἀλλὰ πικρὴ καὶ πονεμένη. Κάθε τόσο ἐκατάπινε τὸ σάλιο τῆς, προσπαθώντας νὰ βγάλῃ ἕνα κόμπο ποὺ τὴν ἐπνιγε στὸ λαιμὸ καὶ νομίζοντας πὼς καταπίνει φαρμάκι.

Ἐνωίωσε πὼς ἦταν τρομαγμένη, τρομοκρατημένη. «Ὅλοι οἱ ψυχροὶ ὑπολογισμοὶ τῆς, ὑπολογισμοὶ κοριτικοῦ ποὺ ἀπὸ μικρὴ εἶχε ἀρχίσει νὰ καταπνίγῃ ὅλα τὰ ἐνστικτὰ τῆς, γιὰ νὰ γίνῃ μιὰ γυναῖκα μὲ θέληση καὶ ποὺ νὰ μπορῇ νὰ ἱκανοποιῇ κάθε τῆς φιλοδοξία, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὑπολογισμοὶ ἐβούλιαζαν τώρα μέσα στὴν τρικυμία ἐνὸς ἔρωτα ποὺ γεννιέται ἀθόρυμπα σὲ κάθε πλάσμα. Δὲν μπορούσε νὰ εἶναι δυνατὴ, δὲν μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ πιά.

—Θὰ βῶ μόνος, εἶπε ὁ Ροβέρτος τραβώντας τὴν κοντὰ του μὲ μιὰν ἐλαφρότατη κίνησι, σχεδὸν ἀνεπαίσθητη. Σὲ περιμένω... Ὁ «κροίσκος» μπορεῖ νὰ κἀν καὶ χωρὶς ἐσένα, ἀπόψε.

Εἶχαν ζυγώσει τόσο πολὺ, ὥστε τὰ χεῖλιά τους ἦταν σχεδὸν ἐνωμένα. Τὰ χεῖρῃ μονάχα ἡ σύντομη ἀνταπῆρξή τους, λίγο λαχανιασμένη, κομμένη ἀπὸ ἐλαφρὸς ἀνατριχίλες.

Ἐπειτα, ξαφνικά, ὁ Ροβέρτος τὴν ἄρπασε καὶ ἔφυγε τρέχοντας.

Δυὸ χονδρὰ δάκρυα ἐκύλισαν στὰ μάγουλα τῆς Ροζάλμπα. Τὸ φιλι ποὺ εἶχε ὀνειρευτῇ τόσον καιρὸ, ποὺ τὸ περίμενε μὰ ποὺ δὲν τὸ εἶχε γευτῇ, τῇ εἶχε ἀδειάσει τὶς φλέδες.

Προτοῦ βγῇ, ἀναγκάστηκε νὰ καθῆσθαι πάλι νὰ ἀναπαυθῇ λιγάκι. Τόσο ἦταν κουρασμένη, ἔξηντημένη, ψυχικὰ καὶ σωματικὰ. Ὁ καθρέφτης ἀντανάκλουσε τὸ κατάκλωμο πρόσωπό της, θλιμμένο πρόσωπο ἀπελπισμένῃς γυναίκας ποὺ ἐτοιμάζεται νὰ πῇ μόνη τῆς σ' ἕνα βάρβαρο ἀπ' ὅπου δὲν πρόκειται νὰ βγῇ ποτὲ πιά.

Ἐπιοχροῦσε ἀργὰ στὸν διάδρομο, ὅπου ἦταν ἀραδιασμένα τὰ καμαρίνια, καὶ ἔμεινε διατακτικὴ ἂν ἔπρεπε νὰ βγῇ ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ ἔβγαιναν συνήθως οἱ ἀρτίστες ἢ ἀπὸ τὴν πλατεῖα. Ἐπιορίμωσε νὰ διασχίσῃ τὴν αἴθουσα, ποὺ ἦταν ἀκόμα βυθισμένη στὸ σκοτάδι. Ἡ προβολὴ τῆς ταινίας ἐκόντευε νὰ τελειώσῃ.

Ἐσκέφονταν ὅτι θὰ μπορούσε ν' ἀποφύγῃ τὸν Ροβέρτο. ὅτι θὰ μπορούσε νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Δὲν θὰ μπορούσε, βέβαια, αὐτὸς νὰ φαντασθῇ, ὅτι παρὰ τὴν συνήθειά της, ἐπιορίμωσε ἀπόψε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ἔξοδο τοῦ κοινοῦ.

Ἐνα χέρι, ποὺ τ' ἀναγνώρισε ἀμέσως, τὴν ἄρπασε στὸ σκοτάδι, ἀπότομα καὶ μιὰ φωνὴ τῆς ψιθύρισε:

—Ἐβγα πρώτα ἐσὺ. Στὴν πόρτα περιμένει ἕνα αὐτοκίνητο.

Ἀνέβα καὶ ἄφησε τὸν σωφὲρ νὰ σὲ πᾶν ὅπου ξέρει. Σὲ λιγάκι θὰ εἶμαι κοντὰ σου.

Ἐκείνη δὲν ἀπῆλθε, ἀλλὰ ἡ ἀντίστασις ποὺ ἔφερε στὴν ἀρχὴ ἐξαλειφθῆκε ἀμέσως καὶ γιὰ μιὰ στιγμή ἐνόμισε ὅτι θὰ λιποθύμει.

Ἐσφίξε τὶς γροθιές της γιὰ ν' ἀντιδράσῃ σ' αὐτὴ τὴν ἀδύ-

«Η Φλόρα ήθελε την ώρα του δείπνου. Βρήκε τη φίλη της στο κρεβάτι, κοιμισμένη. Την έπλησισε, την είδε να κοιμάται με την αθωότητα ενός αγνού κι' ανήξερο κοριτσιού κι' έσκέφθηκε ότι θα μπορούσε και να την σκοτώσει ακόμη. Και όμως δεν αισθανόταν την παραισιόλη έχθρα απέναντί της.

Ήταν μονάχα τρομερά νευριασμένη, απογοητευμένη, προδομένη. Δεν έγινώριζε τίποτε το θετικό, αλλά υπνοψιαζόταν και ήταν ανίκανη ν' αναγνωρίσει στη φωνή της Ροζάλμπας το ψέμα ή την αλήθεια. Προτιμότερο λοιπόν να μη τη ρωτήσει καθόλου και να μείνει μόνο με την ύποψία, που της έδινε τουλάχιστον την ελπίδα ότι αυτό που εσκέπτετο ίσως να μην ήταν αλήθεια...

— Έσύ είσαι Φλόρα; φώναξε η Ροζάλμπα ξυπνώντας και σηκώθηκε καθιστή στο κρεβάτι. Απεφάσισα να συνεχίσω την παλιά μας ζωή.

— Τα μάτια σου είναι πολύ κουρασμένα, απήντησε η Φλόρα, κοιτώντας ελαφρά το κεφάλι.

— Απόψε δεν κοιμήθηκα σχεδόν καθόλου.

— Όχι κι' εγώ...

Απέφυγαν και οι δυο να προσφέρουν το όνομα του Ροδερίκου. Και όμως η παρουσία του εκεί μέσα, ανάμεσα τους, ήταν πολύ αισθητή: έχθρες της προδομένης γυναίκας, έχθρες και της αγαπημένης.

Η κομμάριέρα έφερε ένα μυλλιέτο για την Ροζάλμπα. Έδιδε δαση:

— Σ'ε περιμένω απόψε, όπως σε έπεριμένα και χθες το βράδυ. Μην είσαι κακή.

— Έδωσε το μυλλιέτο της Φλόρας, λέγοντας:

— Για ιδέες: είναι του «κροίσκου».

— Γιατί σου λέει να μην είσαι κακή;

— Γιατί...

— Έβγήκε να βρει ένα ελαφρό ψέμα που να μη την κάνει να πανέση πολύ.

— Γιατί χθες το βράδυ τον έκανα και ανησυχούσε... Απόψε όμως θα φερθώ καλή μαζί του.

— Δεν σε πιστεύω.

— Θα το καταλάβεις και μόνη σου.

— Πολλοί φοβάμαι ότι δεν θα μπορέσω...

Η Ροζάλμπα επέθηκε κάτω από το κρεβάτι κι' έφόρεσε τη ρόμπα επάνω από τη πυτζάμα της. Έκυνταξε τη φίλη της με μια ματιά που δεν ήταν πια ειλικρινής.

— Γιατί;

— Δεν είναι ζωή αυτή που κάνουμε... είναι μαρτύριο...

— Γιατί παραπονιόσαι; Κερδίζουμε όσα μας φτάνουν για να κεράσουμε καλά και να κάνουμε μερικές οικονομίες. Είμαστε ελεύθερες σαν τον αέρα... έχουμε πολύ σουξέ, και αν δάλωμε λίγο μυαλό...

— Όχι, την διέκοψε η Φλόρα μελαγχολικά. Απόψε σε περιμένει ο «κροίσκος», χθες... χθες το βράδυ δεν ήθελε καθόλου, και σε περιμένα όλη την ημέρα κι' όλη τη νύχτα. Σε φοβάμαι, φοβάμαι για λογαριασμό σου. Αυτή τη ζωή την ξέρω πέντε χρόνια τώρα και ξέρω τι σημαίνει να σου στείνουν άγκαλίες τριαντάφυλλα και νάχης τα μάτια κουρασμένα.

— Κανείς δεν πρόκειται πια να μου στείλει τριαντάφυλλα, έκανε η Ροζάλμπα με πεποίθηση.

— Δεν ξέρεις τί μπορεί να συμβεί αύριο; Έγώ όμως έχω πεισθεί ότι δεν έκανα καλά να φύγω από το σπίτι μου εδώ και πέντε χρόνια και ότι δεν κάνω καλά ακολουθώντας αυτό το δρόμο, που δεν έχει χαρακτήρι για μένα. Υπέφερα δυο ολόκληρα χρόνια για να συνήθισω σ' αυτή τη ζωή. Έσο από την πρώτη μέρα δεν ένοιωσες την παραμικρή στενοχώρια, έπηρες απέναντι των άλλων μια στάσι αποφασιστική, αιδάδη, ανεξάρτητη; κατώρθωσες να επιβλήθης, να επιβάλεις τη θέλησή σου, τις ιδιοτροπίες σου, τα πεισιματά σου... Έπειτα από πέντε χρόνια εργασίας έχω έφθασα σ' ένα μισθό που μου φαίνονταν ανυπέβλητος, και σ' αυτό απένειμες άμέσως ότι μπορούσα να κερδίζω πολύ περισσότερα. Η τύχη σε κυνηγάει, ενώ έχω δεν την έγνωρισα ποτέ. Γιατί να επιμένω περισσότερο; Δεν σου το λέω αυτό από ζήλεια, αλλά με πόνο.

— Το ξέρω, Φλόρα...

Η φωνή της Ροζάλμπας ήταν βραχνή και η νέα μιλούσε χωρίς να κοιτάει τη φίλη της.

— Αν με πλησιάσει κανείς και μ' αγαπήσει και τον αγαπήσω κι' εγώ, μετά με προδίδει...

Η σιγή ήταν βαρύτερη του θανάτου εκεί μέσα. Η νέα εξακολούθησε με βαθύ παράπονο, σαν να ήταν έτοιμη να κλάψει: — Και αν δεν με προδώσει μ' εγκαταλείπει... Γιατί, λοιπόν, να επιμένω; — Αν ο Ροδερίκος έμενε στη ζωή μου... έστω και χωρίς καμιάν αυταπάτη για το μέλλον...

— Κι' εγώ;

— Έσο δεν έχεις ανάγκη από μένα. Είσαι μια χορεύτρια πρώτης τάξεως, τραγουδάς περίφημα, είσαι δεκαεχτώ χρονών κι έχεις όλα τα προσόντα της χειραφετημένης επαχλύτισσας...

— Θα τα χάσω πολύ γρήγορα, Φλόρα...

— Θα κάνης πολύ άσχημα! Έξπκολούθησε να είσαι πεισιματάρα, ιδιότροπη, επαχλύτισσα... οίκονόμα. Μην καταπνίγης κανένα από τα ένστικτά σου. Κανένα, σου λέω!

— Φλόρα... Δεν καταλαβαίνω, Φλόρα...

— Αρρεί τώρα, άρκει ελπίζω. Μετά πέντε μέρες θα φύγωμε για την Τριπολίτιδα. Θα δουλέψωμε άλλους δυο μήνες μαζί. Όταν γυρίσωμε ή καθεμιά θα τραβήξει το δρόμο της. Έγώ για την επαρχία, κι' εσύ... εσύ, ποιος ξέρει, ίσως για τα θέατρα του Παρισιού, του Λονδίνου, του Βερολίνου, της Νέας Υόρκης. Και ίσως κατορθώσωμε να μείνωμε ικανοποιημένες και οι δυο. Όταν γυρίσωμε, μην ξεχάσης τον ιδιοκτήτη των κινήμα-τογράφων που εγνώρισες την πρώτη μέρα που ήρθες. Είναι κι' αυτός ένας «κροίσκος».

— Να, καλά...

Η Ροζάλμπα πλησίασε τη Φλόρα.

— Ηθέλα να σου ζητήσω... να σε παρακαλέσω να σε συγχωρήσης.

— Και τι μου κάνεις για να σε συγχωρήσω;

— Δεν ξέρω... Αλλά συγχωρήσε με σαν να ήμουν υπεύθυνη έγω για όλους τους πόνους, για όλα τα μαρτύρια που υπέφερες. Και μη νομίσης ότι κάνοντας το κακό, βλέποντας τον άλλον, μπορεί κανείς να είναι εύτυχισμένος... Τούναντιον όπο-φύρει...

— Τέλος πάντων, φώναξε η Φλόρα, ξεσπώντας σ' ένα κλάμα που την συντάραζε σύγχυση, θα σωπάσης ή όχι; Πώς να σ'ό, ότι δεν θέλω ν' ακούσω τίποτε, τίποτε πια...

Προμένει επάνω στο ξεστρωτό κρεβάτι, η Φλόρα άφησε όλη την απελπισία της να ξεσπάσει, με αναφυλλήτα που έτρεχά-ξαν όλο το κορμί της, αφήνοντας να ξεχειλίσουν μέσ' απ' την ψυχή της όλος ο πόνος και όλη η πικρία που αποτελούσαν το καταστάλαγμα των δακρύων της.

Η Ροζάλμπα έσώπασε. Όρθη μπροστά στον καθρέφτη, έτοιμασε τη μάσκα της δημόφιας που ξαναδίνει στο γυναικείο πρόσωπο τη γαλήνη και σβύνει κάθε ίχνος αγωνίας.

Έπειτα, όταν η αλοιφή ήταν έτοιμη, έπηρε ένα πινέλο και άρχισε να πασπαλεί μ' αυτήν το πρόσωπό της.

— Εκάλεσε τη φίλη της. Ο τόνος της φωνής της ήταν ο παλός, αδιάφορος και στοργικός μαζί. Ήταν η φωνή της δουλειάς και του καθηκοντος.

— Έλα να φτιάξω και σ', Φλόρα... Όχι, σ'άδου. Κάθου εδώ να σε φτιάξω εγώ. Απόψε έχουμε ένα νέο νούμερο στο πρόγραμμα. Πρόπει να είμαστε δυοφες...

Την έγανγιάσε σ' το πινέλο κάτω από τη μύτη.

— Γέλασε καλές... Δεν αξίζει τον κόπο να κλαίς. Μήπως σ' πάχνη κανείς που να μπορεί να σε παρηγορήσει; Προς το παρόν έχω σου πασπαλείω το πρόσωπο μ' αυτή την αλοιφή...

— Σωπα!

— Απόψε θα δειπνήσωμε μαζί. Θα σου κάνω εγώ το τραπέζι. Θα φάμε περισσότερα που σ' αρέσουν...

— Σωπα!

— Δεν έχεις δική. Έσφάλαμε και οι δυο, βλέπεις: έπρεπε να δάλωμε σ' το πρόσωπό μας αυτή τη μάσκα προηγούμενως. Έτσι δεν θα βλέπαμε την εκφύση τους...

Η Φλόρα έκλεισε τα μάτια: πάνω στην αδιψή δυο δάκρυα άφησαν μιά ύγρη γραμμή αβέβαιη, διακεκομμένη. Και είπε σιγά, ανοίγοντας μόλις τα χείλη που ήταν πιά άσπρα από την αλοιφή του προσώπου:

— Έτσι έχεις δική εσύ...

— Άλλα το νερό έτρεχε όρμητικό στο λαδομάνο και η Ροζάλμπα δεν την άκουσε.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΟΤΑΝ ΕΝΑΣ ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ ΕΙΝΕ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΟΣ
— Καλά. Μου λές να φάω. Κι' ύστερα τί γίνεται;

Πώς συντελείται το θαύμα της ελεύσεως του 'Αγίου Φωτός

'Ανάστασις στὰ 'Ιεροσόλυμα

Σ' όλα τα μέρη του κόσμου, άλλ' ειδικώς στὰ 'Ιεροσόλυμα, η τελετή της 'Αναστάσεως — μία τελετή τόσο μεγάλης σημασίας για την χριστιανώσωση — εορτάζεται με μιά έντελως εξαίρετική μεγαλοπρέπεια.

Είναι, πραγματικά, πασιγνωστή σ' όλη την ορθοδοξία η τελετή της νύκτας του Μεγάλου Σαββάτου κατά την οποία συντελείται το ιερών θαύμα του 'Αγίου Φωτός και εορτάζεται η 'Ανάστασις του Κυρίου.

Πλήρη προσοκνητών εύλαθών που έχουν φτάσει απ' όλα τα χριστιανικά έθνη, παρίστανται στην αγία αυτή τελετή κατά την οποία ιερουργεί ο ίδιος ο Πατριάρχης και σπεύδουν να λάβουν το 'Αγιον Φως, το οποίον εμπερνίζονται μόνον του μέσα από τον πανάγιον τάφον, ενώ ψάλλεται από τους ιερείς τό: «Δεύτε λάβετε φως εκ του άνεσπέρου φωτός».

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΝΙΠΤΕΙ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ!

Πάντως, κατά την διάρκεια της Μεγάλης 'Εβδομάδος, δύο τελετές ξεχωρίζουν για την μεγαλοπρέπεια και την επιβλητική τελετουργική συμβολικότητά των: Το νύμφιο των ποτών των αρχιερέων από τον Πατριάρχη και η μεγάλη τελετή του 'Αγίου Φωτός.

Η τελετή του νυμφιάτος των ποδών από τον Πατριάρχη, βασίζεται στο 13ον κεφάλαιον του 'Αγίου 'Ιωάννου και τελείται την Μ. Πέμπτη από τους ορθοδόξους, τους 'Αρμενίους και τους 'Ιακωβίτας συγχρόνως.

Αλλ' από τας τρεις τελετάς, γνωστοτέρα και συγκινητικότερα είναι η ιερουργία των ορθοδόξων, που τελείται στα προπύλαια του ναού του Παναγίου Τάφου.

Η τελετή αυτή είναι η μεγαλοπρεπικότερη, πλήθος πιστών, οι οποίοι συνωθούνται μέσα στον στενόχωρο περίβολο ή στα παράθυρα και τις ταράτσες των γύρω μοναστηριών ή ακόμη και... στην στέγη της εκκλησίας και το Πατριάρχειο.

Στο μέσον των προπυλαίων του ναού στήνεται μια μεγάλη εξέδρα και άρνηνεται ένας μικρός διάδρομος, ο οποίος οδηγεί στην είσοδο της εκκλησίας.

Την έναρξη της τελετής, αναγγέλλουν δυνατά κωδωνοκρουσίαι. Σε λίγο εμφανίζεται ο Πατριάρχης έξερ-χόμενος από την εκκλησία. Φορεί ε-λευκό χιτώνα και συνοδεύεται από τους αρχιερείς και τον κλήρο.

Δώδεκα αρχιερείς, που εκπροσω-πούν τους δώδεκα αποστόλους, ανεβαίνουν τότε και κάθονται στην εξέδρα, ενώ ο Πατριάρχης καταλαμβάνει τον θρόνο του.

Απότομα σταματούν οι κωδωνο-κρουσίες και μια βαθιά σιγή απλώ-νεται στο εκκλησίασμα.

Τότε ο Πατριάρχης αποβάλλει την μίτραν του και τα λειτουργικά του άμφια γονατίζει μπροστά σε κάθε

«Ο Πατριάρχης νίπτει τους πόδας των αρχιερέων. — Δια-πληκτισμοί 'Ορθοδόξων, Λα-τινών, Κοπτών και 'Ιακωβι-τών. — Έθιμα σφραγισμένα με αίμα! — Ο 'Ισραήμ πα-στήθι ο Χριστός!... — 'Αγρία σφαγή μέσα στον Πανάγιον Τάφον... — Το 'Αγιον Φως που «δεν καίει»! — Το θείον μυστήριον της έμφανισέως του. — Πατρογονικά δικαιώ-ματα και... άστυνομία.

«Απόστολον» και το νίπτει τον δε-ξιό πόδα.

Όταν φθάσει και στον τελευταίον, σύμφωνα με την αποστολική παράδο-σι, ο «Απόστολος» που εκπροσωπεί τον Πέτρον, διατάζει να δεχθί το νύ-ψιον και διαμαρτυρείται.

Ακολουθεί κατόπιν η ανάπαράστα-σις της σκηνής του κήπου της Γεθση-μανής, η οποία γίνεται μόνον στην ορθόδοξη ιεροτελεστία: Ο Πέτρος, ο 'Ιακώβος και ο 'Ιωάννης, αποκοι-μούνται στις θαμνίδες της εξέδρας και ύπνιον επανειλημμένως.

Με την συμβολική αυτήν αναπαρά-στασι τελειώνει η τελετή και ο Πα-τριάρχης μαζί με τον κλήρο του επι-στρέφουν στον ναόν, ενώ τα πλήθη των πιστών σταυρόκοπούνται και οι κώδωνες ήχούν συνεχώς.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΩΤΟΣ

Η συγκινητικότερα, εν τούτοις, ιε-ροτελεστία της Μεγάλης 'Εβδομάδος στὰ 'Ιεροσόλυμα, είναι η τελετή της 'Αναστάσεως, την νύκτα του Μεγάλου Σαββάτου και το θαύμα του 'Αγίου Φωτός, το οποίον πιστεύεται ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο.

Η τελετή αυτή είναι η μεγαλοπρε-πύτερα και η πλέον επιβλητική ιε-ροουργία της ορθοδοξίας, μοναδική στα έθιμα της χριστιανώσεως, και τελείται ανελλιπώς χιλιά εκατόν χρό-νια τώρα.

Είναι δύσκολο, σχεδόν ακατόρθω-το, να δώση κανείς την εικόνα που παρουσιάζει το έσωτερικόν του ναού την μεγάλη θρησκευτική αυτή μέρα. Από τα εήμερώματα του Μ. Σαββά-του πυκνές όμαδες προσκυνητών συρ-ρέουν στο έσωτερικόν και εγκαθί-στανται, πολλοί με τα τρόφιμα των, περιμένοντες την ιωκερινή ακολου-θία.

Καθ' όλο το διάστημα της ημέρας εξακολουθούν να συρρέουν πιστοί. Το προαύλιο, τα παράθυρα, ο γυναικω-νίτης, κάθε γωνιά όπου μπορεί να σταθί άνθρωπος, καταλαμβάνονται από γυναίκαπαιδα και άνδρες πάσης εθνικότητος.

Όλοι κρατούν μια δέσμη α-κρίας που συμβολίζουν τα Ισραήλμα-ει της ζωής του Χριστού επί της γης.

Όταν άρχισι η λειτουργία του όρθρου της 'Αναστάσεως και οι ψάλ-ται ψάλλουν τα αναστάσιμα τροπά-ρια, προσέρχται ο Πατριάρχης, συνο-δεύόμενος από πλήθος κληρικών Μπαίνει στο 'Ιερών και εκεί δέχεται τους Πατριάρχας των κοπτών και των 'Αρμενίων, οι οποίοι του άσπα-ζονται την δεξιάν.

Όλοι μαζί κατόπιν ψάλλουν τε «Φως 'Ιαρόν» και θγαίνουν από το 'Ιερών.

Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΠΟΜΠΗ

Ο Πατριάρχης επί κεφαλής της πομπής, της οποίας προπορεύονται δώδεκα λάβαρα που εικονίζουν τα Πάθη και την 'Ανάστασι, διευθύνε-ται προς το Κουβούκλιον του Πανα-γίου Τάφου.

Ακολουθεί μια άτέλειωτη σειρά ιερέων σε διπλούς στίχους και οι δώ-δεκα αρχιερείς της έκκλησίας των 'Ιεροσολύμων. Όλοι φορούν χρυσο-ποίκιλτα λευκά άμφια.

Το θέαμα της πομπής, που προ-χωρεί ανάμεσα άργα από τα σιωπη-λά πλήθη των εύσεθών, είναι επιβλη-τικόν.

Η πομπή, με έπικεφαλής πάντοτε τον Πατριάρχη, κάνει τρεις φορές τον γύρον του Παναγίου Τάφου, ενώ οι εύσεθεις προσκυνήται αγωνισούν έν άγνομη το έπικείμενον μυστήριον.

Κατόπιν η πομπή άποσύρεται και μένει ο Πατριάρχης μπροστά στο Κουβούκλιον του Παναγίου Τάφου. Το Κουβούκλιον αυτό διαρρίχται σε δύο, στον προθάλαμο που ονομάζεται «Ναϊσκος των 'Αγγέλων» και όπου έχει άποτεθί ο λίθος που όρθηκαν με-ταποσιμένον από τον τάφον οι μα-θηται του 'Ιησού μετά την 'Ανάστασιν του και το ένδοτερον του όπου άκρι-θώς είναι η θέσις του Παναγίου Τά-φου.

Δυσ διάκονοι από τους συνοδούς του κρατούν από ένα άργυρον πυρ-σόν διάτρητον, μέσα στον οποίον ά-παρχει μια δέσμη από 33 κεριά.

Η όρα του Κουβούκλιου είναι σφραγισμένη από τον προηγούμενον χρόνο. Κοντά στον Πατριάρχη στέ-κονται 3 'Αγγλος 'Αρμύστής, ο 'Ελ-λην Πρότεινος και ο 'Αρμενίος Πα-τριάρχης, οι οποίοι σπεύδουν να θε-βαιώσουν το άθικτον της σφραγίδος.

Κατόπιν ο Πατριάρχης άποσύρεται τον θαυτημον άρχιερατικό σάκκον του, τα χρυσοποίκιλτα έπιμανικά του και μένει μόνον με ένα κατάλευκο στιχάριον, το έπιτραχήλιον και την ζω-νιη του.

Τότε προχωρεί ο άρχιθωρωτός το-ύ τάφου, ο οποίος άφού έρευνήση μή-πως ο Πατριάρχης φέρη επάνω του τίποτε με το όποιο θα μπορούσε ν' άναψι φώς, άφαιρεί την σφραγίδα.

Η ΚΑΘΟΔΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΤΑ-ΦΟΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο Πατριάρχης παίρνει στα χέρια

τους δυο πυρσούς και ξεαφνίζεται στον Πανάγιον Τάφον, ενώ η θύρα κλείεται από πίσω του.

Ακολουθεί μία άκρα σιγή μέσα σ' όλο τον ναό. Τα άνησυχά πλήθη των πιστών είναι στραμμένα προς τα δυο ανοίγματα, παραπλεύρως της θύρας του τάφου, απ' όπου θα προέβη το Άγιον Φως.

Ο Πατριάρχης, μένει μέσα στο ιερόν άντρον του Χριστού και γονυκλινής προσεύχεται...

Η άγωνία του πλήθους κορυφώνεται όσο περνούν τα δευτερόλεπτα. Χιλιάδες χέρια είναι υψωμένα με δέσμες κεριών προς το σημείον απ' όπου θα φανή το Άγιον Φως.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΦΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΑ ΠΕΡΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Και ξαφνικά, το θαύμα συντελείται! Η θεία χάρις έχει έπιφοιτήσει και οι δυο πυρσοί του Πατριάρχου προβάλλουν άναμμένοι από τα δυο άνοίγματα της θύρας του τάφου.

Οι ψαλμοί τώρα πνίγονται από τις ζωηρές κωδωνοκρουσίες του ναού, ό οποίος έχει το ωραιότερο κωδωνοστάσιο του δεκάτου αιώνας.

Δυο δρομείς που περιμένουν έμπρός στον Πανάγιο Τάφο, άρπάζουν τους άναμμένους πυρσούς για να μεταδώσουν από λαμπάδα σε λαμπάδα το Νέον Φως. Είναι καταπληκτική η ταχύτης με την οποίαν μεταδίδεται.

Όλος εκείνος ό άπέραντος και άχανής χώρος στον οποίο δεν υπήρχε προηγουμένως ούτε μία κανδήλα άναμμένη, καταυγάζεται άστραπιαία από ένα χείμαρρο φωτός.

Συγχρόνως, μαζί με τα κεριά άνάβονται και οι κανδήλες και οι πολυέλαιοι του ναού.

Στό μεταξύ, ό Πατριάρχης άνεβαίνει από τον τάφον, και συνοδευόμενος από τους άρχιερείς του, προχωρεί και κάθεται στον θρόνον του όπου φορεί πάλιν την Πατριαρχική στολή του, υπό τους ήχους των κωδώνων και του «Χριστός Άνέστη», το οποίο ψάλλει όλο μαζί το έκκλησίασμα, όλοι μαζί μικροί-μεγάλοι, άλλοι κλαίγοντες, άλλοι άσπαζόμενοι άλλήλους και άλλοι προσπαθόντες να «πιάσουν» την θεία φλόγα για να λούσουν μ' αυτή το πρόσωπό τους... Γιατί, άς σημειωθεί ότι πολλοί Ισχυρίζονται ότι το φως αυτό «δέν καίει», γιατί είναι ένα φως θείας προελεύσεως που μεταδίδεται απ' τον ούρανό στους πιστούς για να τους φωτίσει και να τους καθοδηγή.

Στό μεταξύ το κύμα του Άγίου Φωτός άπλώνεται, υψώνεται, μεταδίδεται στο προαύλιο, στους γύρω δρόμους, στην πόλη, στις πόλεις, στα έθνη, στα πέρατα του κόσμου...

Γιατί οι προσκυνηταί που έχουν έρθει στα Ίεροσόλυμα απ' όλες τις γωνίες της γής, το παραλαμβάνουν.

μέσα σε ειδικά φανάρια, φροντίζοντας ν' άνανεώνουν έγκαιρώς το λάδι, κατά την διάρκεια του ταξιδιού των!

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΓ. ΦΩΤΟΣ

Άλλά πώς προήλθε το έθιμον της Ιεροτελεστίας του Άγίου Φωτός;

Ο θρύλος άναφέρει για την προέλευσί του την παρακάτω συγκινητική ιστορία:

Τους πρώτους χρόνους της χριστιανωσύνης ένας καλόγηρος των Ίεροσολύμων Ιεουργούσε την Μεγάλη Έβδομάδα. Αυτός και το εύαριθμο ποίμνιόν του είχαν τελέσει την ακολουθία του Έπιταφίου και άρχισαν κατόπιν τις έτοιμασίες για το στόλισμα της μικρής έκκλησίας για να πανηγυρίσουν την Άνάστασι.

Λουλούδια έβηκαν πολυάριθμα. Άλλά δεν υπήρχε λάδι για ν' άναψουν τα καντήλια. Είς μάτην ό καλόγηρος έζήτησε να έβρη παντού. Ήσαν οι καιροί τότε τόσο δύσκολοι κι' επικρατούσε μία τέτοια τρομοκρατία από τους έχθρους του χριστιανισμού, άίστε ό καθείς φοβόταν να τους προμηθεύση λάδι μήπως «σημαδευτή» από τους άντιχρίστους...

Ο καλόγηρος άπελπισμένος, πηγαινοερχόταν μέσα στον ναό και έπεκαλείτο κάθε τόσο την έξ ύψους βοήθειαν. Ύστερα έβγαине πάλι έξω εις άναζήτησιν λαδιού.

Στό μεταξύ έπέρασε το Μ. Σάββατο και έπλησίαζε πιά ή ώρα της Άναστάσεως. Άλλ' ό θεοσεβής καλόγηρος δεν έχανε την έλπίδα του ότι οι δεήσεις του θα εισακούοντο.

Έβαλε νερό και φυτίλια στα καντήλια. Δεν έλειπε παρά το λάδι. Άπεσούρθη κατόπιν πάλι στο ιερόν και άρχισε να προσεύχεται, αυτή την φορά όμως όπως ποτέ άλλοτε δεν είχε προσευχηθή.

Και, ώ, του θαύματος, οι δεήσεις του είσηκούσθησαν.

Τα καντήλια άναψαν μόνα των.

Η ιστορία του θείου θαύματος του Άγίου Φωτός διαδόθηκε άστραπιαία σ' όλη την χριστιανωσύνη. Το θείον φως έκρατείτο πλέον άσβεστον διά μέσου των αιώνων. Και ή τελετή του θαύματος περιελήφθη στο «τυπικόν» της χριστιανικής έκκλησίας.

Αργότερα, όταν έγινε το σχίσμα της Άνατολικής και Δυτικής Έκκλησίας, μόνη ή όρθόδοξος διτήρησε την Ιεροτελεστία του Άγίου Φωτός.

Τα πλήθη που εξακολουθούν και σήμερα να συρρέουν πυκνά, κατέχονται από ένα τόσον βαθύ θρησκευτικό φανατισμόν, ώστε να δημιουργούνται και εις την σύγχρονον εποχήν αίματηραί συμπλοκαί και τραυματισμοί.

Σιγά-σιγά όμως, χάρις στην τάξι που επιβάλλουν οι άγγελικές άρχές, τα άτοπα αυτά από έτους εις έτος περιορίζονται, με τάσιν να έκλείψουν κάποτε όριστικά.

Έτσι, ή ιερά έορτή της Άναστάσεως στα Ίεροσόλυμα, απέβαλε τον χαρακτήρα της φρενιτιδος και του θρησκευτικού παραληρήματος για να περιβληθή την επιβλητικότητα και το μυστηριακό μενάλειον που της άρμόζει.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ

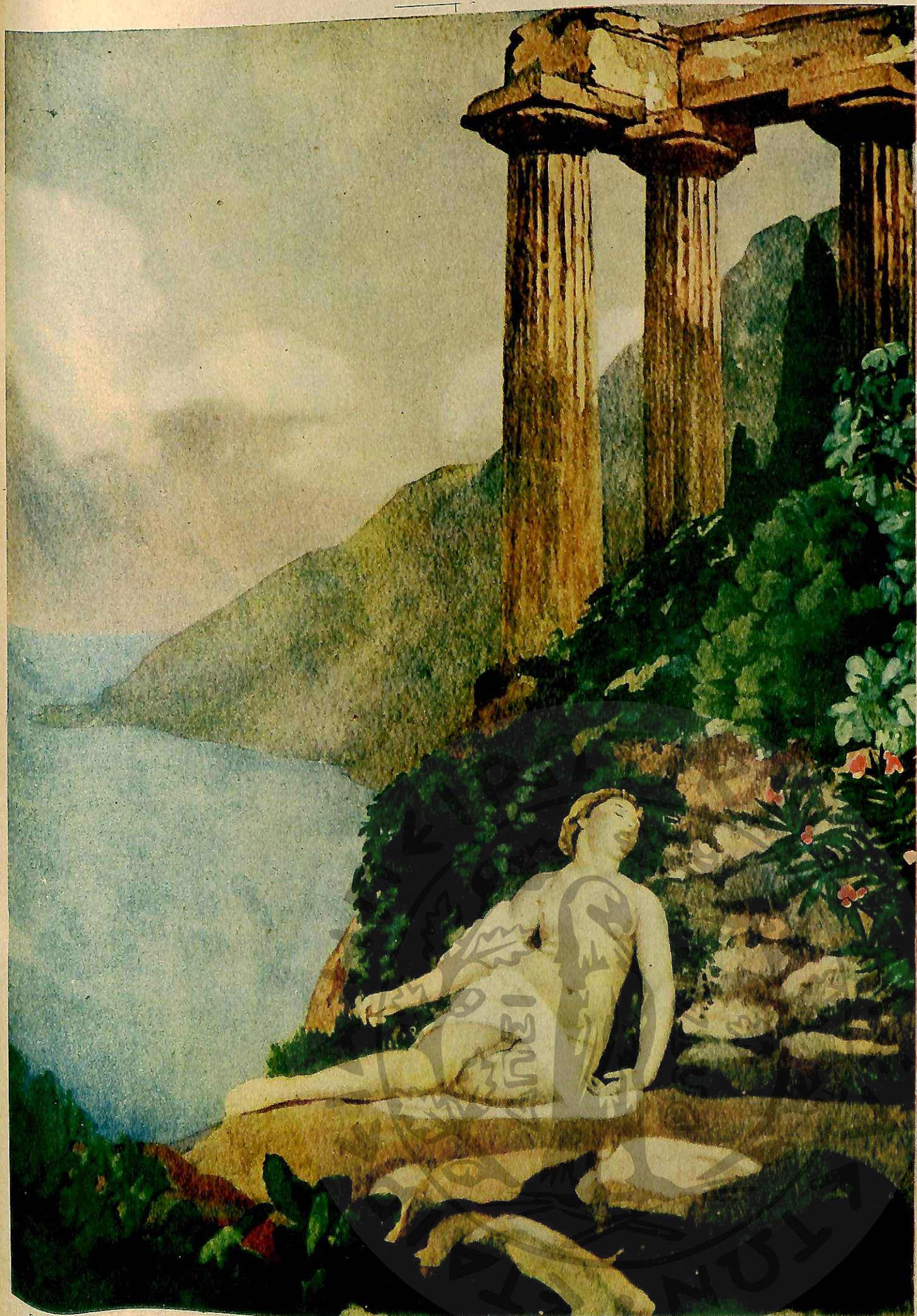
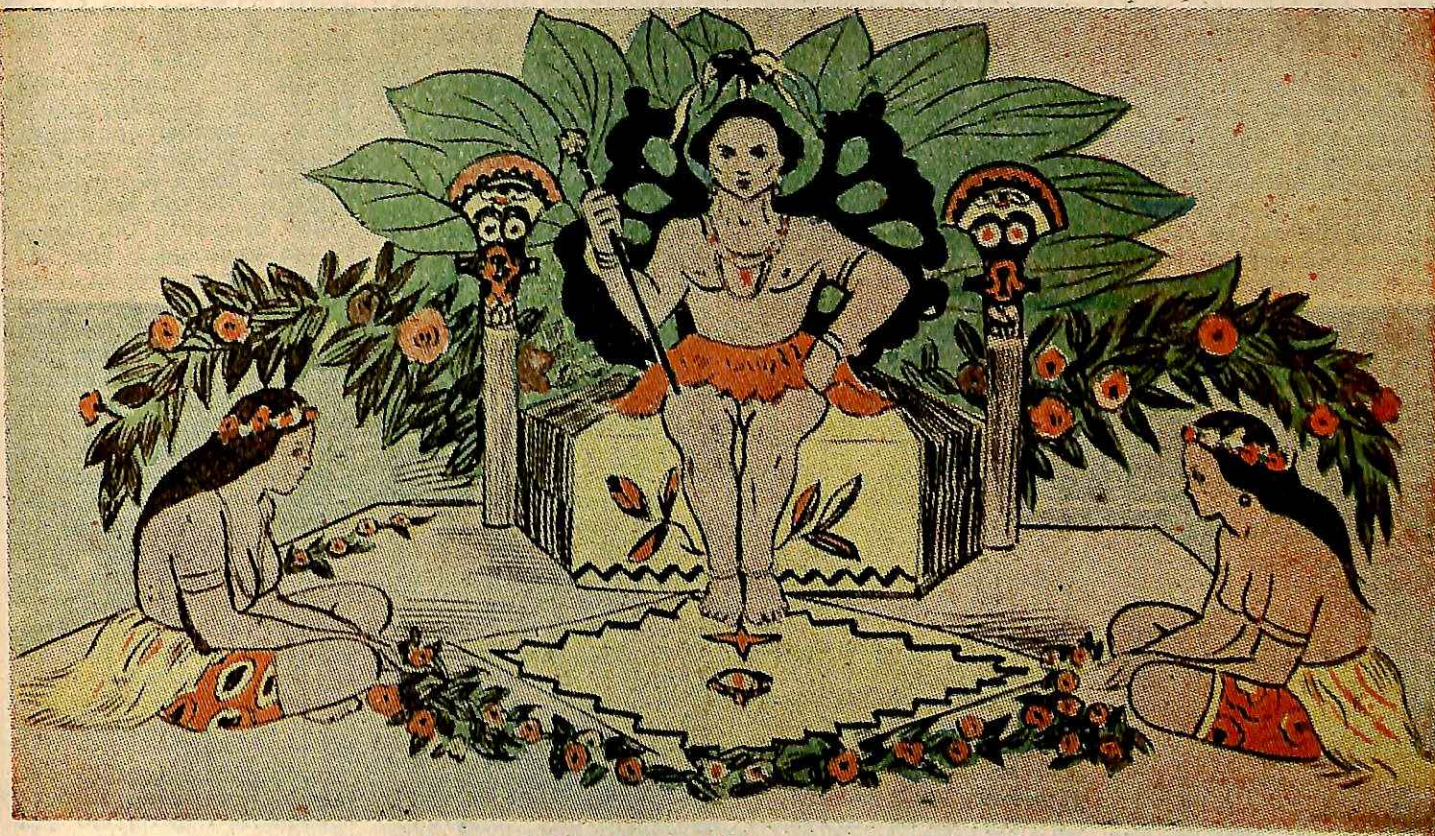

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΑΙΒΑΝΙΑ

ΑΡΙΑΝΑ

Το Z. ΆΑΘ

'Αρὸ ἀριῖ τε Ταρὰ

Ταῖτινὸς θρύλος

Ἱστορημένος ἀπὸ τὴ βασίλισσα ΜΑΡΑΟΥΤΑΑΡΟΑ καὶ γραμμένος ἀπὸ τὴν κόρη της
πριγκήπισσα ΤΑΚΑΟΥ

Ὁ "Ατα ἦταν Ἀριῖ ραῖ, Μεγάλος Ἀρχοντας τῆς Ραίτεά, ἑνὸς ἀπὸ τὰ νησιά τῆς Ταῖτης. Ὁ "Ατα κρατοῦσε ἀπὸ τοὺς θεοὺς, ποὺ εἶχαν πλάσει τὴν Ραίτεά ἀπὸ ἓνα κομμάτι τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ εἶχε πέσει στὴ θάλασσα (ὑπαίθριος βωμός) ἀπὸ τὸ ἴδιο κομμάτι ἔγινε καὶ τὸ μαρσέ τῆς Ραῖμαρουαρούα. Ὁ "Ατα ζοῦσε στὴν Ὀπόα, τριγυρισμένος ἀπὸ τὴ βασιλική του ἀκολουθία. Τὸ σύμβολο τῆς δυνάμεώς του ἦταν ἓνα ζωνάρι ἀπὸ κόκκινα φτερά.

Ἐλεγαν πὼς ὁ "Ατα ἦταν προικισμένος με ὑπερφυσικὲς δυνάμεις... μὰ περισσότερο τὸν βασάνιζε ἡ λαχτάρα τῆς ἀλλαγῆς. Γύριζε διαρκῶς ἀπὸ τὸν ἓνα τόπο στὸν ἄλλο καὶ καμμιά γυναῖκα δὲν μπόρεσε νὰ εὐχαριστήσῃ τὰ καπρίτσια του.

Ἡ ζωὴ του ἦταν ὅλο ταξίδια καὶ ξεφαντώματα, παιχνίδια, τραγούδια καὶ χοροί. Μεθοῦσε με ἀβὰ, καὶ ὅλο κανούργιους ἔρωτες ἔκανε.

Κάποτε ὅμως ἀποφάσισε νὰ γλεντήσῃ στὴν ἐπαρχία τοῦ Φαοέ. Ἔστειλε, λοιπὸν μαντατοφόρους γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ ραοῦ (ἀποκλείσῃ) πάνω στὸ βουνό, στὴν πεδιάδα καὶ στὴ θάλασσα.

—Σκοτώστε με καλύτερα, φώναξε ὁ Οὐῖ. Ὅταν ὁ "Ατα θ' ἀρχίσῃ νὰ πῖνῃ, ἐγὼ θάχω πὰ πεθάνει...

Ὅ,τι διαλεχτά προϊόντα εἶχαν, ἔπρεπε νὰ τὰ φυλάξουν γιὰ τὸν Ἀριῖ καὶ τὴν ἀκολουθία του.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Φαοέ λεγόταν Οὐῖ καὶ εἶχε ἀφθόνα πλοῦτη. Ἦταν ἀκόμα πολὺ περήφανος καὶ ἔλεγε πὼς ἦταν ἴσος με τοὺς μεγαλύτερους Ἀριῖ.

Ὁ Οὐῖ ζοῦσε εἰρηνικὰ με τὴ γυναῖκα του τὴ Μοτίρ στὰ κτήματά του καὶ τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ ἔλειπε ἀπὸ τὴν εὐτυχία τους ἦταν ἓνα παιδί. Τὸ εἶχαν καὶ μὲν εἶχαν φτάσει στὸ κατῶφλι τῶν γηραιῶν τους, χωρὶς ν' ἀφήσουν κανένα γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴ γενιά τους.

Δὲν τῶχω σκοπό, ὡς τόσο, μετὰ τὸ θάνατό μου νὰ πᾶν τὸ βίός μου σὲ ξένα χέρια, εἶπε μιὰ μέρα ὁ Οὐῖ στὴ Μοτίρ. Πήγαινε στὴν Ὀπόα νὰ βρῇ τὸν παπᾶ.

Μὰ ἀντὶ νὰ πᾶν ἡ ἴδια, ἡ Μοτίρ ἔστειλε τὴ μάννα της με τὰ συνηθισμένα δῶρα. Καὶ μόλις κατέλαβε ἡ Μοτίρ πὼς ἐπίασε ἡ εὐχή της, ἔτρεξε νὰ τὴ πῇ στὸν ἀντρα της. Αὐτὸς, ὅλος χαρά, ἔδωσε διαταγὴ νὰ γίνῃ ἓνα μεγάλο συμ-πόσιο. Σ' αὐτὸ θάχαν ἓνα χοντρὸ ἀγριογούρουνο καὶ

πλήθος από φαγητά, που γεύονταν μόνο οι θεοί και οι Άριοι.

Περιμένοντας τον έρχομό του παιδιού, έτοιμασαν τὸ λάδι γιὰ τὸ χρίσμα ἀπὸ καρύδες ἀρωματικές καὶ ξεριζώσαν δένδρα γιὰ νὰ φτιάξουν μὲ τὴ φλούδα τοὺς ὑφάσματα, πού τὰ πασάλισαν ὕστερα μὲ σκόνη ἀπὸ κίτρινο μυρουδάτο ξύλο.

Καὶ ἡ Μοτίρ γέννησε κορίτσι, καὶ τὸ βγάλανε Ἀρό.

Χαϊδεμένη, ὅπως ὅλα τὰ παιδιὰ στὸν τόπο της, καὶ πολὺ περισσότερο, ἀφοῦ ἦταν καὶ μοναχοκόρη, τὴν ἀνάθρεψαν σὰν πριγκηπούλα. Εἶχε γυναίκες, πού τῆς κάνανε μασάζ καὶ τῆς δίνανε φαγιά γιὰ νὰ δυναμών, μὰ ὥρις καὶ νὰ παχαίνει. Ὁ ἴδιος ὁ Οὐί πήγαινε στὸ ψάρεμα μόνος του γιὰ νὰ φέρῃ μεγάλα κι' ἐκλεκτὰ ψάρια στὴν ἀγαπημένη του κόρη. ἔτσι πού νὰ μὴν κινδυνέψῃ ποτέ νὰ πνιγῇ μὲ κανένα κοκ καλάκι μικροῦ ψαριού.

Γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ δῆμα της, τίς ὥρες πού εἶχε πολὺ ἥλιο, καθόταν σ' ἓνα σκιερό κιάσκι, πού εἶχαν κάνει ἐπιτήδες γι' αὐτὴν καὶ δὲν ἔβγαίνε μὲ τὴν πυρὸν της παρὰ μόνον ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἡλιοβασιλεμα. Ὅσο περνοῦσανε τὰ χρόνια, τόσο γινόταν καὶ πιὸ ὁμορφὴ καὶ οἱ γονιοὶ της αἰσθάνονταν γι' αὐτὴ σωστὴ λατρεία.

Τὸ ραοὺ πού ἀνάγγειλε ὁ μακτατοφόρος τοῦ Ἀτα, ἔκανε τὸν Οὐί ἔξω φρενῶν γιὰτὶ δὲ θὰ μποροῦσε πιά νὰ πηγαίνει στὸ ταχτικό του ψάρεμα μὲ τὸρτσά. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κόρη του τρελλαινόταν γιὰ τὰ ψάρια, ἀποφάσισε νὰ παρακούσῃ, ἀλλὰ θάπειρνε τίς κατὰλληλες προφυλάξεις. Θάφευγε λοιπὸν, μὲ τὴν πύργου του προτοῦ νυχτώσῃ, σάμπως θὰ πῆγαινε γιὰ σεργιάνι... καὶ ὕστερα θ' ἔξανοιγόταν στὸ πέλαγο, ἔτσι πού νὰ μὴ φαίνεται ἡ τὸρτσα του ἀπὸ τὴ στεριά.

Παρ' ὅλ' αὐτά, ὅμως, κάτ'ι γείτονοι, πού τὸν ζήλευσαν, τὸν εἶδαν καὶ τὸν πρόδωσαν στοὺς φύλακες τοῦ ραοὺ. Αὐτοὶ τὸν κάλεσαν καὶ τὸν ρώτησαν.

—Δὲν ξέρεις πὼς αὐτὸ πού κάνεις εἶναι ἀπαγορευμένο;

—Ἐξ ὅσῃ δίκη, τοὺς ἀπάντησε... Μὰ γιὰ πέστε μου, ἀπαγορεύεται νὰ μαζεύουμε καὶ κοχύλια, καὶ πεταλίδες;...

—Ὁχι, ἀποκρίθηκαν οἱ φύλακες, δὲν ἀπαγορεύεται... Μὰ γύρω ἀπ' τὸ σπῖ-

τι σου δὲ βλέπομε κοχύλια. —Ναί, γιὰτὶ τὰ ξαναρρίχνω στὴ θάλασσα...

—Πρόσεχε, Οὐί! Ἐξέρομε καλὰ πὼς ἡ κόρη σου δὲν τρώει οὔτε κοχύλια οὔτε πεταλίδες... Ὑστερα ἀνάβεις τὴν τὸρτσα σου ἴσως ἀνάστα μέρη πού δὲν ὑπάρχουν τέτοια...

Ὁ Οὐί δὲν τοὺς ἔδωσε καμμιά σημασία κι' ἐξακολούθησε τὰ ἴδια. Μόνον πού ἔξανοιγόταν ὅλο καὶ ποιο πολὺ στὸ πέλαγο... Ὡστόσο οἱ φύλακες τοῦ ραοὺ τὸν παραμόνευαν ἀγρυπνᾶ γιὰ νὰ τὸν πιάσουν νὰ ψαρεύῃ...

Κάποιο βράδυ μὲ τρικυμία, ὁ Οὐί εἶπε στὴ γυναίκα του:

—Νὰ μιά νύχτα πού θὰ ἐμποδίσῃ τοὺς κατασκόπους μου νὰ με παραμονέψουν. Ἔτσι δὲ θάναί ἀνάγκη ν' ἀνοιχτῶ πολὺ ἀπὸ τὸν ὄχτο...

—Μὴν πᾶς, παρακάλεσε, ἡ Μοτίρ. Ὁ ἀέρας φυσεῖ σὰν λυσσασμένος, ἡ θάλασσα εἶναι ἀγρία, καὶ ἡ βροχὴ πέφτει κατακλυσμῶς!... Μὴν πᾶς... Δὲ θὰ ξαναγυρίσῃς.

Τοῦ κάκου ὅμως ἡ Μοτίρ τὸν παρακαλοῦσε. Ὁ Οὐί δὲν ἤθελε τίποτε ν' ἀκούσῃ. Πῆρε τὴν τὸρτσα του καὶ κατέβηκε στὴν ἀκρογιαλιά... Μαζί του πῆγε καὶ ἡ Μοτίρ πού προσπαθοῦσε ἀκόμη νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

—Δὲ στέλλεις στὴ θέσι σου κανένα δοῦλο μας; τοῦ εἶπε.

—Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνη— καὶ ξέρεις τί μοὺ μέλλεται ἂν μὲ καταδώσουν. Γύρισε σπῖτι, τὴ διέταξε ὁ Οὐί.

Κι' ἀνοίχτηκε μὲ τὴν πύργου του στὰ ἀφρισμένα κύματα. Ἡ γυναίκα του γύρισε πίσω μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτῃ ἀγωνία.

Τὴ νύχτα ἡ καταιγίδα δυνάμωσε πρὸ πολὺ. Ἡ Μοτίρ πού καὶ πού ἔβγαίνε στὴν πόρτα γιὰ νὰ ὀρῇ μὴπως γυρίσῃ ἡ πυρὸν... Μὰ μόλις ὕστερα ἀπὸ τὸ τρίτο λάλημα τοῦ πετεινοῦ, πού ὁ καιρὸς εἶχε κάπως μαλακώσει, ἐξχώρισε τὴν τὸρτσα τοῦ Οὐί κοντὰ στὰ βράχια. Μὰ γιὰ κακὴ τους μοῖρα δὲν τὴν εἶδε μονάχα αὐτὴ...

★

—Ἐπὶ τέλους τὸν κρατᾶμε! φώναξαν ἐκεῖνοι πού τὸν παραμόνευαν, κι' ἔτρεξαν νὰ βροῦν τοὺς φύλακες τοῦ ραοὺ. Αὐτοὶ κατέβηκαν στὴ θάλασσα καὶ περρίμεναν τὸ γυρισμὸ τοῦ Οὐί.

Μόλις βγῆκε στὴν ξηρὰ, ὁ ἀτυχὸς ὁ Οὐί, παρουσιάστηκε ἀπροσδόκως:

—Ἡρθκα νὰ σοὺ ζητήσουμε μερικὰ κοχύλια καὶ πεταλίδες, τοῦ εἶπαν,

—Δὲν ἔχω τίποτα γιὰ σᾶς, ἀποκρίθηκε αὐτὸς περήφανα. Φέρνω μόνον ἓνα ροφὸ γιὰ τὴν κόρη μου τὴν Ἀρό.

—Ὤστε, λοιπὸν, ἀψήφησες τὸ ραοὺ τοῦ Ἀριῦ Ἀτα;! Ἄν εἶναι ἔτσι κακὸ πού σὲ βρῆκε Οὐί! Τὸ ψάρι καὶ σένα θὰ σᾶς πᾶμε στὸ μαρὰ τῆς Ὀπόα γιὰ θυσία στοὺς θεοὺς!...

—Τὸ ψάρι μου, δὲ θὰ τὸ ἀγγίξῃ κανεὶς, φώναξε ὁ Οὐί ξεφρενιασμένος. Ἐσχινάτε πὼς εἶμαι ὁ Ἀριῦ τοῦ Φαοέ;

Οἱ ἄλλοι τᾶχασαν καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν.

Ὁ Οὐί τοῦ εἶπε τότε:

—Πηγαίνετε με στὸν Ἀριῦ σας, τὸν Ἀτα.

Ἡ Μοτίρ, πούτᾳκουσε ὅλα ἡ ἀμοιρῇ, ἔφθασε μὲ κλάματα. Μὰ ὁ Οὐί τὴ μάλωσε:

—Τὰ δάκρυα εἶναι πολὺτιμα... καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ χύνουμε γιὰ ψύλλου πτήση! Σκουπίσέ τα καὶ πρόσεχε, τὴν κόρη μας. Δὲ θ' ἀργήσω νὰ γυρίσω γιὰ νὰ τιμωρήσω αὐτοὺς τοὺς ἀνάνδρους πού βάλθηκαν νὰ μὲ προδώσουν!...

Ὅταν πῆγαν τὸν Οὐί στὴν Ὀπόα, ὁ Ἀριῦ Ἀτα ἦταν ἀκόμα στὰ κτήματά του καὶ μεθοκοποῦσε μὲ ἀβᾶ. Ὡραίες κοπέλλες μὲ ἀγούρα στήθια ἀκόμα ἔτριβαν ρίζες ἀπὸ πιπεριές καὶ τίς ἔριχναν σὲ μεγάλους κάδους ἐξυλίνους. Μὲ καλὰ μῆλα κατόπιν μάγειραν τὸ μῆγμα, ὕστερα τὸ ἔστιβαν γιὰ νὰ βγάλουν τὸ μεθυστικό ποτὸ καὶ τὸ σερβίριζαν μέσα σὲ καρούδες, κομμένες στὴ μέση. Τὸ ἀβᾶ μοιάζει μὲ ὄπισ... καὶ ὅταν ἓνας Ἀριῦ μεθοῦσε μὲ ἀβᾶ, ἦταν ἀπαγορευμένο σ' ὅλους, ἀκόμα καὶ στὸν κόκορα νὰ τὸν ξυπνήσῃ. Κάθε παράβασι τιμωριόταν μὲ θάνατο.

Ὅταν ὁ Οὐί, μὲ τὴ συνοδεία του, ἔφτασε στὴν Ὀπόα, δὲν βρῆκε κανέναν, γιὰτὶ ὅλοι εἶχαν ἀκολουθήσει τὸν Ἀριῦ. Οἱ φύλακες πού φοβοῦνταν νὰ ἐνοχλήσουν τὸν Ἀτα, πρὶν ἐμεθεύσῃ, ὡδήγησαν τὸν Οὐί στὸ σπῖτι τοῦ βασιλέως καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν γερά, τὸν ἀνέβασαν στὸ μεσιανὸ δοκάρει καὶ τρῶ εἶπαν:

—Ὁ Ἀριῦ θὰ σὲ βρῇ αὐτὸ σὰν γυρίσῃ!...

—Σκοτώστε με καλύτερα... φώναξε ὁ Οὐί! Ὁ ὅταν ὁ Ἀτα θὰ σταματήσῃ νὰ πίνῃ, ἐγὼ θ' ἔχω πιά περρίμεναν τὸ γυρισμὸ τοῦ Οὐί.

Μόλις βγῆκε στὴν ξηρὰ, ὁ ἀτυχὸς ὁ Οὐί, παρουσιάστηκε ἀπροσδόκως:

—Ἡρθκα νὰ σοὺ ζητήσουμε μερικὰ κοχύλια καὶ πεταλίδες, τοῦ εἶπαν,

σφάξῃ. Ὁ ἥλιος βασιλεύει, καὶ μιᾶς ὥρας νὰ γυρίσωμε στὰ σπῖτια μας.

—Τὸ βλέπω καλὰ πὼς θέλετε τὸ θάνατό μου... Μὰ ἂν γλυτώσω, ὀρκίζομαι πὼς θὰ ψοφήσετε σὰν σκυλιὰ καὶ σὰν γουρούνια!... Εἶμαι ὁ Οὐί τοῦ Φαοέ!...

Σὰν ἔφυγαν ὁ Οὐί ἀρχισε νὰ ξεφωνίζει. Τὸν ἄκουσε κάποιος περαστικός. Μπήκε στὸ σπῖτι τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα σὰν εἶδε ἓναν ἄνθρωπο δεμένον στὸ μεσιανὸ δοκάρει κάτω ἀπὸ τὴ στέγη.

—Ποιὸς εἶσαι καὶ τί κάνεις αὐτοῦ; τὸν ρώτησε.

—Ἐλα νὰ μὲ λύσῃς, φώναξε ὁ Οὐί. Τὰ σκονιά μὲ σφίγγουν καὶ πᾶν νὰ τρελ λαθῶ ἀπὸ τὸν πόνο.

—Πολὺ σὲ λυποῦμαι, ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος, μὰ φοβοῦμαι μήπως βρῶ τὸ μπελᾶ μου ἂν σὲ λύσω. Πές μου τὸ νόμά σου καὶ γιὰτὶ σὲ δέσανε. Θὰ πᾶν νὰ τὸ πᾶ στὸν Ἀριῦ.

—Εἶμαι ὁ Οὐί τοῦ Φαοέ. Κι' ὅλο μου τὸ κρῖμα εἶναι πού ψάρεψα ἓνα ροφὸ γιὰ τὴν ἀγαπημένη κόρη μου, τὴν Ὠραία μου Ἀρό.

—Υπομονή, λοιπὸν, πᾶν τώρα κι' ὅλας στὸν Ἀτα. Ἐξέρω πού βρίσκεται.

★

Βρῆκε ὁ ἄνθρωπος τὸν Ἀριῦ, πού ἔτοιμαζόταν γιὰ νὰ γυρίσῃ καὶ τοῦ τὰ διηγῆθηκε ὅλα.

Ὁ Οὐί πέρασε μιά φοβερὴ νύχτα. Τὰ σκονιά ἐμπαιναν στὸ κρέας του καὶ τὸν πονοῦσαν. Τὸ πρωὶ ἄκουσε θόρυβο. Ἦταν ἡ συνοδεία τοῦ Ἀριῦ πού γυρνοῦσε. Ὑστερα ἦρθε ὁ ἴδιος ὁ Ἀριῦ. Τὸν σήκωνε στοὺς ὤμους του ἓνας γίγας καὶ τὸν ἄφησε μέσα στὸ σπῖτι ὅπου ἦταν δεμένος ὁ Οὐί.

Μὰ ὁ Ἀτα, πού δὲν εἶχε ἀκόμα ἐμεθεύσει ἀπὸ τὸ ἀβᾶ, δὲν πρόσεξε κατ' ὅλου τὸν Οὐί. Ἐξέπλωσε, τὸ λοιπὸν, κι' ἐδεῖχνε πὼς θ' ἀποκοιμῶταν.

Ὁ Οὐί τὸν εἶδε κι' ἀρχισε νὰ μιλάει δυνατὰ:

—Ὤ! κόρη μου Ἀρό!... Νὰ, ὁ ἥλιος σηκώνεται πᾶν στὸ Φαοε καὶ ἔχεις κι' ὅλας πάρε τὸ λουτρό σου. Ἀλείφουν τὸ ὦραϊο σου κορμὶ μὲ μυρωμένο λάδι, σὲ ντύνουν μὲ μεταξωτά... καὶ στὸ αὐτί σου πέρασαν ἓνα λουλούδι ἄσπρο σὰν φιλντισὶ πού κάνει νὰ λάμπουν πιότερο τὰ μάτια σου. Τώρα θὰ ἐξαπλώσῃς στ' ἀνθισμένο κιάσκι... Ὤ! κόρη μου λατρευτὴ δὲ θὰ μὲ ξαναδοῦν τὰ μάτια σου!...

Ὁ Ἀτα πού ἀρχίζε νὰ κοιμάται δὲν ἄκουγε παρὰ ἓνα ὀρίστο μουρμούρισμα

καὶ δὲν ἔδινε καμμιά σημασία.

Ὁ Οὐί σκέφθηκε:

—Ἄν ὁ Ἀριῦ εἶναι ἀκόμα μεθυσμένος καὶ κοιμηθῇ γιὰ καλὰ, χάθηκα ὁ δὺς τυχερός! Κανέναν δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ τὸν ξυπνήσῃ.

Δυνάμωσε λοιπὸν τὴ φωνὴ καὶ ἀρχισε νὰ μοιρολογεῖ:

—Ὤ! Ἀρό, κόρη μου, ὁμορφούλα μου!...

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Ἀτα τὸν ἄκουσε· σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν εἶδε. Μὰ δὲν εἶπε τίποτα, παρὰ ἄκουγε τὸν Οὐί ν' ἀρσδιάζῃ τοὺς ὕμνους γιὰ τὴν κόρη του. Κι' ἐπειδὴ σῶπαινε, ὁ Οὐί φοβήθηκε μήπως ἦταν κουφός...

—Ὤ! ὁ ἄμοιρος! ἀρχισε νὰ οὐρλιάζῃ μ' ὅλην τὴ δύναμιν. Θὰ πεθάνω δεμένος ἐδῶ ἐπάνω. Ὤ! κόρη μου Ἀρό. Δὲν νοιάζεσαι γιὰ τὸν πατέρα σου!... Θαρρεῖς πὼς εἶμαι στ' ἀνοιχτὰ καὶ σοὺ ψαρεύω... Μὰ δὲ θὰ μὲ ξαναδῇς πιά!...

Αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ λόγια τοῦ Οὐί ἔκαναν ἐντύπωσιν στὸν Ἀτα. Συλλογίστηκε.

—Ἄ! θάναί ὁ Οὐί πού μοῦπαν... αὐτὸς ὁ ψωροπερήφανος πού περιφρόνησε τίς διαταγές μου.

Φώναξε τοὺς δούλους του:

—Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ σκυλί πού μὲ τὰ γαυγίσματά του μοὺ κόβει τὸν ὕπνιν; ρώτησε θυμωμένος.

Ὁ Οὐί διαμαρτυρήθηκε:

—Δὲν εἶμαι σκυλί, εἶμαι ὁ Οὐί τοῦ Φαοέ...

—Ρωτήστε τὸν ἂν εἶναι αὐτὸς πού περιφρόνησε τὸ ραοὺ μου.

Ὁ Οὐί ὅμως τὸν χαβᾶ του:

—Σκυλιά εἶναι ἐκεῖνοι πού λίγο σκοτίζονται γιὰ τὸ ραοὺ σου, πού τρῶνε γουρούνια, φρούτα, ψάρια, πού τρῶνε ὅλα ὅσα βγάζει τὸ βουνὸ, ὁ κάμπος καὶ ἡ θάλασσα. Ἐγὼ ἔχω ὅτι θέλω, καὶ πᾶν πέρα ἀνοιχτά, ἐκεῖ πού ἡ θάλασσα εἶναι βαθεῖα γιὰ νὰ ψαρέψω κανένα ροφὸ γιὰ τὴν κόρη μου... Ἀχ! τὰ ὦραϊα της μάτια δὲ θὰ μὲ ξαναδοῦν!...

—Ρωτήστε σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πού εἶναι κρεμασμένος αὐτοῦ πάνω, πού εἶναι ἡ κόρη του, διέταξε πάλι ὁ Ἀτα.

Ὁ Οὐί ἀποκρίθηκε:

—Ἡ Ἀρό εἶναι στὸ ἀνθισμένο τῆς κιάσκι, στὸ Φαοε.

—Ρωτήστε τὸν ἂν εἶναι πραγματικὰ τόσο ὦραϊα, ὅσο λέει...

Ὁ Οὐί ἀποκρίθηκε:

—Ναί.

—Ρωτήστε τὸν ἂν εἶναι παρθένα.

Ὁ Οὐί ἀποκρίθηκε:

ΑΣΦΑΛΩΣ

ΘΑ ΑΔΙΚΗΣΕΤΕ

ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ

ΑΝ ΔΕΝ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ

Δοκιμαστικῶς ἔστω

ΤΑ ΝΕΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΜΑΣ

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΠΕΡΙ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΠΑΝΙΩΤΑΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΣΕΛΙΔΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΤΩΝ:

«ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΣ»

ἡ γλυκύτερη καὶ παρθενικότερη μορφή ἀπὸ τὸ «ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ» τοῦ Σολομώντος.

(Ἀρχίζει στὴ σελ. 12)

«Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ»

τὸ συγκινητικώτερο ἱπποτικὸ μυθιστόρημα τῆς παγκοσμίου φιλολογίας.

(Ἀρχίζει στὴ σελίδα 40)

«ΓΚΑΡΝΙΕ, ΜΠΟΝΩ;

ΚΑΡΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ»

ἓνα καταπληκτικὸ ἀστυνομικὸ ἀνάγνωσμα γεμάτο περιπέτεια, ἐρωτικὸ πάθος καὶ μυστήριο.

(Ἀρχίζει στὴ σελίδα 94)

«ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΕΣ ΚΑΙ

ΤΑ ΕΩΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ»

ἓνας τρισχαριτωμένος γερμανικὸς θρόλος ἀνάγνωσμα.

ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

—Ναί.

Τότε ὁ Ἀτα πρόσταξε:

—Νὰ τὸν κατεβάσετε καὶ νὰ πάτε στὸ Φαοε νὰ μοῦ φέρετε τὴν κόρη του.

Ἄν εἶπε ψέματα θὰ πεθάνουν καὶ οἱ δύο τους καὶ θὰ ριζῶν τὰ κουφάρια τους νὰ τὰ φᾶνε οἱ βασιλικοὶ μου καρχαρίες στὴν Ὀπόα.

Κατέβασαν δοῦλοι τὸν Οὐί, τὸν ἔλυσαν καὶ τὸν πῆγαν καταπληγωμένον σ' ἓνα ἄλλο σπῖτι, ὅπου τοῦ δώσαν νὰ φάῃ καὶ νὰ πῇ. Μ' αὐτὸς, θυμωμένος καθὼς ἦταν, σκεφτόταν πὼς νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἀτα καὶ κείνους πού τὸν ἔπιασαν.

★

Ἀπὸ τὴν ὥρα πού ἐξαφανίστηκε ὁ Οὐί, ἡ Ἀρό δὲν ἔπαυε νὰ ρωτᾷ τί εἶχε ἀπογίνει ὁ πατέρας της. Ἡ Μοτίρ νόμιζε πὼς εἶχε πεθάνει καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴ πῇ στὴν κόρη της. Τῆς ἔλεγε, λοιπὸν, πὼς ἦταν στὴν Ὀπόα.

Ἐνα πρωὶ ἡ Ἀρό, ἀφοῦ ἐκαλλωπίσθηκε, πῆγε στὸ ἀνθισμένο τῆς τὸ κιάσκι. Τὴν βασάνισε ἡ ἔγνοια τοῦ πατέρα της... Ἐάφνου τὴν ἐξύγνωναν μερικοὶ ἄνθρωποι. Ἦσαν οἱ φύλακες τοῦ Ἀτα... Ἡ Ἀρό δὲν τοὺς ἔξερε καὶ ἐξαφνιάστηκε πολὺ σὰν τοὺς εἶδε νὰ σταματοῦν μπροστὰ της.

—Δὲν εἶσαι ἡ Ἀρό, ἡ κόρη τοῦ Οὐί; τὴ ρώτησαν.

—Ναί... μὰ πὼς τὸ ξέρετε;

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς εἶπε:

—Τὸ κατάλαβα ἀπὸ τὴν ὁμορφιά σου.

—Ἔσεῖς ποιοὶ εἰστε καὶ τί μὲ βέλετε;

—Εἴμαστε στρατιῶτες τῶν θεῶν τῆς Ὀπόα. Ὁ Ἀριῦ Ἀτα μᾶς ἔστειλε γιὰ νὰ σὲ πάρουμε καὶ νὰ σε δολοφονήσουμε μπροστὰ του.

—Δὲν ξέρω τὸν Ἀριῦ Ἀτα καὶ δὲ θέλω νὰ πᾶω!

—Ἔτσι πρόσταξε. Θὲς δὲ θὲς θὰ σε πάρουμε!

—Δὲ θάρρῳ! Περιμένω τὸν Οὐί. τὸν πατέρα μου...

—Τότε μὴ χάνῃς καιρό... Ὁ πατέρας σου εἶναι στὴν Ὀπόα καὶ κινδυνεύει...

Ἡ Ἀρό ἐτρόμαξε καὶ ἀρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ τί εἶχε κάνει...

—Ἀντὶ νὰ ρωτᾷς, κάνε γρήγορα καλύτερα, τῆς εἶπαν, μήπως φτάσῃς πολὺ ἄργα.

Ἡ κοπέλλα σηκώθηκε μὲ μῖας καὶ πήδηξε πάνω στοὺς ὤμους ἑνὸς στρατιώτη τῆς Ὀπόας.

Ἐκίνησαν.

Ἡ Μοτίρ ὅμως τοὺς ἄκουσε· βγῆκε ἀπὸ τὸ κιάσκι καὶ εἶδε πὼς παίρνανε τὴν κόρη της. Ἀρχισε νὰ τρεῖχῃ τὸ κατόπι τους, ξεμαλίσσινε καὶ φωνάζοντας:

—Φέρτε πίσω τὴν κόρη

μου!... Φέρτε πίσω την κόρη μου!...

Μά αντί να σταματήσουν οι στρατιώτες των θεών της Όπας, έτρεχαν ακόμα πιο γρήγορα κουβαλώντας την Άρσ μαζί τους, που του κάκου τους έλεγε να σταματήσουν.

Όταν κόντευαν πιά να μπουν στην Όπα, οι περαστικοί σταματούσαν στο διάβα τους...

—Νά μία ωραία πριγκιποπούλα πουτηγαίνουν στο βασιλιά, έλεγαν με θαυμασμό.

Τέλος έφτασαν. Την άκουμπσαν χάμω και της γύμνωσαν τὰ στήθη μπροστά στον Αριί. Αυτό ήταν υποχρεωτικό για όλους. Ο Άτα έμεινε θαμπωμένος από την άφταστη ομορφιά της Άρσ.

«Ο Ούι είχε δίκιο, μουρμούρισε... Μά τι πονηρός!... Νά κρατάει κρυμμένο έναν τέτοιο θησαυρό!»

—Καλώς ώρισε, Άρσ... μαργαριτάρι άνεκτίμητο του Ούι, είπε ο Αριί. Και προχώρησε κοντά στην κοπέλλα.

—Ο πατέρας σου έλεγε πολλά για την ομορφιά σου, αλλά έσύ είσαι ακόμα πιο ωραία!

Την πήρε ύστερα, από τὸ χέρι και την ώδηγησε στο έσωτερικό του σπιτιού του. Μά η Άρσ δέν σκεφτόταν παρά τὸν πατέρα της μονάχα και τὸν άναζητούσε παντού.

—Αριί Άτα, είπε, η καλωσύνη σου μ' έχει σκλαβώσει... Άν μου κάνης όμως μία χάρι ακόμα θά σ' εύγνωμώω σ' όλη μου τη ζωή.

—Ο,τι ζητήσης θά τῷ κης.

—Ω παντοδύναμη Άριί, άφήσέ με νά δω τὸν πατέρα μου, άν είναι ακόμα ζωντανός...

Ο Άτα πρόσταξε νά φέρουν τὸν Ούι. Καί η Άρσ μόλις τὸν είδε ρίχτηκε στην άγκαλιά του και άρχισαν νά κλαίνε κι' οι δυο από τη χαρά τους.

Τὴν ίδια ώρα έφτασε και η Μοτίρ λαχανιασμένη από τὴν κούρασι και τὴν άγωνία.

Ο Ούι βρήκε τὴν εύκαιρία νά της διηγηθῇ πόσο τὸν κοκομεταχειρίστηκαν, και πήρε όρκο μπροστά της πὼς θά σκότωνε τὸν Άτα σάν σκυλί. Η γυναίκα του προσπάθοσε νά τὸν μαλακώσει τὴν όργη πὺς έβραζε στὰ στήθη του.

—Σώπαινε, γιατί θά φάς τὸ κεφάλι σου, τοῦ είπε. Ο Ούι γέλασε με περιφρόνησι.

—Εγὼ δέν έχω νά φοβηθῶ τίποτα, της είπε. Ο Αριί είναι χαμένος άνθρωπος. Είναι άρωτευμένος ως

τὸ κόκκαλο με τὴν κόρη μας.

Ο Άτα, πραγματικά άρωτευμένος με τὴν Άρσ, θέλησε νά τὸς φιλοξενήσει. Μά ύστερα από λίγον καιρό ο Ούι τὸν παρακάλεσε νά τὸς άφήσῃ νά γυρίσουν στὸν τόπο τους.

—Καλά, τοῦ είπε ο Αριί... Μά θ' άφήσετε τὴν κόρη σας στήν Όπα... Γιατί ο έρωτας πὺς αίσθάνομαι γι' αὐτὴ μοῦ φλογίζει τὰ στήθη.

Ο Ούι κατσούφιασε.

—Ξέρω, ὦ βασιλεύ μου, πὼς άν σέ παρακούσω θά έκδικηθῇς σκληρά. Όστόσο νά η άπάντησί μου: Άν η Άρσ σέ θέλῃ γι' άντρα της, σοῦ τὴν άφήνω εύχαρίστως. Άν όμως έσύ... κάνε με, τι θέλεις. Είσαι λέφτερος νά με θυσιάσης στὸ μαρά σου της Ράιμαρουάρουα.

Ο Άτα πήγε νά βρῇ τὴν Άρσ. Της είπε τὸν μεγάλο του έρωτα πὺς αίσθάνεται γι' αὐτὴ και τὴν άπόφασι τοῦ πατέρα της. Η κοπέλλα είπε στοῦς γονιούς της πὼς μπορούσαν νά γυρίσουν στὸ Φασέ, γιατί άγαπούσε και κείνη τὸν Αριί και ήθελε νά γίνῃ γυναίκα του.

Ο Άτα πήγε νά τρελλαθῇ από τὴν χαρά του και είπε στὸν Ούι:

—Ζήτησέ μου, τι θέλῃς και θά τ' άποκτήσης.

Ο Ούι άποκριθῇκε:

—Θάθελα δυο πράματα, ὦ Αριί Άτα! Πρώτα, άν η κόρη μου μείνῃ έγκυος από σένα, νά τη φέρῃς νά γεννήσῃ στὸ Φασέ... Έτσι θά μπορούσω νά δώσω τὸ παιδί της ένα όνομα της γενιάς μου.

Κατόπι, νά μοῦ παραδώσης αὐτοῦς πὺς μ' έδωσαν πάνω από τὴ στέγη τοῦ σπιτιού σου για νά τὸς θυσιάσω στοῦς θεούς τοῦ μαρά μου Ταίνου.

—Ο,τι θές θά γίνῃ, είπε ο Άτα.

Η πρώτη φροντίδα τοῦ Ούι, μόλις γύρισε σπῖτι του, ήταν νά θυσιάσῃ στὸ βωμό τῶν θεῶν τὸν τοῦς ανθρώπους πὺς τὸν είχαν προδώσει. Άνάβαλε όμως γι' άργότερα τὴν έκδίκησί του έναντίον τοῦ Άτα, γιατί τώρα πὺς είχε κρατήσει τὴν κόρη του μαζί του, τὸν μισούσε ακόμα περισσότερο.

Στὸ άναμεταξύ, πρόσταξε νά κόψουν πολλά καλάμια και νά πλέξουν ένα με γάλο δίχτυ, μὰ τόσο μεγάλο, πὺς άναγκάστηκαν νά χτίσουν ένα όλόκληρο σπῖτι για νά τὸ χωρέσῃ.

—Ολοι, ὅσοι τὸ βλεπαν, άναρωτιώνταν σέ τί είδους φάρμακο ο Ούι θά τὸ χρῆσιμοποιούσε.

Η Άρσ ὡστόσο ζούσε τρισευχισμένη κοντά στὸν άντρα της. Είχε κατορθώσει νά βγάλῃ από τὴν καρδιά του τὴν άνησυχία και τὴ λαχτάρα της άλλας, πὺς τὸν βασάνιζαν άλλοτε τόσο. Γι' αὐτὸ τὴν βγάλανε Αριί Τε Τάρα, δηλαδή η νικήτρια πριγκιποπούλα.

Για μεγάλη τους χαρά, έμεινε σχεδὸν άμέσως έγκυος. Κι' όταν ήρθε πιά η ώρα νά γεννήσῃ, έφυγαν για τὸ Φασέ, ὡπως είχαν ὑποσχεθῇ στὸν Ούι.

Μία μέρα, λοιπόν, πὺς η Άρσ περιδιάβαζε στὸ χωριό, είδε ένα όλοκαίνουργιο σπῖτι... και πολὺ παρὰ ξενεύτηκε σάν είδε πὼς μέσα δέν είχε τίποτ' άλλο παρά έν άπέραντο δίχτυ.

Ρώτησε τότε τὸν πατέρα της:

—Τί τὸ θέλεις αὐτὸ τὸ φοβερό δίχτυ;

—Για νά ψαρέψω έναν άνθρωπο, κόρη μου... Έναν άνθρωπο μεγάλο σάν τὸ δίχτυ μου... Έναν άνθρωπο πὺς τότε θά καταλάβῃ πὺς είμαι γάμω... και γέλασε χαϊρέκακα...

Η κόρη του θάρρεψε πὼς άστεινούτανε και δέν έδωσε περισσότερη σημασία.

Τὸ παιδί τοῦ Άτα και της Άρσ, πὺς γεννήθηκε, ήταν άγόρι και τὸ βγάλανε Τού. Άμα δυνάμωσε άρκετά για νά μporέσῃ νά μείνῃ με τὸν παππὺ του και τὴ γιαγιά του, πὺς θά τὸν άνάθρεφαν, ο Άτα άποφάσισε νά γυρίσῃ στήν Όπα κοντά στὸ λαό του πὺς τὸν ζητούσε... Ξρίσε μάλιστα και τὴ μέρα πὺς θάφευγε.

Τὴν παραμονή ο Ούι τὸν παρακάλεσε ν' άφήσῃ τὴν Άρσ και τὸ γυιό της νά κοιμηθοῦν σπῖτι του... Ο Άτα δέν έφερε αντίρρηση, φτάνει νά τῷθελε η γυναίκα του.

Η Άρσ χαρούμενη πὺς θάχε συντροφιά τὸ γυιό της και τὸς γονιούς της, δέχτηκε πρόθυμα. Τὸ βράδακι πήγε.

Μόλις άποκοιμήθηκε, όμως, ο Ούι σηκώθηκε...

—Ποῦ πᾶς; ρώτησε η Μοτίρ.

—Έφτασε η ώρα νά μεταχειρισθῶ τὸ δίχτυ μου! Όλα είναι έτοιμα. Δέ μένει τώρα παρά νά τὸ ρίξω στὴ θάλασσα.

—Μά δέν έχεις τόσο μεγάλο πύργον πὺς νά μporῇ νά τὸ σηκώσῃ.

—Τί άνακατέυσαι; Ξέρεις έσύ από ψάρεμα; Ξέρεις νά μετράς τ' άστέρια τ' οὐρανοῦ; Ξέρεις νά ρωτᾷς τὰ σύννεφα τὴς αὐγῆς;... Νά ξεχωρίσῃς τὰ σημάδια πὺς μὴνῶν τῇ

φουρτούνα, πὺς θά τραντάξῃ τὴν Ραχάτεα όταν τὴν τυλίξω στὸ δίχτυ μου; —Τί θές νά πῇς; Δέν καταλαβαίνω τίποτα...

—Πλάγιασε Μοτίρ... Σέ λιγάκι θά δῇς τὴν τόντσα τοῦ Ούι και θά καταλάβῃς τί είδος ψάρι έχω στὸ νοῦ μου... Άνθρωποι θά κουβαλήσουν τὸ δίχτυ μου και ὄχι πύργον. Είναι γερό και τὸ ψάρι δέ θά μοῦ ξεφύγῃ.

Άνήσυχη από τούτα τὰ παράξενα λόγια τοῦ άνδρός της, η Μοτίρ δέν μπόρεσε νά κλεισμάτῃσσε τὸ πρῶτο λάλημα τοῦ πετεινοῦ. Η Άρσ ξύπνησε τὴν ίδια ώρα και είδε πὼς ο πατέρας της είχε φύγει. Ξάφνου άκούστηκε τὸ τορεά ένα μικρὸ νυχτοπούλι πὺς με τὴ στριγγιά φωνή του μὴνᾷ τὸν κίνδυνο...

«Ένα τορεά, σκέφτηκε η Άρσ. Τί άρα γε νά μαντατεύῃ;»

Μά έπειδὴ τὸ πουλί δέ σταματοῦσε.

«Μπᾶς και προμηνάει θανατικό;... Καί για ποιὸν άρα γε;

Η σκέψι της πήγε στὸν πατέρα της.

Φώναξε τὴ μάνα της και της είπε τοῦς φόβους της. «Όμως εκείνη τὴν καθρούχασε.

—Ο πατέρας σου πήγε νά ψαρέψῃ μεγάλα ψάρια, της είπε. Μὴν ἔχῃς έγνοια.

Και η Μοτίρ ύστερα άποκοιμήθηκε.

«Άν δέν είναι ο πατέρας μου... τότες πὺς κινδυνεύει;» σκέφτηκε πάλι η Άρσ.

Τὸ πουλί δέ σταματοῦσε τὸ στριγγό του σκούξιμο. Κι' η κόρη ένοιωσε σὰ μία φωτιά νά της καίῃ τὸ στήθος με τὴν έπίμονη σκέψι πὺς ίσως κινδυνεύε ο άντρας της.

Τὸ τορεά ὡστόσο εξακολουθοῦσε νά φωνάζῃ... Τότε εκείνη σηκώθηκε, πήρε τὸ παιδί της και βῆκε τρεχάτη από τὸ σπῖτι.

Είδε σκιές πὺς περιφέρονταν στὰ σκοτάδια της νύχτας και άκουσε τὴ φωνή τοῦ πατέρα της πὺς έδινε προσταγές.

—Γρήγορα! Έφτασε η στιγμή! Τὸ ψάρι άποκοιμήθηκε στήν τρύπα του... Τυλίξτε τὸ στὸ δίχτυ. Είναι δυνατό ψάρι και δέ θέλω νά μοῦ ξεφύγῃ... Γρήγορα, γρήγορα! Έμένα έδωσαν με σκονιά... Έμένα άνάβασαν στὸ δοκάρι της στέγης στήν Όπα!... Γρήγορα, γρήγορα, γρήγορα!... Νά μporέσῃ πιά νά φέξῃ η τόντσα τοῦ Ούι.

Η Άρσ κατάλαβε πὼς ο πατέρας της έτοίμαζε τὸ θάνατο τοῦ άνδρός της.

Κρατώντας πάντα σφιχτά τὸ παιδί της, έτρεξε ίσαμε τὸ σπῖτι όπου ο Άτα κοιμῶνταν με τὴν άκολουθία του και τὸν ξύπνησε.

—Είμ' εγὼ, η γυναίκα σου, τοῦ φώναξε.

—Τί θέλεις; Γιατί έφυγες από τοῦς γονιούς σου;

—Ο πατέρας μου έχασε τὰ λογικά του... Αὐτὸς θέλει τὸ χαμό μας... Μοιάζει με τὸ χάρο πὺς κυνηγάει τὰ θυμάτά του Τὸ μεγάλο τοῦ δίχτυ μᾶς περικλείνει. Οὔτε στιγμή δέν έχουμε γὰ χάσιμο.

Ο Άτα κατάλαβε τότε πὼς η Άρσ έλεγε τὴν αλήθεια... Ξύπνησε τὴν άκολουθία του, έδωσε τὸ γυιό του πισώπλατα και γλύτρησε έξω με τὴ γυναίκα του. Μά όπου και νά πή-

γαιναν εύρισκαν μπροστά τους τὸ φοβερό δίχτυ και δέν εύρισκαν πουθενά για νά ξεφύγουν.

—Πάρε τὸ γυιό μας, είπε ο Αριί στὴ γυναίκα του, και γύρισε πίσω. Τούλάχιστον ἄς πεθάνω μονάχα εγὼ.

—Ποτὲ δέ θά σ' άφήσω, Άτα! Κι' άν πρέπει νά χαθούμε, ἄς χαθούμε μαζί. Θυμῶμαι ὡστόσο κάποιο μεγάλο δέντρο στήν πλαγία τοῦ βουνοῦ και πιστεύω πὼς η κορφή του θά βγαίνῃ πάνω από τὸ δίχτυ.

«Ας τρέξουμε... Πήγανε και είδαν στ' αλήθεια πὼς η κορφή τοῦ δέντρου περνούσε έξω από τὸ δίχτυ... Σκαρφάλωσαν τότε από κλαρί σέ κλαρί και κατάφεραν νά ξεφύ-

γουν. Πίσω τους ὤψώθηκε μία τεράστια φλόγα πὺς φώτισε σάν τὸν ήλιο τὸ καταμεσήμερο. Ήταν τὸ σπῖτι τοῦ Άτα πὺς καιγόντανε... Τότε μονάχα η Άρσ κατάλαβε από πὺς φοβερό θάνατο γλύτωσε ο άντρας της.

Μά ο Άτα τὴν τραβοῦσε...

—Γρήγορα, γρήγορα προτοῦ μᾶς πάρουν είδησι Αρσί!...

Και ξαναγύρισαν στήν Όπα από τὰ μονοπάτια τοῦ βουνοῦ...

Η Μοτίρ πὺς κοιμῶτανε ακόμα ξύπνησε από τὴ λάμψη της πυρκαγιάς. Κι' έπειδὴ δέν είδε κοντά της τὴν Άρσ και τὸ έγγονάκι της, άναρωτήθηκε τί νά συμβαίνῃ τάχα και έτρεξε

έξω. Τὴν ίδια ώρα έφτανε και ο Ούι.

—Τί τρέχει; ρώτησε η Μοτίρ τὸν άνδρα της.

—Δέ βλέπεις; Ένα σπῖτι καίγεται, της είπε εκείνος.

—Μά δέν είναι, θάρρῶ, τοῦ Αριί Άτα;

—Ναί, δέν έπεσες έξω. Άλήθεια, τὸ σπῖτι του καίγεται και μαζί του καίγεται κι' αὐτός. Είμαι ο Ούι τοῦ Φασέ εγὼ! Μὲ είπε σκυλί! Νά η έκδίκησί μου!

—Καί έκανες τέτοιο κακό στὸν άντρα της κόρης σου; Μά πὺς είναι η Άρσ; Πὺς είναι ο γυιός της ο Τού;

—Έχασες τὰ λογικά σου; Ξέχασες πὼς είναι σπῖτι μας;

—Δέν είναι πιά εκεί!... Καί ξαφνικά κατάλαβε.

—Θά πῇγε νά βρῇ τὸν άντρα της, είπε, με τὴν ψυχὴ τρομαγμένη. Η Μοτίρ έβγαλε μία σπασοαχνική φωνή. Ο Ούι ούρλιασε σὰ νάταν άγριο θηρίο.

—Τὸ δίχτυ! τὸ δίχτυ!

Κι' οι δυο μαζί άρχισαν νά τὸ μαζεῦουν σπασμωδικά. Τὸ δασκέλισαν και έτρεξαν, τὴν ίδια στιγμή όμως η στέγη τοῦ σπιτιοῦ γκρεμίστηκε και πετάχτηκαν άπάνω τρεῖς μεγάλες φλόγες.

—Πολὺ άργά! φώναξε η Μοτίρ... Έκαψες τὴν κόρη μας...

Καί σάν τρελλὴ ρίχτηκε μέσα στὴ φωτιά νά τὴ γλυτώσῃ.

—Μὴ μπαίνης, φώναξε ο άντρας της. Γύρισε πίσω. Θά καῖς.

—Όχι... Θέλω νά βρῶ τὴν κόρη μου!

Ο Ούι θέλησε νά τρέξῃ πίσω της, μὰ οι δοῦλοι του τὸν κράτησαν.

—Κύττα! Νά ο Αριί. Ξέφυγε από τίς φλόγες, τοῦ είπαν.

Γιατί πίστευαν στήν άπερφυσική δύναμι τοῦ Άτα και φαντάστηκαν πὼς αὐτὸς και η άκολουθία του πέταξαν μέσα από τὴ φωτιά σὰ μεγάλα κόκκινα φαντάσματα.

—Πάει... φεύγει... Πάει η έκδίκησί σου! έπανέλαβαν.

Μά ο Ούι με φωνή πὺς δέν έμοιάζε ανθρώπου:

—Θά τὸν κυνηγήσω και μέσα στὴ φωτιά ακόμα! φώναξε. Μοῦ πήρε τὴν κόρη μου! Θά τὸν κυνηγήσω και μέσα στὰ νύχια τοῦ θανάτου...

Και πήδῃε στὴς φλόγες ούρλιαχοντας:

—Δέν μοῦ ξεφεύγεις, Άτα! Είμαι ο Ούι εγὼ, τοῦ Φασέ!...

Μά οι φλόγες τὸν τυλίξαν με βουλμιά θεριδῶν. Καί τὸν καταβρόχθισαν... τὸν τρολλό, τὸν έκδικητὴ ο Ούι τοῦ Φασέ...

ΟΙ ΠΙΟ ΠΙΣΤΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΩΠΟΥ

Ένας συγγραφέας έρμη-
νευε κάποτε με τον άκλου
θο τρόπο τη δημιουργία του
σκυλιού: «Όταν ο Θεός
έκασε τον κόσμο σκέφθηκε:
Η γυναίκα θα είναι άστατη,
φιλάρεσκος και άπιστη και
θα κάμη γι' αυτό δυστυχι-
σμένο τον άνδρα. Τότε έ-
δημιούργησε το σκυλί για
να παρηγορή τον άνδρα.»

Και η αλήθεια είναι πως
το σκυλί ήταν πάντα η με-
γάλη άδυναμία της ανθρω-
πότητας. Κάθε εποχή είχε
εις συμπάθειες και τις προ-
τιμήσεις της.

Αλλά σε καμιά το σκυ-
λι δεν εξέπεσε από την ξε-
χωριστή θέση που του έδωκε
κοντά του ο άνθρωπος. Φύ-
λακας του σπιτιού του, είτε
σύντροφός τους στις διασκε-
δάσεις και στο κυνήγι, ήταν
πάντα το ζώον που συνεκέν-
τρωνε όλη τη στοργή και
την αγάπη του. Με τον
καιρό, όταν η γυναίκα έ-
ξοικειώθηκε μαζί του και
θέλησε να διαφιλονεικήση
την αποκλειστικότητα της
αγάπης αυτής εκ μέρους
του άνδρος, το σκυλί έγινε
έναν είδος πολυτελείας και
μετεπήδησε από τον δρόμο
και το κατώφλι της πόρτας
μέσα στα σαλόνια και έπα-
νω στα κρεβάτια των κυ-
ριών του.

Αλλά η αγάπη προς το
σκυλί δεν έμεινε ποτέ
μόνο της γυναίκας. Ο άν-
δρας επίσης, και ιδιαίτερα
οι πολεμιστές, είχαν
στον σκύλο τον πιο πιστό
και ανθεκτικό σύντροφο.
Ο σκύλος ήταν πάντα
ο πιο πιστός φίλος του
άνδρα. Ο σκύλος ήταν
ο πιο πιστός φίλος του
άνδρα. Ο σκύλος ήταν
ο πιο πιστός φίλος του
άνδρα.

σκυλί χρονολογείται, όπως
είπαμε, από την πιο μακρυ-
νή εποχή.
Ποιάς δεν θυμάται τον
"Αργο, το περίφημο σκυλί
του Οδυσσέως, που, όταν έ-
κείνος γύρισε από τη μα-
κρινή περιπλάνησή του, τον
άνευνώρισε πριν από όλους
τους άλλους κι ήλθε να ξε-
ψυχίση στα πόδια του, γλεί-
φοντας τα δάχτυλά του;

Ο "Αλκιβιάδης, η περί-
εργη αυτή μορφή της άρ-
χαιότητας, που ήθελε να
μιλούν πάντα για το άτομό
του, όταν εξήνιλησε όλα
τα άλλα μέσα, δεν βρήκε
τίποτε καλύτερο να κάμη
από το να κόψη την ουρά
του σκύλου του.

Κι' ο Πλούταρχος μας δι-
ηγείται στο Βίο του Περι-
κλέους, πως οι Αθηναίες δέ-
σποινες είχαν κάτι ιδιόμα-
ρα σκυλάκια, που τα χόρ-
ταιναν με γλυκίσματα.

Οι Ρωμαίοι έμαστιγώναν
μια φορά το χρόνο τα σκυ-
λιά τους, επειδή δεν αγα-
γίσαν κατά την έφοδο έναν
τιον του Καπιτωλίου, ενώ
οι χήνες έδειξαν περισσότε-
ρη νοσηρότητα στην περίπτω-
ση αυτή.

Αλλά λησμόνησαν πολύ
γρήγορα τα παραπάνω αυ-
τά. Και τα σκυλιά απέκτη-
σαν με τον καιρό ειδικούς
υπηρέτας, που έπαγρυ-
πνούν για τη συντήρησή και

τη διατροφή τους.

Κυρίως όμως από τον
Μεσαίωνα αρχίζει για το
σκυλί μια περίοδος ξεχωρι-
στής αήγλης.

Τα σκυλιά κοιμούνται έ-
πάνω στα κρεβάτια των
κυρίων των και ο Φραγκί-
σκος ο 1ος διεκήρυξε ότι
για να υποδεχθώ κανείς ά-
ξιοπρεπώς έναν ξένο, πρέ-
πει να μπορεί να του παρρη-
σίαση εύθως μόλις πατήση
στο σπίτι του, τρία πρά-
γματα: μια θμορφή γυναί-
κα, ένα θμορφο άλογο και
ένα θμορφο σκυλί.

Όταν πεθαίνει το αγαπη-
μένο σκυλί ενός άρχοντος,
το γδέρνουν άμέσως και με
το δέρμα του φτιάχνουν γάν-
τια, που αποτελούν σαν μια
ζωντανή ανάμνηση για τον
κύριό του.

Όταν άρρώστησε ο «Φα-
νός», το περίφημο σκυλί του
Ερρίκου 4ου, ο βασιλεύς
τό έστειλε, κατά σύσταση
των Ιατρών του, στην Διέπ-
τη, για να κάμη λουτρό! Και
κάθε πρωί ένας έφιπ-
πος ταχυδρόμος ξεκινούσε
από τη μικρή λουτρόπολη,
για να πληροφορήση τον
βασιλέα για την υγεία του
σκυλιού του.

Ο Φρειδερίκος ο Μέγας
είχε δυο σκυλιά, την «Μπί-
κα» και την «Αλκμήνη», που
τον συνόδευαν παντού, ακόμη
και στον πόλεμο και κοι-
μή-
τη.

μύναν άπάνω στο κρεβά-
τι του.

Συνέβη λοιπόν κάποτε,
κατά την διάρκεια μιας μά-
χης, να αιχμαλωτισθώ η
«Μπίκα». Ο Φρειδερίκος έ-
στειλε άμέσως τότε έναν ά-
ξιωματικό του επιτελείου
του στο έχθρικό στρατόπε-
δο, για να διαπραγματευ-
θώ την επιστροφή της
«Μπίκα». Αλλά οι διαπρα-
γματεύσεις αυτές άργούσαν.
Και ο βασιλεύς, άνυπομο-
νώντας για το αποτέλεσμα,
έστειλε τρεις αξιωματι-
κούς, τον έναν έπειτα από
τον άλλον, για να έπιταχύ-
νουν τα πράγματα. Ήσυχ-
σε τέλος όταν τους είδε να
γυρίζουν με το αγαπημένο
του σκυλί στα χέρια.

Η κηδεία της «Μπί-
κα» πέθανε, έπειτα από λί-
γα χρόνια, έγινε με έξαι-
ρικές τιμές και την έθαψαν
στην ταράτσα του ανακτό-
ρου του Σάν - Σουσί, όπου
και σήμερα ακόμα σώζεται
μια έπιγραφή που δείχνει
τον τάφο της.

Την ίδια αγάπη είχε και
ο Κάρολος ο 12ος της Σου-
ηδίας για τα σκυλιά του.

Η Αικατερίνη μάλιστα
της Ρωσίας δεν περιωρι-
ζόταν μόνο στο να ένταφιά-
ζη μεγαλοπρεπώς τα σκυ-
λιά της. Παρήγγελλε σε
γνωστούς ποιητές να γρά-
φουν ειδικά έπιτάφια ποιή-
ματα, τα όποια άπηγγέ-
λονται την ώρα του ένταφια
σμού των.

Η περίφημη για τους έ-
ρωτές της Νινόν ντε Λαν-
κλό, είχε ένα μικρό σκυλά-
κι, που το έπαιρνε πάντα
μαζί της μέσα στο μαντόν
της.

Ένας σατυρικός ποιητής
της έποχής της έκαμε κά-
ποτε ένα ποίημα, που λέει
περίπου τα έξης:

«Είμαι πιστός στην κυρία
μου και γεμάτος εύγνωμο-
σύνη για τις περιποιήσεις
που μου κάνει. Γι' αυτό κι'
εγώ είμαι έτοιμος να δαγ-
κώσω τον πρώτο άνθρωπο
που δεν θα την αγαπούσε.»

«Ως τόσο, δεν μπόρεσα να
δαγκώσω κανέναν ακόμη.»

Η πριγκίπισσα του Κοντί
είχε ένα σκυλί που το είχε
συνήθεισε να ρίχνεται επά-
νω στον σύζυγό της. «Ετσι
ο δυστυχισμένος δεν μπο-
ρούσε ποτέ να την πλησιά-
ση.»

Το ίδιο συνέβαινε και με
την αυτοκράτειρα Ίωσηφι-
να. Τα σκυλιά της κοιμώ-
ταν έπάνω στο κρεβάτι
της και όταν ο Ναπολέων
ήθελε να την έπισκεφθώ, έ-
πρεπε να την έπισκεφθώ
μαζί τους για να μπο-
ρέση να παραμείνη μέσα
στο δωμάτιο.

Και οι Ιστορικοί του α-
νθρώπου μας, θα ήσαν ευτυ-
χημένοι να ζούν και να πε-
θάνουν... σαν τα σκυλιά,

νικημένος από τη μάχη α-
νθρώπου.

Ο ίδιος ο Ναπολέων ά-
φηγείται στα Απομνημο-
νεύματά του, που έγραψε
στη νήσο της Αγίας Ελέ-
νης, την εξαιρετική συγκί-
νησι που του έπροκάλεσε έ-
να σκυλί.

Διέσχισε στην Ιταλία το
πεδίο μιας μάχης, από το ό-
ποιον δεν είχαν πάρει ακό-
μα τους νεκρούς.

Διέκρινε τότε ένα σκυλί
κοντά σ' ένα πτώμα. Μόλις
είδε τους Γάλλους, το σκυ-
λί ώρμησε άμέσως κατ' έ-
πάνω τους με άγριες κραυ-
γές, θέλοντας να τους ξε-
σπίση.

«Διαδοχικά, το σκυλί αυ-
τό, γράφει ο Ναπολέων, έ-
γλειφε το πρόσωπο του κυ-
ρίου του και έπειτα χυμού
σε και πάλι κατ' έπάνω
μας. Ήταν σαν να ζητούσε
βοήθεια από το ένα μέρος
και έκδικησι από το άλλο.

Είχα διευθύνει μάχες χω-
ρίς καμιά συγκίνηση. Είχα
ιδώ με ψυχρό βλέμμα κινή-
σεις του έχθρου που έπέφε-
ραν μεγάλη καταστροφή
ανάμεσα στις τάξεις μας.
Και τώρα, μπροστά σ' αυ-
τό το σκυλί, ένιωθα μια
συγκίνηση, που δεν θα την
ξεχάσω ποτέ.»

Όταν οι στρατιώται του
Ναπολέοντος μετέφεραν ά-
πό την Γερμανία τον δυόκα
του Άγκιέν, το σκυλί του
άκολούθησε την πομπή έως
το φρούριον των Βιγκεν-
τών.

Την έπομένη παρέστη
στην σκηνή της εκτέλεσως
του πριγκίπος και ρίχθηκε
έπάνω στο αίμα του ούρλι-
άζοντας.

Στην έποχή μας, το σκυλί
έχει γίνει ένα είδος άριστο-
κράτου, ένα είδος μικρού
προνομιούχου του κάθε σπι-
τιού, μέσα στο όποιο κα-
νέχει ξεχωριστή θέση.

Όπως και στην έποχή
των Ρωμαίων δεσποινών, έ-
χει την ειδική ύπηρεσία
του, το κρεβάτακι του, το
λουτρό του, την ιδιαίτερη
κουζίνα του. Είναι το μό-
νο πρόσωπο για το όποιο
ο κύριος και η κυρία του
δεν έχουν κανένα μυστικό
και που έχει το δικαίωμα
να βάζει τη μυτίνα του παν-
του. Όταν άρρωσθήση, δεν θα
το αφήσουν στην τύχη του,
μα θα εξαντλήσουν όλα τα
μέσα της έπιστήμης για να
το σώσουν. Κι' αν, παρ' όλα
αυτά πεθάνη, καμιά φορά,
δεν θα το πετάξουν σε καμ-
μιά άπομερη γωνιά του
δρόμου, αλλά θα το θάψουν
με δόξες και τιμές.

Γι' όσους άνθρωποι, στην έ-
ποχή μας, θα ήσαν ευτυ-
χημένοι να ζούν και να πε-
θάνουν... σαν τα σκυλιά,

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΑΣΧΑ του 1902:

Στόν λόχο των πυροσβέστων, ο τότε διοικητής
Λέκκας, έπρόσφερε στην Πριγκίπισσα Μαρία ψητό.

—Πάρτε, Ύψηλοτάτη, και λίγο κρέας ψημένο από
τους πυροσβέστας, της είπε.

—Τότε δεν θα είναι και πολύ καλὰ ψημένο, άπή-
νησεν γελώντας η πριγκίπισσα.

Το Πάσχα του 1900, ο Βασιλεύς Γεώργιος έτσούγ-
κρισε μ' έναν στρατιώτη και έσπασε το αυγό του.

—Γερώτερο είναι τὰ δι κό σου!, του είπεν ο Βασι-
λεύς.

Και ο στρατιώτης, τότε, δικαιολογούμενος:

—Σάματι τὸ διάλεξα, Μεγαλειότατε; Είμαι τυ-
χερώτερος ἐγὼ ἀπὸ Σᾶς!

Τὸν ἴδιο χρόνο, ἐπὶ γεν ὁ Βασιλεύς καὶ στοὺς εὐ-
ζώνους.

—Νομίζω πὼς καὶ πέρ υσι ἐδὼ σὲ εἶδα, εἶπε σ' έ-
ναν λοχία.

—Εἶμαι ἀμετάβλητος! ἦταν ἡ ἀπάντησις.

Τὸν ἐπόμενον χρόνο, ὁ Βασιλεύς Γεώργιος, στόν
στρατῶνα τοῦ πυροβολικοῦ, ἐρώτησε ἕναν στρατιώ-
τη ράφη πὺ ἐγύριζε τίς στολές τῶν συναδέλφων
του:

—Πὼς πᾶνε οἱ δουλειές σου;

—Κεσάτια, Μεγαλειότατε.

—Σοῦ εὐχόμαι τοῦ χρόνου νὰ γίνης δεκαεὺς, εἶ-
πεν ὁ Βασιλεύς.

—Δὲν θέλω γαλόνια, Μεγαλειότατε. Ἄν ἔχης
καμμιὰ παλιχ ρεδιγκότα, στείλε τὴν μου νὰ τὴν
γυρίσω!

Στὰ 1903, ἡ Βασίλισσα Ὀλγα εἶδε ἕναν στρα-
τιώτη πελῶριο στόν λόχο τοῦ Μπεράτη.

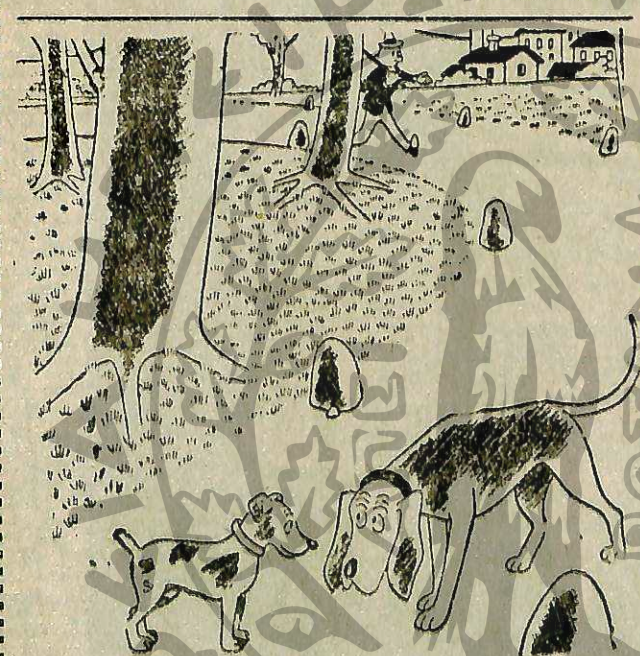
—Πὼς σὲ λένε; Τὸν ρώτησε.

—Συρμπουλο, Μεγαλειότατη.

—Μὰ τὸ ἴδιο φαί σοῦ ἐδῶσαν καὶ σένα; Αὐτὸ εἶ-
ναι ἄδικο! Ἐπρεπε νὰ πάρης διπλό! εἶπεν ἡ ἀγα-
θὴ Βασίλισσα.

Κι' ἐδῶσε διαταγὴ νὰ δώσουν διπλὴ μερίδα στόν
πανύψηλο στρατιώτη.

Ο ΠΑΛΗΟΣ

ΕΚΜΥΣΤΗΡΕΥΣΕΙΣ

—Γιατί έφυγες από τ' άφεντικό;

—Φοβάμαι πὼς τρελλάθηκε, γιατί μουδωσε έ-
να μπισκόττο!

Α.Ο.Δ.Ο.

ΠΟΣΟΥΣ ΚΛΗΡΙΚΟΥΣ
ΕΙΧΕ Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ;

Επί βασιλείας Ίουστι-
νιανού, η Αγία Σοφία είχε,
χιλίους κληρικούς. Η Νεα-
ρά του Ήρακλείου, που έ-
θαύρισε κατά τον Η'
αίωνα, όρίζει: Πρεσβυτέ-
ρους 80, Διακόνους 150,
Διακόνισσες 40, Υποδιακό-
νους 70, Αναγνώστες 160,
Ψάλτες 25, Θυρωρούς 75,
τό όλον 600 κληρικούς. Ο
άριθμός αυτός έλαττώθηκε
στα τελευταία χρόνια, του
Βυζαντινού Κράτους, όπό-
τε πα έισοδήματα της εκ-
κλησίας μόλις έπαρκοῦσαν
για την φωταγία της.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΨΗΛΟ-
ΤΕΡΟ ΚΑΙ ΠΟΙΟ ΤΟ
ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΣΗΜΕΙΟ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ;

Το ψηλότερο σημείο της
όλης περιοχής των Αθηνών
είναι το μέσον του σταυρού
του Αγίου Γεωργίου του
Λυκαβηττού, το όποιου το
ύψος είναι 284 μ. 91. Το
χαμηλότερο σημείο θρίσκε-
ται στο πεδίοι άσκήσεων
Μηχανικού στο Ρούφ, του
όποιου το ύψος είναι μόλις
19 μ. 70. Οι παραπάνω ά-
ριθμοί εκφράζουν το ύψος,
μετρούμενο από της έπιφα-
νείας της θαλάσσης.

ΣΠΙΝΘΕΡΕΣ

Η ύποταγή είναι, δη-
λωσίμως των ήττημένων.

Εκείνος που παρηγο-
ρείται για μια ύβρι αξίζει
ν' άκούση κι' άλλες.

Συνδιάλειξις είναι η
τέχνη του ν' άκούη κανείς
πνότε και να μιλή κάπο-
τε.

Συχνότερα θάπτονται
οι φίλες παρά οι φίλοι.

Σπὸν κόσμο πολλές
φορές λέμε, τι κακό φρο-
νούμε για τους άλλους και
σπάνια λέμε, τι καλό φρο-
νούμε.

Ο χειρότερος πόνος
είναι τὸ νὰ βλέπης πονοῦν-
τας.

Αποφεύγει τοὺς έπαί-
νους εκείνος που τοὺς αξί-
ζει.

Αν μπορείς νὰ έκδική-
σῃς μιὰ ὕβρι, συγχώρεσέ
την χωρίς νὰ τὴν ξεχάσῃς.
Αν δχι, ξεχάσε την χωρίς
νὰ τὴν συγχώρεσῃς.

Η ματαιότης είναι θα-
ραξ μωρών.
ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ ΚΑΡΑΤΖΑ

Οδόνη

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ
ΜΑΣ ΛΕΝΕ ΤΑ
ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Οι αδελφές Λένη

Λόλα, Ρόζ Μαρί, Πρισίλλα.— 'Η σταδιοδρομία των τριών αδελφών.— Οι συνήθειές τους.— Μεγάλη διαφορά χαρακτήρων.— Διάφορες πληροφορίες για τη ζωή τους.

Στο κινηματογραφικό στερέωμα όπου α-
γατέλλουν διαρκώς καινούργια αστέρια, έ-
χουν προβάσει από τινος και άλλα τρία που
μαγνητίζουν το διεθνές κοινό με τη γοητεία
και τη χάρη τους. Πρόκειται για τις τρεις α-
δελφές Λένη τις οποίες θαυμάσαμε και θα
θαυμάσουμε ακόμη μια φορά σ'Αθήνας.
'Η ιστορία των τριών αυτών κοριτσιών έχει
έντελως ιδιαίτερον ενδιαφέρον για όσα κορί-
τσια όνειρεύονται να ίδουν το όνομά τους
γραμμένο με φωτεινά γράμματα στις προσό-
ψεις των κινηματογράφων.

Οι χαριτωμένες τρεις αδελφές μοιάζουν
τόσο καταπληκτικά μεταξύ τους ώστε πολλοί
τις νομίζουν για δίδυμες πρό πάντων η Λόλα
με την Ρόζ Μαρί. Όμως όχι μόνο δεν είναι
δίδυμες, αλλά οι δύο μικρότερες μπορούν να
εξηγηθούν πως και το λένε, ότι η Λόλα είναι η
πνευματική τους μητέρα. 'Η διαφορά τους

στην ηλικία δεν είναι καθόλου μεγάλη αλλά
η Λόλα σαν μεγαλύτερη έδωσε το παράδει-
γμα στις δύο αδελφές της που ακολούθησαν
πολύ τα ίχνη της.

Θα συνεπέρανε κανείς ότι τα τρία αυτά
κορίτσια που έχουν τους ίδιους γονείς, την
ίδια σταδιοδρομία, που ζουν διαρκώς στο ί-
διο περιβάλλον έχουν τα ίδια γούστα και
τον ίδιο σχεδόν χαρακτήρα. Και όμως, πό-
ση διαφορά χωρίζει τις τρεις αυτές αδέλ-
φες! Γι' αυτό τις εξετάσαμε την καθε-
μιά χωριστά.

ΛΟΛΑ ΛΕΝΗ

Το πραγματικό της όνομα είναι Ντόροθυ
Μούλλικαν. Το ψευδώνυμο Λένη, το έρχοι-
μοποίησε πρώτη γιατί πρώτη αυτή έπαιξε
στον κινηματογράφο. Γεννήθηκε την 21 Μαΐ-
ου του 1913 στην 'Ιντιανόλα.

Στο σχολείο βλάμθανε μέρος σε όλες α-
νεξαρτήτως τις θεατρικές παραστάσεις και
έπαιξε πάντοτε θαυμάσια. Δεν την ανέδειξαν
όμως καμιά από τις παραστάσεις αυτές, ί-
δού πως άνεδειχθή:

Μια μέρα στην 'Ιντιανόλα έδίδετο μια
φιλανθρωπική έορτή στην οποία έλαθε με-
ρος η Λόλα. Έπαιξε στο πιάνο μια συνάτα
του Μπετόβεν και ύστερα τραγούδησε ένα
πλούσιο και ποικίλο ρεπερτόριο με σοβαρά
και ελαφρά τραγούδια.

Το νούμερό της ήταν το πιο ωραίο της έ-
ορτής εκείνης. Ο κόσμος έγοητεύθηκε κυρί-
ως ολετικώς. Αλλά δεν είχε τότε σημασία
για την Λόλα Λένη ο ένθουσιασμός αυτός
των εκατοντάδων θεατών όσο ο ένθουσια-
σμός ενός μόνον ανθρώπου.

Στην έορτή παρευρίσκειτο τυχαίως ο διά-
σημος λιμπρεττίστας Γκός 'Εντουαρτέ. Χωρίς
να χάσει καιρό, παρουσιάσθηκε στον γιαιτρό
Μούλλικαν και του εξήγησε την κόρη του για
της δώση ένα μεγάλο ρόλο σε μια σπουδαία
επιθεώρηση που θα παιζόταν στο Μπροντγου-
αίη. Ο πατέρας της Λόλας άρνήθηκε σκαυ-
τάτα και ο 'Εντουαρτέ άναγκάστηκε να φύ-
γι. Χωρίς όμως και ν' άπογοητευθή τελείως.

'Η Λόλα όμως κατέβαλε όλα τα δυνατά μέ-
σα για να μεταπειλή τον πατέρα της. Και
όταν ο 'Εντουαρτέ ξαναπέρασε από κει θρή-
κε μια τελείως διαφορετική υποδοχή. Οι γο-
νείς Μούλλικαν του παραδίδωσαν την Λόλα, η
οποία έπειτα από μερικές μέρες έκαμε την
πρώτη της θεατρική εμφάνιση στην με-
γάλη θεατρική επιθεώρηση του Μπροντγουαίη.

Έκτοτε αρχίζει η θριαμβευτική σταδιοδρο-
μία της.

Ας ρίξουμε τώρα μια ματιά στην ιδιωτι-
κή της ζωή. Ήταν σύζυγος του Λιά 'Αλφρε-
τόν όποιον όμως έχωρισε πρό μηνών. Συν-

δέεται δε τώρα με τον σεναρίστα 'Αλφρε-
τόν. Παίζει θαυμάσια πιάνο και λέγει ότι
έναν ποτέ εγκαταλείψει τον κινηματογράφο
θα γίνει σχεδιάστρια μόδας. Το όνειρό της
είναι να κάνει ένα ταξίδι στην Εύρωπη, δυστυ-
χώς όμως δεν το κατώρθωσε ακόμη. Κάνει
αύστηρη διαίτα και μασάζ για να διατηρή-
ση τις υπέροχες γραμμές του σώματός της.
Της άρρασαν τα σπέρ και είναι επί πλέον η
καλύτερη νοικοκυρά από όλες τις άλλες α-
δελφές της.

ΡΟΖ—ΜΑΡΙ ΛΕΝΗ

Γεννήθηκε και αυτή στην 'Ιντιανόλα την
4ην 'Απριλίου του 1916. Έλάμβανε και αυ-
τή μέρος στις θεατρικές παραστάσεις του
σχολείου της στις οποίες έκανε έντυπωσι ή
φωνή της. Είχε—και έχει ακόμη—μια φω-
νή πραγματικά υπέροχη. Γι' αυτό άποφάσι-
σαν να την υποχρεώσουν να παίρνει μαθή-
ματα φωνητικής μουσικής.

Όταν έφθασε στην 'Ιντιανόλα το φίλμ
στο όποιο έπαιξε η Λόλα, ολοκληρή η οι-
κογένεια Μούλλικαν συνδουμένη από δια-
κόσια πρόσωπα έξεστράτευσαν για να παρευ-
ρεθή στην πρώτη προβολή της ταινίας. Φαν-
τάζεται κανείς την συγκίνησή της οικογε-
νίας ιδίως όμως των δύο κοριτσιών της Ρόζ
Μαρί και της Πρισίλλας.

Έπρεπε να θάσσουν και αυτές τη δόξα
της αδελφής τους!

Μια μέρα έπήγαν στην Νέα 'Υόρκη για
να άγοράσουν μερικά μουσικά κομμάτια. Έ-
μνηκαν λοιπόν σ' ένα κατάστημα και προτού
τά πληρώσουν θέλησαν να τα δοκιμάσουν.

'Η Ρόζ Μαρί έκάθισε τότε στο πιάνο και
άρχισε να τραγουδά. 'Απ' έξω σταμάτησαν
πολλοί διαβάτες και άκουσαν. Μέσα στο κα-
τάστημα έβρισκταν τυχαίως για κάποια έρ-
γασία ο Φρέντ Γουάρρεν, ο όποιος εξέτιμησε
τόσο το ταλέντο της, ώστε τις προσέλαβε
υπό την προσαγωγή του μέχρις ότου τελειο-
ποιήθηκαν σ'τη δραματική τέχνη.

'Η Ρόζ Μαρί άνεφανίσθη λοιπόν για πρῶ-
τη φορά ως νούμερο μαζί με την άρχιστρα
του Γουάρρεν, στο μεγαλύτερο θέατρο της
Νέας 'Υόρκης, το 'Ρέξμ. Ήταν όμως τόσο
νευρική ώστε παρ' όλο που είχε και χάση.

Έπειτα οι δύο μικρές αδελφές έγιναν
γνωστές από ραδιοφωνία και το άμερικανι-
κό κοινό, παρ' όλο που δεν τις άγνώριζε
άγνωστονους να άκούσι τα τραγούδια τους.

'Η Ρόζ Μαρί είναι πολύ οικονομός σε τέ-
τοιο μάλιστα σημείο, ώστε να την άνομάζουν
ταϊγγούνα. Όσοτος παίζει μπριλς θαυμάσια
και άνδιαφέρεται ιδιαίτερος για την πολι-
τική.

ΠΡΙΣΙΛΛΑ ΛΕΝΗ

Γεννήθηκε κι' αυτή στην 'Ιντιανόλα, την
12ην 'Ιουνίου 1917.

'Η σταδιοδρομία της είχε την ίδια αρχή
με την της αδελφής της καθώς άναφέραμε
άνωτέρω. Την έποχην εκείνη ήταν μόλις δε-
καπέντε ετών και δεν έδωκε καμιά δυσκο-
λία να πείσει τους γονείς να άκολουθήσει
τον Γουάρρεν. Έπειτα από λίγο καιρό ο
Γουάρρεν προσέκλήθη από την 'Εταιρία Γου-
άρρεν για να λάβει μέρος με το συγκρότημα
του στην ταινία «Φοιτητικές τρέλλες».

Έτσι η Ρόζ Μαρί και η Πρισίλλα έκαμαν
την εμφάνισή τους στο Χόλλυγουντ όπου η
Λόλα μασουράνισε. 'Η εμφάνισή τους αυτή
είχε τόση επιτυχία, ώστε οι κινηματογρα-
φικές εταιρίες διεκδικούσαν την προσλήψή
τους. Άργότερα οι τρεις αδελφές άγύρισαν
μαζί για λογαριασμό της ίδιας εταιρίας το
φίλμ «Τέσσερα υπέροχα κορίτσια» που έση-
μείωσε σ' όλο τον κόσμο τεραστίαν επιτυ-
χία.

Τώρα όμως το τρίο χωρίσθηκε. 'Η Ρόζ
Μαρί τραγουδά στο ραδιόφωνο, η Λόλα θέ-
λει να γίνει καλή νοικοκυρά και γι' αυτό
στην τελευταία ταινία της Γουάρρεν η Πρι-
σίλλα άμφανίζεται μόνη της, χωρίς παρά το
πλευρό της να παίξω καμιά από τις αδέλ-
φές της.

Κινηματογραφικά Νέα

• 'Η Γουάρρεν Μπρόντγουεϊν άντιμέτωπη μόνον
έν τῷ προσώπῳ της Μπέττυ Νταϊνς. Είχε
την ευχαρίστησι να ίδῃ τον διευθυντή της
παραγωγῆς της κ. Χαλ Γουάλλις να τῷ α-
πονέμεται τὸ βραβείον «Τάλμπεργκ». Τὸ
βραβείον αὐτὸ δίνεται σὸν παραγωγὸν ὁ ὁ-
ποῖος θὰ κατασκευάσῃ τὴς περισσότερες.
κατ' ἀνάλογον ἐκλεκτῆς ταινίες.

Οι ταινίες που παρήγαγε ο κ. Γουάλλις
είναι οι ἑξῆς:

«Ρομπέν των Δασών»,
«Ζεξέμπελ»,
«Τέσσερα υπέροχα κορίτσια»,
«Κολασμένες ψυχές»,
«Αερομαχία του Δυτικού Μετώπου»,
«Μία γυναίκα με παρελθόν»,
«Η κοιλιά των γιγάντων»,
«Μεγαλοφυΐα παράφρων» καὶ
«Ντόλξ Σίτς».

• 'Η άνομή του βραβείου αὐτοῦ εἶναι ἡ
πολύτιμη δικαιοδοσία αὐτοῦ εἶναι ἡ
ἀνώτερον καλλιτεχνικὴ ποιότητά των ται-
νιών της «Γουάρρεν Μπρόντγουεϊν».

Τὰ ζῶα ἔχουν τὸν δικὸν τους
τρόπο με τὸν ὁποῖον νοιώθουν τὴν
εὐτυχία καὶ ἀπολαύματόν τῃ
ζωῇ. Ἐχουν τὴς δικῆς τους συ-
νήθειες, τὴς μικρῆς ἢ μεγάλης
περιπέτειάς τους τὰ δράματά
τους. Εἶναι ἀνάγκη να προσθέσω-
με καὶ πῶς ἔχουν τὸν δικὸν τους
τρόπο με τὸν ὁποῖον ἀγαποῦν καὶ
ἐκδηλώνουν τὸν ἔρωτά τους:

Ἄλλ' ἐνὶ γὰρ τὸν ἀνθρωπο ἡ
ἀγάπη παρουσιάζει μίαν ἀπεί-
στη μονοτονία καὶ πολὺ λίγο
διαφέρει ἀπὸ τὴν ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἄλλον
—οἱ διαφορῆς εἶναι ἄλλωστε ἐξω-
τερικῆς καὶ ἐπιφανειακῆς γιατί ἡ
οὐσία παραμένει πάντα ἡ ἴδια—
στὰ ζῶα ἐμφανίζεται ἀντιθέτως μί-
αν ἀάνασταστη ποικιλία, μὴ πολὺ
μορφία πού εἶναι πραγματικὰ ἐκ-
πληκτικὴ. Δὲν διαφέρει μόνον ἀπὸ
τῇ μίᾳ κατηγορίᾳ σὴν ἄλλη, ἀλ-
λὰ πολλὰς φορὲς καὶ μεταξὺ ζῶ-
ων τῆς ἰδίας κατηγορίας.

Κάθε ζῶον ἔχει τὸν δικὸν του
τρόπο με τὸν ὁποῖο ἀγαπᾷ καὶ ἐκ-
δηλώνει τὸν ἔρωτά του. Κι' ἂν
θελήσωμε νὰ κατατάξωμε κατὰ
κατηγορίαν τὰ ζῶα σύμφωνα με
τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖον ἀγαποῦν,
οἱ κατηγορίαι αὗτῆς θὰ ῥεθοῦν
τελείως διαφορετικῆς ἀπὸ τὴς συ-
νηθισμέναις ὑποδιαίρεσεις τῆς φυ-
σικῆς ἱστορίας, πού χωρίζει τὰ
ζῶα σὲ θηλαστικά, ψυχρόαιμα
κλπ. Γιατὶ τὰ στοιχεῖα πού προσ-
διορίζουν αὗτῆς τὴς κατηγορίας
καὶ ἐξωρίζουν τὴν μίᾳ ἀπὸ τὴν
ἄλλη εἶναι ἔξω πολὺ διαφορετικά.

Ἄλλ' ἡ ἀγάπη τῶν ζῶων εἶναι
ἑνα ἀληθινὸ μυστήριον πού ἔ-
χει τὸ ἴδιον καὶ ἴσως μεγαλύτερον
ένδιαφέρον ἀπὸ τὰ μυστήρια
τα πού μιλοῦν γιὰ τὴν ἀγάπην τῶν
ἀνθρώπων. Γιατὶ εἶναι καὶ σ' ἐ-
κείνα τὸ ἴδιον ἐντόνη καὶ αἰώνια
καὶ ἀποτελεῖ τὸν βασικώτερον λό-
γον τῆς υπάρξεώς τους.

Ἀς ἐξετάσωμε, πρῶτα πρῶτα
μὴ κατηγορία ζῶων πού ὅλη
τους τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἀγάπην τους
τὸ ἴδιον τὴν διακρίνει μὴ θαθεῖα
μελαγχολία καὶ ἴσως μὴ κάποια
φιλοσοφικὴ διαθέσις πολὺ χαρα-
κτηριστικὴ. Σ' αὐτὴ τὴν κατηγο-
ρίᾳ ἀνήκουν οἱ νυχτερίδες οἱ ἄρ-
κούδες, οἱ περμιτῆς καὶ ἄλλα ζῶα.
Θὰ ἰδοῦμε καθένα ἀπὸ τὰ ζῶα
αὐτὰ χωριστά.

Ἡ νυχτερίδα

ΕΝ ὑπάρχει περισσὸ
τερο ἄπιστο ζῶον ἀπὸ
τὴ νυχτερίδα. Ἡ ἐγ-
κατάλειψις τῆς συζυγικῆς
στέγης εἶναι τὸ συνηθέ-
στερον φαινόμενον, γιὰ τὴν
ἀρσενικὴν νυχτερίδα ἰδί-
ως. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἴ-
ναι ὅτι ἡ συζυγικὴ στέγη
δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἑλκυ-
στικόν.

Γιατὶ οἱ νυχτερίδες κοι-
μοῦνται σὲς πῶς σκοτεινῆς
γωνίας τῶν σπιτιῶν, ἀνά-
μωσας σὲς ἀράχνες καὶ με-
τὰ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω.
Ἄλλ' οἱ ἔρωτες τῶν δὲν
διαρκοῦν ὅλο τὸ χρόνον ὅ-
πως συμβαίνει καὶ με τὰ
περισσότερα ζῶα. Ἀρχί-

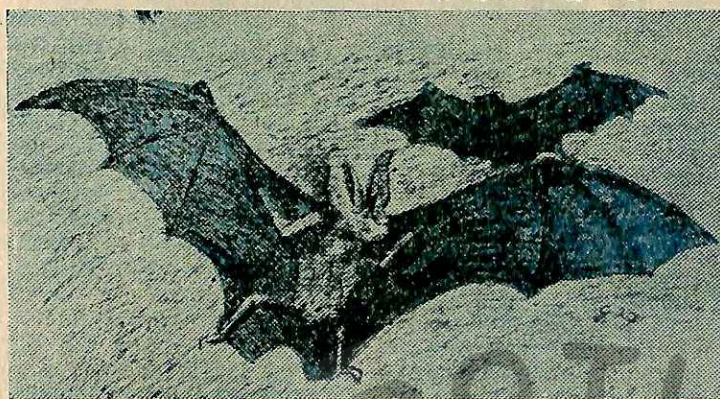
ζουν συνήθως σὲ τέλος
τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ κρα-
τοῦν μερικῆς ἐβδομάδες
μόνον. Ὁ σύζυγος φεύγει
ἀμέσως ἔπειτα ἀδιαφο-
ρῶντας γιὰ τὴν σύζυγον
πού ἀφήνει πίσω του καὶ
τὰ παιδιὰ πού πρόκειται
νὰ γεννηθοῦν.

Ἡ ἐγκυμοσύνη τῆς νυ-
χτερίδας εἶναι πολὺ περίερ-
γη. Ἀρχίζει μόνον δύο μῆ-
νες πρὸ τοῦ τοκετοῦ. Κα-
τὰ τὸ διάστημα αὐτό, τὰ
σπερματοζῶα πού θὰ
δώσουν τὴν γέννησιν σὲ

Ἡ ἄρκτος

Ἡ ἄρκτος ἀνήκει κι'
αὐτὴ σὴν κατηγο-
ρίᾳ τῶν μελαγχολι-
κῶν ζῶων. Ἡ ζωὴ της εἶναι
ζωήφιλοςόφου. Οἱ περιπέ-
τειες δὲν τῆς ἀρέσουν καθό-
λου. Ἀποφεύγει ἐξαιρετικῶς
ἐκστάσεις καὶ κατὰ συνέ-
πειαν καὶ τὴς φιλονεικίαις.

Ἡ συζυγικὴ ζωὴ τῆς ἄρ-
κτου εἶναι πολὺ ἰδιόρρυθμη.
Ὁ ἀρσενικὸς φτιάχνει τὴ
φωλιὰ του σὲ ἀπόστασι
δύο ἢ τριῶν χιλιομέτρων

νεογνῶ, μένουν σὲ μίᾳ κα-
τάστασι ἀδρανείας.

Τὸ νεογνὸ αὐτό, τοῦ ὁ-
ποῖου ὅλη τὴν φροντίδα ἀ-
ναλαμβάνει ἡ μητέρα, ἀ-
φοῦ οἱ πατέρας ἔχει φύγει
ἀπὸ καιρὸ, γεννιέται σὴν
ἀρχὴ γυμνὸ καὶ τυφλόν. Ἐ-
χει μόνον δόντια καὶ νύχια.
'Η πρώτη του κίνησις εἶναι
νὰ πιασθῇ με τὰ νύχια του
ἐπάνω στὰ φτερά της μη-
τέρας του καὶ νὰ κολλήσῃ
τὸ στόμα του ἐπάνω στὸ
στήθος της. Τὸ στήθος αὐ-
τό, με τὸν καιρὸ, μακραί-
νει καὶ σὲ τέλος, γίνεται
πελώριο, σὰν μίᾳ μεγάλῃ
φούσκα.

Κάθε φορὰ πού ἡ νυχτε-
ρίδα ἐγκαταλείπει τὸ δο-
κάρι πού της χρησιμεύει
γιὰ φωλιὰ, γιὰ νὰ τρέξῃ
ἔξω νὰ ῥῇ τὴν τροφὴ της,
παίρνει μαζί καὶ τὸ μικρὸ
της πού εἶναι πιασμένο ἐ-
πὶ τῶν νύχια. Ἄλ-
πάνω της με τὰ νύχια. Ἄλ-
λά συμβαίνει πολλὰς φο-
ρὲς τὸ μικρὸ νὰ ξεφυγῇ
ἀπὸ πάνω της καὶ νὰ πέσῃ
ἀπὸ κενόν. Ἡ νυχτερίδα ὁρ-
τὸ κενόν. Ἡ νυχτερίδα ὁρ-
μᾷ τότε, τὸ πιάνει καὶ τὸ
ἐξαναβάλλει στὴ θέσι πού ἡ-
ταν πρὶν.

νὰ της πόδια καὶ ἄρχεις
νὰ τὰ κινή ρυθμικά, ἔτσι
πού ἐσχηματίσθηκε ἑνα
κυκλικὸ ρεῦμα μέσα στὸ
νερό. Τὸ ρεῦμα αὐτὸ τῆς
ἔφερε σιγά-σιγά τὸ γλύκι
σας κοντά.

Ἡ ἄρκτος βγαίνει ἀπὸ
τὴ φωλιὰ της μόνον ὅταν
ἀρχίζῃ ἡ άνοιξις. Ἡ ἐποχὴ
αὕτη εἶναι ἡ μόνη κατὰ τὴν
οποία ἐκδηλώνεται ἡ ἐρω-
τικὴ της διάθεσις. Ἄλλ' ἡ
ὁρμὴ δὲν ὑπάρχει ποτὲ σὲ
ζῶον αὐτό. Ὅ,τι κάνει τὸ
κάνει πάντα με μέτρον καὶ
με σύνεσιν.

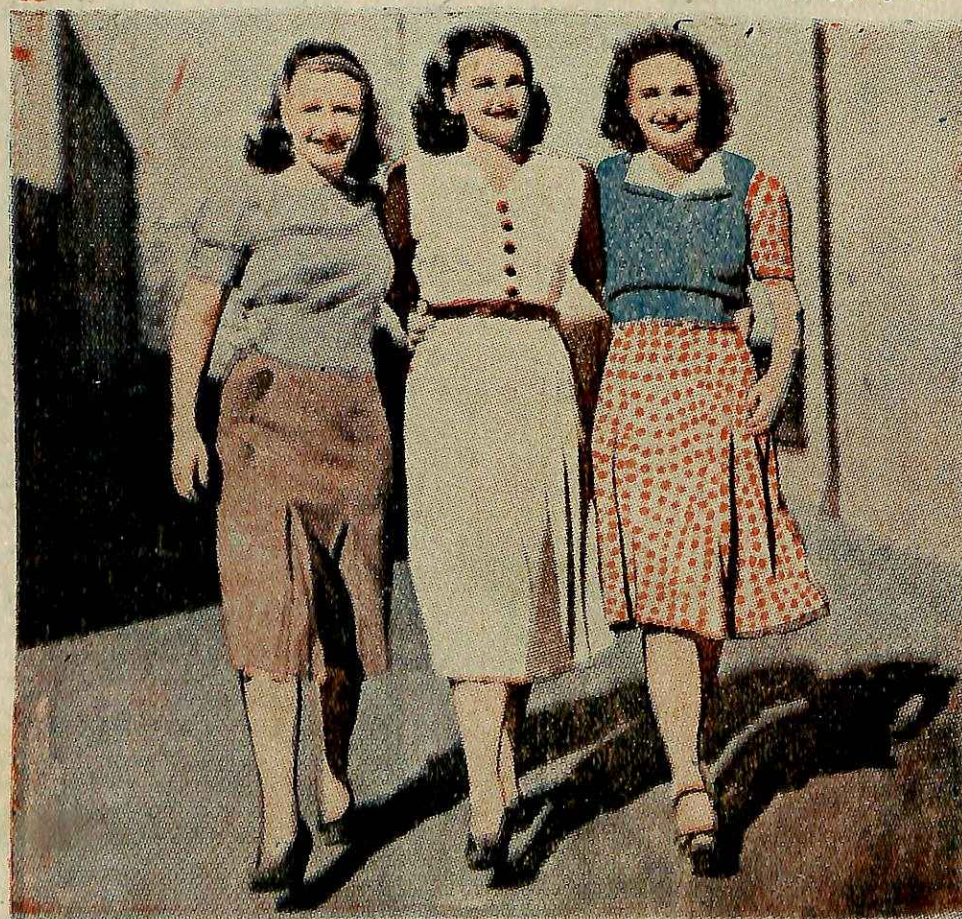
Συνήθως, ἡ θηλυκὴ ἄρ-
κτος περιμένει, ἔξω ἀπὸ
τὴ φωλιὰ της, ἑαπωμένη
στὸν ἥλιο, τὴν ἐπισκεψι
τοῦ ἀρσενικοῦ. Ἄλλ' ὅταν
αὐτὸς πλησιάσῃ, συμβαί-
νει τὸ ἀντίθετο. Ὁ ἀρσενι-
κὸς εἶναι πάντα ψυχρὸς καὶ
μετρημένος. Ἀντιθέτως, ἡ
θηλυκὴ ἄρκτος εἶναι πῶς
τολμηρὴ καὶ πρόθυμη γιὰ
χάδια καὶ νάζια. Τοῦ χαί-
δεύει τὸ πρόσωπον, τοῦ χτε-
νίζει με τρυφερότητα τὸ
τρίχωμα καὶ πηδαίει σὰν
τρελλὴ γύρω του.

Ὁ ἀρσενικὸς ἀπαντᾷ σ'
ὅλες αὗτῆς τὴς περιποιή-
σεις με μίαν ὑπόκαφη
κραυγὴ, πού δείχνει τὴν
ἱκανοποίησίν του.

Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν
εἶναι πάντοτε τόσο ἀπλά-
κα. Καὶ συμβαίνει πολλὰς φο-
ρὲς νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ἑνας
ἄλλος ἀρσενικὸς, πού τρι-
γυρίζει κι' αὐτὸς, γιὰ ν'
ἀνακαλύψῃ μίᾳ σύντρο-
φο.

Νᾶ, τί γίνεται τότε.

Οἱ δύο ἀρσενικοὶ πρῶ-
χωροῦν, μυρίζουν ὁ ἑνας
τὸν ἄλλον καὶ κυττάζον-
ται με λοξὸ βλέμμα. Ἀλ-
λά χωρίζονται σὴν πρώτη
ἀπειλητικὴ κίνησιν, πού θὰ
κάμῃ ὁ ἑνας ἀπ' αὐτούς.
Έπειτα ξαναπλησιάζουν
καὶ πάλι. Ἡ συμπλοκὴ ἀρ-
χίζει τότε, ἑνα εἶδος μπόξ,
με πολὺ γρήγορα χτυπή-
ματα. Έπειτα ἀπὸ λίγο,
τὸ ζῶον πού ἔχει χτυπηθῇ
περισσότερον, ὑποχωρεῖ με-
ρικὰ θήματα. Ἀλλὰ ξανα-
γυρίζει καὶ πάλι. Καὶ ἡ
συμπλοκὴ συνεχίζεται ὁ-
πως καὶ προηγουμένως.
'Ἄλλ' ὁ ἀγὼν δὲν εἶναι μέ-
ρο. Έβαλε τὰ δύο μπροστι-

Οι τρεις χαριτωμένες αδελφές Ρόζμυ, Πρισίλλα και Λόλα Λένη, μο-
ναδικό φαινόμενον καλλιτεχνικού «συγγενικού» τριό στον κινηματογράφο

Χρει τελικής πτώσεως. "Ενε από τα ουδ ζώα υποχωρεί σε λίγο και απομακρύνεται άργα.

Η θηλυκή άρκτος παρακολουθεί σ' όλο αυτό το διάστημα την έκβαση του αγώνος. Και, στο τέλος, παραδίδεται στο νικητή.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι η άρκτος έχει λιγότερο άγρια ένστικτα από τον άνθρωπο, όταν πρόκειται για τις έρωτικές της υποθέσεις. Τα έρωτικά δράματα είναι τελείως άγνωστα στο βασίλειο των άρκτων.

Ποτέ μια άρσενική άρκτος δεν μπορεί να εξοντώσει την αντίπαλό της. Της αρκεί μόνον να την απομακρύνει. Άλλ' ούτε και ο νικημένος τρέφει μέσα του τον πόθο της έκδικήσεως.

Γι' αυτό και ο αγών μεταξύ δύο άρσενικών άρκτων, που διεκδικούν την ίδια θηλυκή άρκτο, μοιάζει περισσότερο με επίδειξη.

Οι αντίπαλοι αποφεύγουν να δαγκώσουν ο ένας τον άλλον. Άλλά και τα χτυπήματά τους είναι πολύ συγκαταληπτά και δεν κάνουν μεγάλο κακό.

Θα νομίστηκε ίσως ότι οι έρωτες μεταξύ των άρκτων διαρκούν όλο το καλοκαίρι. Καθόλου. Τερματίζονται μετά την πρώτη συνάντησι.

Για τις συνέπειες των έρωτικών του συναντήσεων, δεν ενδιαφέρεται ο άρσενικός. Η δουλειά αυτή ανήκει στην θηλυκή άρκτο.

Μόλις αρχίσουν οι πρώτες ψυχρές, μαζεύει ξύλα στην φωλιά της και την οχυρώνει κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να είναι αδύνατον να περάσει μέσα ή ύγρασία. Έκεί μέσα θα περάσει όλο τον χειμώνα, μόνη, χωρίς καμιά συντροφιά, χωρίς άγγαπη. Έπειτα, όταν έλθει η στιγμή του τοκετού, γεννάει δυο ή τρία άρκουδάκια, τα οποία ανατρέφει με πολλή στοργή ως ότου μεγαλώσουν.

Ο κάνθαρος

ΠΟΙΟΣ δεν γνωρίζει τον κάνθαρο; Η μοίρα του, επάνω στη γη, είναι θλιτερή. Γιατί ζει πάντα μέσα στις ακαθαρσίες. Ωστόσο, έχει μέσα του το ένστικτο της καλαισθησίας. Και φροντίζει να διατηρή την εμφάνισή του πολύ αξιοπρεπή. Είναι ντυμένος βέβαια σαν νεκροθάφτης, άλλ' η στολή του είναι καθαρή και γυαλιστερή πάντοτε. Στο κεφάλι του φορεί ένα πλατύ καπέλλο, ένα είδος δί-

σκου, επάνω στο οποίο τοποθετεί τα πράγματα που θέλει να μεταφέρει στην φωλιά του.

Οι κάνθαροι ζουν κατά ανδρόγυνα. Όταν πλησιάζει ο καιρός να γεννηθούν τα σπυγιά, η θηλυκή ειδοποιεί τον άρσενικό κι αρχίζουν τότε να ζυμώνουν μικρά ψωμάκια από ακαθαρσίες. Σε καθένα από τα ψωμάκια αυτά θα τοποθετηθεί και από ένα αυγό.

Από κάθε αυγό θα γεννηθεί και ένα μικρό σκουληκάκι, που θα μεγαλώσει σιγά - σιγά και θα γίνει με τον καιρό ένας τελείως κάνθαρος. Ως πού να φθάσει σ' αυτό το σημείο, χρειάζεται συνήθως τέσσερις έως πέντε μήνες.

Οι τερμίτες

ΟΙ ΤΕΡΜΙΤΕΣ είναι τα πιο μελαγχολικά από όλα τα ζώα.

Ο τερμίτης είναι ένα άτελές μυρμήκι. Το μήκος του μόλις φθάνει τα 3-10 χιλιοστά. Δεν έχει όμως ούτε το κεντρί της μέλισσας, ούτε τον σκληρό θώρακα που προστατεύει το μυρμήκι. Το σώμα του είναι μαλακό σαν φούσκα. Κι' είναι ακόμη φοβερά δυσκίνητος. Δεν έχει καμιάν ευλυγισία. Μόλις έκτεθει στις ακτίνες του ήλιου, πεθαίνει άμέσως.

Το κυριώτερο όμως χαρακτηριστικό του είναι ότι είναι τυφλός. Αυτός ο θαυμάσιος οικοδόμος και ο μεγάλος αρχιτέκτονας δεν βλέπει τίποτε από τα θαύματά ο οικοδομήματα που φτιάχνει με πείσμα και υπομονή.

Η μυρμηκοφωλιά του είναι ένα είδος μοναστηριού, γεμάτου όμως από ζωή και κίνηση. Τα ήθη μέσα σ' αυτήν είναι πολύ αυστηρά. Και η εργασία αδιάκοπη.

Τα τοιχώματα της «τερμιτιέρας», που την μεγαλώνουν διαρκώς, είναι πολύ στερεά. Τα φτιάχνουν με άμμο επάνω στην οποία χύνουν ένα υγρό από το πίσω μέρος του σώματός τους. Έπειτα την ζυμώνουν με τα πόδια τους και την κάνουν ένα είδος τοιμαίνου, που εμποδίζει την είσοδο παντός έχθρου μέσα στη φωλιά.

Άλλωστε, στην πόρτα στέκονται πάντα οι πολεμιστά. Αυτοί διαφέρουν από τους άλλους. Έχουν θώρακα στο στήθος και είναι όπλισμένοι με κεντρί. Έχουν επίσης κάτι πολύ μικρά μάτια, με τα οποία βλέπουν.

Οι πολεμιστά αυτοί δι-

ευθύνουν την εργασία και γενικώς τα πάντα μέσα στην τερμιτιέρα.

Άλλ' η τερμιτιέρα έχει και προνομιούχους τάξεις: τους πρίγκηπες και τις πριγκήπισσες της.

Οι πριγκήπισσες είναι παρθένοι, αλλά γονιμοποιούν όταν έλθει η κατάλληλη στιγμή. Οι νεαρές αυτές υπάρετες παίρνουν μία πολύ καλή ανατροφή, κάνουν σπόρ και φλυαρούν διαρκώς με τις κεραίες τους ως πού να παντρευθούν.

Οι πρίγκηπες είναι ένα είδος κηφήνων. Δεν κάνουν απολύτως τίποτε. Άλλ' είναι εξαιρετικά λαίμαργοι και δεν έχουν καμιά νοημοσύνη. Η ηλιθιότητά τους από το ένα μέρος και η λαίμαργιά τους από το άλλο κάνουν ώστε να απολαμβάνουν της γενικής περιφρονήσεως στην τερμιτιέρα.

Η τερμιτιέρα έχει ακόμη έναν βασιλιά και μία βασίλισσα.

Το μελαγχολικό αυτό ζευγάρι είναι κλεισμένο μέσα σ' ένα στενόμακρο κελλί. Δεν μπορεί να κάνει ούτε βήμα απ' εκεί.

Ο βασιλιάς είναι μικρός, αδύνατος, δειλός και μένει πάντα κρυμμένος κάτω από τη βασίλισσα, που δεν είναι παρά μία γιγαντιαία κοιλιά, γεμάτη αυγά.

Η κοιλιά αυτή έχει ένα γαλακτερό χρώμα και από το επάνω μέρος της ξεπετάγεται ένα κεφάλι χωρίς λαιμό. Το κεφάλι αυτό δεν μπορεί φυσικά να περιέχει πολύ μυαλό...

Η μεγάλη αυτή φούσκα έχει όμως μία ξεχωριστή θέση μέσα στην τερμιτιέρα. Την σέβονται σαν είδωλο. Χιλιάδες πιστών έρχονται κάθε τόσο να την χαϊδέψουν και να τριφτούν επάνω της.

Για τη διατροφή της αποσπολείται όλο κ ή ρ ή στρατιά εργατών. Της κάνουν ένα είδος χυλού και της τον δίνουν στο στόμα. Αυτή είναι ανίκητη να κάνει και την πιο μικρή κίνηση.

Η βασίλισσα γεννάει ένα αυγό κατά δευτερόλεπτο. Άλλ' όταν η γονιμότητά της αυτή αρχίσει να ελαττώνεται, την αφήνουν νηστική. Αρχίζει τότε να ξεφουσκώνει, το δέρμα της ξεραίνεται και στο τέλος πεθαίνει.

Ο θάνατός της είναι θάνατος εξ' ασιτίας. Άμεσως έπειτα, οι πρώην υπήκοοί της σπεύδουν διατρέφον με λαίμαργία, έτσι έχει απομείνει από τη βα-

σιλίσσά τους.

Άλλά πώς γίνονται ο βασιλιάς και η βασίλισσα;

Ας ξαναγυρίσουμε στους πρίγκηπες και στις πριγκήπισσες, που είναι οι υποψήφιοι βασιλείς και βασίλισσες. Έχουν φτερά πολύ διαφανή και κάτι μικρούτσικα μάτια. Είναι τα μόνα τέλεια έντομα και αυτά μόνο μπορούν να αναπαράγουν το γένος των τερμιτών.

Κατά το τέλος του καλοκαιριού, προτού αρχίσουν οι θροχές, οι πολεμιστά ανοίγουν τις πόρτες της τερμιτιέρας και αφήνουν τους πρίγκηπες και τις πριγκήπισσες να βγούν έξω στο φως. Ένα σύννεφο από χιλιάδες φτερά ανεβαίνει τότε προς τον ουρανό.

Σε λίγο, οι πριγκήπισσες σταματούν το πέταγμα τους και πηγαίνουν να καθήσουν επάνω σ' ένα χόρτο. Αρχίζουν τότε να κινούν δυνατά τα φτερά τους έως ότου ένας από τους πριγκηπες έλθει κοντά τους.

Τρελλές από έρωτα, αφήνονται τότε στην διάθεσι του άρρενος...

Άλλ' οι έρωτες αυτοί των πριγκήπων με τις πριγκήπισσες, που διαρκούν άλλωστε τόσο λίγο, έχουν μια δυσάρεστη συνέπεια. Τα φτερά τους πέφτουν άμέσως έπειτα. Η βασίλισσα βαδίζει τότε πεζή και ο βασιλιάς την ακολουθεί. Προχωρούν μερικά μέτρα και άμέσως αρχίζουν να σκάβουν το έδαφος, για να φτιάξουν τη φωλιά τους. Η φωλιά αυτή θα είναι το λίκνον μιας μελλούσης πόλεως των τερμιτών.

Για την ώρα, δεν υπάρχουν παρά μόνο ο βασιλιάς και η βασίλισσα. Το ζευγάρι αυτό μένει νηστικό ως πού να έπωασθούν τα αυγά που εγέννησε η βασίλισσα. Από τα αυγά αυτά θα βγούν πολεμιστά και εργάται, που δεν θα αφήνουν σε κανένα γένος. Θα είναι άνωτεροι.

Η ζωή τότε θ' αρχίσει. Η τερμιτιέρα θα μεγαλώσει σιγά - σιγά. Ο βασιλιάς και η βασίλισσα θ' απομυρθούν μέσα σ' ένα μεγάλο κελλί. Και η βασίλισσα θ' αρχίσει να φουσκώνει ολοένα ως πού να γίνει, στο τέλος, μία μεγάλη κοιλιά, γεμάτη αυγά.

Κάτω απ' αυτήν, ζή ο βασιλιάς, περιφρονήμένος από όλους, γιατί δεν χρησιμεύει σε τίποτα πιά.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

ΣΤΗΝ Κέρκυρα, το Πάσχα γιορτάζεται μ' εξαιρετική λαμπρότητα. Άλλοτε, οι Έβραίοι δεν τολμούσαν να ξεμυτίσουν στο δρόμο. Τώρα όμως η Κέρκυρα έχει απαλλαγεί από τα βάρβαρα αυτά έθιμα, και οι Έβραίοι έξερχονται ανενόχλητοι από τα σπίτια των, πολλοί μάλιστα την Μεγάλη Παρασκευή και το Μεγάλο Σάββατο συνορτάζουν με τους Χριστιανούς.

Οι έπιτάφιοι στην Κέρκυρα, δεν λιτανεύονται στους δρόμους την νύκτα, αλλά βγαίνουν από την εκκλησία για λίγα λεπτά και έπιστρέφουν.

Εξαιρετικώς, ο έπιτάφιος του Αγίου Σπυρίδωνος λιτανεύεται το πρωί του Μ. Σαββάτου.

Στην Κέρκυρα, υπήρχε μέχρι πρό-όλιγων ετών και η έξης συνήθεια: Το Μ. Σάββατο, οι άχθοφοροι έτοιμάζαν, στολίζοντας την με μύρτα και με λουλούδια, μια «μαστέλα», την όποιαν τοποθετούσαν στη μέση της αγοράς. Μέσα στην μαστέλα αυτή, που ήταν γεμάτη νερό, έκαλούντο οι διαβάται να ρίξουν πενταροδεκάρες.

Την στιγμή της πρώτης Αναστάσεως, όλοι οι άνθρωποι του λαού που βρίσκονταν στην αγορά έτρεχαν να πλύνουν το κεφάλι τους και τα χέρια τους μέσα στην μαστέλα, μιμούμενοι το «νίψωμαι εν άερώσι τας χείρας μου» του Πιλάτου.

Την ίδια ώρα, οι γυναίκες μέσα στα σπίτια τους έδάγκωναν σιδερένια κλειδιά κατά το «πύλας χαλκας και μοχλους του Άδου ους συνέτριψεν Ιησους».

Άλλο παλιό κερκυραϊκό πασχαλινό έθιμο ήταν το ακόλουθο:

Μόλις αρχίζουν να κτυπούν οι καμπάνες της πρώτης Αναστάσεως, οι κρεοπωλεί αρχίζουν να γδέρνουν και να έτοιμάζουν τα σφάγια, όσο μπορούν πιο γρήγορα για να προλάβει ο ένας τον άλλον. Όποιος φέρει στο κάρρο κι' έφερνε στην πόρτωσε το κάρρο κι' έπαιρνε ένα πενηντάδραχμο βαβείο από τον Δήμο.

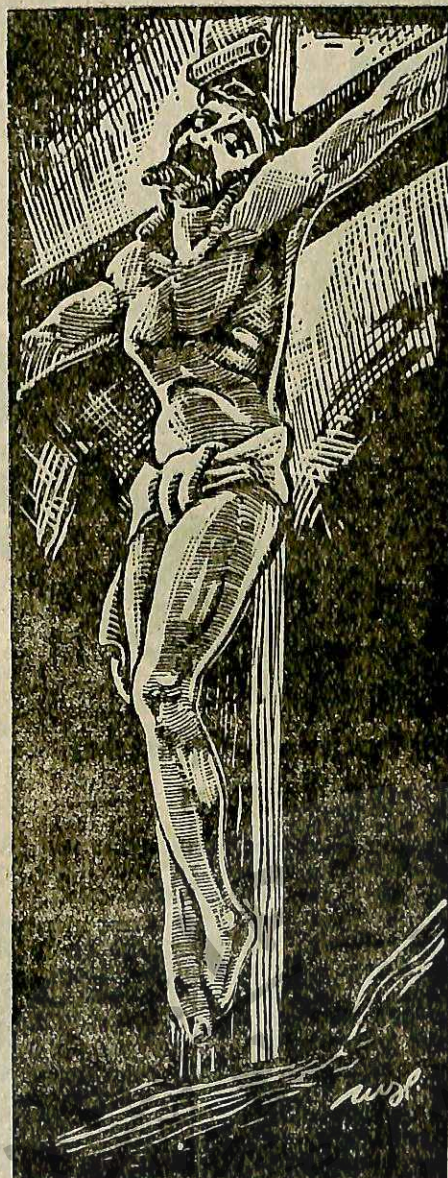
Σε μερικές εκκλησίες της Κερκύρας έδιδαν στους ένοριτες δωρεάν τις πασχαλιάτικες λαμπάδες, καθώς και το «Καταβόλι», μία μερίδα, δηλαδή, από σουβλιστό άρνι καθώς και αυγά και ψωμί.

Οι παλιές κερκυραϊκές οικογένειες κρατούν ακόμη το ακόλουθο έθιμο:

Το τραπέζι, που έχει να στρωθεί από τη Μεγάλη Πέμπτη, στρώνεται την Κυριακή και μένει έστρωτο επί έπτά ημέρες. Στη μέση του τραπεζιού είναι τοποθετημένο το Χριστό-

ψωμο, που κόβεται μόνο την Κυριακή του Θωμά, όταν είναι πλέον ξερό.

Στα περισσότερα χωριά της Κερκύρας, την εβδομάδα της Διακαινη-

σίμου τελούνται λιτανείες της εκό- νος της Παναγίας.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΣΕ πολλά χωριά της Ζακύνθου, την Μ. Δευτέρα, Τρίτη και Τετάρτη λέγεται το έξης τρι- στίχο:

«Ήρθαν και τα νομφία να πηγαίνουν στην εκκλησία να χούν οι νελες άδεια».

Από την Μ. Πέμπτη, στην Ζακύνθο, «έχρησαν» όπως έλεγαν οι καμπάνες δεν έκρουαν, δηλαδή, ως το πρωί του Μ. Σαββάτου. Η πρώτη Αναστάσις έτελείτο στα εημερώματα του Μ. Σαββάτου, την άνηγελλε δε το περίφημο κ ο μ μ α τ ι δηλαδή μία κανονιά.

Τότε πλέον οι καμπάνες «έξεχρησαν», έρριχναν από τα παράθυρα των σπιτιών στους δρόμους πήλινα άγγεια, κι' άρχιζε το ντουφεκίδι.

Μέχρι πρό όλίγων ετών, το βράδυ της Αναστάσεως, στη Ζακύνθο, όταν μετά την ανάγνωσι του Εύαγγελίου ο Ιερέυς έπροχωρούσε για να μπει στην εκκλησία, η πόρτα ήταν κλειστή. Τότε ο Ιερέυς έλεγε:

«—Αρατε πύλας!»

«Ο νεωκόρος που στεκόταν πίσω από την πόρτα, μέσα στην εκκλησία, του έλεγε:

«—Ποιος είσαι;»

«—Αρχών Ισχυρός!» άπαντούσε ο Ιερέυς.

Και κλωτσώντας με δύναμι την πόρτα, άρμούσε μέσα στην εκκλησία για να δώξη δήθεν από εκεί τον δι- άβολο.

Μεγαλοβδομαδιάρτικα

Την Μεγάλην Έβδομάδα ψάλλεται στην

Ανδρο το παρακάτω άσμα:
Α—Αρχή του Κόσμου.
Β—Βασίλευς έρχεται.
Γ—Γεννάται ο Χριστός.
Δ—Δυο άγγελοι τ' χαίρει.
Ε—Εσμειώθη έφ' ημάς.
Ζ—Ζήτη τον Ιουδαίον.
Η—Ητον ως άθάνατος.
Θ—Θάματα έποίησε.
Ι—Ιωάννης τον έβάπτισε.
Κ—Κάλαμον έβάσταε.
Λ—Λαός τον έτισσέγειρε.
Μ—Μαθητής τον πρόδωσε.
Ν—Νύκτα τον έπιάσανε.
Ξ—Ξύλο του έδόσανε.
Ο—Ο Πιλάτος έλεγε.
Π—Ποιός είσαι;
Σ—Σημεία έδειξε.
Τ—Τούτοις άφες έλεγε.
Υ—Υψηλά τον κρέμασαν.
Φ—Φυλακή τον έβαλαν.
Χ—Χολή τον έπότισαν.
Ψ—Ψάλλοντες και λέγοντες.
Ω—Ω μέγα το θλοημένον.

Για το πείσμα των Έβραίων άνεστήθη ο Χριστός Βάγια - βάγια των βαγιών Τρώνε ψόρια και κολλό Και την άλλη Κυριακή Τρώνε νόμινο αυγό! Την τριση και των βαγιών μπαίνει ο διάλος στο γυαλό.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΠΑΡΟΙ- ΜΙΕΣ

Να είλα Πάσχα νάτρωγα και ξέπασχα να φάω. Παροιμία της Γορτυνίας. Στη Μεσσηνία λέγεται αλλιώς:

Να είλα του Χριστού να φάω και τη Λαμπρή να φάω. Έπειδή το Πάσχα ίδιως φορούν καινούργια ρούχα.

Να ήταν τα Φώτα φωτεινά και η Λαμπρή θεοχάτη. Παροιμία Ηλείου.

Τρεις στα Πέννα, τρεις στα Φώτα, κι' έξη το Μεγάλο Πάσχα. Δηλαδή σε κάθε μία απ' τις γιορτές αυτές η άγία δεν μέπει να διαρκή περισσότερο από τρεις μέρες.

